

INTERESES
LEGÍTIMOS

www.legitimateinterests.com.ua

marharyta.intereseslegitimos.es@gmail.com

Teléfono: (34) 675909790

OFICINA: 44195 Teruel (España)

Horario de atención: 10-14 y 16-18 de lunes a viernes

Методичка
для Внутрішньо переміщених осіб
України
з 24.02.2022р.

Зміст

[Будівництво приватного будинку: покрокова інструкція](#)

[Нормативна база](#)

[Загальні положення](#)

[Процес привласнення кадастрового номера складається з наступних етапів:](#)

[Отримання будівельного паспорту індивідуального житлового будинку](#)

[Подання замовником повідомлення про початок виконання будівельних робіт](#)

[Введення збудованого будинку в експлуатацію](#)

[Реєстрація права власності на збудований будинок](#)

[Відновлення виконавчого провадження внутрішньо переміщеним особам.](#)

[Нормативна база](#)

[Загальна інформація](#)

[Алгоритм дій по відновленню виконавчого провадження](#)

[Відновлення виконавчого провадження без звернення до суду](#)

[Відновлення виплати пенсії внутрішньо переміщеним особам після набуття такого статусу.](#)

[Нормативна база](#)

[Куди звернутися](#)

[Порядок відновлення виплати пенсії ВПО](#)

[Підстави для припинення виплат пенсії](#)

[Оскарження рішення про припинення виплати пенсії](#)

[Відновлення документів про вищу освіту, отриманих до 2014 року на непідконтрольних територіях.](#)

[Нормативна база](#)

[Загальні положення](#)

[Порядок отримання документів про вищу освіту](#)

[Вибірчі права внутрішньо переміщених осіб.](#)

[Нормативна база](#)

[Поняття внутрішньо переміщеної особи](#)

[Право внутрішньо переміщених осіб голосувати на президентських та парламентських виборах](#)

[Право внутрішньо переміщених осіб голосувати на місцевих виборах](#)

[Встановлення факту внутрішнього переміщення особи та отримання відповідної довідки.](#)

[Нормативна база](#)

[Хто є внутрішньо переміщеною особою](#)

[Облік ВПО](#)

[Хто має право звернутися для отримання довідки](#)

[Куди звернутися](#)

[Перелік необхідних документів:](#)

[Що може бути доказом, що підтверджує факт проживання на відповідній території?](#)

[Строк розгляду питання](#)

[Підстави для відмови у видачі довідки.](#)

[Підстави для скасування дії довідки](#)

[Порядок оскарження рішення про відмову у видачі довідки](#)

[Втрата/псування довідки](#)

[Дія довідки у випадку зміни місця проживання ВПО](#)

[Встановлення факту смерті на тимчасово окупованих територіях.](#)

[Нормативна база](#)

[Загальні положення](#)

[Хто має право звернутися до суду](#)

[Куди звернутися](#)

[Перелік необхідних документів.](#)

[Вартість](#)

[Строки розгляду заяви](#)

[Зміст рішення суду](#)

[Діяльність агентства ООН у справах біженців та його партнерських організацій в Україні.](#)

[Нормативна база](#)

[Загальна інформація про УВКБ ООН](#)

[Правове регулювання діяльності УВКБ ООН в Україні](#)

[Донори УВКБ ООН в Україні](#)

[Основні напрями діяльності УВКБ ООН в Україні.](#)

[Взаємодія УВКБ ООН з державними органами України.](#)

[Недержавні організації-партнери УВКБ ООН.](#)

[Взаємодія УВКБ з іншими агентствами ООН в Україні](#)

[Державна підтримка та забезпечення громадян доступним житлом.](#)

[Нормативна база](#)

[Основні поняття](#)

[Право на державну підтримку](#)

[Види державної підтримки.](#)

[Розмір державної підтримки.](#)

[Порядок обрання об'єкта фінансування](#)

[Куди звертатися?](#)

[Перелік необхідних документів](#)

[Строк розгляду.](#)

[Порядок отримання державної підтримки.](#)

[Державна цільова підтримка дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи.](#)

[Нормативна база](#)

[Державна цільова підтримка.](#)

[Які документи необхідно надати?](#)

[Грошова допомога дітям з числа ВПО.](#)

[Дитячий будинок сімейного типу.](#)

[Нормативна база](#)

[Загальні положення.](#)

[Створення та ліквідація дитячого будинку сімейного типу](#)

[Влаштування дітей до дитячого будинку сімейного типу.](#)

[На кожну дитину орган опіки та піклування зобов'язаний надати батькам-вихователям такі документи:](#)

[Батьки-вихователі, їхні права та обов'язки.](#)

[Батьками-вихователями можуть бути повнолітні та працездатні особи, за винятком:](#)

[Кандидати у батьки-вихователі подають до органу, який приймає рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, такі документи:](#)

[Матеріальне забезпечення дитячого будинку сімейного типу.](#)

[Додаткова грошова допомога за рахунок коштів ЮНІСЕФ.](#)

[Нормативна база](#)

[Загальні положення](#)

[Хто має право на допомогу](#)

[Розмір допомоги](#)

[Порядок отримання допомоги](#)

[Перелік необхідних документів та інформації про заявника.](#)

[Допомога на поховання.](#)

[Нормативна база](#)

[Допомога на поховання застрахованої особи або особи, яка перебувала на її утриманні.](#)

[Документи, на підставі яких виплачується допомога на поховання застрахованої особи або особи, яка перебувала на його утриманні:](#)

[Допомога на поховання безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні](#)

[Допомога на поховання пенсіонера, у тому числі з числа військовослужбовців](#)

[Допомога на поховання осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання](#)

[Допомога на поховання осіб, які не досягли пенсійного віку на момент смерті, не працювали, не перебували на службі, не зареєстровані у центрі зайнятості як безробітні](#)

[Корисні посилання](#)

[Екстернатна форма навчання.](#)

[Нормативна база](#)

[Загальні положення.](#)

[Хто може навчатися екстерном.](#)

[Зарахування на екстернат та проходження навчального процесу.](#)

[Хто може звернутися.](#)

[Проведення оцінювання.](#)

[Права екстерна:](#)

[Зарахування учнів до загальноосвітніх навчальних закладів та їх відрахування.](#)

[Нормативна база](#)

[Основні поняття.](#)

[Зарахування учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти.](#)

[Перелік необхідних документів.](#)

[Зарахування до початкової школи](#)

[Зарахування до гімназії.](#)

[Зарахування до ліцею](#)

[Зарахування учнів до класів з вечірньою формою навчання.](#)

[Зарахування учнів на індивідуальну форму навчання](#)

[Із закладу освіти відраховуються учні, які:](#)

[Порядок оскарження рішення, дії або бездіяльності керівника чи працівників закладу освіти.](#)

[Здійснення пенсійних виплат внутрішньо переміщеним особам.](#)

[Нормативна база](#)

[Суб'єкти отримання.](#)

[Порядок виплат.](#)

[Отримання електронного пенсійного посвідчення.](#)

[Порядок отримання електронного пенсійного посвідчення.](#)

[Дії громадянина.](#)

[Дії банку.](#)

[Перевипуск та знищення електронного пенсійного посвідчення.](#)

[Квартирний облік, встановлення черговості на одержання жилої площі та її розподіл.](#)

[Нормативна база](#)

[Хто має право на отримання житла з державного та громадського фондів.](#)

[Особи, які потребують поліпшення житлових умов.](#)

[Куди звернутися.](#)

[Які документи необхідно подати до заяви про взяття на квартирний облік.](#)

[Внутрішньо переміщені особи крім заяви про взяття на квартирний облік, подають такі документи:](#)

[Строк прийняття рішення про взяття громадянина на квартирний облік.](#)

[Порядок затвердження плану розподілу жилої площі.](#)

[Порядок визначення черговості надання громадянам жилих приміщень.](#)

[У першу чергу жилі приміщення надаються тим, що перебувають на квартирному обліку:](#)

[Поза чергою жилі приміщення надаються:](#)

[Підстави зняття громадянина з квартирної обліку.](#)

[Компенсація витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб.](#)

[Нормативна база](#)

[Відповідно до Порядку № 333 компенсація надається:](#)

[Умови надання компенсації.](#)

[Як отримати компенсацію.](#)

[Підстави для відмови у виплаті компенсації.](#)

[Як розраховується сума компенсації.](#)

[Порядок виплати компенсації особам, що розмістили внутрішньо переміщених осіб.](#)

[Компенсація витрат на оплату за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану.](#)

[Нормативна база](#)

[Хто має право на отримання компенсації.](#)

[Умови призначення компенсації.](#)

[Розмір компенсації.](#)

[Строки призначення та виплати компенсації.](#)

[Куди звертатися.](#)

[Перелік необхідних документів.](#)

[Строки прийняття рішення.](#)

[Підстави для відмови.](#)

[Оскарження відмови у призначенні компенсації.](#)

[Перевірка використання та правомірність отримання компенсації.](#)

[Порядок проведення перевірки.](#)

[Строк та порядок виплати компенсації.](#)

[Припинення виплати компенсації.](#)

[Підстави повернення отриманих коштів.](#)

[Медичне обслуговування внутрішньо переміщених осіб.](#)

[Нормативна база](#)

[Правові підстави надання медичного обслуговування.](#)

[Порядок надання медичного обслуговування.](#)

[Порядок забезпечення лікарськими засобами.](#)

[Відповідальність за відмову у наданні медичної допомоги.](#)

[Мораторій на нарахування пені та штрафів за кредитними зобов'язаннями ВПО.](#)

[Нормативно-правова база](#)

[Поняття та види кредитних зобов'язань.](#)

[Поняття мораторію.](#)

[Заборона нарахування пені та штрафів ВПО](#)

[Порядок скасування штрафних санкцій.](#)

[Надання грошової допомоги внутрішньо переміщеним особам за рахунок коштів проектів Організації Об'єднаних Націй.](#)

[Нормативна база](#)

[Загальна інформація.](#)

[Хто має право на допомогу.](#)

[Порядок отримання допомоги.](#)

[Розмір допомоги.](#)

[Надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам.](#)

[Нормативна база](#)

[Хто може отримати допомогу.](#)

[Куди звернутися.](#)

[Перелік необхідних документів.](#)

[Порядок звернення за допомогою та її виплати.](#)

[Розмір допомоги та порядок її виплати.](#)

[Повернення виплачених сум допомоги.](#)

[Одноразова грошова допомога постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам.](#)

[Нормативна база](#)

[Хто має право на отримання грошової допомоги.](#)

[Куди звернутися.](#)

[Перелік необхідних документів.](#)

[Розмір грошової допомоги.](#)

[Строки розгляду питання.](#)

[Підстави для відмови.](#)

[Особливості оформлення спадщини на тимчасово окупованій території.](#)

[Нормативна база](#)

[Поняття тимчасово окупованої території.](#)

[Спадкування на тимчасово окупованій території України.](#)

[Забезпечення реалізації права на спадкування на тимчасово окупованій території](#)

[Особливості прийняття і оформлення спадщини на тимчасово окупованій території](#)

[Особливості провадження у справах про встановлення факту смерті особи на тимчасово](#)

[окупованій території України.](#)

[Отримання внутрішньо переміщеною особою статусу безробітного.](#)

[Нормативна база](#)

[Хто є внутрішньо переміщеними особами.](#)

[Кому надається допомога по безробіттю.](#)

[Надання статусу безробітного.](#)

[Куди звертатися за допомогою по безробіттю](#)

[Основні документи, які необхідно мати при собі:](#)

[Розмір допомоги по безробіттю](#)

[Скорочення виплати допомоги по безробіттю на строк до 90 календарних днів.](#)

[Поважними причинами є:](#)

[Нарахування виплат по безробіттю в разі невідвідування центру зайнятості з поважних причин.](#)

[Підстави припинення та поновлення виплати по безробіттю.](#)

[Поновлення виплати та розрахунок залишку допомоги по безробіттю здійснюється в межах дворічного періоду з дня:](#)

[Отримання документа про освіту на території України особами, які мешкають на тимчасово окупованій території.](#)

[Нормативна база](#)

[Перелік уповноважених вищих навчальних закладів, на базі яких створені Центри «Крим-Україна».](#)

[Центри «Крим-Україна», діяльність та завдання.](#)

[Особливості отримання документів про базову та повну загальну середню освіту, необхідних для здобуття вищої та професійно-технічної освіти.](#)

[Прийом для здобуття вищої освіти на основі базової або повної загальної середньої освіти.](#)

[Прийом до професійно-технічних навчальних закладів.](#)

[Перелік необхідних документів:](#)

[Порядок проведення атестації, необхідної для отримання документів про загальну середню освіту.](#)

[Порядок проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій в системі вищої освіти.](#)

[Отримання картки киянина.](#)

[Нормативна база](#)

[Що таке Картка киянина та для чого вона потрібна?](#)

[Метою запровадження проекту Картки киянина є:](#)

[Основні завдання проекту Картки киянина:](#)

[Можливості, які надає Картка киянина.](#)

[Використання Картки киянина надає можливість:](#)

[Зміст Картки киянина.](#)

[Картка киянина має містити такі обов'язкові додатки:](#)

[Хто може отримати Картку киянина?](#)

[Куди звернутися?](#)

[Перелік необхідних документів.](#)

[Строк оформлення та вартість Картки киянина.](#)

[Термін дії Картки киянина.](#)

[Підстави для відмови у видачі Картки киянина.](#)

[Порядок користування Карткою киянина.](#)

[Зміна персональних даних, зареєстрованого місця проживання чи звільнення з роботи працівника, якому видана Картка киянина.](#)

[Припинення дії Картки киянина.](#)

[Втрата, крадіжка або пошкодження Картки киянина.](#)

[Оформлення біометричних документів для громадян, які раніше документувались на територіях, що є тимчасово окупованими.](#)

[Нормативна база](#)

[Порядок оформлення документів для громадян з тимчасово окупованих територій.](#)

[Процедура подачі документів.](#)

[Перелік документів.](#)

[Строк оформлення документів.](#)

[Проведення ідентифікації.](#)

[Підтвердження періодів роботи на тимчасово окупованій території, що зараховується до стажу роботи.](#)

[Нормативна база](#)

[Чи можна підтвердити періоди роботи на тимчасово окупованій території?](#)

[Дія цього Порядку поширюється на осіб, які працювали:](#)

[Куди звернутися.](#)

[Порядок підтвердження періодів роботи на тимчасово окупованій території, що зараховується до стажу роботи.](#)

[Термін розгляду.](#)

[Підтвердження факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я.](#)

[Нормативна база](#)

[Порядок встановлення факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я.](#)

[Місцем народження дитини поза закладом охорони здоров'я може бути:](#)

[Заявниками щодо підтвердження факту народження дитини є:](#)

[Куди звертатися?](#)

[Строк звернення для встановлення факту.](#)

[Перелік необхідних документів.](#)

[Строк прийняття рішення.](#)

[Підтвердження факту народження дитини на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.](#)

[До заяви додаються:](#)

[Строк прийняття рішення.](#)

[Підстави проведення дослідження на генетичну спорідненість між жінкою і дитиною](#)

[Дії особи у разі неможливості прибуття до державної спеціалізованої установи для подання генетичного матеріалу.](#)

[Порядок та строки прийняття рішення про підтвердження факту народження](#)

[Судовий порядок встановлення факту народження дитини.](#)

[Додатково.](#)

[Пільги та гарантії внутрішньо переміщеної особи.](#)

[Нормативна база](#)

[Основні положення.](#)

[Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.](#)

[Пільги ВПО.](#)

[Гарантії ВПО у сфері зайнятості населення.](#)

[Гарантії ВПО у сфері соціального страхування на випадок безробіття.](#)

[Пільги ВПО у сфері правових відносин між фізичними і юридичними особами, які знаходяться на тимчасово окупованій території або за її межами.](#)

[Пільги ВПО під час проведення антитерористичної операції.](#)

[Пільги ВПО у сфері освіти.](#)

[Пільгові категорії вступників.](#)

[Нормативна база](#)

[Право на зарахування до закладу вищої освіти за результатами співбесіди.](#)

[Конкурсний відбір за результатами індивідуальної усної співбесіди або зовнішнього незалежного оцінювання 2019-2021 років, національного мультипредметного тесту 2022 року.](#)

[Вступ для здобуття ступеня магістра зі спеціальності «Право» та «Міжнародне право».](#)

[Конкурсний відбір в межах квоти.](#)

[Переведення на вакантні місця державного або регіонального замовлення.](#)

[Переміщення осіб через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей.](#)

[Нормативна база](#)

[Що таке лінія зіткнення?](#)

[Які документи необхідно подати?](#)

[Дозвіл фізичній особі на перетин лінії розмежування.](#)

[Підстави надання дозволу.](#)

[Строк видачі дозволу фізичній особі.](#)

[Підстави для відмови в наданні дозволу фізичній особі приймається координаційним центром або координаційною групою.](#)

[Повернення майна чи відшкодування його вартості депортованим особам або їх спадкоємцям.](#)

[Нормативна база](#)

[Депортовані особи та їх спадкоємці.](#)

[Порядок звернення із заявою про повернення майна чи відшкодування його вартості.](#)

[Які документи потрібно надати.](#)

[Порядок звернення.](#)

[Підстави для відмови](#)

[Повернення майна чи відшкодування його вартості.](#)

[Повернення майна.](#)

[Відшкодування вартості майна.](#)

[Порядок в'їзду та виїзду дітей до 16 років на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях.](#)

[Нормативна база](#)

[Документи необхідні дитині для в'їзду на непідконтрольну територію.](#)

[Порядок виїзду дітей до 16 років із непідконтрольної території.](#)

[Порядок надання в тимчасове користування житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.](#)

[Нормативна база](#)

[Порядок взяття на облік громадян, які потребують надання житлового приміщення з фондів житла для тимчасового проживання.](#)

[Кому безоплатно надається житлове приміщення?](#)

[Куди звертатися?](#)

[До заяви додаються:](#)

[Строк прийняття рішення.](#)

[Підстави для відмови.](#)

[Порядок надання житлових приміщень внутрішньо переміщеним особам з фондів житла для тимчасового проживання.](#)

[Рішення про надання або відмову у наданні житлових приміщень.](#)

[Видача ордеру на вселення.](#)

[Ордер вручається внутрішньо переміщеній особі, на ім'я якої він виданий.](#)

[Строк користування житловим приміщенням.](#)

[Договір користування житловими приміщеннями](#)

[Правила користування житловими приміщеннями.](#)

[Продовження договору користування на наступний строк.](#)

[Дострокове припинення надання житлового приміщення.](#)

[Порушення внутрішньо переміщеною особою умов договору користування.](#)

[Порядок надання населенню субсидій. Підстави для припинення надання раніше призначеної субсидії.](#)

[Нормативна база](#)

[Витрати, які відшкодовуються за рахунок субсидії.](#)

[Види житлової субсидії:](#)

[Хто має право на субсидію.](#)

[Куди звернутися.](#)

[Умови призначення субсидії.](#)

[Перелік та зразки необхідних документів.](#)

[Відповідні документи можуть бути надані структурному підрозділу з питань соціального захисту населення:](#)

[Строк розгляду питання.](#)

[Період дії субсидії.](#)

[Розмір субсидії.](#)

[Випадки, коли субсидія не призначається.](#)

[Надання раніше призначеної субсидії припиняється:](#)

[Порядок надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади.](#)

[Нормативна база](#)

[Суб'єкти соціальних послуг.](#)

[Отримувачі послуг.](#)

[Надавачі послуг.](#)

[Види соціальних послуг.](#)

[Вартість.](#)

[Підстави, за яких соціальні послуги не надаються безоплатно.](#)

[Куди звертатися?](#)

[Перелік необхідних документів.](#)

[До заяви особи з інвалідністю, особи похилого віку, її законного представника, органу опіки та піклування додаються такі документи:](#)

[Для осіб, які потребують надання соціальної послуги стаціонарного догляду чи паліативного догляду в умовах стаціонару також подається:](#)

[Рішення про надання чи відмову в наданні соціальних послуг.](#)

[Надання соціальної послуги стаціонарного догляду в інтернатному закладі.](#)

[Невідкладне надання соціальних послуг.](#)

[Підстави для відмови в наданні соціальних послуг.](#)

[Права отримувача та обов'язки надавача соціальної послуги:](#)

[Підстави припинення надання соціальних послуг.](#)

[Надання соціальних послуг особам з інвалідністю, особам похилого віку припиняється в разі:](#)

[Наслідки приховування або подання недостовірної інформації.](#)

[Порядок надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних.](#)

[Нормативна база](#)

[Загальна інформація.](#)

[Хто має право на отримання статусу.](#)

[Куди звертатися.](#)

[Хто може звернутись.](#)

[Перелік необхідних документів.](#)

[Якщо дитина зазнала психологічного насильства](#)

[Рішення про надання або відмову в наданні статусу та їх оскарження.](#)

[Соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.](#)

[Порядок оформлення субсидії на понаднормову площу житла для індивідуального газового опалення.](#)

[Нормативна база](#)

[Поняття.](#)

[Порядок подання документів.](#)

[Порядок прийняття та дія рішення комісії.](#)

[Строки прийняття рішення.](#)

[Порядок та умови надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійно-технічної та вищої освіти.](#)

[Нормативна база](#)

[Суб'єкти державної цільової підтримки.](#)

[Куди звертатися та які документи потрібні.](#)

[Види державної цільової підтримки.](#)

[Види державної цільової підтримки за категоріями громадян, зазначених в пункті 1 Порядку та умов.](#)

[Надання державної цільової підтримки у разі зміни категорії.](#)

[Результати розгляду заяви.](#)

[Припинення та поновлення надання державної цільової підтримки.](#)

[Проживання в учнівських та студентських гуртожитках.](#)

[Особливі випадки.](#)

[Права та обов'язки внутрішньо переміщених осіб.](#)

[Нормативна база](#)

[Поняття внутрішньо переміщеної особи.](#)

[Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.](#)

[Забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб на отримання документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, або документів, що посвідчують особу та](#)

[підтверджують її спеціальний статус.](#)

[Забезпечення реалізації прав зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб на зайнятість, пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування, соціальні послуги, освіту.](#)

[Виборчі права внутрішньо переміщених осіб \(ВПО\).](#)

[Право на захист внутрішньо переміщених осіб.](#)

[Інші права ВПО.](#)

[ВПО має право на:](#)

[Обов'язки ВПО.](#)

[Призначення вперше та виплата пенсій внутрішньо переміщеним особам.](#)

[Нормативна база](#)

[Куди звернутися?](#)

[Порядок призначення пенсії ВПО вперше.](#)

[Відкриття рахунку в ПАТ "Державний ощадний банк України".](#)

[Призначення та виплата пенсій особі, яка подала заяву про зняття її з обліку як ВПО у зв'язку з реєстрацією постійного місця проживання.](#)

[Нормативна база](#)

[Право громадянина України на отримання пенсійних виплат.](#)

[Процедура прийняття документів Управлінням Пенсійного фонду України для призначення/поновлення пенсії громадянину України.](#)

[врегулювати цей спір в досудовому порядку:](#)

[Заява повинна містити:](#)

[Термін розгляду заяви \(звернення, скарги\):](#)

[Підсудність розгляду справи:](#)

[Копії документів, які слід підготувати та додати до позовної заяви під час звернення до суду:](#)

[Продовження навчання осіб, які навчалися в закладах, що розташовані на непідконтрольних територіях.](#)

[Нормативна база](#)

[Забезпечення реалізації права продовження навчання.](#)

[Порядок продовження навчання осіб, які навчалися у закладах вищої освіти](#)

[Документи, які необхідні для поновлення.](#)

[Порядок прийому для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної \(професійно-технічної\) освіти осіб, здобувають освіту на відповідному рівні вперше](#)

[Прийом для здобуття вищої або фахової передвищої освіти.](#)

[Під час подання заяви в паперовій формі вступник пред'являє особисто оригінали:](#)

[До заяви, поданої в паперовій формі, вступник додає:](#)

[Реєстрація центром зайнятості безробітних осіб, які звертаються за сприянням у працевлаштуванні.](#)

[Нормативна база](#)

[Визначення термінів.](#)

[Облік осіб, які шукають роботу.](#)

[Для взяття на облік у центрі зайнятості особи, які шукають роботу:](#)

[Порядок взяття на облік.](#)

[Складення індивідуального плану надання послуг.](#)

[Припинення обліку особи, яка шукає роботу.](#)

[Надання статусу безробітного.](#)

[Перелік необхідних документів.](#)

[Крім документів зазначених вище, для отримання статусу безробітного подаються:](#)

[Порядок реєстрації.](#)

[Строк прийняття рішення про відмову чи надання статусу безробітного.](#)

[Підстави для відмови у наданні статусу безробітного.](#)

[Зміна зареєстрованим безробітним центру зайнятості.](#)

[Припинення реєстрації безробітного.](#)

[Наявність поважних причин підтверджується відповідними документами.](#)

[Реалізація виборчих прав внутрішньо переміщених осіб.](#)

[Нормативна база](#)

[Поняття внутрішньо переміщеної особи.](#)

[Порядок реалізації виборчого права внутрішньо переміщеними особами.](#)

[Є три варіанти вирішення даного питання:](#)

[Документи, які потрібні для зміни виборчої адреси.](#)

[Строк розгляду заяви про зміну виборчої адреси.](#)

[Підстави для відмови у зміні адреси для голосування.](#)

[Стягнення компенсації за пошкоджене/зруйноване майно внаслідок збройного конфлікту.](#)

[Нормативна база](#)

[Загальні положення виплати грошової компенсації постраждалим, житлові будинки \(квартири\) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації.](#)

[Доказами факту пошкодження чи знищення вашої нерухомості та майна, що перебувало в ній, а також характер пошкодження чи знищення майна можуть бути:](#)

[Повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації.](#)

[Хто має право на отримання грошової допомоги чи компенсації.](#)

[Обстеження пошкодженого або зруйнованого житла.](#)

[Розмір грошової допомоги.](#)

[Органи, уповноважені приймати рішення про надання грошової допомоги/компенсації.](#)

[Додаткові документи.](#)

[Строки прийняття рішення про надання постраждалим грошової допомоги/компенсації.](#)

[Строки виплати грошової допомоги/компенсації.](#)

[Алгоритм дій потерпілого у випадку стягнення компенсації \(відшкодування шкоди\) за пошкоджене/зруйноване майно у інших випадках](#)

[Судова практика](#)

[Трудовий договір, контракт. Види, умови укладення.](#)

[Нормативна база](#)

[Трудовий договір: що це?](#)

[Сторонами трудового договору є:](#)

[Види трудового договору.](#)

[Форма трудового договору.](#)

[Укладення трудового договору.](#)

[При укладенні трудового договору громадянин зобов'язаний подати наступні документи:](#)

[Гарантії при укладенні трудового договору:](#)

[Обов'язки роботодавця при укладенні трудового договору.](#)

[Випробування при прийнятті на роботу.](#)

[Умова про випробування повинна бути застережена в наказі \(розпорядженні\) про прийняття на роботу.](#)

Будівництво приватного будинку: покрокова інструкція

Нормативна база

- [Конституція України](#)
- [Земельний кодекс України](#)
- [Закон України «Про Державний земельний кадастр»](#)
- [Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»](#)
- [Порядок видачі будівельного паспорта забудови земельної ділянки затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 05.07.2011 № 103](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 466 «Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт»](#)
- [Порядок прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 461](#)
- [Лист Мінрегіону від 30.11.2011 року №7/14-16432](#)

Загальні положення

Житловий приватний будинок можна побудувати тільки на землях, призначених для житлової забудови, якому привласнений кадастровий номер. Відповідно до [Закону України «Про Державний земельний кадастр»](#) кадастровий номер земельної ділянки - індивідуальна, що не повторюється на всій території України, послідовність цифр та знаків, яка присвоюється земельній ділянці під час її державної реєстрації і зберігається за нею протягом усього часу існування. Державні акти на право власності на земельну ділянку, видані до 2002 року не містили інформації щодо кадастрового номера земельної ділянки, а тому таким земельним ділянкам кадастрові номери присвоєні не були. Для вирішення питання щодо визначення та присвоєння кадастрового номера земельній ділянці власнику або набувачу права на земельну ділянку необхідно звернутися до територіального органу земельних ресурсів (районного відділу земельних ресурсів) із заявою щодо присвоєння земельній ділянці кадастрового номера. Разом із заявою необхідно подати копію документа, що посвідчує особу (паспорт), копію документа, що посвідчує право на земельну ділянку та копію ідентифікаційного номера.

Процес привласнення кадастрового номера складається з наступних етапів:

- Розробка технічної документації

Для цього необхідно укласти договір із землепоряджувальною організацією на виготовлення технічної документації і створення цифрового обмінного XML- файлу ділянки (файл містить інформацію як про саму ділянку, так і про його власника).

- Узгодження технічної документації

Технічна документація передається на узгодження в Держгеокадастр. Держгеокадастр передає XML- файл у відділ / управління земельного кадастру. За наявності зауважень обмінний файл повертається на доопрацювання.

- Привласнення кадастрового номера

Якщо до обмінного файлу немає зауважень - ділянці привласнюється кадастровий номер. Держгеокадастр на документах ставить відмітку з вказівкою кадастрового номера, дати його визначення, даних особи, що зробила відмітку і її підпис. Також видається довідка про привласнення кадастрового номера.

- Реєстрація прав на земельну ділянку

Для можливості розпорядження ділянкою (здачі в оренду, продажі) необхідно зареєструвати права на земельну ділянку в Державній реєстраційній службі України по місцю знаходження ділянки. Якщо Ви укладаєте договір оренди земельної ділянки, то право оренди виникає тільки з моменту проведення реєстрації.

Отримання будівельного паспорту індивідуального житлового будинку

Відповідно до ст. 27 [Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»](#) в першу чергу майбутньому власнику треба отримати будівельний паспорт індивідуального житлового будинку.

Будівельний паспорт видає уповноважений орган містобудування та архітектури безпосередньо, через центри надання адміністративних послуг та/або через сервіс "[Дія](#)".

Для отримання будівельного паспорта встановлено наступний перелік документів:

- заява на видачу будівельного паспорта зі згодою замовника на обробку персональних даних ([Додаток 1 до Порядку](#));
- засвідчена в установленому порядку копія документа, що засвідчує право власності або користування земельною ділянкою, або договір суперфіцію (мова йде про нотаріально засвідчені копії документів);
- ескізні наміри забудови (місце розташування будівель та споруд на земельній ділянці, відстані до меж сусідніх земельних ділянок та розташованих на них об'єктів, інженерних мереж і споруд, фасади та плани поверхів об'єктів із зазначенням габаритних розмірів, перелік систем інженерного забезпечення, у тому числі

автономного, що плануються до застосування, тощо). Ескіз намірів забудови виконується в довільній формі, тому затверджувати його склад, зміст та порядок розроблення не потрібно ([лист Мінрегіону від 30.11.2011 року №7/14-16432](#));

- проект будівництва (за наявності). Будь-які вимоги щодо надання проектною документації для виготовлення будівельного паспорту є безпідставними;
- засвідчена в установленому порядку згода співвласників земельної ділянки (житлового будинку) на забудову. Зазвичай, вони складаються у довільній формі, а підписи осіб на них засвідчуються нотаріально.

Згідно п. 2.4. Порядку пакет документів для видачі будівельного паспорта або внесення змін до нього повертається уповноваженим органом містобудування та архітектури замовнику з таких підстав:

- неподання повного пакета документів;
- невідповідність намірів забудови земельної ділянки вимогам містобудівної документації на місцевому рівні, детальним планам територій, планувальним рішенням проектів садівницьких та дачних товариств, державним будівельним нормам, стандартам і правилам.

Строк надання (виготовлення) будівельного паспорта становить десять робочих днів з дня надходження пакета документів.

Подання замовником повідомлення про початок виконання будівельних робіт

Відповідно до частини першої статті 34 [Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності"](#), замовник має право виконувати будівельні роботи по будівництву приватного будинку після подання замовником повідомлення про початок виконання будівельних робіт відповідному органу державного архітектурно-будівельного контролю - щодо об'єктів будівництва, які за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними наслідками (СС1), та щодо об'єктів, будівництво яких здійснюється на підставі будівельного паспорта та які не потребують отримання дозволу на виконання будівельних робіт згідно з переліком об'єктів будівництва, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

У відповідь протягом 10 днів буде надіслано лист-повідомлення про те, що повідомлення зареєстровано.

Для цього необхідно подати повідомлення про початок будівельних робіт СС1 в електронній формі за допомогою сервісу ["Дія"](#) або через Центр надання адміністративних послуг за місцем розташування об'єкта.

Введення збудованого будинку в експлуатацію

Завершальний етап - введення збудованого будинку в експлуатацію і реєстрація права власності на нього.

За правилами статті 32 [Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»](#), збудовані на земельних ділянках одноквартирні житлові будинки віднесені до будівельних об'єктів класу відповідальності СС1.

Відповідно до статті 39 вищезазначеного Закону України прийом в експлуатацію об'єктів завершеного будівництва класу відповідальності СС1 і об'єктів, побудованих на підставі будівельного паспорта, здійснюється шляхом реєстрації відповідним органом державного архітектурно-будівельного контролю декларації про готовність об'єкта до експлуатації.

Для цього необхідно подати заяву в електронній формі за допомогою сервісу "[Дія](#)" або через Центр надання адміністративних послуг за місцем розташування об'єкта.

Реєстрація здійснюється на безоплатній основі.

Перед подачею в ДІАМ заяви і декларації про готовність новобудови до експлуатації, забудовник зобов'язаний отримати технічний паспорт об'єкта.

Якщо у будинку раніше не було адреси, забудовник звертається до містобудівного департамент місцевого органу влади з проханням її привласнити. Запит направляють через місцевий центр надання адміністративних послуг. До заяви забудовник докладає такі документи:

- нотаріально завірену копію права власності або права користування земельною ділянкою;
- копію паспорта;
- декларацію про готовність об'єкта до експлуатації;
- копію геодезичної зйомки ділянки;
- копію технічного паспорта об'єкта.

Місьцеве містобудівне управління розглядає заяву протягом 15-ти днів і якщо схвалює - готує відповідний наказ. Рішення про присвоєння адреси на основі наказу стверджує місцевий орган влади. Запис про присвоєння нової адреси вноситься до реєстру поштових адрес. Заявник отримує витяг з реєстру в паперовій та електронній формі.

Реєстрація права власності на збудований будинок

Після введення об'єкта до експлуатації можливе оформлення право власності на нього.

Для цього необхідно звернутися до Центру надання адміністративних послуг або нотаріуса.

Відновлення виконавчого провадження внутрішньо переміщеним особам.

Нормативна база

- [Цивільний процесуальний кодекс України](#)
- [Закон України «Про виконавче провадження»](#)

- Інструкція з організації примусового виконання рішень, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 24 листопада 2014 року №1970/5№ 246/7
- Розпорядження Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 02 вересня 2014 року № 2710/38-14

Увага!!! З 24 лютого 2022 року, відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану", в Україні введено **режим воєнного стану!**

Законом України "Про внесення змін до розділу XIII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про виконавче провадження" від 15 березня 2022 року № 2129-IX забороняється відкриття виконавчих проваджень та вжиття заходів примусового виконання рішень на території адміністративно-територіальних одиниць, які тимчасово окуповані внаслідок військової агресії Російської Федерації, у період такої окупації.

Тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України:

- фізичні особи можуть здійснювати видаткові операції з рахунків, на кошти яких накладено арешт органами державної виконавчої служби, приватними виконавцями, без урахування такого арешту за умови, якщо сума стягнення за виконавчим документом не перевищує 100 тисяч гривень;
- юридичні особи - боржники можуть здійснювати видаткові операції з рахунків, на кошти яких накладено арешт органами державної виконавчої служби, приватними виконавцями, виключно для виплати заробітної плати в розмірі не більше п'яти мінімальних розмірів заробітної плати в місяць на одного працівника такої юридичної особи, а також сплати податків, зборів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- припиняється звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інший дохід боржника (крім рішень про стягнення аліментів та рішень, боржниками за якими є громадяни Російської Федерації);
- визначені **Законом України "Про виконавче провадження"** строки перериваються та встановлюються з дня припинення або скасування воєнного стану.

Окрім цього, **Законом України від 03.03.2022 року № 2112-IX "Про внесення зміни до частини сьомої статті 147 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо визначення територіальної підсудності судових справ"** **змінено територіальну юрисдикцію судів на час воєнного стану.**

Додатково див.:

Розпорядження Верховного суду від 08.03.2022 № 2/0/9-22 "Про зміну територіальної підсудності судових справ в умовах воєнного стану";

Розпорядження Верховного суду від 10.03.2022 № 4/0/9-22 "Про зміну територіальної підсудності судових справ в умовах воєнного стану" та ін.

Див. детальніше: Територія України, де у зв'язку з війною не здійснюється правосуддя судами загальної юрисдикції!

Загальна інформація

На сьогоднішній день більшість документів, які знаходяться на непідконтрольній українській владі території Луганської та Донецької області, у зв'язку з бойовими діями, втрачено і тому у багатьох громадян постає питання, що до відновлення виконавчого провадження.

Законодавством України встановлено відповідний порядок для поновлення втрачених документів. Судові рішення про майнові та немайнові стягнення не є винятком. Для стягнення боргу з відповідача, необхідно відновити виконавче провадження.

Відновлення виконавчого провадження – це продовження виконання вимог виконавчого документа державним виконавцем на забезпечення процесуальних гарантій стягувача, спрямованих на повне та фактичне виконання рішення.

Виконавче провадження можливо відновити за заявою сторони виконавчого провадження або з ініціативи державного виконавця. Відновленню підлягає виконавче провадження, виконання за яким здійснювалось на тимчасово окупованій території.

Інститут відновлення виконавчого провадження є новелою примусового виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів тому виправданість його існування може бути з'ясована при практичному його застосуванні за наступним алгоритмом дій.

Алгоритм дій по відновленню виконавчого провадження

1. Звернутися до відділу державної виконавчої служби, в якому знаходилося на виконанні виконавче провадження з **листом щодо стану провадження**.

Відділи державної виконавчої служби перереєстровані на території підконтрольній українській владі та знаходяться за новими адресами. Дізнатись, де знаходиться потрібний відділ виконавчої служби Донецької чи Луганської області можна на [сайті Міністерства юстиції України](#). Виконавча служба на Ваш лист повідомить, що виконавче провадження, у зв'язку з військовими

діями, втрачено. Ця відповідь буде підставою для звернення до суду з заявою про відновлення судового провадження.

2. Необхідно звернутися до суду із **заявою про відновлення втраченого судового провадження** відповідно до підсудності, встановленої [розпорядженням Голови Вищого спеціалізованого суду України](#) з розгляду цивільних і кримінальних справ від 02.09.2014 №2710/38-14.

Адресу суду можна знайти на офіційному [веб-порталі «Судова влада»](#).

В заяві зазначається :

- яке виконавче провадження необхідно відновити (номер провадження);
- реквізити виконавчого документа;
- процесуальний статус в справі (позивач, відповідач);
- сторони виконавчого провадження, їх місце проживання чи місцезнаходження (у разі наявності вказаної інформації у сторони виконавчого провадження);
- обставини втрати матеріалів виконавчого провадження (перебування виконавчого провадження на тимчасово окупованій території), про місцезнаходження копій документів провадження;
- які саме документи по справі необхідно поновити;
- для якої мети необхідно їх поновлення.

До заяви про відновлення втраченого провадження бажано додати документи або їх копії, що збереглися і стосуються справи.

У заяві про відновлення матеріалів виконавчого провадження, виконання за яким здійснювалось на тимчасово окупованій території, яка подається боржником, зазначаються обставини, які зумовлюють необхідність відновлення виконавчого провадження (намір виконати рішення, припинення заходів примусового виконання рішень у зв'язку з виконанням рішення у повному обсязі, скасуванням рішення, на підставі якого видано виконавчий документ тощо). У разі виконання боржником рішення у повному обсязі до заяви додаються квитанції, платіжні документи, що підтверджують сплату боргу за виконавчим документом, виконавчого збору та витрат виконавчого провадження (у разі винесення відповідних постанов).

Виконавець за власною ініціативою чи за заявою сторін, а також самі сторони можуть звернутися до суду або іншого органу (посадової особи), які видали виконавчий документ, за видачею дубліката виконавчого документа.

Відповідно до [ст. 495 ЦПК України](#) судовий збір за подачу заяви про відновлення втраченого судового провадження **не сплачується!**

За результатами розгляду зібраних і перевічених матеріалів **суд ухвалює рішення про відновлення втраченого провадження повністю або в частині**, яку, на його думку, необхідно відновити.

3. Зверніться до суду із заявою про видачу дублікату виконавчого листа. Заява про видачу дублікату розглядається в судовому засіданні з викликом сторін і заінтересованих осіб. Їхня неявка не є перешкодою для вирішення питання про видачу дублікату. За видачу дублікату справляється судовий збір у розмірі, встановленому [Законом України «Про судовий збір»](#).

Судовий збір не сплачується:

- у справах про стягнення заробітної плати та поновлення на роботі;
- у справах про стягнення аліментів;
- в інших випадках передбачених законом.

Вичерпний перелік категорій громадян, які не сплачують судовий збір визначені [ст.5 Закону України «Про судовий збір»](#).

4. Отриманий дублікат виконавчого листа направляється поштою на адресу чи надається особисто до *відділу державної виконавчої служби*.

До дублікату обов'язково подавати заяву про відновлення виконавчого провадження.

У заяві зазначається:

- номер провадження, яке потрібно відновити;
- реквізити виконавчого документа (номер, дата, найменування суду);
- сторони виконавчого провадження, їх місце проживання чи місцезнаходження (у разі наявності інформації);
- обставини втрати матеріалів виконавчого провадження.

Державний виконавець не пізніше наступного робочого дня з моменту надходження до нього дублікату виконавчого документа виносить постанову про відновлення втраченого (знищеного) виконавчого провадження, копія даної постанови не пізніше наступного дня надсилається до органу який видав виконавчий документ та сторонам виконавчого провадження. Для відновлення виконавчого провадження чи його матеріалів державний виконавець використовує відомості

автоматизованої системи виконавчого провадження про винесені постанови та інші документи виконавчого провадження, інформацію та документи, одержані ним, у тому числі від сторін виконавчого провадження.

Відновлене виконавче провадження здійснюється надалі в загальному відповідно до вимог [Закону України «Про виконавче провадження»](#) крім виконавчого провадження за виконавчим документам про вселення, що після повторного примусового вселення боржника до жилого приміщення підлягає закінченню з винесенням відповідної постанови державним виконавцем.

Відновлення виконавчого провадження без звернення до суду

Якщо відповідно до заяви боржника виконавче провадження, виконання за яким здійснювалось на тимчасово окупованій території України, необхідно відновити у зв'язку з наміром боржника виконати рішення або необхідністю припинення заходів примусового виконання рішень, таке виконавче провадження може бути відновлено без дублікату виконавчого документа.

У разі відновлення виконавчого провадження за ініціативою державного або приватного виконавця у постанові про відновлення виконавчого провадження роз'яснюється сторонам право надати документи виконавчого провадження або їх копії та інші документи або відомості, що стосуються втраченого виконавчого провадження.

Проаналізувавши Єдиний державний реєстр судових рішень, було виявлено чималу кількість відмов у відкритті провадження за даними категоріями справ, саме через недотримання обов'язкових умов зазначених у цій статті. Тому будьте пильними, що не отримати відмову у разі звернення до суду.

Відновлення виплати пенсії внутрішньо переміщеним особам після набуття такого статусу.

Нормативна база

- [Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#)
- [Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне забезпечення"](#)

- [Постанова Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам"](#) (далі - постанова № 637)

Увага!!! З 24 лютого 2022 року відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану" в Україні введено **режим воєнного стану**.

[Інфографіка: Як отримати пенсії та грошову допомогу у період дії воєнного стану](#)

Куди звернутися

Пенсія внутрішньо переміщеним особам (далі - ВПО) відновлюється та виплачується територіальними органами Пенсійного фонду України за місцем їх фактичного проживання/перебування, незалежно від факту реєстрації місця проживання/перебування.

Увага! Виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), не виплачених за період до місяця відновлення їх виплати, ВПО та особам, які відмовилися відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 [Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#) від довідки про взяття на облік ВПО і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на контрольованій Україною території здійснюються відповідно до порядку, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2021 року № 1165](#).

Порядок відновлення виплати пенсії ВПО

I. Відкриття ВПО рахунку в ПАТ "Державний ощадний банк України", оскільки відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам"](#) виплата пенсій, що призначені зазначеним особам, проводиться через рахунки та мережу установ і пристроїв даного банку з можливістю отримання готівкових коштів і проведення безготівкових операцій через мережу установ і пристроїв будь-яких банків тільки на території, де органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі. Однак, виплата пенсій особам з інвалідністю I групи та іншим особам, які за висновком лікарсько-консультативної комісії не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги, за їх [письмовою заявою можуть здійснюватись акціонерним товариством "Укрпошта"](#) з доставкою за фактичним місцем проживання/перебування таких осіб.

II. Звернення до [територіального органу Пенсійного фонду України](#) з наступними документами:

- заява про запит пенсійної справи;
- копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (додатково пред'являється оригінал довідки);
- документ про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційний код);
- документ, що посвідчує особу пенсіонера (паспорт, пенсійне посвідчення);
- заява про перерахування пенсії на рахунок в ПАТ "Державний ощадний банк України";
- дві фотокартки 2,5×3.

III. Територіальний орган Пенсійного фонду України ідентифікує особу заявника, фіксують місце і час її звернення, порівнює отримані дані з даними, що обробляються в базах даних Пенсійного фонду України, з урахуванням даних Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

IV. На підставі відповідного рішення територіальний орган Пенсійного фонду України відновлює виплату пенсію.

Важливо! Платіжна картка, на яку нараховується пенсія ВПО одночасно є пенсійним посвідченням.

Дія платіжних карток встановлюється на строк до трьох років за умови проходження **фізичної ідентифікації** клієнта в установах ПАТ "Державний ощадний банк України" кожні шість місяців (період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та протягом 30 днів з дня відміни карантину).

До фізичної ідентифікації прирівнюється авторизація в особистому електронному кабінеті на [веб-порталі електронних послуг Пенсійного фонду України](#) за допомогою віддаленого кваліфікованого електронного підпису "Дія.Підпис". Фізична ідентифікація осіб з інвалідністю I групи та осіб, які, за висновком лікарсько-консультативної комісії, не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги не проводиться (абзац сьомий пункту 1 постанови № 637).

Підстави для припинення виплат пенсії

У разі надходження до Пенсійного фонду України або до його територіальних органів інформації від Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки, Національної поліції, Державної міграційної служби, Міністерства фінансів, інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, яка дає обґрунтовані підстави вважати, що особа повернулася до покинутого місця постійного проживання, або особою подано документи, що містять недостовірні відомості для призначення (відновлення, продовження виплати) пенсії, виплата пенсії продовжується після особистого звернення особи, проходження фізичної ідентифікації, з урахуванням даних Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб та за відсутності підстав, передбачених пунктами 2-5 частини першої статті 12 [Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#), тобто така особа **не**:

1. скоїла кримінальне правопорушення: дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади; посягання на територіальну цілісність і недоторканність України; терористичний акт; втягнення у вчинення терористичного акту; публічні заклики до вчинення терористичного акту; створення терористичної групи чи терористичної організації; сприяння вчиненню терористичного акту; фінансування тероризму; вчинення кримінального правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку або військового кримінального правопорушення;
2. повернулася до покинутого місця постійного проживання;
3. виїхала на постійне місце проживання за кордон;
4. подала завідомо недостовірні відомості.

Оскарження рішення про припинення виплати пенсії

- ◆ У випадку припинення виплати пенсії необхідно до територіального органу Пенсійного фонду України надіслати цінним листом з повідомленням про вручення або особисто подати у канцелярію (приймальню) територіального органу Пенсійного фонду України (з отриманням відмітки про прийняття на другому примірнику) письмовий запит про роз'яснення причини припинення виплати пенсії.
- ◆ У випадку, якщо виплату пенсії не поновлено ВПО має право звернутися до суду в порядку адміністративного судочинства з наступними документами:

- паспорт громадянина України;
- картка фізичної особи платника податків;

- довідка ВПО;
- пенсійне посвідчення;
- виписка з банківського рахунку, на який зараховується пенсію (за можливості)
- документи, отримані від територіального органу Пенсійного Фонду України, за результатами звернення.
- оригінал квитанції про сплату судового збору за подання адміністративного позову (окрім пільгових категорій громадян, які звільнені від сплати судового збору відповідно до статті 5 [Закону України "Про судовий збір"](#)).

Згідно з вимогами статті 244 [Кодексу адміністративного судочинства України](#) під час ухвалення рішення суд вирішує, зокрема, чи є підстави допустити негайне виконання рішення.

Нормами статті 371 [Кодексу адміністративного судочинства України](#) передбачено, що негайно виконуються рішення, зокрема, про присудження виплати пенсій, інших періодичних платежів з Державного бюджету України або позабюджетних державних фондів - у межах суми стягнення за один місяць.

Відновлення документів про вищу освіту, отриманих до 2014 року на непідконтрольних територіях.

Нормативна база

- [Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»](#)
- [Закон України «Про вищу освіту»](#)
- [Порядок замовлення та видачі документів про вищу освіту державного зразка та додатків до них випускниками вищих навчальних закладів, розташованих та тимчасово окупованій території України, у 2014 році, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 28.05.2014 № 655, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 05.06.2014 за № 593/25370](#)

Загальні положення

Тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (далі - тимчасово окупована територія) є невід'ємною частиною території України, на яку поширюється дія [Конституції](#) та законів України, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (частина перша статті 1 [Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»](#)).

Одним з основних напрямів захисту прав і свобод цивільного населення на тимчасово окупованих територіях є забезпечення доступу до закладів освіти та засобів масової інформації України ([пункт 7 частини другої статті 5 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»](#)).

Вища освіта - сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти ([пункт 5 частини першої статті 1 Закону України «Про вищу освіту»](#)).

Документ про вищу освіту видається особі, яка успішно виконала відповідну освітню програму та пройшла атестацію.

Встановлюються такі види документів про вищу освіту за відповідними ступенями:

- диплом молодшого бакалавра;
- диплом бакалавра;
- диплом магістра;
- диплом доктора філософії/доктора мистецтва ([частина друга статті 7 Закону України «Про вищу освіту»](#)).

Форми документів про вищу освіту за відповідними ступенями затверджені [наказом Міністерства освіти і науки України від 25.01.2021 № 102 «Про затвердження форм документів про вищу освіту \(наукові ступені\) та додатка до них, зразка академічної довідки»](#), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 29.01.2021 за № 122/35744.

Перелік обов'язкової інформації, яка повинна міститися в документах про вищу освіту (науковий ступінь), затверджений [постановою Кабінету Міністрів України від 09.09.2020 № 811 «Про документи про вищу освіту \(науковий ступінь\)»](#).

Порядок отримання документів про вищу освіту

У разі якщо випускник повністю виконав вимоги навчального плану, пройшов державну атестацію у вищому навчальному закладі, розташованому на тимчасово окупованій території України, та відмовився від отримання документа про вищу освіту зразка, не передбаченого законодавством України, Міністерство освіти і науки України за **заявою** випускника визначає вищий навчальний

заклад, розташований в інших регіонах України, який забезпечить виготовлення і видачу документа про вищу освіту та додатка до нього. В обов'язковому порядку випускник додає до заяви копію документа, що посвідчує особу, а також залікову книжку або академічну довідку (за наявності).

Якщо випускник отримав у 2014 році документ про вищу освіту зразка, не передбаченого законодавством України, у вищому навчальному закладі, розташованому на тимчасово окупованій території України, та бажає отримати документ про вищу освіту та додаток до нього встановленого законодавством України зразка, Міністерство освіти і науки України за **заявою** випускника визначає вищий навчальний заклад, розташований в інших регіонах України, який забезпечує виготовлення і видачу документа про вищу освіту та додатка до нього.

В обов'язковому порядку випускник додає до заяви копію документа, що посвідчує особу, а також копію документа про вищу освіту зразка, не передбаченого законодавством України, який він отримав у вищому навчальному закладі, розташованому на тимчасово окупованій території України.

Інформація про навчання випускника (курс, рік навчання, напрям підготовки (спеціальність) обов'язково перевіряється в Єдиній державній електронній базі з питань освіти ([пункти 3 та 4 Порядку замовлення та видачі документів про вищу освіту державного зразка та додатків до них випускниками вищих навчальних закладів, розташованих та тимчасово окупованій території України, у 2014 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28.05.2014 № 655](#)) (далі - Порядок).

У документі про вищу освіту державного зразка, виготовлення якого забезпечує визначений Міністерством освіти і науки України вищий навчальний заклад, відтворюються найменування вищого навчального закладу, розташованого на тимчасово окупованій території України, у якому навчався випускник, відповідно до інформації, зазначеної в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, а також печатка, посада, підпис, прізвище та ініціали керівника вищого навчального закладу, який здійснює виготовлення ([пункт 5 Порядку](#)).

Виготовлення та видачу виправленого документа про вищу освіту державного зразка та додатка до нього або дубліката документа про вищу освіту державного зразка та додатка до нього випускнику, який закінчив вищий навчальний заклад, розташований на тимчасово окупованій території

України, до 2014 року забезпечує визначений Міністерством освіти і науки України вищий навчальний заклад, розташований в інших регіонах України.

У разі відсутності можливостей у відокремленого структурного підрозділу, розташованого на тимчасово окупованій території України, вищого навчального закладу здійснити виготовлення та видачу документів про вищу освіту державного зразка та додатків до них, виготовлення та видачу документів про вищу освіту державного зразка та додатків до них випускникам забезпечує базовий вищий навчальний заклад, розташований в інших регіонах України ([пункт 8 Порядку](#)).

Виборчі права внутрішньо переміщених осіб.

Нормативна база

- [Конституція України](#)
- [Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#)
- [Закон України «Про Державний реєстр виборців»](#)
- [Закон України «Про вибори народних депутатів України»](#)
- [Виборчий кодекс України](#)

Поняття внутрішньо переміщеної особи

Статтею 1 Закону України [«Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#) визначено, що внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Україна вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в [Україні](#).

Внутрішньо переміщені особи мають такі ж права як і всі громадяни України та не повинні зазнавати дискримінації в процесі реалізації права на свободу думки та совісті, вираження поглядів й переконань, права на свободу об'єднань, на участь в управлінні місцевими справами, права голосу та права на участь в управлінні державними та публічними справами.

Факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, що діє безстроково, крім випадків, передбачених статтею 12 Закону України "[Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб](#)".

Кожна дитина, у тому числі яка прибула без супроводження батьків, інших законних представників, отримує довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. А підставою для взяття на облік внутрішньо переміщеної особи є проживання на території, де виникли обставини, на момент їх виникнення. Для отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи така особа звертається із заявою до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад за місцем проживання у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Форма заяви затверджується центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сферах соціального захисту, соціального обслуговування населення, волонтерської діяльності, з питань сім'ї та дітей, оздоровлення та відпочинку дітей, а також захисту прав депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в [Україну](#).

Статтею 38 [Конституції України](#) передбачено, що всі громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, проте, на практиці внутрішньо переміщені особи, хоча і мають право на участь у виборах, але не можуть належно його реалізувати.

Основними труднощами, які виникають при реалізації права голосу у внутрішньо переміщених осіб на виборах зумовлені положеннями чинного законодавства, які визначають критерії наявності або відсутності права голосу на виборах, поняття виборчої адреси та порядку зміни місця голосування без зміни виборчої адреси.

Право внутрішньо переміщених осіб голосувати на президентських та парламентських виборах

Згідно статті 2 [Закону України «Про вибори народних депутатів України»](#), підставою для реалізації виборцем свого права голосу на виборах є його включення до списку виборців на виборчій дільниці. Оскільки, виборець включається до списку виборців на дільниці за його виборчою адресою, а виборчі дільниці, до яких віднесені виборчі адреси ВПО перебувають на територіях, в межах яких загальнодержавні та місцеві вибори не проводяться, внутрішньо переміщені особи можуть взяти участь у виборах лише за процедурою тимчасового місця голосування без зміни виборчої адреси, при цьому можливість тимчасової зміни місця голосування виборця без зміни його виборчої адреси не передбачена для місцевих виборів, оскільки право голосу на місцевих виборах визначається належністю громадянина, який має право голосу, до тієї чи іншої територіальної громади.

Згідно статті 8 [Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#) така особа реалізує своє право голосу на виборах Президента України, народних депутатів України, місцевих виборах та референдумах шляхом зміни місця голосування без зміни виборчої адреси згідно з частиною 3 статті 7 [Закону України "Про Державний реєстр виборців"](#), якою передбачено, що за мотивованим зверненням виборця, який має право голосу на відповідних виборах чи референдумі, орган ведення Реєстру може тимчасово (на період їх проведення) змінити виборцю місце голосування (виборчу дільницю) без зміни його виборчої адреси. Таке звернення подається до органу ведення Реєстру за місцезнаходженням зазначеної виборцем виборчої дільниці або за виборчою адресою не пізніше ніж за п'ять днів до дня голосування на відповідних виборах чи референдумі. Тимчасова зміна місця голосування виборця підтверджується посвідченням, яке видається виборцю за встановленою формою.

Право внутрішньо переміщених осіб голосувати на місцевих виборах

Відповідно до частини 2 статті 8 [Закону України «Про Державний реєстр виборців»](#), виборчою адресою виборця є адреса, за якою зареєстровано його постійне місце проживання відповідно до [Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання»](#), а оскільки, більшість виборчих адрес внутрішньо переміщених осіб належать до територій, які відносяться до тимчасово окупованих, та на яких не здійснюється діяльність органів державної влади та

місцевого самоврядування, то у разі зміни виборчої адреси такою особою, вона втрачає статус внутрішньо переміщеної особи.

Встановлення факту внутрішнього переміщення особи та отримання відповідної довідки.

Нормативна база

- [Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб»](#)

Хто є внутрішньо переміщеною особою

Внутрішньо переміщена особа (ВПО) – це громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру (частина перша статті 1 [Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#) (далі - Закон).

Облік ВПО

Факт внутрішнього переміщення і взяття на облік ВПО підтверджується [довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи](#) (далі - довідка).

Хто має право звернутися для отримання довідки

Заява подається ВПО (в тому числі неповнолітніми дітьми – вік 14-18 років) особисто, а малолітніми дітьми (до 14 років), недієздатними особами або особами, дієздатність яких обмежено, - через законного представника.

Взяття на облік дитини - ВПО

Заяву про взяття на облік малолітньої дитини від її імені подає:

- законний представник;
- родич (баба, дід, прабаба, прадід, повнолітні брат або сестра, тітка, дядько) або вітчим, мачеха, в яких проживає (перебуває) дитина, яка прибула без супроводження законного представника;
- представник органу опіки та піклування за місцем перебування дитини (у разі відсутності законного представника та родича).

Заяву про взяття на облік малолітньої дитини, яка є дитиною-сиротою або дитиною, позбавленою батьківського піклування, для отримання довідки подає від її імені:

- законний представник (один з опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів) - у разі влаштування в сім'ю громадян під опіку, піклування, прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу;
- керівник дитячого закладу, закладу охорони здоров'я або закладу соціального захисту - у разі влаштування дитини до такого закладу на повне державне забезпечення.

Окремі категорії осіб, які мають право на отримання довідки

На отримання довідки мають право також:

1. військовослужбовці (крім військовослужбовців строкової служби та військової служби за призовом осіб офіцерського складу), які проходили військову службу та мали зареєстроване місце проживання на території, де виникли обставини, зазначені в статті 1 [Закону](#), на дату їх виникнення;
2. студенти, учні професійно-технічних навчальних закладів, які перемістилися з тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення;
3. особи, житлові приміщення яких зруйновані або стали непридатними для проживання внаслідок проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, що підтверджується відповідним актом обстеження технічного стану житлового приміщення (будинку, квартири);
4. неповнолітні діти, які отримали паспорт громадянина України, незалежно від наявності (відсутності) реєстрації місця проживання, якщо інформацію про них внесено до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб;
5. особи, які після введення [Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 "Про введення воєнного стану в Україні"](#) **воєнного стану** перемістилися з території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії та яка визначена в переліку, затвердженому [розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 року № 204 "Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим особам в рамках Програми "єПідтримка"](#) (далі - територія адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії);

6. особи, задеклароване/zareєстроване місце проживання яких розташоване поза межами території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії, але такі особи:
- перебувають на обліку як платники єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії;
 - сплатили або за яких сплачено роботодавцем єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за IV квартал 2021 року або за 2021 рік на території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії.

Куди звернутися

Для отримання довідки ВПО може звернутися із заявою до:

1. структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад за місцем проживання (далі - уповноважений орган);
2. уповноваженої особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або центру надання адміністративних послуг (у період дії **воєнного стану**, введеного [Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 "Про введення воєнного стану в Україні"](#));
3. через Єдиний державний веб портал електронних послуг (Порталу Дія) (пункт 2 [Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 509 \(далі - Порядок\)](#)).

Алгоритм подання заяви про взяття на облік ВПО в електронній формі.

Заява про взяття на облік та включення до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб інформації про ВПО за наявності технічної можливості може подаватися також через мобільний додаток Порталу Дія повнолітньою або неповнолітньою ВПО, якій присвоєно реєстраційний номер облікової картки платника податків. У разі наявності в такої особи дітей подання заяви про взяття їх на облік можливе лише за наявності відображення в електронному вигляді інформації, що міститься у свідоцтві про народження таких дітей, виготовленому на паперовому бланку.

⇒ Встановити мобільний додаток Порталу Дія на електронний пристрій, критерії якого підтримують використання такого додатка, підключений до Інтернету. Такий додаток можна завантажити через мобільні додатки Google Play або App Store;

⇒ Пройти електронну ідентифікацію та автентифікацію з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, або інших засобів електронної ідентифікації, які дають змогу однозначного встановлення особи.

⇒ Заповнити заява про взяття на облік в електронній формі, яка формується автоматично.

Увага! Відповідальність за достовірність відомостей, що містяться в заяві про взяття на облік, несе заявник. ⇒ Сформувати засобами Порталу Дія електронну довідку, яка підтверджує факт внутрішнього переміщення та взяття на облік такої особи після включення відомостей про особу до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

⇒ За бажанням звернутися до уповноваженого органу або уповноваженої особи територіальної громади/центру надання адміністративних послуг за місцем перебування на обліку для отримання довідки у паперовій формі (пункт 2² Порядку).

Перелік необхідних документів:

1. Заява про взяття на облік [встановленої форми](#);
2. документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документ, що посвідчує її спеціальний статус, або свідоцтво про народження дитини (далі – документ, що посвідчує особу);
3. документ, що підтверджує повноваження особи як законного представника (*за необхідності*);
4. документ, що підтверджує повноваження особи як законного представника, крім випадків, коли законними представниками є батьки (усиновлювачі);
5. документи, що підтверджують родинні стосунки між дитиною і заявником (якщо від імені малолітньої дитини звертається родич, або вітчим, мачуха, в яких проживає (перебуває) дитина, що прибула без супроводження законного представника);
6. документ, що підтверджує повноваження представника органу опіки та піклування або керівника дитячого закладу, закладу охорони здоров'я або закладу соціального захисту дітей, у якому дитина перебуває на повному державному забезпеченні, та документ, що підтверджує факт зарахування дитини до цього закладу (*за необхідності*);
7. докази, що підтверджують факт проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, на день виникнення обставин, що спричинили внутрішнє переміщення (у випадку відсутності в документі, що посвідчує особу, відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення).

Що може бути доказом, що підтверджує факт проживання на відповідній території?

Військовий квиток з відомостями про проходження військової служби; трудова книжка із записами про здійснення трудової діяльності; документ, що підтверджує право власності на рухоме або нерухоме майно; свідоцтво про базову загальну середню освіту; атестат про повну загальну середню освіту; документи про професійно-технічну освіту; документ про вищу освіту (науковий ступінь); довідка з місця навчання; рішення районної, районної у місті Києві чи Севастополі державної адміністрації, виконавчого органу міської чи районної у місті ради про влаштування дитини до дитячого закладу, у прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу, встановлення опіки чи піклування; медичні документи; фотографії; відеозаписи тощо.

Заява про взяття на облік повинна містити таку інформацію про заявника:

1. прізвище, ім'я та по батькові;
2. громадянство;
3. дата та місце народження;
4. стать;
5. відомості про малолітніх, неповнолітніх внутрішньо переміщених осіб, які прибули разом з ним (у разі необхідності);
6. відомості про законних представників, які супроводжують малолітню дитину, недієздатних осіб або осіб, дієздатність яких обмежена, та інших осіб (баба, дід, прабаба, прадід, повнолітні брат або сестра, тітка, дядько) або вітчим, мачуха, в яких проживає (перебуває) дитина, яка прибула без законних представників);
7. відомості про зареєстроване та фактичне місце проживання (як фактичне місце проживання/перебування не можуть зазначатися адреси (місцезнаходження) органів державної влади, місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх підрозділів, будь-яких інших приміщень, за якими ВПО фактично не проживають);
8. адреса, за якою з особою може здійснюватися офіційне листування або вручення офіційної кореспонденції, та контактний номер телефону;
9. обставини, що спричинили внутрішнє переміщення;
10. відомості про житлові, соціальні, медичні, освітні та інші потреби;
11. відомості про наявність інвалідності та потребу в технічних та інших засобах реабілітації;
12. відомості про місце навчання/виховання дитини (найменування закладу);
13. відомості про працевлаштування, освіту, спеціалізацію за професійною освітою, посаду, професію (пункт 3 [Порядку](#)).

Строк розгляду питання

За наявності в документі, що посвідчує особу, відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення.	Довідка про взяття на облік або про відмову у її видачі видається в день подання заяви .
У разі відсутності в документі, що посвідчує особу, відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення.	Рішення про видачу заявнику довідки про взяття на облік ВПО або про відмову у її видачі розглядається уповноваженою особою протягом 15 робочих днів .

Увага! Довідка видається безоплатно за встановленою формою, яка роздруковується на аркуші формату А4, підписується посадовою особою уповноваженого органу та скріплюється печаткою такого органу.

Довідка діє безстроково.

Довідка, видана до 20 червня 2016 року, яка не скасована і строк дії якої не закінчився, є дійсною та діє безстроково, крім випадків, передбачених статтею 12 [Закону](#).

Довідка, видана до 20 червня 2016 року, у якій адресою фактичного місця проживання вказано адресу місцезнаходження органу державної влади, органу місцевого самоврядування, юридичної особи публічного права, її підрозділу, будь-якого іншого приміщення, за якою ВПО фактично не проживає, підлягає перереєстрації до 20 липня 2016 року. Для цього ВПО особисто або через законного представника звертається за видачею довідки до уповноваженого органу, а раніше видана їй довідка вилучається, про що вносяться відповідні записи до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб. Довідка не перереєстрована у встановлений строк, не є дійсною (абзац дев'ятий пункту 6 [Порядку](#)).

Підстави для відмови у видачі довідки.

Заявнику може бути відмовлено у видачі довідки, якщо:

- відсутні обставини, що спричинили внутрішнє переміщення;
- у державних органів наявні відомості про подання завідомо неправдивих відомостей для отримання довідки;
- заявник втратив документи, що посвідчують його особу, до їх відновлення;

- у заявника немає відмітки про реєстрацію місця проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, та відсутні докази, що підтверджують факт проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення;
- докази, надані заявником для підтвердження факту проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, не доводять факту проживання заявника на території зазначеної адміністративно-територіальної одиниці.

Рішення про відмову у видачі довідки з обов'язковим зазначенням підстав для відмови, підписане керівником уповноваженого органу, видається заявнику в день подання заяви про взяття на облік, а у випадку, передбаченому абзацом другим пункту 4 [Порядку](#) оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, - не пізніше ніж через 15 робочих днів після її подання (пункт 8 [Порядку](#)).

Підстави для скасування дії довідки

Підставою для скасування дії довідки є обставини, за яких ВПО:

- подала заяву про відмову від довідки;
- скоїла кримінальне правопорушення: дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади; посягання на територіальну цілісність і недоторканність України; терористичний акт; втягнення у вчинення терористичного акту; публічні заклики до вчинення терористичного акту; створення терористичної групи чи терористичної організації; сприяння вчиненню терористичного акту; фінансування тероризму; вчинення кримінального правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку або військового кримінального правопорушення;
- повернулася до покинутого місця постійного проживання;
- виїхала на постійне місце проживання за кордон;
- подала завідомо недостовірні відомості (стаття 12 [Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#)).

Рішення про скасування дії довідки відповідно до статті 12 [Закону](#) (крім осіб, які є власниками пошкодженого або знищеного нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, і подали заявку на відшкодування відповідних втрат, зокрема через Портал Дія) приймається керівником уповноваженого органу за місцем проживання особи та надається їй **протягом трьох днів** з дати прийняття такого рішення або надсилається на адресу місця проживання, зазначену в довідці.

Увага! На період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та протягом 30 днів з дня його відміни забороняється прийняття рішення про скасування дії довідки про взяття на облік ВПО на підставі інформації про тривалу відсутність (понад 60 днів) особи за місцем проживання, яка дає обґрунтовані підстави вважати, що ВПО повернулася до покинутого місця постійного проживання (пункт 7² [Порядку](#)).

Порядок оскарження рішення про відмову у видачі довідки

Особа має право звернутися із заявою повторно, якщо у неї з'явилися підстави для взяття на облік як ВПО, або усунути підстави для відмови у видачі довідки, чи оскаржити рішення про відмову у видачі довідки до суду.

Втрата/псування довідки

У разі втрати або псування довідки замість неї безоплатно видається дублікат (пункт 10 [Порядку](#)).

Дія довідки у випадку зміни місця проживання ВПО

У разі зміни місця проживання заявник **протягом 10 днів** з дня прибуття до нового місця проживання звертається за видачею довідки до уповноваженого органу за місцем фактичного проживання/перебування, а раніше видана йому довідка вилучається.

Водночас, заявник має право подати до уповноваженого органу повідомлення про зміну фактичного місця проживання/перебування через [Портал Дія](#).

Встановлення факту смерті на тимчасово окупованих територіях.

Нормативна база

- [Цивільний процесуальний кодекс України](#)
- [Закон України "Про судовий збір"](#)
- [Закон України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану"](#)
- [Наказ Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5 "Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні"](#)

- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08 серпня 2006 року № 545 "Про впорядкування ведення медичної документації, яка засвідчує випадки народження і смерті"

Увага! 07 травня 2022 року набрав чинності Закон України від 21 квітня 2022 року № 2217-IX "Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання правового режиму на тимчасово окупованій території України", яким зокрема внесено зміни до частини третьої статті 9 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України", відповідно до якої будь-який акт (рішення, документ), виданий органами та/або особами, передбаченими частиною другою цієї статті, є недійсним і не створює правових наслідків, крім документів, що підтверджують факт народження, смерті, реєстрації (розірвання) шлюбу особи на тимчасово окупованій території, які додаються до заяви про державну реєстрацію відповідного акта цивільного стану.

Загальні положення

Згідно з [Правилами державної реєстрації актів цивільного стану в Україні](#), затвердженими наказом Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5 (далі - Правила), підставою для державної реєстрації смерті, зокрема є:

1. лікарське свідоцтво про смерть (форма № 106/о);
2. фельдшерська довідка про смерть (форма № 106-1/о);
3. лікарське свідоцтво про перинатальну смерть (форма № 106-2/о);
4. рішення суду про оголошення особи померлою;
5. рішення суду про встановлення факту смерті особи в певний час;
6. повідомлення державного архіву або органів Служби безпеки України у разі реєстрації смерті осіб, репресованих за рішенням досудових та судових органів;
7. повідомлення установи виконання покарань або слідчого ізолятора, надіслане разом з лікарським свідоцтвом про смерть (*пункт 1 глави 5 розділу III Правил*).

Ці документи додаються до другого примірника актового запису про смерть.

Оскільки на тимчасово окупованій території фактично діє юрисдикція та застосовується законодавство окупаційної влади, документи про смерть видані такою владою **не можуть бути прийняті** органами державної влади на іншій території України.

Хто має право звернутися до суду

Відповідно до абзацу другої частини першої статті 317 [Цивільного процесуального кодексу України](#) (далі - ЦПК України) Заява про встановлення факту смерті особи на території, на якій введено воєнний чи надзвичайний стан, або на тимчасово окупованій території України,

визначеній такою відповідно до законодавства, може бути подана членами сім'ї померлого, їхніми представниками або іншими заінтересованими особами (якщо встановлення факту смерті особи впливає на їхні права, обов'язки чи законні інтереси) до будь-якого місцевого суду України, що здійснює правосуддя, незалежно від місця проживання (перебування) заявника.

Куди звернутися

Родичі померлого або їхні представники для підтвердження факту смерті особи, яка померла на тимчасово окупованій території України, мають звернутися до будь-якого місцевого суду України, що здійснює правосуддя, незалежно від місця проживання (перебування) заявника.

Важливо! За змістом абзацу другого частини першої статті 317 ЦПК України заява про встановлення факту смерті на тимчасово окупованій території України може бути подана **за місцем проживання (перебування) заявника** до суду за межами такої території України (Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15 квітня 2016 року № 9-1130/0/4-16 "Про окремі питання застосування Закону України від 4 лютого 2016 року N 990-VIII "Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України").

Судова практика: у випадку виявлення судом, до якого звернувся заявник, що справа йому не підсудна, має право передати справу на розгляд іншому суду відповідно до статті 31 ЦПК України (наприклад, [ухвала Міловського районного суду Луганської області від 11 вересня 2019 року у справі № 418/3846/19](#)).

Перелік необхідних документів.

- Заява про встановлення факту смерті на тимчасово окупованій території, в якій має бути зазначено:
 1. який факт заявник просить встановити та з якою метою;
 2. причини неможливості одержання або відновлення документів, що посвідчують цей факт;
 3. докази, що підтверджують факт;
- докази, що підтверджують викладені заявником обставини (наприклад, письмові свідчення очевидців, фото з місця поховання, медичні документи про смерть тощо);
- довідка про неможливість відновлення втрачених документів (наприклад, письмова відмова органів державної реєстрації актів цивільного стану);
- копія документа, що посвідчує особу та реєстраційний номер облікової картки платника податків ([стаття 318 ЦПК України](#)).

Увага! Під час розгляду судами справ про встановлення факту смерті на тимчасово окупованій території України вимога щодо отримання письмової відмови органів реєстрації актів цивільного стану у здійсненні реєстрації таких фактів не ґрунтується на положенні законодавства (лист-роз'яснення Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 22.04.2021 № 985/0/208-21) щодо скасування вимоги отримання відмови від органів державної реєстрації актів цивільного стану). Тобто звертатися спочатку до органу державної реєстрації актів цивільного стану в межах території підконтрольній владі України та отримати письмову відмову, **не є обов'язковим**.

Вартість

Заявники щодо справ про встановлення факту смерті на тимчасово окупованій території України **звільняються від сплати судового збору** під час розгляду справ даної категорії ([пункт 21 частини першої статті 5 Закону України "Про судовий збір"](#)).

Строки розгляду заяви

Справи про встановлення факту смерті особи на території, на якій введено воєнний чи надзвичайний стан, або на тимчасово окупованій території України, визначеній такою відповідно до законодавства, розглядаються **невідкладно** з дня надходження відповідної заяви до суду.

Разом з тим, термін "невідкладно", у кожній конкретній ситуації буде різним, виходячи з завантаженості судді та дня подачі заяви до суду. Однак, в будь-якому випадку, можна розраховувати на розгляд судом справи протягом 1-5 днів.

Зміст рішення суду

У рішенні суду повинно бути зазначено відомості про факт, встановлений судом, мету його встановлення, а також докази, на підставі яких суд установив цей факт.

Рішення суду про встановлення факту, який підлягає реєстрації в органах державної реєстрації актів цивільного стану або нотаріальному посвідченню, **не замінює собою документів**, що видаються цими органами, а є тільки підставою для одержання зазначених документів (стаття 319 [ЦПК України](#)).

Ухвалене судом рішення у справах про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, підлягає **негайному виконанню**.

Копія судового рішення видається учасникам справи, негайно після проголошення такого рішення або невідкладно надсилається судом до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для державної реєстрації народження або смерті особи.

Діяльність агентства ООН у справах біженців та його партнерських організацій в Україні.

Нормативна база

- [Конвенція про статус біженців](#)
- [Статут Управління Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй у справах біженців](#)
- [Конвенція про привілеї та імунітети об'єднаних націй](#)
- [Протокол щодо статусу біженців](#)
- [Угода між Урядом України та Управлінням Верховного Комісара ООН у справах біженців](#)
- [Закон України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту"](#)
- [Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#)

Загальна інформація про УВКБ ООН

Агентство ООН у справах біженців (УВКБ ООН), – це глобальна організація, створена для допомоги біженцям, вимушено переміщеним особам та особам без громадянства. Вона координує міжнародні зусилля, спрямовані на захист людей, змушених залишити свої оселі через конфлікт або переслідування. Організація надає таким особам життєво необхідну допомогу: житло, продукти харчування, воду, а також захищає їхні фундаментальні права.

УВКБ ООН розробляє рішення для переміщеного населення, допомагаючи їм знайти новий дім – безпечне місце, де вони можуть побудувати краще майбутнє. УВКБ ООН також працює над вирішенням проблеми безгромадянства.

УВКБ ООН працює в Україні з 1994 року, захищаючи права біженців, шукачів притулку та осіб без громадянства. Серед досягнень агентства – участь у розробці національного законодавства стосовно прав біженців, шукачів притулку та осіб без громадянства. УВКБ ООН допомагає

налагодити ефективну систему надання захисту в Україні, а також надає Україні гуманітарну допомогу.

Починаючи з 2014 року УВКБ ООН тісно співпрацює з Урядом України та громадськістю у відповідь на нову проблему вимушеного переміщення 1,6 мільйона внутрішньо переміщених осіб (ВПО) зі сходу України та Автономної Республіки Крим. УВКБ ООН в Україні надає особам під своєю опікою правову, матеріальну та соціальну підтримку самостійно та у партнерстві з іншими міжнародними та місцевими організаціями. УВКБ ООН зосереджує свою діяльність на захисті прав і свобод ВПО, покращенні умов їхнього життя та знаходженні для них довгострокових рішень.

УВКБ ООН працює, забезпечуючи право кожної людини, яка тікає від насильства, переслідувань, війни чи стихійного лиха у своїй країні, на захист та безпечне місце для життя.

УВКБ ООН тісно співпрацює з різними державними установами у сфері захисту біженців та осіб без громадянства, попередження безгромадянства, а з 2014 року також і у сфері захисту внутрішньо переміщених осіб.

Правове регулювання діяльності УВКБ ООН в Україні

Діяльність УВКБ ООН в Україні здійснюється на підставі:

- [Конвенції про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй](#)
- [Угоди між Урядом України та Управлінням Верховного Комісара ООН у справах біженців](#)

Відповідно до Угоди між Урядом України та УВКБ,

- УВКБ, його майно, фонди і активи, незалежно від того, де і у чиєму розпорядженні вони перебувають, користуються імунітетом від будь-якої форми судового втручання, крім випадків, коли УВКБ прямо відмовляється від свого імунітету.
- Помешкання УВКБ є недоторканими. Майно, фонди і активи УВКБ, незалежно від того, де і в чиєму розпорядженні перебувають, не підлягають обшуку, ревізії, конфіскації, експропріації та будь-якому іншому способу втручання шляхом виконавчих, адміністративних, судових чи законодавчих дій.
- Архіви і документи, що належать УВКБ чи перебувають у його розпорядженні, є недоторканими.
- Предмети першої необхідності, що ввозяться чи вивозяться УВКБ, національними чи міжнародними органами, належним чином уповноваженими УВКБ діяти від його імені, у разі надання гуманітарної допомоги біженцям, звільняються від митних зборів, імпорتنих і експортних заборон і обмежень.

- Уряд забезпечує конфіденційність офіційного зв'язку і кореспонденції УВКБ, неможливість будь-якої цензури на його повідомлення і кореспонденцію. Така недоторканість поширюється на видання, фотографії, слайди, фільми і звукозаписи, причому цей перелік не є вичерпним.
- Представник, його заступники та інші посадові особи УВКБ, перелік яких узгоджується УВКБ і Урядом України, під час перебування в країні користуються відносно себе, свого подружжя та осіб, що знаходяться на їх утриманні, привілеями та імунітетами, звільненнями та пільгами, які звичайно надаються дипломатичним представникам згідно з міжнародним правом.
- Особи, які приймаються на службу на місці і які надають послуги УВКБ за винагороду, користуються судово-процесуальним імунітетом щодо висловленого чи написаного ними та всіх дій, здійснених ними, як посадовими особами.

Донори УВКБ ООН в Україні

Діяльність УВКБ ООН майже повністю залежить від добровільних внесків з боку урядів, міжнародних суб'єктів та надзвичайного фонду ООН, а також від внесків з боку фондів та приватних донорів. Стандартний бюджет ООН надає лише обмежене фінансування (близько 2 відсотків). УВКБ ООН працює протягом усього року на місцевому та міжнародному рівні, збираючи кошти на свої програми та на реагування на нові надзвичайні гуманітарні потреби, коли вони виникають.

У складному середовищі, де потреби переміщених осіб та осіб без громадянства в усьому світі невпинно зростають, УВКБ ООН повністю залежить від донорів, які можуть надати фінансування на якомога більш різноманітні потреби. Це дозволяє УВКБ ООН направляти кошти туди, де вони потрібні найбільше: на захист, житло, водопостачання, освіту та іншу необхідну допомогу для біженців, шукачів притулку, осіб без громадянства та внутрішньо переміщених осіб в Україні.

Інформація про діяльність, фінансові потреби та донорські внески постійно оновлюється та доступна на [сайті УВКБ ООН](#).

Основні напрями діяльності УВКБ ООН в Україні.

Діяльність у сфері захисту.

УВКБ ООН допомагає мільйонам людей почати нове життя, надаючи їм міжнародний захист і знаходячи для них довгострокові рішення. До числа осіб під опікою УВКБ ООН входять біженці, шукачі притулку, ті, хто повернувся, особи без громадянства та внутрішньо переміщені особи (ВПО).

Біженці, шукачі притулку та особи без громадянства

- УВКБ ООН здійснює моніторинг та безпосередньо втручається в ситуації, щоб забезпечити належний захист біженців та шукачів притулку;
- УВКБ ООН надає матеріальну, соціальну та медичну допомогу найбільш незахищеним особам. УВКБ ООН також надає фінансову допомогу тим шукачам притулку та біженцям, які її найбільше потребують;
- УВКБ ООН допомагає біженцям знайти довгострокові рішення шляхом добровільної репатріації, інтеграції до місцевого суспільства та переселення;
- УВКБ ООН співпрацює з Урядом України, щоб зміцнити національну систему надання захисту, у тому числі шляхом реалізації регіонального Проекту ініціативи підвищення якості у Східній Європі та Південному Кавказі, спрямованого на розвиток потенціалу місцевих органів із питань міграції (Державна міграційна служба України), суддів, адвокатів та Державної прикордонної служби;
- УВКБ ООН надає правову допомогу особам, які знаходяться під загрозою безгромадянства, приділяючи особливу увагу представникам етнічних меншин.

Внутрішньо переміщені особи

- УВКБ ООН та партнери Кластеру з питань захисту здійснюють моніторинг ситуації у сфері захисту шляхом своєї присутності на місцях як на підконтрольних, так і на непідконтрольних уряду територіях, відслідковуючи порушення прав людини та загрози у сфері захисту, з якими стикаються ВПО та постраждале від конфлікту населення. УВКБ ООН здійснює моніторинг ситуації у сфері захисту як на рівні громад, так і на індивідуальному рівні, та, відповідно, корегує напрями свого реагування.;
- УВКБ ООН та партнери надають підмандатним особам послуги індивідуального ведення справ, надаючи правову допомогу, консультації у сфері захисту та разову індивідуальну грошову допомогу;
- Для досягнення позитивних змін у політиці та вирішення проблем у сфері захисту прав ВПО, УВКБ ООН відслідковує зміни у законодавстві стосовно ВПО та провадить заходи із адвокації та підвищення рівня обізнаності осіб, які приймають рішення, зацікавлених сторін та громадськості;
- Ініціативи на рівні громад та проекти мирного співіснування із залученням ВПО та приймаючих громад – наприклад, ремонт шкіл та громадських центрів – допомагають знаходити довготривалі рішення та полегшувати наслідки переміщення для приймаючих громад, а також сприяють покращенню соціальної згуртованості та мирного співіснування;
- УВКБ ООН проводить тренінги та семінари для представників Уряду, органів місцевої влади, громадянського суспільства та приймаючих громад. За допомогою таких ініціатив створюються сприятливі умови для підтримки та інтеграції ВПО.

УВКБ ООН є провідним агентством у реагуванні на ситуації, пов'язані із внутрішнім переміщенням. УВКБ ООН очолює Кластер з питань захисту. Кластер з питань захисту координує діяльність у сфері захисту в Києві та у регіонах, а також здійснює моніторинг ситуації у сфері

захисту як на підконтрольній, так і на непідконтрольній уряду території України. Кластер з питань захисту забезпечує адвокацію та реагування на потреби, ставлячи у пріоритет найбільш вразливих та надаючи інформаційну підтримку іншим гуманітарним партнерам. До складу Кластера з питань захисту входять 88 партнерів, включаючи міжнародні та місцеві неурядові організації, інші агентства ООН та державні установи.

Довгострокові рішення УВКБ ООН в Україні

Місцева інтеграція.

Місцева інтеграція є одним із найбільш реальних довгострокових рішень, доступних для біженців в Україні. Головними сферами діяльності УВКБ ООН в Україні у сприянні місцевій інтеграції є:

- Адвокація (з метою вдосконалення законодавчої бази та створення сприятливого середовища у сфері захисту та сприяння соціально-економічній інтеграції біженців);
- Розвиток підприємництва (гранти на самозабезпечення);
- Професійне навчання (допомога з розвитком професійних навичок);
- Працевлаштування (допомога з пошуком роботи та співпраця із центрами зайнятості);
- Курси української мови;
- Навчання;
- Підтримка громадських ініціатив.

УВКБ ООН в Україні співпрацює з органами державної влади та декількома міністерствами, прагнучи забезпечити сприятливі умови для місцевої інтеграції.

Через своїх партнерів УВКБ ООН проводить курси української мови та комп'ютерної грамотності для початківців. Консультування з питань розкладу та запису на такі курси проводиться партнерами на місцях.

УВКБ ООН і партнери підтримують ініціативи на рівні громад, в рамках яких проводиться цілий ряд заходів для мобілізації вповноваження спільнот біженців. Ці ініціативи засновуються на освіті, професійних навичках та потенціалі постраждалого населення та покликані покращувати їхню здатність до організованого реагування у надзвичайних ситуаціях, самостійного захисту і знаходження рішень.

Надання грантів на професійні курси.

УВКБ ООН надає допомогу в проходженні професійних курсів та отриманні необхідного обладнання для подальшої самозайнятості/працевлаштування після закінчення навчання для визнаних біженців, особам, що потребують додаткового захисту в Україні, та шукачам притулку,

які відповідають критеріям. Метою проходження навчання є подальше стабільне працевлаштування.

Надання грантів самозабезпечення.

Гранти самозабезпечення – це одноразова допомога, що може бути надана визнаним біженцям, особам, що потребують додаткового захисту в Україні, та шукачам притулку, які відповідають критеріям та мають сильне бажання стати самозабезпеченими, займаючись малим чи мікробізнесом, розвитком сільського господарства чи пройшовши професійні курси.

Добровільна репатріація.

Добровільна репатріація є одним із довгострокових рішень для біженців і шукачів притулку, яке пропонується Агентством ООН у справах біженців. Шукачі притулку та визнані біженці, які бажають повернутися до країни свого походження чи місця постійного проживання, можуть звернутися до найближчого офісу одного із партнерів УВКБ ООН і подати заяву на репатріацію, заповнивши анкету на добровільну репатріацію.

Процес добровільної репатріації можна розпочати лише після заповнення та подачі заяви до УВКБ ООН. Коли УВКБ ООН отримає заяву, із заявником зв'яжуться за телефоном, вказаним у заяві, та нададуть подальші інструкції щодо запиту на репатріацію.

Підпис у заяві не зобов'язує заявника повертатися до країни свого походження. Заяву на репатріацію можна відкликати після консультації з УВКБ ООН або з інших причин. Жодна особа не може бути репатрійована проти її власної волі.

УВКБ ООН надає наступні послуги при добровільній репатріації:

- Надає інформацію про ситуацію в конкретній країні походження біженця чи у конкретному регіоні, щоб людина мала змогу прийняти свідоме рішення про репатріацію;
- Організовує безпечне та гідне повернення до країни походження;
- Співпрацює з відповідним посольством щодо отримання проїзного документу, візи чи дозволу на в'їзд, якщо це необхідно;
- Надає малі гранти на добровільну репатріацію;
- Надає іншу підтримку, пов'язану із репатріацією.

УВКБ ООН зберігає за собою право відхилити заяву на добровільну репатріацію, якщо ситуація в країні походження чи в певному районі, куди збирається повернутися заявник, вважається вкрай небезпечною. УВКБ ООН також відхилить заяву на репатріацію, якщо заявник збирається

повернутися до країни свого походження тільки на короткий термін, а не з метою добровільної репатріації.

УВКБ ООН надає підтримку особам, які подали заяву на добровільну репатріацію, лише у тому випадку, коли вони належать до наступних категорій:

- Шукачі притулку та члени їхніх сімей, які перебувають на обліку організації-партнера УВКБ ООН, та відповідають критеріям для отримання допомоги від УВКБ ООН відповідно до оцінки, проведеної партнером УВКБ ООН;
- Визнані біженці та члени їхніх сімей.

Переселення.

Переселення –це переміщення біженців із країни, де вони подали заяви на отримання захисту (наприклад, з України), до іншої країни, яка приймає їх на постійне проживання.

Проводячи співбесіду з біженцем, УВКБ ООН оцінює можливість трьох довгострокових рішень для них: в першу чергу – місцевої інтеграції, а також репатріації та переселення. За підсумками таких співбесід УВКБ ООН визначає потенційних кандидатів на переселення до інших країн.

Біженці, переселені до нової країни, одразу можуть користуватися такими ж громадянськими, політичними, економічними, соціальними та культурними правами, як і корінні громадяни цієї країни. Зазвичай, біженцям надають підтримку для швидшої інтеграції до нової країни, таку як:

- Культурна орієнтація;
- Мовні та професійні курси;
- Можливість продовжити навчання та професійний розвиток;
- Послуги працевлаштування.

Окрім того, переселеним біженцям зазвичай дають можливість подати заяву та набути громадянство у країні переселення.

Переселення не є правом біженця, і остаточне рішення про прийняття біженця залишається за країною переселення, і УВКБ ООН ніяким чином не може на нього вплинути.

Переселеною може бути особа яка:

- Подала заяву на отримання захисту в Україні, окрім випадків, коли є вагомі причини не подавати таку заяву, і зареєстрована організацією-партнером УВКБ ООН;
- Отримала позитивне рішення у процедурі УВКБ ООН з визначення статусу біженця;
- Отримала рекомендацію, що її випадок відповідає одній із категорій для переселення.
- Відбувається процес співпраці з владою України та УВКБ ООН (включаючи партнерів УВКБ ООН).

- Не перетинала та не намагається перетнути український кордон нелегально після реєстрації партнером УВКБ ООН.

Важливо! Особи, які скасували свою процедуру отримання захисту, наприклад, які не подали вчасно апеляцію на негативне рішення без вагомих причин (таких як госпіталізація), не будуть вважатися кандидатами на переселення. Визнані біженці та особи зі статусом додаткового захисту в Україні можуть розглядатися як кандидати на переселення лише в окремих випадках!

Захист на рівні громад.

Захист на рівні громад передбачає консультації та залучення громад в реалізацію програм в сфері захисту. Громади та гуманітарні організації спільно визначають найсерйозніші загрози у сфері захисту, вивчають їхні причини та наслідки та розроблюють стратегію запобігання та реагування на такі загрози. Таким чином, захист на рівні громад робить громади головними у процесі прийняття рішень.

З метою покращення ефективності своєї роботи УВКБ ООН активно залучає підмандатних осіб до розробки довгострокових рішень для задоволення потреб постраждалих громад.

Непродовольча допомога.

УВКБ ООН надає найбільш вразливим постраждалим від конфлікту особам ковдри, постільну білизну, рушники, кухонні набори, та інші товари в рамках програми невідкладної допомоги. Ці базові товари для домогосподарства є важливими, адже допомагають задовольнити невідкладні потреби та зменшити рівень вразливості у довгостроковій перспективі.

УВКБ ООН видає тверде паливо для опалення (вугілля та дрова) в рамках своєї програми допомоги у зимовий сезон, щоб допомогти особливо вразливим особам.

Адвокація.

Адвокація допомагає трансформувати політику та послуги для внутрішньо переміщених осіб та осіб без громадянства на державному, регіональному та глобальному рівні.

В Україні УВКБ ООН працює з державними політичними, економічними та соціальними структурами, приводячи політику, практику та закони у відповідність до міжнародних стандартів.

УВКБ ООН надає практичну та правову експертну допомогу шляхом письмових публікацій, присутності на парламентських слуханнях та участі в комітетах та зустрічах з представниками

влади. Загальна мета – підтримувати зусилля влади, спрямовані на покращення захисту для біженців, внутрішньо переміщених осіб та осіб без громадянства.

УВКБ ООН супроводжує цю роботу практичною підтримкою державних органів влади. Проводяться тренінги, надається технічна підтримка – усе це направлене на покращення здатності українських органів влади захищати біженців, осіб без громадянства та внутрішньо переміщених осіб відповідно до міжнародних норм.

УВКБ ООН тісно співпрацює з громадськими організаціями: ЗМІ, релігійними організаціями та з приватним сектором, намагаючись привернути увагу до проблем внутрішньо переміщених осіб та осіб без громадянства та покращити потенціал таких організацій щодо надання захисту та прийому осіб, які потребують допомоги.

Взаємодія УВКБ ООН з державними органами України.

Міністерство внутрішніх справ (МВС).

Протягом останніх років УВКБ ООН посилює свою співпрацю з МВС. Стратегічні пріоритети МВС тісно взаємопов'язані з пріоритетами УВКБ ООН, особливо в частині нагляду за діяльністю у сфері міграції в Україні та розробки міграційної політики та законодавства.

Державна міграційна служба (ДМС).

Департамент ДМС у справах іноземців та осіб без громадянства – це головний аналог УВКБ ООН в Україні. Державна міграційна служба була створена в 2010 році як центральний орган виконавчої влади, підпорядкований Міністру внутрішніх справ України, який реалізовує державну політику у сферах міграції, у тому числі протидії нелегальній міграції, громадянства, реєстрації біженців та інших категорій мігрантів. ДМС також відповідає за реалізацію Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту». Центральний апарат ДМС у Києві координує роботу 12 регіональних управлінь, які є первинними інстанціями у визначенні статусу біженців. УВКБ ООН має тісні робочі відносини з центральним апаратом та обласними управліннями ДМС.

Державна прикордонна служба України (ДПСУ).

Завдяки активній підтримці з боку УВКБ ООН, особливо під час співпраці у рамках ряду проектів у 2010-2015 рр., основні міжнародні аеропорти, пункти пропуску через державний кордон та

пункти тимчасового розміщення були обладнані стендами з інформацією про отримання захисту. Офіційний курс навчання в області прав людини для співробітників Державної прикордонної служби був розроблений спільно з УВКБ ООН. Протягом 2015-2017 рр. УВКБ ООН продовжувало залучати представників ДПСУ до тренінгів та координаційних заходів у сфері надання захисту, включаючи заходи в рамках «Ініціативи якості систем притулку в Східній Європі та на Південному Кавказі».

Судова влада України.

Після багатьох років дуже тісної та плідної співпраці з Вищим адміністративним судом України та Національною школою суддів, УВКБ ООН вже розпочало співпрацю із реформованим Верховним Судом України у сферах, на які поширюється мандат УВКБ ООН. Співпраця, зокрема, полягає в організації семінарів для суддів, які працюють із справами про надання захисту в адміністративних судах України.

Координаційний центр з надання правової допомоги.

Система надання безоплатної правової допомоги була створена в Україні 2 червня 2011 року в результаті прийняття Закону України «Про безоплатну правову допомогу». Координаційний центр з надання правової допомоги був створений у 2012 році. Відтоді, УВКБ ООН надає активну підтримку персоналу центру та адвокатам, які співпрацюють із Координаційним центром. У 2018 році УВКБ ООН розробило комплексний план, в якому детально встановлюються сфери співпраці та координування між Координаційним центром та УВКБ ООН, а також заходи, спрямовані на зміцнення потенціалу з ведення справ шукачів притулку, осіб без громадянства та внутрішньо переміщених осіб.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини є особливо важливим партнером для УВКБ ООН, оскільки специфічна ситуація з ВПО, біженцями та особами без громадянства врахована у Національній стратегії у сфері прав людини в Україні. Вже багато років УВКБ ООН співпрацює з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини: починаючи з перенаправлень індивідуальних справ і закінчуючи організацією спільних заходів. Попередження та протидія дискримінації також є частиною наглядової функції Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також важливою частиною діяльності УВКБ ООН у різних сферах.

Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України.

Створено у квітні 2016 року. Агентство ООН у справах біженців активно співпрацювало з МінТОТ та надавало підтримку з моменту його створення. Ключові сфери співпраці:

- **Законодавство.** Під егідою МінТОТ працюють спеціалізовані робочі групи, організовані з метою розробки нових або вдосконалення існуючих законів у сфері захисту ВПО та населення, яке постраждало внаслідок конфлікту на сході України. Тематикою діяльності робочих груп є реєстрація ВПО, житлові питання, доступ до освіти, реєстрація народження і смерті та інші питання. Агентство ООН у справах біженців надає Міністерству експертні правові консультації стосовно законів, запропонованих Міністерством.
- **Комунікація.** Агентство ООН у справах біженців надає підтримку Міністерству у налагодженні стратегічних комунікацій, шляхом надання консультанта з питань комунікацій та перекладача, а також інших послуг технічної підтримки.
- **Житло для ВПО.** Агентство ООН у справах біженців створило спеціальний відділ, до складу якого увійшли спеціалісти з фінансів та права, з метою розробки пілотного житлового проекту для ВПО. Проект буде спільно реалізований муніципалітетами й міжнародними НДО та фінансований німецьким інвестиційним банком «KfW» за підтримки МінТОТ. В опитуваннях та шляхом обговорень у фокусних групах ВПО постійно визначають доступне житло та працевлаштування як ключові пріоритети на шляху до своєї успішної інтеграції.

Недержавні організації-партнери УВКБ ООН.

Партнерські організації УВКБ ООН (с) УВКБ ООН

Всього станом на 2019 рік в Україні нараховується 13 недержавних організацій, які є офіційними партнерами УВКБ ООН в Україні.

- Партнери УВКБ ООН в Україні (недержавні організації) поділяються на:
- Партнерів, які займаються внутрішньо переміщеними та іншими особами постраждалими від конфлікту ;
- Партнерів, які займаються наданням правової та соціальної допомоги біженцям та шукачам притулку;
- Партнерів, які займаються особами без громадянства;
- Партнерів, які займаються посиленням операційної спроможності національних партнерів УВКБ ООН в Україні.

Докладну інформацію про партнерів УВКБ ООН в Україні, їхні спроможності та регіон діяльності можна отримати на [сайті УВКБ ООН](#).

Взаємодія УВКБ з іншими агентствами ООН в Україні

УВКБ ООН тісно співпрацює з іншими агентствами ООН в Україні з метою надання захисту та допомоги підмандатним особам, а також знаходження довгострокових рішень. УВКБ ООН бере

активну участь у діяльності Групи установ ООН в Україні та Групи організацій в Україні, які займаються гуманітарними питаннями. УВКБ ООН також керує двома кластерами (Кластером з питань захисту та Кластером з питань житла та НПТ).

Нещодавно, разом із Офісом ООН з координації гуманітарних питань (ОКГП ООН), УВКБ ООН прийняло від Всесвітньої продовольчої програми ООН (ВПП) обов'язки, які раніше виконувалися Кластером з питань логістики.

УВКБ ООН також включило свої головні програми та проекти до Рамкової програми партнерства, загальної рамкової угоди про партнерство між Урядом України та ООН на 2018-2022 роки. Разом з Міжнародною організацією з міграції (МОМ) УВКБ ООН координує реалізацію Компоненту 4 Рамкової програми партнерства у сферах безпеки людини, соціальної згуртованості та відновлення, приділяючи особливу увагу ситуації на сході України. З метою узгодження гуманітарної діяльності УВКБ ООН із діяльністю у сфері відновлення та розвитку на сході України, УВКБ ООН в Україні спільно з трьома організаціями у сфері розвитку (Продовольча та сільськогосподарська програма в Україні, Міжнародна організація праці та Всесвітня організація охорони здоров'я) працює над створенням регіональної програми відновлення на підконтрольній уряду території Донецької області.

В рамках реалізації Програми сталого розвитку до 2030 року, яка ставить на меті «врахувати інтереси кожного», ключове значення має залучення біженців, ВПО та осіб без громадянства до планування програм розвитку. У цьому зв'язку, УВКБ ООН підтримує зусилля Групи установ ООН в Україні в напрямку досягнення Цілей сталого розвитку в Україні.

Державна підтримка та забезпечення громадян доступним житлом.

Нормативна база

- [Конституція України](#)
- [Житловий кодекс УРСР](#)
- [Закон України "Про житловий фонд соціального призначення"](#)
- [Закон України "Про Державний бюджет України на 2018 рік"](#)
- [Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#)
- [Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#)

- Закон України "Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 № 819 "Про деякі питання забезпечення громадян доступним житлом"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 19 березня 2008 року № 219 "Про встановлення тимчасових мінімальних норм забезпечення соціальним житлом"
- Постанова Пленуму Верховного суду України від 12.04.1985 № 2 "Про деякі питання, що виникли в практичному застосуванні житлового кодексу України"

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Договір про придбання житла - договір, що укладається між одержувачем державної підтримки і відчужувачем (продавцем, управителем, замовником, забудовником тощо) відповідно до вимог законодавства з метою забезпечення фінансування будівництва (придбання) житла.

Кандидати - громадяни України, що відповідають вимогам [Порядку](#) та претендують на отримання державної підтримки.

Нормативна площа - максимальна площа житла, з розрахунку якої надається державна підтримка, яка становить 21 кв. метр загальної площі житла на одну особу та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю.

Одержувачі державної підтримки - громадяни України, що відповідають вимогам [Порядку](#), та отримують державну підтримку.

Члени сім'ї - особи, що відповідають вимогам [Порядку](#), дружина (чоловік), їх неповнолітні діти (до 18 років), неодружені повнолітні діти.

Право на державну підтримку

Право на державну підтримку мають:

- особи, які перебувають на обліку громадян, що потребують поліпшення житлових умов, та члени їх сімей, які перебувають на такому обліку;
- особи, у яких відсутня на праві власності житлова площа, та члени їх сімей, у яких відсутня на праві власності житлова площа, за умови, що такі особи та члени їх сімей не мали у власності житлової площі протягом останніх трьох років до моменту звернення;
- особи, які мають у власності житлову площу (крім власності, розташованої на території, що є тимчасово окупованою відповідно до [Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України"](#), на території населених пунктів, зазначених у [переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження](#), та [переліку](#)

населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення, що не перевищує 13,65 кв. метра, та члени їх сімей, які мають у власності житлову площу, що не перевищує 13,65 кв. метра на одну особу;

- особи, відомості про яких відповідно до вимог [Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#) внесені до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, якщо такі особи не мають у власності та не мали у власності протягом останніх трьох років іншої житлової нерухомості, ніж та, що розташована на території, визначеній тимчасово окупованою територією відповідно до [Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України"](#), та на території населених пунктів, зазначених у переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення.

Середньомісячний грошовий дохід кандидатів зазначених вище (заробітна плата, пенсія, соціальна та матеріальна допомога, стипендія та інші соціальні виплати, дохід від підприємницької, наукової, викладацької, творчої діяльності та іншої незалежної професійної діяльності, усі види винагород, грошове забезпечення військовослужбовців, дивіденди, відсотки, роялті, дохід від відчуження цінних паперів і корпоративних прав), разом з доходом членів їх сімей з розрахунку на одну особу не повинен перевищувати *трикратного розміру середньомісячної заробітної плати у відповідному регіоні*, розрахованого згідно з даними, визначеними Держстатом.

Внутрішньо переміщена особа отримує державну підтримку для забезпечення доступним житлом з урахуванням місця проживання, засвідченого довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Види державної підтримки.

Забезпечення доступним житлом здійснюється шляхом надання державної підтримки, яка полягає у сплаті державою:

- 30 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або надання пільгового іпотечного житлового кредиту;
- 50 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або пільгового іпотечного житлового кредиту для осіб, на яких поширюється дія пунктів 19 і 20 частини першої статті 6, пунктів 10-14 частини другої статті 7 та абзаців четвертого, шостого і восьмого пункту 1 статті 10 [Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#);
- 50 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або пільгового іпотечного житлового кредиту для осіб, на яких поширюється дія [Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#).

Державна підтримка надається шляхом сплати за рахунок коштів державного та/або місцевого бюджету 30 або 50 відсотків вартості нормативної площі доступного житла. При цьому одержувачі державної підтримки вносять на свій поточний рахунок, відкритий в банку, кошти в обсязі 70 або 50 відсотків вартості нормативної площі доступного житла.

Одержувачі державної підтримки можуть отримувати кредит в банку для сплати частини вартості будівництва (придбання) доступного житла, що перевищує розмір державної підтримки, на умовах та у порядку, що визначені банком.

Розмір державної підтримки.

Державна підтримка надається виходячи з нормативної площі житла.

Розмір державної підтримки розраховується:

- виходячи з нормативної площі (21 кв. метр загальної площі житла на одну особу та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю). При цьому, якщо члени сім'ї одержувача державної підтримки мають право на отримання державної підтримки у різному розмірі (30 або 50 відсотків), обсягу державної підтримки на 10,5 кв. метра розраховується пропорційно кількості членів сім'ї, які мають право на державну підтримку в розмірі 30 або 50 відсотків вартості нормативної площі доступного житла відповідно до загальної кількості членів сім'ї, яким надається державна підтримка;
- виходячи з ринкової вартості 1 кв. метра загальної площі житла для населеного пункту за місцем розташування об'єкта, на будівництво (придбання) якого надається державна підтримка, але не більше граничної вартості 1 кв. метра.

Для розрахунку обсягу державної підтримки вартість 1 кв. метра загальної площі житла не повинна перевищувати граничну вартість 1 кв. метра житла.

Гранична вартість 1 кв. метра загальної площі житла для м. Києва, Дніпра, Львова, Одеси та Харкова не може перевищувати опосередковану вартість, яка визначається Мінрегіоном відповідно до Порядку визначення та застосування показників опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України, збільшену в 1,75 раза, для міст - обласних центрів, а також міст обласного значення з населенням понад 300 тис. осіб - 1,5 раза, для міст обласного значення з населенням від 100 тис. до 300 тис. - 1,25 раза, для інших населених пунктів - опосередковану вартість у відповідній області.

Вартість загальної площі житла, що перевищує нормативну площу, сплачується одержувачами державної підтримки за вартістю, визначеною у договорі про придбання житла.

Розмір державної підтримки = Площа (21 м² на 1 члена сім'ї + 10,5 м² на сім'ю, але не > за фактичну) * Вартість (не > граничної вартості 1 м²)

Гранична вартість = опосередкована вартість 1 м² (наказ [Мінрегіону](#)) * коефіцієнт:

1,75 - для м. Київ, Дніпро, Львів, Одеса, Харків;

1,50 - для міст-обласних центрів та міст обласного значення з населенням понад 300 тис. осіб;

1,25 - для міст обласного значення з населенням 100-300 тис. осіб;

1,00 - для інших населених пунктів.

Порядок обрання об'єкта фінансування

Одержувачі державної підтримки самостійно обирають об'єкти, на будівництво яких можуть спрямовуватися кошти державної підтримки, а також новозбудовані об'єкти.

При цьому забудовники, продавці, управителі, замовники (далі - забудовники) повинні відповідати таким критеріям:

- щодо забудовників не порушено провадження у справі про банкрутство/збудовники не перебувають у стані припинення;
- наявність дозвільних документів на виконання будівельних робіт відповідного об'єкта, що відповідають вимогам законодавства (повідомлення про початок виконання будівельних робіт/дозвіл на виконання будівельних робіт тощо), або наявність сертифіката про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта (декларації про готовність об'єкта до експлуатації);
- наявність документів, що підтверджують право (власності, користування тощо) на земельну ділянку, на якій здійснюється будівництво відповідного житлового об'єкта;
- строк будівництва об'єкта **не перевищує 12 місяців** з дати укладення одержувачем державної підтримки із забудовником договору про придбання житла;
- вартість будівництва або продажу 1 кв. метра не перевищує граничну вартість, визначену [пунктом 5 Порядку](#).

Куди звертатися?

Подання документів здійснюється до відповідного регіонального управління або іпотечного центру "Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву".

Перелік необхідних документів

1. заява про надання державної підтримки;
2. копії документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство повнолітніх членів сім'ї;
3. у разі відсутності у документах, що посвідчують особу та підтверджують громадянство, відомостей про зареєстроване місце проживання - довідку про реєстрацію місця проживання, видану органом реєстрації відповідно до [Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні"](#) (крім осіб, місце проживання яких зареєстроване на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької та Луганської областей);
4. копію реєстраційного номера облікової картки платника податків (не подається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному органу доходів і зборів і мають відмітку в паспорті);
5. витяг з Державного реєстра речових прав на нерухоме майно про наявність, або відсутність у власності житла;
6. довідку про перебування на квартирному обліку (у разі перебування на обліку, крім внутрішньо переміщених осіб і членів їх сімей);
7. документи, необхідні для визначення платоспроможності (довідки з місця роботи повнолітніх членів сім'ї одержувача державної підтримки, а також інші документи, що підтверджують доходи членів сім'ї одержувача державної підтримки);
8. письмову згоду кожного повнолітнього члена сім'ї, на якого розраховується розмір державної підтримки щодо включення їх у розрахунок державної підтримки (у довільній формі);
9. документи, що підтверджують родинні стосунки між особами, на яких розраховується розмір державної підтримки, які разом з ним проживають або зареєстровані;
10. лист від забудовника про намір подальшого укладення з одержувачем державної підтримки договору про придбання житла, в якому визначається вартість та площа житла, що буде придбано, зокрема за рахунок державної підтримки;
11. копії документів, отримані від забудовника відповідно до [пункту 8 Порядку](#), завірені в установленому законодавством порядку;
12. акт технічного стану житла (для внутрішньо переміщених осіб, житло яких розташоване на території України, на якій органи державної влади здійснюють свої повноваження у повному обсязі та яке зруйноване чи непридатне для проживання у зв'язку з проведенням антитерористичної операції).

Додатково

Внутрішньо переміщена особа також подає копію довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Особи, на яких поширюється дія [пунктів 19 і 20 частини першої статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#), подають копію посвідчення учасника бойових дій та довідку з Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції.

Особи, на яких поширюється дія [пунктів 10-14 частини другої статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#), подають копію посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни.

Особи, на яких поширюється дія [абзаців четвертого, шостого і восьмого пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#), також подають копію посвідчення члена сім'ї загиблого.

У разі звернення уповноваженої особи також подається документ, що підтверджує її повноваження діяти від імені громадянина.

Важливо

Під час подання заяви громадяни повинні пред'явити паспорт та інші документи, копії яких додаються до заяви про надання державної підтримки.

На кожному аркуші копій документів, не посвідчених нотаріально, громадяни у присутності представника відповідного регіонального управління/іпотечного центру Держмолодьжитла роблять відмітку: "З оригіналом згідно" (із зазначенням дати), яка засвідчується їх підписом.

У разі наявності розбіжностей між відомостями та витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно кандидат подає письмові пояснення щодо таких розбіжностей протягом **не більше ніж семи робочих днів** після отримання ним від регіонального управління Держмолодьжитла письмового повідомлення про факт наявності розбіжностей.

У разі коли документи, подані кандидатом/одержувачем державної підтримки та членом його сім'ї, не відповідають вимогам [Порядку](#), інформація про відмову з обґрунтуванням її причин зазначається на [офіційному веб-сайті Держмолодьжитла](#) та надсилається відповідному

кандидату/одержувачу державної підтримки у письмовому вигляді **протягом семи днів** після отримання таких документів.

Кандидат/одержувач державної підтримки **протягом семи робочих днів** після отримання зазначеної відмови може підготувати пакет необхідних документів з урахуванням зауважень (заміна/внесення змін тощо). **Протягом зазначеного періоду реєстраційний номер кандидата в черзі не змінюється.**

[Інструкція по заповненню та порядку подання документів про намір отримати державну підтримку для будівництва \(придбання\) доступного житла.](#)

Строк розгляду.

Регіональні управління Держмолодьжитла розглядають документи, подані особами, які виявили бажання отримати державну підтримку, перевіряють їх та **не більше ніж протягом 15 робочих днів** інформують заявника про результати розгляду щодо можливості отримання державної підтримки.

Порядок отримання державної підтримки.

1.	Після отримання повідомлення про надання державної підтримки на будівництво (придбання) доступного житла одержувач державної підтримки звертається із заявою до банку та відкриває на своє ім'я поточний рахунок.
2.	Одержувач державної підтримки, регіональне управління Держмолодьжитла укладають договір про обслуговування коштів для будівництва (придбання) доступного житла (далі - договір про обслуговування коштів), відповідно до якого одержувач державної підтримки доручає регіональному управлінню Держмолодьжитла розпоряджатися коштами на поточному рахунку, які складаються із суми вартості об'єкта фінансування та суми винагороди (відшкодування), з метою будівництва (придбання) доступного житла. <u>Сума винагороди (відшкодування) Держмолодьжитлу за обслуговування коштів, яка визначається у кожному із зазначених договорів, становить 0,7 відсотка розміру державної підтримки.</u>
3.	Після укладення договору про обслуговування коштів одержувач державної підтримки вносить на поточний рахунок, відкритий в банку, кошти у розмірі та у строк, що встановлені таким договором.

4.	Регіональне управління Держмолодьжитла після сплати одержувачем державної підтримки у строки та у розмірі, що визначені <u>у договорі про обслуговування коштів</u> , частини вартості житла подає до територіальних органів, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, платіжне доручення про перерахування державної підтримки на поточний рахунок громадянина, відкритий в банку.
5.	Протягом п'яти робочих днів після надходження на поточний рахунок одержувача державної підтримки коштів державної підтримки та всієї суми коштів на будівництво (придбання) доступного житла (накопичення на поточному рахунку одержувача державної підтримки повної вартості об'єкта фінансування) між одержувачем державної підтримки та забудовником укладається договір про придбання житла, в якому повинна бути передбачена відповідальність забудовника за порушення строку введення в експлуатацію об'єкта нерухомості та надання документів щодо права власності на житло.

Обов'язковою умовою договору про обслуговування коштів є зобов'язання одержувача державної підтримки щороку протягом трьох років з моменту укладення такого договору надавати підтвердження права власності на придбане або збудоване житло шляхом подання у паперовій формі інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про наявність у власності житла на кожного члена сім'ї, що бере участь у програмі, отриманої **не раніше ніж за три дні** до подання такої інформації до регіонального управління Держмолодьжитла, про підтвердження права власності на придбане або збудоване житло.

У разі відчуження одержувачем державної підтримки житла, придбаного ним із залученням коштів державної підтримки, за умови перебування такого житла у власності одержувача державної підтримки менше трьох років кошти отриманої державної підтримки підлягають поверненню до державного бюджету.

Державна цільова підтримка дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи.

Нормативна база

- [Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#)
- [Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки учасників бойових дій та їхніх дітей, дітей, один із батьків яких загинув у районі](#)

проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або під час масових акцій громадянського протесту, дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи, для здобуття професійно-технічної та вищої освіти" від 14 травня 2015 року № 425-VIII

- Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення безкоштовним харчуванням дітей внутрішньо переміщених осіб" від 16 січня 2020 року № 474-IX
- Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 року № 975 "Про надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 332 "Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам"

В Україні Указом Президента № 64/2022 від 24.02.2022 року "Про введення воєнного стану в Україні" введено воєнний стан та у зв'язку з чим тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина.

Указом Президента № 133/2022 від 14.03.2022 року "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 26 березня 2022 року строком на 30 діб.

Указом Президента № 258/2022 від 14.03.2022 року "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 квітня 2022 року строком на 30 діб.

Указом Президента № 341/2022 від 17.05.2022 року "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 травня 2022 року строком на 90 діб.

Державна цільова підтримка.

Дітям, зареєстрованим як внутрішньо переміщені особи (ВПО), державна цільова підтримка надається у вигляді:

- повної оплати навчання для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем (рівнем вищої освіти) за рахунок коштів загального фонду державного або місцевих бюджетів - у разі зарахування на місця державного (регіонального) замовлення відповідно до умов та правил прийому (з урахуванням квот, установлених відповідно до законодавства). Підтримка надається до закінчення особою навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років;

- надання в установленому законодавством порядку пільгових довгострокових кредитів для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти - у разі зарахування на навчання згідно з угодами, укладеними між вищим навчальним закладом та фізичною або юридичною особою, відповідно до умов прийому;
- соціальної стипендії для осіб, які навчаються за державним або регіональним замовленням за денною формою навчання;
- безоплатного забезпечення підручниками - за рахунок бібліотечного фонду відповідного закладу освіти;
- безоплатного доступу до Інтернету, систем баз даних у державних та комунальних закладах освіти;
- безоплатного проживання в учнівських та студентських гуртожитках - для осіб, які навчаються за денною формою навчання ;
- проживання у студентських гуртожитках з пільговою оплатою у розмірі, визначеному закладом фахової передвищої або вищої освіти в установленому законодавством порядку, але не більш як 50 відсотків граничного розміру плати за проживання у студентських гуртожитках відповідного типу закладу освіти - для студентів закладів фахової передвищої або вищої освіти, курсантів невійськових закладів фахової передвищої або вищої освіти за умови, що такі особи не отримують допомоги відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 505 “Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг”](#);
- забезпечення безкоштовним харчуванням навчальними закладами незалежно від підпорядкування, типу і форми власності передбачає:

- для дітей грудного віку та дітям раннього віку числа внутрішньо переміщених осіб за рахунок держави гарантується забезпечення дитячим харчуванням у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

- для дітей з числа внутрішньо переміщених осіб, які навчаються у загальноосвітніх навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів і форми власності забезпечення безкоштовним харчуванням навчальними закладами;

- для дітей з числа внутрішньо переміщених осіб, які здобувають професійну (професійно-технічну) освіту безкоштовним харчуванням навчальними закладами.

Які документи необхідно надати?

- засвідчену в установленому порядку копію довідки про взяття на облік як внутрішньо переміщеної особи видана згідно з [Порядком оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 509](#)

- заяву на ім'я керівника відповідного закладу професійної (професійно-технічної), фахової передвищої або вищої освіти, складену в довільній формі, із зазначенням конкретних видів державної цільової підтримки, на які особа претендує (подається особисто або через законного представника, якщо особа є неповнолітньою).

Проживання в учнівських та студентських гуртожитках осіб забезпечується відповідним навчальним закладом за рахунок та в межах видатків, передбачених на зазначену мету в кошторисах таких навчальних закладів, затверджених в установленому порядку.

Діти із категорії ВПО мають право на проживання у студентських гуртожитках з пільговою оплатою, однак державний або комунальний вищий навчальний заклад може самостійно встановлювати конкретний розмір плати, що не може перевищувати 50 відсотків граничного розміру плати за проживання у студентських гуртожитках вищих навчальних закладів державної та комунальної форми власності, визначеного в установленому порядку.

Державна цільова підтримка таких осіб здійснюється до закінчення ними професійно-технічних, вищих навчальних закладів, але не довше, ніж до досягнення ними 23 років.

Грошова допомога дітям з числа ВПО.

Передбачено виплата грошової допомоги дітям з числа внутрішньо переміщених осіб дітей, осіб, які досягли 18-річного віку та продовжують навчання за денною формою в закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної) або вищої освіти, до закінчення таких закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, - 1000 гривень на одну особу (члена сім'ї).

Відповідно до Порядку про надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, який затверджений Постановою Кабінету Міністрів України № 332 від 20.03.2022р. закріплено, що починаючи з березня 2022 року та при поданні заяв на допомогу до 30 квітня 2022, виплата проводиться в розмірі 3000 грн. для дітей та осіб з інвалідністю.

Починаючи з травня 2022 р. допомога надається внутрішньо переміщеним особам, які перемістилися з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), а також внутрішньо переміщеним особам, у яких житло зруйноване або непридатне для проживання внаслідок пошкодження і які

подали до 20 травня 2022 р. заявку на відшкодування відповідних втрат, зокрема через Єдиний державний веб портал електронних послуг, або за умови подання документального підтвердження від органів місцевого самоврядування факту пошкодження/знищення нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації.

Дитячий будинок сімейного типу.

Нормативна база

- Сімейний кодекс України
- Кримінальний кодекс України
- Житловий кодекс України
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 року № 564 "Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу"
- Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 23 вересня 2009 року № 3357 "Про затвердження Порядку здійснення соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу"
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20 серпня 2008 року № 479 "Про затвердження Переліку захворювань, за наявності яких особа не може бути усиновлювачем"

Увага!!! З 24 лютого 2022 року відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану" в Україні введено **режим воєнного стану!**

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22 березня 2022 року № 349 "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо захисту прав дітей на період надзвичайного або воєнного стану" під час дії на території України надзвичайного або воєнного стану до дитячого будинку сімейного типу можуть влаштовуватися діти, які залишилися без батьківського піклування, на умовах тимчасового влаштування в межах передбаченої граничної чисельності дітей у дитячому будинку сімейного типу.

Загальні положення.

Метою створення дитячого будинку сімейного типу є забезпечення належних умов для виховання в сімейному оточенні дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Дитячий будинок сімейного типу - окрема сім'я, що створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Батьки-вихователі - особи, які беруть на виховання та спільне проживання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (далі - вихованці).

Вихованці проживають і виховуються у дитячому будинку сімейного типу до досягнення 18-річного віку. Після досягнення 18-річного віку такі особи у разі продовження навчання в закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти можуть за їх вибором продовжити проживати і виховуватися у цьому дитячому будинку сімейного типу *до закінчення відповідних закладів освіти.*

Особи з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яким встановлено інвалідність, за їх вибором можуть продовжити проживати і виховуватися у дитячому будинку сімейного типу *до досягнення ними 23-річного віку* незалежно від того, чи навчаються вони у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти.

Загальна кількість дітей у дитячому будинку сімейного типу не повинна перевищувати 10 осіб, враховуючи рідних.

Не допускається одночасне застосування різних форм влаштування до дитячого будинку сімейного типу дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, крім випадків, коли батьки-вихователі перебувають з підопічним у сімейних чи родинних відносинах.

Створення та ліквідація дитячого будинку сімейного типу

Рішення про створення та забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчими органами міських рад (далі - орган, який прийняв рішення) на підставі заяви подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, що виявили бажання створити такий будинок та поданого службою у справах дітей відповідного висновку про наявність умов для його створення з урахуванням рекомендації центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Служба у справах дітей обов'язково інформує таких осіб про стан здоров'я, фізичний і розумовий розвиток дітей, яких вони бажають взяти на виховання та для спільного проживання.

Договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу.

На підставі рішення про створення дитячого будинку сімейного типу між батьками-вихователями та органом, який прийняв рішення про його створення, укладається договір за формою згідно з [додатком до Положення про дитячий будинок сімейного тип, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 № 564](#) (далі - договір).

Дія договору припиняється у разі, коли в дитячому будинку сімейного типу виникають несприятливі умови для виховання та спільного проживання дітей (тяжка хвороба батьків-вихователів, відсутність взаєморозуміння з дітьми, конфліктні стосунки між дітьми, невиконання батьками-вихователями обов'язків щодо належного виховання, розвитку та утримання дітей невиконання індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю), повернення вихованців рідним батькам (опікуну, піклувальнику, усиновителю), досягнення дитиною повноліття, виявлення обставин щодо навмисного виведення дитини із дитячого будинку сімейного типу з метою усиновлення її іноземцями, за винятком ситуацій, коли іноземець є родичем дитини, за згодою сторін, з інших причин, передбачених договором, за рішенням суду, а також за наявності обставин, зазначених у [статті 212 Сімейного кодексу України](#).

Дія договору також припиняється у разі, коли батькам-вихователям або членам сім'ї, з якими вони проживають на спільній житловій площі, у тому числі малолітнім та неповнолітнім дітям, діагностовано захворювання, зазначені в [абзаці дванадцятому пункту 17 Положення про дитячий будинок сімейного тип, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 № 564](#) (далі - Положення).

У разі припинення дії договору питання про подальше влаштування вихованців вирішується органом опіки і піклування, який вживає вичерпних заходів влаштування дітей у сім'ї громадян України - на усиновлення, під опіку або піклування, у прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу.

Надання батькам-вихователям житла.

Орган, який прийняв рішення, позачергово надає батькам-вихователям обладнаний індивідуальний житловий будинок або багатокімнатну квартиру (далі - житлове приміщення) за нормами, встановленими законодавством.

Для забезпечення належних санітарно-гігієнічних і побутових умов проживання, виховання, навчання та розвитку дітей житлове приміщення на момент його передачі в користування повинне бути обладнане необхідними меблями, побутовою технікою та іншими предметами тривалого вжитку. Обладнання житлового приміщення забезпечується органом, який прийняв рішення, з урахуванням кількості влаштованих дітей, їх індивідуальних потреб, віку, статі, стану здоров'я.

Перелік необхідних меблів, побутової техніки та інших предметів тривалого вжитку визначається органом, який прийняв рішення, з урахуванням пропозицій батьків-вихователів.

Користування наданим житловим приміщенням здійснюється в порядку, встановленому законодавством для користування службовими приміщеннями.

У разі зменшення кількості вихованців.

У разі зменшення кількості вихованців внаслідок вибуття їх за віком або з інших причин за згодою сторін договору вирішується питання про поповнення дитячого будинку сімейного типу вихованцями, або переведення його в статус прийомної сім'ї.

Рішення про поповнення дитячого будинку сімейного типу вихованцями приймається на підставі заяви батьків-вихователів за наявності висновків служби у справах дітей, центру соціальних служб або соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, про доцільність влаштування дітей на виховання та спільне проживання у сім'ю.

Батьки-вихователі у разі прийому до дитячого будинку сімейного типу нових вихованців подають службі у справах дітей за місцем проживання чи перебування довідку про доходи сім'ї за останні шість місяців без урахування державної соціальної допомоги на дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, або довідку про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату податку на доходи фізичних осіб та про відсутність податкових зобов'язань з такого податку).

У разі коли середньомісячний сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців є меншим від розміру встановленого законом прожиткового мінімуму для відповідних

соціальних і демографічних груп населення, питання функціонування дитячого будинку сімейного типу виноситься на розгляд комісії з питань захисту прав дитини.

У разі зміни сімейного стану.

У разі зміни сімейного стану (одруження, розлучення, смерті одного з подружжя) батьки-вихователі зобов'язані не пізніше ніж через 10 календарних днів з дати зміни сімейного стану повідомити про це відповідній службі у справах дітей та соціальному працівнику або фахівцю із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї.

Служба у справах дітей із залученням соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, протягом п'яти робочих днів після надходження повідомлення з'ясовує обставини, що склалися в сім'ї, перевіряє умови утримання, навчання, виховання дітей шляхом відвідування сім'ї, проведення бесід з батьками-вихователями, вихованцями, особами з їх оточення, з'ясовує, чи має особа, яка в результаті зміни сімейного стану стала членом сім'ї (дитячого будинку сімейного типу) (далі - особа, яка стала членом сім'ї), намір стати одним із батьків-вихователів. За результатами відвідування соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який відвідав сім'ю, складає акт про результат відвідування, коригує план соціального супроводження дитячого будинку сімейного типу.

На підставі зібраних відомостей служба у справах дітей готує висновок про доцільність (недоцільність) продовження функціонування дитячого будинку сімейного типу з урахуванням усіх обставин і думок дітей, якщо вони досягли такого віку та рівня розвитку, що можуть їх висловити.

Особа, яка стала членом сім'ї та виявила бажання стати одним із батьків-вихователів, зобов'язана пройти за направленням відповідної служби у справах дітей курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в обласному/Київському міському центрі соціальних служб.

Орган, який прийняв рішення, на підставі заяви такої особи та поданого службою у справах дітей відповідного висновку з урахуванням рекомендації регіонального центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і документів, поданих відповідно до пунктів 40 і 40-1 [Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866](#) "Питання

діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дітей" вносить у місячний строк відповідні зміни до рішення та договору..

У разі коли особа, яка стала членом сім'ї, не виявила бажання стати одним із батьків-вихователів, батьки-вихователі зобов'язані протягом одного місяця з дати відвідування служби у справах дітей та соціального працівника або фахівця із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, подати органу, який прийняв рішення, такі документи, передбачені підпунктами 1, 6-7 пункту 40 [Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866](#).

Якщо зміна сімейного стану батьків-вихователів призвела до виникнення несприятливих умов для виховання та спільного проживання вихованців або батьки-вихователі відмовились подати документи, зазначені вище, або органом, який прийняв рішення, виявлено, що особа, яка стала членом сім'ї, не може бути відповідно до пунктів 3-6, 8 і 10 частини першої статті 212 [Сімейного кодексу України](#) одним із батьків-вихователів, такий орган приймає рішення про припинення функціонування дитячого будинку сімейного типу.

Контроль за умовами проживання вихованців.

Контроль за утриманням, виховання, навчання вихованців здійснюють служби у справах дітей районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських рад за місцем проживання сім'ї шляхом її відвідування. Періодичність відвідувань установлюється окремим графіком. Відвідування повинні проводитись не рідше ніж один раз на рік, крім першого відвідування, яке проводиться через три місяці після влаштування дитини в дитячий будинок сімейного типу.

Раз на рік служба у справах дітей за місцем проживання сім'ї складає звіт про стан виховання, утримання і розвитку дітей в дитячому будинку сімейного типу на основі інформації, що надається центром соціальних служб, іншими установами або закладами надання соціальних послуг чи соціальним працівником або фахівцем із соціальної роботи, який здійснює соціальне супроводження сім'ї, адміністрацією закладу дошкільної освіти або закладу загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, де навчається дитина, лікарем загальної практики - сімейним лікарем, лікарем-педіатром і дільничним офіцером місцевої

поліцейської дільниці. Батьки-вихователі обов'язково ознайомлюються з складеним звітом, який затверджується начальником служби у справах дітей.

Відлік річного строку починається з дати влаштування дитини в дитячий будинок сімейного типу, а у разі переїзду - з дати прийняття рішення про забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу на відповідній адміністративно-територіальній одиниці.

Соціальне супроводження дитячих будинків сімейного типу.

Соціальне супроводження дитячих будинків сімейного типу передбачає здійснення заходів, спрямованих на сприяння створенню батьками-вихователями належних умов функціонування дитячого будинку сімейного типу, в тому числі надання соціальних послуг (у разі потреби).

Соціальне супроводження дитячого будинку сімейного типу здійснюється постійно.

Для здійснення соціального супроводження за дитячим будинком сімейного типу закріплюється соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи, який пройшов спеціальну підготовку за програмою, затвердженою наказом Мінсоцполітики. Соціальний працівник або фахівець із соціальної роботи проходить навчання **не рідше ніж один раз на п'ять років у регіональному центрі соціальних служб.**

Порядок здійснення соціального супроводження дитячого будинку сімейного типу затверджується наказом Мінсоцполітики.

Ліквідація дитячого будинку сімейного типу.

Ліквідація дитячого будинку сімейного типу здійснюється за рішенням органу, який створив його, або за рішенням суду.

Влаштування дітей до дитячого будинку сімейного типу.

До дитячого будинку сімейного типу в першу чергу влаштовуються діти, які:

- перебувають між собою в родинних стосунках, за винятком випадків, коли за медичними показаннями або з інших причин їх не можна виховувати разом;
- перебувають на первинному обліку дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на відповідній адміністративно-територіальній одиниці;
- перемістилися з тимчасово окупованої території або району проведення антитерористичної операції перемістилися з тимчасово окупованої території у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі або району проведення антитерористичної операції і заходів із забезпечення національної

безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях.

Дітей із числа внутрішньо переміщених осіб за відсутності документів влаштовують до дитячого будинку сімейного типу на підставі витягу з обліково-статистичної картки дитини. Зазначений витяг подається обласною службою у справах дітей, в якій дитина перебувала на первинному обліку дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, або Нацсоцслужбою на письмовий запит відповідної служби у справах дітей.

Влаштування дітей у дитячий будинок сімейного типу проводиться з урахуванням віку батьків-вихователів та дітей за умови, що на час досягнення обома батьками-вихователями пенсійного віку всі вихованці досягли віку вибуття з дитячого будинку сімейного типу.

У разі досягнення пенсійного віку одним з батьків-вихователів час перебування дітей визначається за віком молодшого з батьків. В окремих випадках за згодою сторін дитячий будинок сімейного типу може функціонувати і після досягнення батьками-вихователями пенсійного віку, **але не більше ніж протягом п'яти років.**

Для влаштування дитини-сироти і дитини, позбавленої батьківського піклування, до дитячого будинку сімейного типу необхідна згода дитини, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може висловити свою думку.

Згода дитини на влаштування її до дитячого будинку сімейного типу з'ясовується адміністрацією закладу, в якому вона перебуває, у присутності батьків-вихователів і представника органу опіки та піклування, про що складається відповідний документ.

Перелік необхідних документів.

На кожну дитину орган опіки та піклування зобов'язаний надати батькам-вихователям такі документи:

- рішення органу опіки і піклування про направлення дитини на виховання та спільне проживання у дитячому будинку сімейного типу;
- свідоцтво про народження дитини;
- медичну довідку про стан здоров'я або витяг з історії розвитку дитини;
- довідку про освіту; висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (за наявності);
- документи про батьків або осіб, які їх замінюють (свідоцтво про смерть, вирок або рішення суду, довідка про хворобу, розшук батьків та інші документи, що підтверджують відсутність батьків або неможливість виховання ними своїх дітей);

- довідку про наявність та місцезнаходження братів і сестер чи інших близьких родичів дитини;
- опис належного дитині майна, у тому числі житла, та відомості про осіб, які відповідають за його збереження;
- пенсійну книжку на дітей, які одержують пенсію, копію ухвали суду про стягнення аліментів.

У разі коли на момент влаштування дитини до дитячого будинку сімейного типу деякі із зазначених документів відсутні, місцева служба у справах дітей зобов'язана надати їх **протягом двох місяців**.

За достовірність відомостей у наданих батькам-вихователям документах відповідальність у межах своєї компетенції несуть органи опіки і піклування за місцем походження або місцем проживання дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, та керівник закладу, в якому перебувала дитина.

За вихованцями зберігаються раніше призначені аліменти, пенсія, інші види державної допомоги. Суми коштів, що належать вихованцям як пенсія, аліменти чи інші види державної допомоги, переходять у розпорядження батьків-вихователів і витрачаються на утримання вихованців.

Батьки-вихователі, їхні права та обов'язки.

Хто має право бути батьками-вихователями?

Батьками-вихователями можуть бути повнолітні та працездатні особи, за винятком:

- осіб, визнаних у встановленому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;
- осіб, позбавлених батьківських прав;
- осіб, які були усиновлювачами, опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним, опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу було припинено з їх вини;
- осіб, які за станом здоров'я не можуть виконувати обов'язки щодо виховання дітей (інваліди I і II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують стороннього догляду, особи, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства);
- осіб, які перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;
- осіб, які зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;

- осіб, які страждають на хвороби, [перелік яких затверджений МОЗ](#) щодо осіб, які не можуть бути усиновлювачами;
- осіб, які були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені [статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 і 442 Кримінального кодексу України](#), або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів;
- осіб, які не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);
- осіб, які не пройшли курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- осіб, інтереси яких суперечать інтересам дитини, у тому числі осіб, які вчинили домашнє насильство у будь-якій формі.

Середньомісячний сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, що передували місяцю звернення із заявою про утворення дитячого будинку сімейного типу, не може бути менший ніж розмір прожиткового мінімуму, встановлений законом для відповідних соціальних і демографічних груп населення.

Не можуть бути батьками-вихователями особи, з якими проживають члени сім'ї (у тому числі малолітні та неповнолітні діти), які мають глибокі органічні ураження нервової системи, алкогольну та наркотичну залежність, хворі на СНІД, відкриту форму туберкульозу, психотичні розлади, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства.

Перелік необхідних документів.

Кандидати у батьки-вихователі подають до органу, який приймає рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, такі документи:

- заяву кандидатів у батьки-вихователі про утворення дитячого будинку сімейного типу із зазначенням інформації про наявність або відсутність кредитних зобов'язань;
- копію документа, що посвідчує особу;
- копію реєстраційного номера облікової картки платника податків з Державного реєстру фізичних осіб - платників податків або інформація про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу) (за наявності);
- копію документа, де зазначено унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності);

- довідку про заробітну плату за останніх шість місяців або відомості з Державного реєстру фізичних осіб - платників податків про суми виплачених доходів та утриманих податків або довідка про подану декларацію про майновий стан і доходи за попередній календарний рік.
- довідку про наявність або відсутність виконавчого провадження стосовно боргових зобов'язань;
- довідку про реєстрацію місця проживання особи (для кандидатів у батьки-вихователі та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі);
- копію свідоцтва про шлюб або витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про шлюб (для осіб, які перебувають у шлюбі);
- висновок про стан здоров'я заявника за формою згідно з додатком 5 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. N 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дітей" - для заявників та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі;
- довідку про наявність або відсутність судимості, видану територіальним органом з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання заявника (для кожного заявника та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі);
- документ, що підтверджує право власності або користування житловим приміщенням (для осіб, які бажають утворити прийомну сім'ю або на власній житловій площі дитячий будинок сімейного типу, - документ, що підтверджує право власності);

Дитячий будинок сімейного типу може бути утворений на власній житловій площі кандидатів у батьки-вихователі або орендованій житловій площі (за умови укладення договору оренди не менше ніж на п'ять років та нотаріального посвідчення такого договору) за наявності відповідних санітарно-гігієнічних і побутових умов (необхідної житлової площі, житлового приміщення у належному стані (в тому числі санітарному), необхідних меблів, побутової техніки та інших предметів тривалого вжитку, умов для проживання, виховання та розвитку дитини).

- документ, що підтверджує відомості про місце проживання (перебування) заявника та членів його сім'ї, які проживають з ним на спільній житловій площі;
- довідку від нарколога та психіатра для осіб, які проживають разом із заявниками;
- письмову згоду всіх повнолітніх членів сім'ї, що проживають разом з особою, яка бажає взяти дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування, під опіку, піклування, утворити прийомну сім'ю або на власній житловій площі дитячий будинок сімейного типу, справжність підпису на якій засвідчено нотаріально, або написана власноручно в присутності посадової особи, яка здійснює прийом документів, про що робиться позначка на заяві із зазначенням прізвища, власного імені, по батькові (за наявності), підпису посадової особи та дати.

Заяву може бути подано в паперовій формі безпосередньо під час особистого прийому в службі у справах дітей або в електронній формі через Єдиний державний веб портал електронних послуг та

інтегровані з ним інформаційні системи Мінсоцполітики, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування відповідно до пункту 40-1 цього Порядку. У заяві зазначається адреса проживання заявника (за наявності кількох місць проживання - адреса кожного з них), дані документа, що посвідчує особу, номер телефону та адреса електронної пошти.

Батьки-вихователі в обов'язковому порядку проходять навчання з метою підвищення свого виховного потенціалу (один раз на два роки), проведення якого забезпечують регіональні центри соціальних служб за програмою, затвердженою наказом Мінсоцполітики.

Батьки-вихователі несуть відповідальність за життя, здоров'я, фізичний і психічний розвиток вихованців.

Батьки-вихователі є законними представниками вихованців і захисниками їх прав та інтересів у всіх органах, установах та організаціях без спеціальних на те повноважень.

Батьки-вихователі зобов'язані сприяти забезпеченню пріоритетного права вихованців на усиновлення.

Створення батьками-вихователями перешкод у забезпеченні такого права вихованців є підставою для перегляду рішення про подальше функціонування дитячого будинку сімейного типу.

Матеріальне забезпечення дитячого будинку сімейного типу.

Виплата державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають у дитячих будинках сімейного типу, грошового забезпечення батькам-вихователям, а також сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за батьків-вихователів здійснюються за рахунок коштів, передбачених у загальному фонді державного бюджету Мінсоцполітики за відповідною програмою, згідно з Порядком призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші ходять за дитиною", затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 р. N 552. На час навчання вихованців у закладах загальної середньої освіти, за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти після досягнення ними 18-річного віку до досягнення ними 23 років або до закінчення відповідних закладів освіти здійснюються також вказані виплати.

Заощаджені протягом року бюджетні кошти вилученню не підлягають і використовуються батьками-вихователями для задоволення потреб вихованців у наступному році.

За згодою сторін договору дитячому будинку сімейного типу **може надаватися у користування земельна ділянка для ведення садівництва та городництва поблизу місця його знаходження, а також транспортний засіб.**

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування щороку забезпечують оздоровлення та відпочинок вихованців.

Вихованці, які за медичними показаннями потребують санаторно-курортного лікування, **забезпечуються путівками до санаторіїв.**

Інші питання матеріального та фінансового забезпечення дитячого будинку сімейного типу (проведення у разі потреби поточного або капітального ремонту житла тощо) вирішуються органом, який прийняв рішення про його створення.

Дитячому будинку сімейного типу може надаватися юридичними та фізичними особами благодійна допомога.

Після закінчення строку перебування вихованців у дитячому будинку сімейного типу в разі відсутності у них права на житло органи опіки (піклування) забезпечують вихованців дитячого будинку сімейного типу протягом місяця у позачерговому порядку впорядкованим соціальним житлом.

Соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Розмір державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, становить 2,5 **прожиткових мінімуми для дітей відповідного віку.**

Державна соціальна допомога та грошове забезпечення виплачуються щомісяця структурним підрозділом з питань соціального захисту населення на особові рахунки батьків-вихователів та особовий рахунок одного з прийомних батьків у банківській установі за їх вибором або через структурні підрозділи акціонерного товариства “Укрпошта” за місцем проживання дитини у дитячому будинку сімейного типу або прийомній сім’ї.

Додаткова грошова допомога за рахунок коштів ЮНІСЕФ.

Нормативна база

- Податковий кодекс України
- Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2022 р. № 405 Про реалізацію спільного з Міжнародним надзвичайним фондом допомоги дітям при Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) проекту щодо додаткових заходів соціальної підтримки найбільш вразливих категорій населення

Загальні положення

Програми грошової допомоги від ЮНІСЕФ "Спільно" або ж додаткова грошова допомога за рахунок коштів ЮНІСЕФ (далі - допомога) — це додаткова підтримка багатодітних українських сімей, які постраждали від війни. **Увага!** Допомога надається сім'ям незалежно від наявності чи відсутності статусу внутрішньо переміщеної особи, які перебувають у будь-якому регіоні України, але за умови, що вони не отримували грошової допомоги від іншої міжнародної гуманітарної організації з 24 лютого 2022 року.

У разі виникнення додаткових питань варто звернутися за номером гарячої лінії **Програми грошової допомоги від ЮНІСЕФ "Спільно"** - **0 800 600 017** (безоплатно, працює щодня з 8:00 до 22:00).

Хто має право на допомогу

З 15 червня 2022 року стартував етап допомоги, відповідно до якого в рамках реалізації проекту щодо додаткових заходів соціальної підтримки найбільш вразливих категорій населення право на виплату допомоги за рахунок коштів ЮНІСЕФ мають такі категорії населення:

- сім'ї, до складу яких входять троє і більше дітей, віком до 18 років;
- сім'ї, до складу яких входить принаймні одна дитина з інвалідністю до 18 років.

Наразі **Програми грошової допомоги від ЮНІСЕФ "Спільно"** працює **для сімей в Україні**.

За роз'ясненнями ЮНІСЕФ домогосподарство складається з особи або групи пов'язаних чи не пов'язаних осіб, які:

- мешкають разом в одному приміщенні;

- дотримуються спільних правил проживання;
- визнають одну і ту саму особу головою домогосподарства;
- разом харчуються.

Розмір допомоги

Виплата допомоги здійснюється в розмірі **2220 гривень** на кожного члена сім'ї на місяць, але не більш як для п'ятох осіб. Тобто, якщо у домогосподарстві проживає четверо осіб, то загальна сума допомоги становитиме 26400 гривень (2200 грн x 4 особи x 3 місяці).

Виплата допомоги **здійснюється одноразово одним платежем** із розрахунку на три місяці.

Увага! Розмір отриманої допомоги не враховується під час обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги, що надаються відповідно до законодавства, та не включається до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу відповідно до підпункту 165.1.1 пункту 165.1 статті 165 [Податкового кодексу України](#).

Порядок отримання допомоги

Для отримання допомоги один з повнолітніх членів сім'ї, який належить до визначених категорій, подає заявку на отримання допомоги шляхом заповнення форми на отримання допомоги на офіційному вебсайті ЮНІСЕФ - register.unicef.org ([Інструкція до заповнення заявки на отримання грошової допомоги від ЮНІСЕФ "Спільно"](#)).

Після забезпечення технічної можливості заявка на отримання допомоги подається за допомогою засобів Єдиного державного веб-порталу електронних послуг, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України.

Можна виділити наступні етапи:

⇒ Подання заявки: заповнення анкети на вказаному [сайті](#), надавши відповіді на запитання, що містяться в анкеті. Відповіді надавати в повному обсязі із застосуванням правдивої інформації.

⇒ Розгляд заявки фахівцями ЮНІСЕФ та його партнерами щодо її відповідності критеріям Програми грошової допомоги від ЮНІСЕФ Спільно.

⇒ Прийняття рішення.

⇒ Повідомлення про рішення через СМС з номеру 4224 за телефоном вказаним у анкеті.

У разі якщо після збереження анкети *отримано ID-номер заявки та QR-код*, то *реєстрація пройшла успішно*. Додаткових смс із підтвердженням реєстрації не надсилається. Однак, *у разі неотримання ID-номер заявки та QR-код*, можливо відбулась якась помилка, чи збій при роботі і є необхідність *заповнити анкету повторно*.

Перелік необхідних документів та інформації про заявника.

У заявці зазначається інформація про всіх членів сім'ї, до якої додається документальне підтвердження належності сім'ї до визначених категорій та номер банківського рахунка (за стандартом IBAN) заявника для виплати допомоги.

Для нарахування допомоги слід заповнити всі обов'язкові розділи анкети, а саме:

- згода на обробку персональних даних;
- місце перебування;
- дані всіх членів домогосподарства (повне ім'я, посвідчення особи, стать, дата народження, а також інформація про банківський рахунок особи, яка відповідатиме за отримання допомоги для всього домогосподарства).

Якщо певних даних не буде внесено до анкети, або вони не відповідатимуть дійсності, це може призвести до негативного рішення щодо заявки і відмови у нарахуванні допомоги.

Перелік документів, які можуть підтвердити особу (потрібно буде обрати один із наявних у списку документів, який зараз має зазначена особа та завантажити файл), а саме:

1. реєстраційний номер облікової картки платника податків;
2. паспорт громадянина України у формі картки (ID-картка) або у формі книжечки;
3. паспорт громадянина України для виїзду за кордон;
4. посвідчення водія;
5. свідоцтво про народження дитини;
6. посвідка про тимчасове проживання.

За роз'ясненнями ЮНІСЕФ можливо завантажити копію документів із [додатку "Дія"](#).

Для підтвердження також може знадобиться фото свідоцтва про народження дитини. Якщо у дитини є посвідчення дитини з інвалідністю, також важливо додати фото цього посвідчення.

Обробка та передача персональних даних отриманих ЮНІСЕФ при заповненні заявки

Основні моменти:

- ЮНІСЕФ може ділитися персональними даними заявника лише з тими організаціями, на взаємодію з якими заявник надає згоду, заповнюючи анкету (наприклад, ЮНІСЕФ має надавати інформацію про заявника і його родину банку для здійснення переказу, але ці дані захищатимуть правила банківської таємниці).
- ЮНІСЕФ може поділитися даними заявника з іншими гуманітарними організаціями, що надають допомогу відповідним категоріям громадян.
- ЮНІСЕФ зберігає персональні дані на добре захищеному сервері в хмарі, використовуючи якісні та перевірені методи шифрування, включаючи асиметричне шифрування в стані спокою та передачі, що забезпечує максимальну безпеку інформації.

Допомога на поховання.

Нормативна база

- Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування"
- Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття"
- Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"
- Закон України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб"
- Закон України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2001 року № 826 "Про затвердження Порядку проведення витрат на поховання у разі смерті потерпілого від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 року N 99 "Про затвердження Порядку надання допомоги на поховання деяких категорій осіб виконавцю волевиявлення померлого або особі, яка зобов'язалася поховати померлого"
- Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 20 листопада 2000 року № 309 "Про затвердження Порядку надання матеріальної допомоги по безробіттю, одноразової матеріальної допомоги безробітному та непрацевдатним особам, які перебувають на його утриманні, допомоги на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні"
- Постанова правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 03 жовтня 2008 року № 45 "Про витрати на поховання та пов'язані з цим ритуальні послуги у разі смерті потерпілого від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання"
- Постанова правління Фонду соціального страхування України від 08 лютого 2017 року № 17 "Про встановлення розміру допомоги на поховання"

Допомога на поховання застрахованої особи або особи, яка перебувала на її утриманні.

Статтею 27 Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" передбачено, що допомога на поховання за рахунок коштів Фонду соціального страхування України надається у разі смерті застрахованої особи, а також членів сім'ї, які перебували на її утриманні:

1. дружини (чоловіка);
2. дітей, братів, сестер та онуків, які не досягли 18-річного віку або старших цього віку, якщо вони стали особами з інвалідністю до 18 років (братів, сестер та онуків - за умови, що вони не мають працездатних батьків), а студентів та учнів середніх професійно-технічних та вищих навчальних закладів із денною формою навчання - до 23 років;
3. батька, матері;
4. діда та баби за прямою лінією спорідненості.

Увага! Не вважаються такими, що перебували на утриманні застрахованої особи, члени сім'ї, які мали самостійні джерела засобів до існування (отримували заробітну плату, пенсію тощо).

Допомога надається застрахованій особі, членові її сім'ї або іншим юридичним чи фізичним особам, які здійснили поховання.

Документи, на підставі яких виплачується допомога на поховання застрахованої особи або особи, яка перебувала на його утриманні:

- свідоцтво про смерть, видане центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів громадянського стану, виконавчим органом сільської, селищної чи міської (крім міст обласного значення) ради, сім'ї померлого або особі, яка здійснила поховання, призначається допомога на поховання застрахованої особи;
- довідка з місця проживання про перебування померлого члена сім'ї на утриманні застрахованої особи.

ВАЖЛИВО! Виконавча дирекція Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності у листі від 13 травня 2015 року № 5.2-32-841 роз'яснила, що з метою уникнення подвійної виплати допомоги на поховання застрахованої особи потрібно надати **витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть**.

Допомога на поховання призначається та надається за основним місцем роботи. Рішення про призначення допомоги на поховання приймається комісією (уповноваженим) із соціального

страхування підприємства, установи, організації (частина третя статті 30 [Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування"](#)).

Допомога на поховання призначається не пізніше дня, що настає за днем звернення, і виплачується не пізніше наступного робочого дня після отримання страхувальником страхових коштів від Фонду відповідно до [Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування"](#).

Допомога на поховання застрахованої особи або особи, яка перебувала на її утриманні, надається в розмірі, що встановлюється правлінням Фонду соціального страхування України, але **не менше розміру прожиткового мінімуму**, встановленого законом. Відповідно до [постанови правління Фонду соціального страхування України від 08 лютого 2017 року № 17 "Про встановлення розміру допомоги на поховання"](#) розмір допомоги на поховання становить **4 100 гривень**.

Допомога на поховання безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні

Статтею 29 [Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття"](#) передбачено, що допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні, виплачується особам, які здійснювали поховання, **у розмірі прожиткового мінімуму**.

Потрібно зазначити, що в разі смерті безробітного, що є особою з інвалідністю, або особи, яка перебувала на його утриманні, за вибором осіб, які здійснювали поховання, виплачується допомога на поховання відповідно до [Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття"](#) або допомога на поховання чи відшкодування витрат на поховання відповідно до інших законодавчих актів.

Допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні, призначаються центрами зайнятості, на які покладено функції робочих органів виконавчої дирекції [Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України](#) на випадок безробіття, за місцем перебування безробітного на обліку і виплачується через банківські установи в установленому порядку.

Для виплати допомоги на поховання безробітного чи особи, яка перебувала на його утриманні подається заява та документи:

- що підтверджують факт смерті безробітного чи особи, яка перебувала на його утриманні (довідка про смерть);
- що засвідчують факт перебування особи на утриманні безробітного;
- що засвідчують особу, котра здійснила поховання (паспорт або інший документ, що посвідчує особу).

Увага! Суми матеріального забезпечення на випадок безробіття, що належать безробітному і залишилися неoderжаними у зв'язку з його смертю, виплачуються непрацездатним особам, які перебували на утриманні померлого або мали на день його смерті право на одержання від нього утримання.

Допомога на поховання та недоотримана сума матеріального забезпечення на випадок безробіття у разі смерті безробітного виплачуються, якщо звернення щодо їх отримання надійшло **не пізніше 6 місяців** після смерті безробітного (пункт 40 [Порядку надання матеріальної допомоги по безробіттю, одноразової матеріальної допомоги безробітному та непрацездатним особам, які перебувають на його утриманні, допомоги на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 20 листопада 2000 року № 309](#)).

Допомога на поховання пенсіонера, у тому числі з числа військовослужбовців

Відповідно до статті 53 [Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#) у разі смерті пенсіонера особам, які здійснили його поховання, виплачується допомога на поховання пенсіонера **в розмірі двомісячної пенсії**, яку отримував пенсіонер на час смерті.

Якщо померлий є пенсіонером з числа військовослужбовців, то розмір допомоги - **тримісячна пенсія, але не менше п'ятикратного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб** (стаття 61 [Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»](#)).

Увага! Допомога на поховання не виплачується, якщо поховання пенсіонера здійснено за рахунок держави.

Для отримання допомоги на поховання пенсіонера потрібно звернутися до [органів Пенсійного фонду України](#) за місцем проживання пенсіонера незалежно від того, перебував він у трудових відносинах на час настання смерті чи ні.

Особа, яка звертається по допомогу на поховання, подає такі документи:

1. документ що посвідчує особу заявника;
2. заяву про виплату допомоги на поховання;
3. витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання або довідку про смерть пенсіонера.

Якщо пенсіонер помер за межами України та реєстрація смерті проведена компетентними органами іноземної держави, законодавством якої не передбачено видачі зазначених довідок, заявник надає свідоцтво про смерть або інший документ, легалізовані відповідно до законодавства.

В умовах воєнного стану строк звернення за отриманням допомоги на поховання пенсіонера не обмежується.

Зверніть увагу! Також, у разі оформлення допомоги на поховання у зв'язку із смертю пенсіонера, одночасно може проводитися виплата недоотриманої померлим пенсії за останній місяць, у разі її неотримання.

Допомога на поховання осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання

У разі смерті потерпілого від нещасного випадку або професійного захворювання витрати на його поховання несе [Фонд соціального страхування України](#) згідно з [Порядком проведення витрат на поховання у разі смерті потерпілого від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2001 року № 826](#).

Організація поховання працівника, який загинув на виробництві або помер у лікарні під час лікування отриманої на виробництві травми, проводиться страхувальником.

Розмір і процедура проведення та обліку витрат на поховання та пов'язаних з цим ритуальних послуг встановлюються правлінням Фонду соціального страхування України для обласних управлінь його виконавчої дирекції на диференційній основі відповідно до фінансових можливостей та місцевих умов за поданням виконавчої дирекції Фонду. При цьому проводяться витрати на: саме поховання; придбання одягу, взуття, інших предметів для похорону; організацію поминального обіду; релігійні обряди; виготовлення і встановлення пам'ятників та огорож тощо.

Для отримання допомоги на поховання осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання до управління (відділення) Фонду соціального страхування

України подаються **документи** (довідки, рахунки тощо), що підтверджують понесені сім'єю потерпілого або іншими особами відповідні витрати на день поховання, у розмірі не вище граничних розмірів витрат на поховання потерпілого та пов'язаних з цим ритуальних послуг, які діяли на день поховання, для управлінь виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України.

Якщо потерпілий помер в одному регіоні України, а його поховання здійснюється в іншому, витрати на поховання та пов'язані з цим ритуальні послуги відшкодовуються у розмірі не вище граничних розмірів, затверджених для регіону, де здійснюється поховання.

Допомога на поховання осіб, які не досягли пенсійного віку на момент смерті, не працювали, не перебували на службі, не зареєстровані у центрі зайнятості як безробітні

Допомога на поховання померлої особи з числа зазначених, надається за останнім місцем її проживання з коштів місцевого бюджету на підставі заяви, паспорта чи іншого документа, що посвідчує особу виконавця волевиявлення померлого або особи, яка зобов'язалася поховати померлого, та довідки про смерть у розмірі, встановленому органом місцевого самоврядування виходячи з вартості ритуальних послуг.

Допомога на поховання надається в день звернення за нею **протягом шести місяців** після смерті особи у розмірі, встановленому на день смерті.

Увага! Допомога на поховання не виплачується у разі смерті особи, яка перебувала на повному державному утриманні у відповідній установі (закладі) (крім випадків, коли поховання здійснюється виконавцем волевиявлення померлого або особою, яка зобов'язалася поховати померлого).

Отже, по допомогу необхідно звернутися до місцевих органів влади за останнім місцем проживання померлого. Розмір допомоги на поховання встановлює орган місцевого самоврядування і у різних регіонах він може бути різний!

Корисні посилання

- [Щодо призначення та виплати допомоги на поховання за рахунок коштів Фонду соціального страхування України](#)
- [Роз'яснення ПФУ як отримати допомогу на поховання](#)

- [Допомога на поховання \(Портал "Дія"\)](#)

Екстернатна форма навчання.

Нормативна база

- [Конституція України](#)
- [Закон України "Про освіту"](#)
- [Закон України "Про повну загальну середню освіту"](#)
- [Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8](#)
- [Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369 "Про затвердження порядку проведення державної підсумкової атестації"](#)

Увага!!! З 24 лютого 2022 року, відповідно до [Закону України "Про правовий режим воєнного стану"](#), в Україні введено **режим воєнного стану!**

Організація освітнього процесу, тривалість навчального року, підсумкове оцінювання, переведення учнів на наступний рік навчання і видача документів про здобуття освіти в умовах воєнного стану закріплено в [Методичних рекомендаціях щодо окремих питань завершення 2021/2022 навчального року, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 року № 290](#).

Загальні положення.

[Стаття 53 Конституції України](#) гарантує право кожного на освіту.

Повна загальна середня освіта є обов'язковою.

Відповідно до [статті 4 Закону України «Про повну загальну середню освіту»](#) повна загальна середня освіта може здобуватися за очною (денною), дистанційною, мережевою, екстернатною, сімейною (домашньою) формами чи формою педагогічного патронажу, а також за очною (вечірньою), заочною формами (на рівнях базової та профільної середньої освіти). Профільна середня освіта професійного спрямування може здобуватися за дуальною формою здобуття освіти.

Екстернатна форма здобуття освіти (екстернат) - це спосіб організації навчання здобувачів освіти, за яким освітня програма повністю засвоюється здобувачем самостійно, а оцінювання результатів навчання та присудження освітньої кваліфікації здійснюються відповідно до законодавства (частина шоста [статті 9 Закону України "Про освіту"](#)).

Хто може навчатися екстерном.

Екстернат може організовуватися для осіб, які:

1. із поважних причин (стан здоров'я, збройний конфлікт, проживання (перебування) за кордоном (для громадян України), на неконтрольованій території або на території населених пунктів на лінії зіткнення, території, на якій встановлено режим надзвичайної ситуації або режим надзвичайного стану тощо) не можуть відвідувати навчальні заняття в закладі освіти або не можуть пройти річне оцінювання;
2. не завершили здобуття певного рівня повної загальної середньої освіти в закладі освіти та/або не мають результатів річного оцінювання з окремих навчальних предметів та/або атестації;
3. є громадянами України, які здобували або здобувають повну загальну середню освіту за кордоном (в закладах освіти інших країн);
4. є іноземцями, особами без громадянства, які постійно проживають чи тимчасово перебувають в Україні, у тому числі біженцями, особами, яким надано тимчасовий чи додатковий захист в Україні, та особами, які звернулися із заявою про визнання біженцем або про надання додаткового чи тимчасового захисту, особами, які утримуються в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства;
5. прискорено опанували або бажають прискорено опанувати зміст навчальних предметів одного або декількох класів (рівнів повної загальної середньої освіти);
6. самостійно опанували або бажають самостійно опанувати зміст окремих навчальних предметів за певний клас;
7. засуджені до довічного позбавлення волі;
8. є іноземцями і постійно проживають за кордоном, але бажають здобути освіту в приватних закладах освіти України (пункт 1 розділу II [Положенням про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8](#) (далі - Положення)).

Здобуття загальної середньої освіти за екстернатною формою не обмежується віком.

Екстерном є особа (незалежно від віку), зарахована (переведена) на екстернат для:

- самостійного засвоєння освітньої програми протягом навчального року та проходження річного оцінювання та/або атестації;
- проходження лише річного оцінювання та/або атестації.

Зарахування на екстернат та проходження навчального процесу.

Для зарахування (переведення) на екстернат до закладу освіти подається **заява**, в якій зазначається одна з вищезазначених підстав обрання такої форми навчання та додається(ються) відповідний(і) документ(и), що підтверджує(ють) наявність такої підстави (крім підстав, зазначених у пунктах 5, 6) (пункт 3 розділу II [Положенням](#)).

Хто може звернутися.

Заяву про зарахування на екстернат може особисто подати неповнолітня особа, яка виїхала із неконтрольованої території або з населеного пункту на лінії зіткнення в супроводі родичів або будь-яких інших повнолітніх осіб, які не є її законними представниками.

Особи, які проживають на неконтрольованій території або території населених пунктів на лінії зіткнення, території, на якій встановлено режим надзвичайної ситуації або режим надзвичайного стану, можуть подати скановану копію заяви будь-якими засобами зв'язку (факсом, електронною поштою тощо).

Особи, зазначені у [підпунктах 2, 6 пункту 1 розділу II Положення](#), зазначають у заяві навчальні предмети, з яких необхідно пройти річне оцінювання та/або атестацію екстерном.

Зарахування особи, яка не має документів (копій документів), що підтверджують наявність попередньо здобутого рівня освіти або результатів оцінювання, здійснюється після оцінювання її результатів навчання за певний клас (рівень повної загальної середньої освіти). Оцінювання проводить заклад освіти, в якому організовується екстернат, на підставі заяви (за формою згідно з [додатком 1 до цього Положення](#)) особи, яка подавала заяву про зарахування (переведення) на екстернат.

Для проведення оцінювання **наказом** керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. **Протокол оцінювання результатів навчання** складається за формою згідно з [додатком 2 до Положення](#) (далі - протокол оцінювання).

Для осіб, які бажають самостійно опанувати зміст окремих навчальних предметів (відповідно до [підпункту 6 пункту 1 розділу II Положення](#)), екстернат може організовуватися в поєднанні з однією з інституційних форм, сімейною (домашньою) формою, педагогічним патронажем. Таке поєднання здійснюється без переведення здобувача освіти на екстернат, на підставі особистої заяви повнолітнього здобувача освіти або одного з батьків, інших законних представників (за формою згідно з [додатком 3 до цього Положення](#)).

Проведення оцінювання.

Екстерни складають річне оцінювання та атестацію.

Річне оцінювання проводиться, як правило, до закінчення навчального року з усіх навчальних предметів, обов'язкових для вивчення відповідно до освітньої програми.

Результати річного оцінювання оформлюються протоколом оцінювання.

Для екстернів, які здобували або здобувають повну загальну середню освіту за кордоном, а також для осіб, які проживали чи проживають на неконтрольованій території або на території населених пунктів на лінії зіткнення, території, на якій встановлено режим надзвичайної ситуації або режим надзвичайного стану, оцінювання може проводитися протягом усього навчального року.

Увага! Протягом одного навчального року екстерн може пройти оцінювання за один або кілька класів у межах одного або декількох рівнів повної загальної середньої освіти.

Екстерни, які здобували або здобувають повну загальну середню освіту за кордоном, для отримання відповідних документів про освіту проходять річне оцінювання та атестацію відповідно до законодавства.

Екстерни, які проживають або проживали на неконтрольованій території або території населених пунктів на лінії зіткнення, можуть одночасно пройти атестацію за рівні базової та профільної середньої освіти. У такому випадку оцінювання здійснюється у такий спосіб:

- за рівень базової середньої освіти результати річного оцінювання визначаються відповідно до освітньої декларації та зазначаються у додатку до відповідного документа про освіту як результати атестації з відповідних навчальних предметів (освітня декларація заповнюється екстерном за формою згідно з **додатком 4 до Положення** без зазначення навчальних предметів «Українська мова», «Українська література», «Історія України», «Географія», «Основи правознавства», «Захист України»);
- за рівень профільної загальної середньої освіти екстерни складають річне оцінювання та атестацію на загальних підставах.

Права екстерна:

1. отримувати необхідні консультації педагогічних працівників в межах навчального часу;
2. безкоштовно користуватися підручниками, навчальними посібниками та іншою літературою бібліотечного фонду;
3. брати участь у зовнішньому незалежному оцінюванні на загальних підставах;
4. відвідувати практичні та лабораторні заняття для отримання практичних навичок;
5. брати участь в олімпіадах і конкурсах.

Зарахування учнів до загальноосвітніх навчальних закладів та їх відрахування.

Нормативна база

- Закон України "Про освіту"
- Закон України "Про повну загальну середню освіту"
- Закон України "Про охорону дитинства"
- Закон України "Про захист персональних даних"
- Закон України "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування"
- Наказ Міністерства освіти та науки України від 16 квітня 2018 року № 367 "Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти"
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466 "Про затвердження Положення про дистанційне навчання"
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 "Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах"
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 травня 2013 року № 488 "Про затвердження Порядку виховання та навчання в державних та комунальних дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах дітей осіб з числа іноземців та осіб без громадянства, яким тимчасовий захист в Україні"
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16 серпня 2010 року № 68 "Про удосконалення медичного обслуговування учнів загальноосвітніх навчальних закладів"
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2019 року № 536 "Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти"

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ.

Вільні місця - місця, на які може бути зараховано дитину (дітей) в межах спроможності закладу освіти та нормативу наповнюваності класів, визначеного [Законом України "Про повну загальну середню освіту"](#).

Діти, які мають право на першочергове зарахування, - діти, які проживають на території обслуговування закладу освіти.

Жеребкування - спосіб конкурсного відбору дітей для зарахування на вільні місця.

Заклад освіти - початкова школа, гімназія, ліцей або інший заклад загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття початкової, базової середньої та/або профільної середньої освіти.

Спроможність закладу освіти - максимальна кількість учнів, яким заклад освіти в межах навчального року може забезпечити здобуття освіти за денною формою навчання.

Територія обслуговування - адміністративно-територіальна одиниця (або її частина чи окремі будинки), визначена і закріплена місцевим органом виконавчої влади або органом місцевого самоврядування за закладом освіти для забезпечення права кожної дитини, яка проживає на цій території, на здобуття початкової та/або базової середньої освіти у закладі освіти, що найбільш доступний та наближений до місця проживання дитини (пункт 2 [Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України від 16 квітня 2018 року № 367](#) (далі - Порядок)).

Зарахування учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти.

Зарахування дітей до закладу освіти здійснюється, як правило, **до початку навчального року та відповідно до території обслуговування** (крім закладів освіти II, II-III ступенів та III ступеня).

Органам місцевого самоврядування та місцевим органам виконавчої влади рекомендовано щороку **не пізніше ніж за один місяць** до завершення прийому заяв про зарахування визначати дату початку їх приймання. Такий строк не може бути меншим одного місяця (у 2018 році - не менше трьох тижнів).

Зарахування дітей до початку і впродовж навчального року здійснюється виключно на вільні місця. Після зарахування дітей до закладу освіти їх розподіл між класами відбувається в межах нормативу наповнюваності класів, визначеного [Законом України "Про повну загальну середню освіту"](#).

Зарахування дитини з особливими освітніми потребами до інклюзивного чи спеціального класу (з його утворенням у разі відсутності) здійснюється на підставі доданого до заяви про зарахування висновку про комплексну (чи повторну) психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (чи витягу з протоколу засідання психолого-медико-педагогічної консультації).

Перелік необхідних документів.

Зарахування до закладу освіти здійснюється відповідно до наказу його керівника, що видається на підставі заяви про зарахування до закладу освіти (далі - заява про зарахування) одного з батьків дитини (чи повнолітньої особи, яка має намір здобувати освіту), поданої особисто (з пред'явленням документа, що посвідчує особу заявника) за зразком згідно з [додатком 1 Порядку](#), до якої додаються:

1. копія свідоцтва про народження дитини або документа, що посвідчує особу здобувача освіти (під час подання копії пред'являється оригінал відповідного документа);
2. оригінал або копія медичної довідки за [формою первинної облікової документації № 086-1/о "Довідка учня загальноосвітнього навчального закладу про результати обов'язкового медичного профілактичного огляду"](#);
3. оригінал або копія відповідного документа про освіту (за наявності).

У випадку подання копій документів, оригінали мають бути подані до видання наказу про зарахування (крім копії свідоцтва про народження дитини або документа, що посвідчує особу здобувача освіти).

У разі наявності та за бажанням одного з батьків дитини до заяви про зарахування може додаватися оригінал або копія висновку про комплексну (чи повторну) психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини чи витягу з протоколу засідання психолого-медико-педагогічної консультації.

Діти або один з їх батьків, **які мають довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи**, довідку про звернення за захистом в Україні, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту або якій надано тимчасовий захист, та які не мають одного чи обох документів, визначених пунктами 1 та/або 3, зараховуються до закладу освіти без подання зазначених документів згідно з [Порядком](#).

Діти, які не мають одного (чи обох) документа(ів), визначеного(их) пунктами 1 та/або 3, та довідки, визначеної [додатком 2 до Порядку](#), зараховуються до закладу освіти згідно з [Порядком](#). У разі відсутності свідоцтва про народження дитини для сприяння в його оформленні керівник закладу освіти зобов'язаний невідкладно поінформувати орган опіки і піклування за місцем проживання дитини чи місцезнаходженням закладу освіти.

У випадку відсутності документа про освіту для визначення класу, до якого має бути зарахована дитина, результати попереднього навчання можуть бути встановлені (за необхідності) відповідно до пункту 4 розділу II Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8.

Зарахування до початкової школи

Заява про зарахування дитини до першого класу закладу освіти, за яким закріплена територія обслуговування, на якій проживає ця дитина, та документи зазначені вище, **подаються до відповідного закладу одним з батьків дитини особисто до 31 травня.**

У разі наявності та за бажанням одного з батьків при поданні заяви про зарахування **може бути пред'явлено документ, що підтверджує місце проживання дитини чи одного з її батьків на території обслуговування закладу освіти**, реквізити якого зазначаються в заяві про зарахування.

До комунального закладу освіти для здобуття початкової та базової середньої освіти у порядку, визначеному законодавством, обов'язково зараховуються всі діти, які:

- проживають на території обслуговування закладу освіти;
- є рідними братами та/або сестрами дітей, які здобувають освіту в цьому закладі освіти;
- є дітьми працівників цього закладу освіти.

Забороняється зарахування дітей до закладу освіти на конкурсних засадах (проведення будь-яких заходів, спрямованих на перевірку знань, умінь, навичок чи інших компетентностей дитини) **для здобуття початкової освіти**, крім закладів спеціалізованої освіти і приватних закладів освіти.

Впродовж 01-15 червня заяви про зарахування не приймаються, що не виключає права батьків подавати їх після 15 червня на вільні місця.

Присутність дитини під час подання заяви про зарахування, жеребкування або її зарахування не є обов'язковою і не може вимагатися працівниками закладу освіти чи бути умовою її зарахування.

Зарахування дітей до 2-4 класів початкової школи відбувається на вільні місця у порядку надходження заяв про зарахування.

Порядок проведення жеребкування для зарахування дітей до закладу освіти на вільні місця.

Жеребкування проводиться у період з 05 по 10 червня.

Жеребкування є заходом публічного характеру, що проводиться за добровільної присутності батьків дітей, які претендують на вільні місця, або уповноваженої ними особи (далі - учасники жеребкування) на засадах випадкової вибірки, прозорості та відкритості.

Під час жеребкування мають право бути присутніми представники засобів масової інформації та громадських об'єднань, зареєстрованих в установленому порядку.

Жеребкування проводиться за допомогою барабана, скриньки або іншого пристрою, що має бути виготовлений з прозорого матеріалу (далі - пристрій), з використанням однакових за розміром, кольором, вагою, формою та іншими ознаками кульок, карток, аркушів паперу тощо (далі - жеребки).

Загальна кількість жеребків має дорівнювати кількості дітей, які претендують на вільні місця.

Жеребки до їх поміщення у пристрій демонструються присутнім учасникам жеребкування, які мають право оглянути як жеребки, так і пристрій.

Після перемішування жеребків у пристрої кожен учасник жеребкування дістає жеребок з пристрою у порядку розміщення дітей у списку, сформованому в алфавітному порядку, розпаковує його, демонструє та оголошує усім присутнім учасникам жеребкування та членам комісії його зміст. У разі відсутності під час жеребкування одного з батьків дитини або уповноваженої ними особи жеребок замість них дістає з пристрою визначений конкурсною комісією член цієї комісії.

Інформація про результат кожного учасника жеребкування відразу фіксується у протоколі засідання конкурсної комісії.

Після діставання останнього жеребка головою або одним з членів конкурсної комісії оголошуються результати жеребкування, що фіксуються в протоколі, який підписується усіма членами конкурсної комісії та є підставою для видання відповідного наказу про зарахування дітей на вільні місця.

Учасник жеребкування може звернутися зі скаргою до органу, у сфері управління якого перебуває заклад освіти, **протягом двох робочих днів** після оголошення результатів жеребкування.

Зарахування до гімназії.

Зарахування до 5 класу закладу освіти I-II або I-III ступенів відбувається після видання наказу про переведення до нього учнів 4 класу цього самого закладу освіти. На вільні місця (у разі їх наявності) діти зараховуються у такому порядку:

- до початку навчального року - діти, які мають право на першочергове зарахування;
- впродовж навчального року - у порядку надходження заяв про зарахування.

Зарахування до 6-9 класів гімназії на вільні місця відбувається у порядку надходження заяв про зарахування.

Для зарахування до закладу освіти II або II-III ступенів **заяви подаються до 31 травня включно.**

До 6-9 класів переводяться всі учні 5-8 класів цього самого закладу освіти, які не виявили намір припинити навчання в ньому.

Діти, зараховані у 2018 і наступних роках до 1 класу закладів освіти з поглибленим вивченням окремих предметів та профільним навчанням, зараховуються до 5 класу за результатами конкурсного відбору відповідно до [пунктів 2-16 глави 4 Порядку](#).

Зарахування до ліцею

Зарахування до 10 класу закладу освіти I-III або II-III ступенів відбувається після видання наказу про переведення до нього учнів 9 класу цього самого закладу освіти, які не виявили намір припинити навчання в ньому і не були відраховані або переведені до іншого закладу освіти відповідно до [Порядку](#).

Для зарахування до закладу освіти III ступеня заяви про зарахування подаються до 15 червня включно. До закладу освіти III ступеня зарахування відбувається, як правило, за конкурсом.

Конкурс не проводиться у разі, якщо кількість поданих заяв про зарахування станом на 15 червня не перевищує загальної кількості місць у класі (класах) закладу освіти з урахуванням нормативу наповнюваності класів, визначеного [Законом України "Про повну загальну середню освіту"](#)

Рішення про проведення конкурсу має бути оприлюднене не пізніше наступного робочого дня після його прийняття та містити інформацію про дату, місце і час проведення вступних випробувань.

Конкурс (основні вступні випробування) має бути завершений впродовж двох тижнів з дня його оголошення (з урахуванням часу для подання апеляційних скарг відповідно до цього Порядку). Наказ про зарахування видається не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів конкурсу або прийняття відповідного рішення апеляційною комісією.

Порядок вступу та зразки конкурсних завдань для вступних випробувань мають бути оприлюднені на інформаційному стенді закладу освіти та на його веб-сайті (у разі відсутності веб-сайту закладу освіти - на веб-сайті органу, у сфері управління якого перебуває заклад освіти) не менше ніж за два місяці до початку проведення конкурсних випробувань.

Для проведення конкурсу створюється конкурсна комісія, для оцінювання результатів конкурсних випробувань - предметні комісії за кожним з предметів. Склад конкурсної і предметних комісій затверджується керівником закладу освіти. Один і той самий педагогічний працівник (крім практичного психолога) не може входити до складу більше ніж однієї комісії.

Види, форми проведення, кількість конкурсних випробувань (але не більше двох), перелік питань з навчальних предметів, за якими проводитимуться випробування, а також теми творчих робіт із зазначенням вимог до їх змісту, порядку оформлення та подання схвалюються педагогічною радою закладу освіти та затверджуються його керівником.

Конкурсні випробування проводяться в усній, письмовій та/або з використанням цифрових технологій формах (тестування, у тому числі комп'ютерне, диктант, письмова робота, усне опитування за білетами, захист творчих робіт, співбесіда тощо).

Забороняється вимагати від учнів характеристики з попереднього місця навчання, довідки з місця роботи батьків та інші документи, не передбачені **Порядком. Конкурсні випробування здійснюються на безоплатній основі.**

Вступні випробування з одного навчального предмета для усіх вступників мають відбуватися, як правило, в один день.

Не допускається застосовувати ті самі варіанти завдань для випробувань, що відбуваються у різні дні.

Роботи учасників конкурсу та аркуші із записами, зробленими вступниками під час підготовки до усного випробування, а також результати конкурсних випробувань, оформлені у вигляді протоколів відповідної комісії, зберігаються у закладі освіти **не менше одного року**.

Результати усного випробування оголошуються в той самий день, письмового, цифрового - не пізніше ніж через три робочих дні після його проведення. Особи, які брали участь у конкурсі, зараховуються до закладу освіти згідно з отриманими результатами конкурсних випробувань.

Зарахування учнів до класів з вечірньою формою навчання.

Здобуття базової середньої та профільної загальної середньої освіти за вечірньою формою може бути організовано для осіб віком від 14 років, які завершили здобуття початкової освіти. Заклади освіти організують здобуття освіти за вечірньою формою незалежно від місця проживання здобувачів освіти.

За наявності достатнього та високого рівнів навчальних досягнень здобувачі освіти за вечірньою формою можуть прискорено завершити здобуття повної загальної середньої освіти (у 10-11(12) класах).

Організація прискореного здобуття освіти може здійснюватися за рішенням педагогічної ради закладу освіти на підставі особистої заяви здобувача освіти (у разі досягнення повноліття) або одного з його батьків, інших законних представників. Строк здобуття освіти визначається в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти.

За необхідності здобувач освіти складає академічну різницю за графіком, затвердженим наказом керівника закладу освіти.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти, який прискорено завершив здобуття повної загальної середньої освіти, та його атестація здійснюються на загальних підставах (розділ II Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого [наказом Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2019 року № 536](#)).

Зарахування учнів на індивідуальну форму навчання

Відповідно до [Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8](#), заклади освіти відповідно до законодавства та своїх установчих документів можуть організувати здобуття освіти за **екстернатною формою (екстернат), сімейною (домашньою) формою та педагогічним патронажем**.

Для забезпечення індивідуальної форми здобуття освіти можуть використовуватися технології дистанційного навчання відповідно до [Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466](#).

Здобувачі освіти (у разі досягнення повноліття) або їх батьки можуть обирати індивідуальну форму здобуття освіти відповідно до їх інтересів, здібностей, потреб, мотивації, можливостей і досвіду.

Зарахування до державних і комунальних закладів загальної середньої освіти на індивідуальну форму здобуття освіти здійснюється відповідно до розділу 3 даної консультації, а також додаються документи, що підтверджують підстави зарахування на індивідуальну форму навчання (наприклад, проживання на неконтрольованій території у випадку обрання екстернатної форми навчання).

Відрахування учнів із закладів освіти.

Із закладу освіти відраховуються учні, які:

1. здобули повну загальну середню освіту та отримали відповідний документ про освіту;
2. зараховані до іншого закладу освіти для здобуття повної загальної середньої освіти;
3. переводяться до іншого закладу освіти відповідно до [розділу III Порядку](#);
4. вибувають на постійне місце проживання за межі України.

Відрахування із зазначених підстав здійснюється шляхом видання відповідного наказу керівником закладу освіти.

Про відрахування учнів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з причин, визначених пунктами 3, 4, заклад освіти, з якого переводиться (відраховується) учень, не пізніше наступного робочого дня з дня видання наказу повідомляє відповідну службу у справах дітей.

За рішенням педагогічної ради та відповідно до наказу керівника можуть бути відраховані (чи переведені на іншу (крім денної) форму здобуття загальної середньої освіти у цьому самому чи іншому закладі освіти) учні 9 класу, яких було зараховано до закладу за результатами конкурсу і які здобули початковий результат (1, 2 чи 3 бали) чи не здобули жодного результату річного оцінювання та (або) державної підсумкової атестації з одного з предметів, що ними вивчалися поглиблено відповідно до освітньої програми та навчального плану закладу освіти чи індивідуального навчального плану учня.

Про можливе відрахування батьки дитини та орган управління освітою за місцем проживання учня повинні бути письмово поінформовані у двотижневий строк до дня засідання педагогічної ради щодо можливого відрахування.

Рішення про відрахування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, приймається лише за згодою органів опіки та піклування.

Особи, які не завершили здобуття повної загальної середньої освіти та не отримали відповідний документ про освіту після завершення останнього класу ліцею, відповідно до рішення педагогічної ради можуть бути відраховані із закладу освіти або переведені на іншу (крім денної) форму здобуття освіти в цьому самому або іншому закладі освіти.

Порядок оскарження рішення, дії або бездіяльність керівника чи працівників закладу освіти.

Рішення, дії або бездіяльність керівника чи працівників закладу освіти (зокрема з питань неправомірної відмови у зарахуванні до закладу освіти) впродовж **двох робочих днів можуть бути письмово оскаржені** до органу, у сфері управління якого перебуває заклад освіти. За результатами розгляду скарги та у випадку встановлення порушення вимог [Порядку](#) відповідний орган невідкладно письмово повідомляє заклад освіти про необхідність усунення цього порушення відповідно до законодавства.

Здійснення пенсійних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Нормативна база

- Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2022 р № 363 "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо виплат пенсії та грошової допомоги внутрішньо переміщеним особам та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України"

- Порядок емісії платіжних карток, які одночасно є пенсійним посвідченням, затверджений постановою правління Пенсійного фонду України від 08 квітня 2016 року № 7-1
- Порядок обліку, зберігання, оформлення та видачі пенсійних посвідчень в Пенсійному фонді України та його органах, затверджений постановою правління Пенсійного фонду України від 25 березня 2004 року №4-1

Увага!!! З 24 лютого 2022 року відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану" в Україні введено **режим воєнного стану**.

Інфографіка: Як отримати пенсії та грошову допомогу у період дії воєнного стану

Суб'єкти отримання.

Громадяни пенсійного віку, що є внутрішньо переміщеними особами (далі - ВПО), мають право на отримання соціальних послуг відповідно до законодавства України за місцем реєстрації фактичного місця проживання, вказаної у довідці ВПО.

Порядок виплат.

З 01 липня 2016 року виплата пенсій (а також усіх видів соціальної допомоги та компенсацій, довічних державних стипендій за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування), що призначені ВПО, здійснюється через рахунки та мережу установ і пристроїв публічного акціонерного товариства "Державний ощадний банк України" (абз. 1 п. 1. [Постанови Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637](#) "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам" (із змінами);

Для подальшого отримання соціальних виплат ВПО необхідно пройти ідентифікацію одержувачів пенсій, під час якої здійснюється емісія платіжних карток, які одночасно є пенсійним посвідченням. За відсутності проходження вказаної ідентифікації ПАТ "Державний ощадний банк України" зупиняє видаткові операції за поточним рахунком до моменту звернення ВПО.

З метою забезпечення вчасних пенсійних виплат постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2016 року № 167 "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України" ПАТ "Державний ощадний банк України" доручено:

- забезпечити до 01 липня 2016 року відкриття поточних рахунків та видачу платіжних карток за зверненнями ВПО, які не обслуговуються в ПАТ “Державний ощадний банк України”;
- не пізніше ніж з 01 серпня 2016 року розпочати за зверненнями ВПО за власний рахунок виготовлення та обмін існуючих платіжних карток на платіжні картки, які одночасно є пенсійним посвідченням.

Кабінет Міністрів України 25 березня 2022 року прийняв [постанову № 363](#), якою визначив деякі питання виплат пенсії та грошової допомоги внутрішньо переміщеним особам. Заява про виплату пенсії може подаватися також в електронній формі через [веб портал електронних послуг Пенсійного фонду України](#) з використанням засобів кваліфікованого електронного підпису.

Також виплата (продовження виплати) пенсій та соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, зазначеним в абзаці вісімнадцятому пункту 2 Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 509, (особи, які після введення Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 воєнного стану перемістилися з території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії та яка визначена в переліку, затвердженому розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 року № 204 “Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим особам в рамках Програми “єПідтримка”) здійснюється у встановленому законодавством порядку.

Отримання електронного пенсійного посвідчення.

Електронне пенсійне посвідчення.

Електронне пенсійне посвідчення виготовляється на ім'я особи, якій призначено пенсію.

Строк його дії як платіжної картки встановлено до **3-х років** (але необхідно проходити ідентифікацію у відділенні банку перші 2 рази кожні 6 місяців, надалі — кожні 12 місяців). У разі не проходження чергової ідентифікації одержувача пенсії банк блокує електронне пенсійне посвідчення до її проведення.

Фізична ідентифікація клієнта, якому відкрито поточний рахунок в установах ПАТ “Державний ощадний банк України” для отримання пенсії, до отримання ним в установленому порядку платіжної картки, яка одночасно є пенсійним посвідченням, здійснюється кожні три місяці з дня відкриття рахунка.

Продовження строку призначення пенсії, встановлення інвалідності або її продовження

У разі продовження строку призначення пенсії, встановлення інвалідності або продовження її на новий термін здійснюється емісія нового електронного пенсійного посвідчення.

Порядок отримання електронного пенсійного посвідчення.

Дії громадянина.

Для отримання електронного пенсійного посвідчення необхідно звернутись до територіального органу ПФУ подати заяву (за формою).

Виготовлення посвідчень здійснюється у місячний строк на підставі таких відомостей:

1. реєстраційного номера облікової картки платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);
2. прізвища, ім'я та по батькові;
3. дати народження;
4. статі;
5. номера особового рахунку;
6. виду пенсії: за віком, по інвалідності, у разі втрати годувальника, за вислугу років;
7. у разі призначення пенсії по інвалідності — групи, причини інвалідності (із зазначенням у відповідних випадках нозологічних форм захворювань);
8. терміну дії посвідчення.

Електронне пенсійне посвідчення видається пенсіонеру **особисто** у вказаному ним у заяві відділенні банку.

Дії банку.

Під час звернення банк:

- забезпечує ідентифікацію ВПО,
- укладає з ВПО відповідний договір на відкриття та обслуговування поточного рахунку (за необхідності),
- відкриває поточний рахунок та активує банківський платіжний додаток на електронному пенсійному посвідченні (шляхом введення ПІН-коду) та вводить ПІН-код до електронного цифрового підпису,
- разом з електронним пенсійним посвідченням видає інструкцію про його використання.

Перевипуск та знищення електронного пенсійного посвідчення.

Для перевипуску електронного пенсійного посвідчення необхідно повернути банку видане посвідчення (за наявності), яке знищується лише комісіями, які утворюються на підставі наказів начальників територіальних управлінь Пенсійного фонду України.

Знищення пенсійного посвідчення.

Електронне пенсійне посвідчення підлягає знищенню у випадку:

- неточного запису,
- виявлення помилки,
- смерті особи, якій призначено пенсію,
- призначення пенсії на підставі документів, що містять недостовірні відомості,
- непридатності посвідчення,
- закінчення строку дії посвідчення.

Перевипуск пенсійного посвідчення

Видача нового електронного пенсійного посвідчення здійснюється за заявою пенсіонера у разі:

- непридатності для користування посвідчення,
- втрата посвідчення,
- виявлення бажання отримувати інший вид пенсії.

Про видачу нового електронного пенсійного посвідчення робиться відмітка у пенсійній справі.

Квартирний облік, встановлення черговості на одержання жилої площі та її розподіл.

Нормативна база

- Цивільний кодекс України
- Житловий кодекс Української РСР
- Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"
- Основи житлового законодавства Союзу РСР і союзних республік
- Постанова Ради Міністрів Української РСР і Української Республіканської Ради професійних спілок від 11 грудня 1984 року № 470 "Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР"

Хто має право на отримання житла з державного та громадського фондів.

Громадяни, які потребують поліпшення житлових умов, мають право на одержання у користування жилого приміщення в будинках державного або громадського житлового фонду в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими актами законодавства України.

Громадяни самостійно здійснюють право на одержання жилого приміщення в будинках державного і громадського житлового фонду з настанням повноліття, тобто після досягнення вісімнадцятирічного віку, а такі, що одружилися або влаштувалися на роботу у передбачених законом випадках до досягнення вісімнадцятирічного віку, - відповідно з часу одруження або влаштування на роботу. Інші неповнолітні (віком від п'ятнадцяти до вісімнадцяти років) здійснюють право на одержання жилого приміщення за згодою батьків або піклувальників.

Особи, які потребують поліпшення житлових умов.

Потребуючими поліпшення житлових умов визнаються громадяни:

1. забезпечені жилою площею нижче за рівень, що визначається виконавчими комітетами обласних, Київської і Севастопольської міських рад разом з радами профспілок;
2. які проживають у приміщенні, що не відповідає встановленим санітарним і технічним вимогам ([постанови Ради Міністрів Української РСР від 26 квітня 1984 року № 189 "Про порядок обстеження стану жилих будинків з метою встановлення їх відповідності санітарним та технічним вимогам та визнання жилих будинків і жилих приміщень непридатними для проживання"](#));
3. які хворіють на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, у зв'язку з чим не можуть проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї ([наказ Міністерства охорони здоров'я Української РСР від 08 лютого 1985 року № 52 "Про затвердження переліку хронічних захворювань, при яких особи, що на них страждають не можуть проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї"](#));
4. які проживають за договором піднайму жилого приміщення в будинках державного або громадського житлового фонду чи за договором найму жилого приміщення в будинках житлово-будівельних кооперативів;
5. які проживають тривалий час за договором найму (оренди) в будинках (квартирах), що належать громадянам на праві приватної власності;
6. які проживають у гуртожитках;
7. які проживають в одній кімнаті по дві і більше сім'ї, незалежно від родинних відносин, або особи різної статі старші за 9 років, крім подружжя (в тому числі якщо займане ними жиле приміщення складається більш як з однієї кімнати);

8. внутрішньо переміщені особи з числа учасників бойових дій відповідно до пунктів 19 і 20 частини першої статті 6 та особи з інвалідністю внаслідок війни, визначені в пунктах 10-14 частини другої статті 7, та члени їх сімей, а також члени сімей загиблих, визначені абзацами четвертим - восьмим, чотирнадцятим, шістнадцятим - двадцять другим пункту 1 статті 10 [Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#).

Тими, що потребують поліпшення житлових умов, визнаються також громадяни, які проживають у комунальних чи непорядкованих стосовно умов даного населеного пункту квартирах: особи, які належать до осіб з інвалідністю внаслідок війни; особи, на яких поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (стаття 10); Герої Радянського Союзу, Герої Соціалістичної Праці, особи, нагороджені орденами Слави, Трудової Слави, "За службу Батьківщині у Збройних Силах СРСР" усіх трьох ступенів; учасники бойових дій та учасники війни; працівники, які тривалий час сумлінно пропрацювали на одному підприємстві, в установі, організації.

На квартирний облік беруться потребуючі поліпшення житлових умов громадяни, які постійно проживають, а також мають реєстрацію місця проживання у даному населеному пункті. Зазначені вимоги не поширюються на внутрішньо переміщених осіб, визначених у підпункті 8 пункту 13 Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень.

Куди звернутися.

Облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, здійснюється, як правило, за місцем проживання у виконавчому комітеті районної, міської, районної в місті, селищної, сільської ради.

Облік потребуючих поліпшення житлових умов громадян, які працюють на підприємствах, в установах, організаціях, що мають житловий фонд і ведуть житлове будівництво або беруть пайову участь у житловому будівництві, здійснюється за місцем роботи, а за їх бажанням - також і за місцем проживання. Нарівні з ними беруться на облік громадяни, які залишили роботу на цих підприємствах, в установах, організаціях у зв'язку з виходом на пенсію.

Заява про взяття на квартирний облік подається виконавчому комітету сільської, селищної, міської ради, сільському голові (у разі, коли відповідно до закону виконавчий орган сільської ради не утворено) за місцем проживання громадян (для внутрішньо переміщених осіб - за місцем перебування внутрішньо переміщеної особи на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про

внутрішньо переміщених осіб) та адміністрації підприємства, установи, організації чи органу або іншому громадському об'єднанню (організації) за місцем їх роботи.

Заява підписується членами сім'ї, які разом проживають, мають самостійне право на одержання жилого приміщення і бажають разом стати на облік.

Які документи необхідно подати до заяви про взяття на квартирний облік.

До заяви додаються:

1. довідки про реєстрацію місця проживання особи на кожного члена сім'ї, видані виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, сільським головою (у разі, коли відповідно до закону виконавчий орган сільської ради не утворено);
2. довідки про те, чи перебувають члени сім'ї на квартирному обліку за місцем роботи (у виконавчому комітеті сільської, селищної, міської ради).

Громадяни, які беруться на облік на пільгових підставах або користуються правом першочергового чи позачергового одержання жилих приміщень, зазначають про це у заяві і подають відповідні документи.

Внутрішньо переміщені особи крім заяви про взяття на квартирний облік, подають такі документи:

1. копію довідки про безпосередню участь особи в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення або копію довідки про безпосередню участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України за формами згідно з додатками 1 і 4 до Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року;
2. копію посвідчення встановленого зразка згідно з додатком 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302 "Про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни", що підтверджує статус особи як члена сім'ї загиблого або особи з інвалідністю внаслідок війни;
3. копії документів, які підтверджують родинний зв'язок членів сім'ї з особи з інвалідністю внаслідок війни або учасника бойових дій;

4. копію довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи на кожного члена сім'ї загиблого або особи з інвалідністю внаслідок війни, або учасника бойових дій;
5. копію довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (видану згідно з Порядком оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 509).

Строк прийняття рішення про взяття громадянина на квартирний облік.

Громадяни беруться на квартирний облік:

- за місцем проживання - рішенням виконавчого комітету районної, міської, районної у місті, селищної, сільської ради;
- за місцем роботи - спільним рішенням адміністрації підприємства, установи, організації чи органу кооперативної або іншої громадської організації і відповідного профспілкового комітету. При цьому беруться до уваги рекомендації трудового колективу.

Рішення щодо взяття на квартирний облік повинно бути винесене у місячний строк з дня подання громадянином необхідних документів.

Порядок затвердження плану розподілу жилої площі.

Виконавчі комітети обласних і міських рад, які є замовниками по житловому будівництву, щороку, після затвердження державного плану економічного і соціального розвитку, складають і затверджують плани розподілу жилої площі, яка підлягає введенню в експлуатацію в поточному році.

Порядок визначення черговості надання громадянам жилих приміщень.

Громадянам, які перебувають на квартирному обліку, жилі приміщення надаються в порядку черговості. Черговість надання жилих приміщень визначається за часом взяття на облік (включення до списків осіб, які користуються правом першочергового одержання жилих приміщень).

Кому надаються жилі приміщення у першу чергу.

У першу чергу жилі приміщення надаються тим, що перебувають на квартирному обліку:

1. Героям Радянського Союзу, Героям Соціалістичної Праці, а також особам, нагородженим орденами Слави, Трудової Слави, "За службу Батьківщині у Збройних Силах СРСР" усіх трьох ступенів;
2. особам, які хворіють на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, перелічених у списку захворювань, затвердженому Міністерством охорони здоров'я;
3. особам, зараженим вірусом імунодефіциту людини внаслідок виконання медичних маніпуляцій;
4. медичним працівникам, зараженим вірусом імунодефіциту людини внаслідок виконання службових обов'язків;
5. учасникам бойових дій та учасникам війни;
6. особам з інвалідністю I та II груп внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання та особам з інвалідністю I та II груп внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання з числа військовослужбовців;
7. особам, які стали особам з інвалідністю I і II груп у зв'язку з виконанням державних або громадських обов'язків;
8. сім'ям осіб, які загинули при виконанні державних або громадських обов'язків;
9. сім'ям осіб, які загинули на виробництві внаслідок нещасного випадку;
10. робітникам і службовцям, які тривалий час сумлінно пропрацювали у сфері виробництва;
11. матерям, яким присвоєно звання "Мати-героїня";
12. багатодітним сім'ям (які мають у своєму складі трьох і більше дітей) і самотніми матерями;
13. сім'ям при народженні близнят;
14. вчителям та іншим педагогічним працівникам загальноосвітніх шкіл і професійно-технічних навчальних закладів;
15. особам, які проживають у ветхих будинках, що не підлягають капітальному ремонту;
16. іншим громадянам у випадках, передбачених законодавством України.

Кому надаються жилі приміщення поза чергою.

Поза чергою жилі приміщення надаються:

1. громадянам, житло яких внаслідок стихійного лиха стало непридатним для проживання;
2. особам, направленим у порядку розподілу на роботу в іншу місцевість;
3. дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, після завершення терміну перебування у сім'ї опікуна чи піклувальника, прийомній сім'ї, дитячому будинку сімейного типу, закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також особам з їх числа у разі відсутності житла або неможливості повернення займаного раніше жилого приміщення;

- дітям з інвалідністю з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які проживають у сім'ях піклувальників, прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу, державних або інших соціальних установах, після досягнення повноліття, у разі коли за висновком медико-соціальної експертизи вони можуть здійснювати самообслуговування і вести самостійний спосіб життя;
- громадянам, незаконно засудженим і згодом реабілітованим, за неможливості повернення займаного раніше жилого приміщення;
- особам, які належать до осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- особам, на яких поширюється чинність [Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#) (стаття 10);
- особам, обраним на виборну посаду, коли це зв'язано з переїздом в іншу місцевість;
- членам сім'ї народного депутата України у разі його смерті в період виконання депутатських обов'язків у Верховній Раді України на постійній основі;
- в інших випадках, передбачених законодавством України.

Підстави зняття громадянина з квартирному обліку.

Громадяни перебувають на квартирному обліку до одержання жилого приміщення, за винятком випадків, передбачених законодавством. Громадяни знімаються з квартирному обліку у випадках:

- поліпшення житлових умов, внаслідок якого відпали підстави для надання іншого жилого приміщення;
- виїзду на постійне місце проживання до іншого населеного пункту;
- припинення трудових відносин з підприємством, установою, організацією особи, яка перебуває на обліку за місцем роботи, крім випадків, передбачених законодавством України;
- засудження до позбавлення волі на строк понад шість місяців;
- подання відомостей, що не відповідають дійсності, які стали підставою для взяття на облік, або неправомірних дій службових осіб при вирішенні питання про взяття на облік;
- скасування довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- отримання грошової компенсації відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 719 "Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей"](#).

Компенсація витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб.

Нормативна база

- Закон України "Про правовий режим воєнного стану"
- Указ Президента України від 24.02.2022 № 64 "Про введення воєнного стану в Україні"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.2022 № 333 "Про затвердження Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану"
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 204-р «Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим особам в рамках Програми "єПідтримка"

Увага!!! З 24 лютого 2022 року, відповідно до [Закону України "Про правовий режим воєнного стану"](#), в Україні введено режим воєнного стану!

Після введення воєнного стану власникам житла, які безкоштовно прихистили внутрішньо переміщених осіб з території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії та яка визначена в переліку, затвердженому [розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 204](#) запроваджено гарантовану державну підтримку в розмірі близько 450 грн. на місяць за кожну прийняту особу, незалежно від віку.

Постановою Кабінету Міністрів України від 19.03.2022 № 333 затверджено [Порядок компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану"](#) (далі - [Порядок № 333](#)).

Корисно! [Веб-ресурс "Прихисток"](#) - через цей сайт можна знайти безкоштовне житло для біженців, а також подати оголошення та компенсувати вартість комунальних послуг громадянам, які приймають у себе переселенців.

Кому надається компенсація.

Відповідно до [Порядку № 333](#) компенсація надається:

- фізичним особам — громадянам України віком від 18 років,
- які є власниками житла або їх представниками, наймачами (орендарями) житла державної або комунальної власності, спадкоємцями, які прийняли спадщину,
- **безоплатно** розміщували в цих приміщеннях внутрішньо переміщених осіб, *крім членів своєї сім'ї* у розумінні [Сімейного кодексу України](#) .

Компенсація надається для покриття понесених власниками жилих приміщень витрат, пов'язаних з таким розміщенням.

Важливо! Компенсація надається за умови відсутності заборгованості власника жилого приміщення за житлово-комунальні послуги. Факт відсутності заборгованості за житлово-комунальні послуги особа, що розмістила внутрішньо переміщених осіб, підтверджує своїм підписом, що проставляється у заяві про отримання компенсації (додаток 1).

Умови надання компенсації.

Особи, що розмістили внутрішньо переміщених осіб, зобов'язані *не пізніше ніж протягом наступного робочого дня з дня розміщення* внутрішньо переміщених осіб подати заяву в довільній формі до виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, районної в м. Києві держадміністрації, відповідної військової адміністрації за місцем розташування житлового приміщення, у якій зазначається прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) кожної з розміщених осіб.

Особи, що розмістили внутрішньо переміщених осіб, також зобов'язані *в день припинення розміщення* внутрішньо переміщених осіб або *зміни їх кількості* подати в довільній формі заяву з інформацією про зміну переліку осіб, розміщених у житловому приміщенні, із зазначенням можливості у подальшому розміщувати внутрішньо переміщених осіб у цьому житловому приміщенні.

На підставі зазначених заяв виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, районні в м. Києві держадміністрації, відповідні військові адміністрації вносять зміни до реєстру житлових приміщень, доступних для безоплатного розміщення внутрішньо переміщених осіб у відповідній адміністративно-територіальній одиниці та/або громаді.

Заяви можуть бути подані в паперовій формі або в електронній формі на електронну адресу, визначену виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, районною в м. Києві держадміністрацією, відповідною військовою адміністрацією.

Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, районні в м. Києві держадміністрації, відповідні військові адміністрації або особи, що розмістили внутрішньо переміщених осіб, вносять відомості щодо приміщень приватного житлового фонду, доступних для безоплатного розміщення внутрішньо переміщених осіб у відповідній адміністративно-територіальній одиниці та/або

громаді, до [веб-ресурсу “Прихисток”](#). На підставі зазначених відомостей виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, районні в м. Києві держадміністрації, відповідні військові адміністрації *формують реєстр житлових приміщень*, доступних для безоплатного розміщення внутрішньо переміщених осіб, у відповідній адміністративно-територіальній одиниці та/або громаді.

Зверніть увагу! Наявність відомостей про житлові приміщення у зазначеному реєстрі не є обов’язковою умовою отримання компенсації особами, що розмістили внутрішньо переміщених осіб.

Як отримати компенсацію.

Для отримання компенсації власник жилого приміщення *не пізніше п’яти днів з дня закінчення звітного місяця* подає до виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради, районної в м. Києві держадміністрації, відповідної військової адміністрації за місцем розташування житлового приміщення [заяву за формою згідно з додатком 1 до Порядку № 333](#) (далі — заява).

Заява подається в паперовій формі або в електронній формі (на електронну адресу, визначену виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, районною в м. Києві держадміністрацією, відповідною військовою адміністрацією).

У разі подання заяви **в паперовій формі** особа, що розмістила внутрішньо переміщених осіб, пред’являє:

- документ, який посвідчує його особу;
- документ, що підтверджує право власності або користування житловим приміщенням, або документ, що підтверджує повноваження представника власника.

У разі подання заяви **в електронній формі** до такої заяви додаються електронні копії (фотокопії):

- документа, який посвідчує особу, що розмістила внутрішньо переміщених осіб;
- документа, що підтверджує право власності або користування житловим приміщенням, або документа, що підтверджує повноваження представника власника.

Заява розглядається виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, районною в м. Києві держадміністрацією, відповідною військовою адміністрацією **протягом п’яти робочих днів з дня її отримання**. Перебіг п’яти робочих днів розпочинається з дня, що настає за днем отримання такої заяви.

Важливо! Заяви, які містять інформацію про розміщення чотирьох і більше внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю, осіб старше шістдесяти років, одиноких матерів, членів багатодітних сімей, членів сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України, інших вразливих груп населення, формуються в перелік за формою згідно з [додатком 2 до Порядку № 333](#).

Протягом строку розгляду заяви уповноважені особи виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради, районної в м. Києві держадміністрації, відповідної військової адміністрації проводять **перевірку** наведених у заяві відомостей з **відвідуванням (у разі потреби) місця розміщення внутрішньо переміщених осіб**, зокрема з метою перевірки:

- факту такого розміщення,
- його безоплатності,
- кількості розміщених осіб та умов їх проживання,
- паперових та електронних документів, що посвідчують особу, а також свідоцтва про народження внутрішньо переміщеної особи,
- довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи,
- документів, що підтверджують приналежність до вразливих груп населення або їх соціальний статус.

За результатами перевірки виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, районні в м. Києві держадміністрації, відповідні військові адміністрації узагальнюють надану у заявах інформацію у переліки згідно з [додатками 2 і 3](#) (далі - переліки), визначають обсяг та джерело компенсації особам, що розмістили внутрішньо переміщених осіб, та подають переліки до відповідної обласної військової адміністрації, Київської міської військової адміністрації *до 12 числа місяця, що настає за звітним*.

Обласні військові адміністрації, Київська міська військова адміністрація *протягом п'яти робочих днів* після отримання переліків від виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, районних в м. Києві держадміністрацій, відповідних військових адміністрацій надсилають узагальнену інформацію за формою згідно з [додатком 4](#) до Мінрегіону для опрацювання питання виділення фінансування із зазначенням інформації щодо виділення коштів з відповідного бюджету (джерела) та за формою згідно з [додатком 5](#) до відповідної міжнародної організації, благодійної організації та громадського об'єднання для здійснення компенсації за рахунок їх коштів.

Зверніть увагу! Персональні дані особи, що розмістила внутрішньо переміщених осіб, за її згодою, можуть бути передані відповідній міжнародній організації, благодійній організації та

громадському об'єднанню для здійснення компенсації за їх рахунок. Обробка персональних даних осіб здійснюється відповідно до законодавства про захист персональних даних.

Мінрегіон узагальнює інформацію, подану обласними військовими адміністраціями, Київською міською військовою адміністрацією, та готує проект рішення Кабінету Міністрів України про виділення коштів з державного бюджету (зокрема резервного фонду бюджету).

Підстави для відмови у виплаті компенсації.

У разі, коли за результатами перевірки встановлено факт надання у заяві недостовірної інформації, виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, районні в м. Києві держадміністрації, відповідні військові адміністрації приймають рішення про відмову у виплаті компенсації.

Як розраховується сума компенсації.

Сума компенсації розраховується з урахуванням кількості днів, протягом яких житлове приміщення надавалося для розміщення внутрішньо переміщеної особи (далі - людино-день), з дня її розміщення, але не раніше дати взяття на облік внутрішньо переміщених осіб відповідним органом або через [Єдиний державний веб портал електронних послуг \(далі - Портал Дія\)](#).

Кількість людино-днів визначається шляхом додавання кількості внутрішньо переміщених осіб, які проживали у житловому приміщенні власника, в кожний день місяця.

Сума компенсації за кожен людино-день визначається на рівні **14,77 гривні**.

Загальна сума компенсації визначається шляхом визначення добутку загальної кількості людино-днів на суму компенсації за кожен людино-день.

***Приклад:** якщо 1 людина проживала 30 днів, то компенсація складатиме: 14.77 грн. x 30 днів = 443,10 грн.*

Порядок виплати компенсації особам, що розмістили внутрішньо переміщених осіб.

Компенсація особам, що розмістили внутрішньо переміщених осіб, виплачується за рахунок:

- коштів державного та місцевих бюджетів (зокрема резервного фонду бюджету),
- коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності,

- іноземних держав та міжнародних організацій у вигляді благодійної, гуманітарної та матеріальної допомоги,
- добровільних пожертвувань фізичних і юридичних осіб,
- благодійних організацій та громадських об'єднань,
- інших не заборонених законодавством джерел

у **безготівковій формі** за зазначеними у заяві банківськими реквізитами *до кінця місяця* з дня закінчення звітного місяця за умови відсутності заборгованості за житлово-комунальні послуги.

Важливо! Компенсація особам, що розмістили чотирьох і більше внутрішньо переміщених осіб, а також осіб з інвалідністю, осіб старше шістдесяти років, одиноких матерів, членів багатодітних сімей, членів сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України, інших вразливих груп населення, виплачується за рахунок наявних коштів міжнародних організацій, благодійних організацій та громадських об'єднань в рамках домовленостей, узгоджених з Мінрегіоном, відповідно до узагальненої інформації, наведеної у [додатку 5](#).

У разі відсутності коштів міжнародних організацій, благодійних організацій та громадських об'єднань компенсація особам, що розмістили чотирьох і більше внутрішньо переміщених осіб, а також осіб з інвалідністю, осіб старше шістдесяти років, одиноких матерів, членів багатодітних сімей, членів сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України, інших вразливих груп населення, здійснюється за рахунок інших передбачених цим Порядком джерел.

Виділення та використання коштів для надання компенсації здійснюється відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2022 р. № 175 “Тимчасовий порядок виділення та використання коштів з резервного фонду бюджету в умовах воєнного стану”](#).

Компенсація витрат на оплату за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану.

Нормативно база

- Закон України від 24.02.2022 № 2102-IX "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 331 "Про затвердження Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування

внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні"

- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 204-р "Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим особам в рамках Програми "єПідтримка"

Хто має право на отримання компенсації.

Право на компенсацію витрат на оплату за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб* мають **роботодавці**, які працевлаштували таких осіб під час воєнного стану в Україні, введено [Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 "Про введення воєнного стану в Україні"](#), зокрема тих працівників, які отримали статус внутрішньо переміщеної особи після працевлаштування.

*Особа, яка після введення [Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 "Про введення воєнного стану в Україні"](#) воєнного стану перемістилася з території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії та яка визначена в переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких платникам єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, які перебувають на обліку на відповідній території, може надаватися допомога в рамках Програми "єПідтримка", затверженому розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 р. № 204, та отримала довідку внутрішньо переміщеної особи відповідно до Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509 "Про облік внутрішньо переміщених осіб".

Увага! Не мають право на компенсацію роботодавців, які є бюджетними установами (за винятком надавачів соціальних послуг), фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Умови призначення компенсації.

Компенсація призначається за кожну працевлаштовану особу на умовах строкового або безстрокового трудового договору (контракту), гіг-контракту, зокрема за сумісництвом, при дотриманні наступних умов:

- роботодавець перебуває на обліку як платник єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (погодинну) норму праці не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законодавством;

- подання в установленому законодавством порядку податкової звітності за IV квартал 2021 р. або річної звітності за 2021 рік;
- особа з числа внутрішньо переміщених осіб може бути працевлаштована на визначених умовах один раз;
- роботодавець зобов'язаний звернутись за призначенням допомоги не раніше, ніж через п'ять календарних днів після працевлаштування внутрішньо переміщеної особи ([пункт 2 Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 331](#) (далі - Порядок)).

Розмір компенсації.

Компенсація витрат роботодавцеві надається у **розмірі 6500 гривень щомісяця** за кожну працевлаштовану особу, за яку роботодавцем сплачується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Строки призначення та виплати компенсації.

Компенсація витрат призначається на період дії правового режиму воєнного стану та протягом 30 календарних днів після його скасування або припинення, **щомісячно**. При цьому загальна тривалість надання такої виплати не може перевищувати двох місяців з дня працевлаштування внутрішньо переміщеної особи.

Куди звертатися.

Заява про призначення компенсації подається не раніше, ніж через п'ять календарних днів після працевлаштування особи роботодавцем до центру зайнятості, розташованого за місцезнаходженням роботодавця в: ▷ в електронній формі - через [Єдиний державний веб портал електронних послуг](#) (далі - Портал Дія);

▷ в паперовій формі - особисто під час відвідування центру зайнятості або на адресу електронної пошти відповідного [центру зайнятості](#) (пункт 4 [Порядку](#)).

Для подання заяви через Портал Дія роботодавцю необхідно створити електронний кабінет користувача на Порталі Дія, пройти електронну ідентифікацію, вказати всю необхідну та достовірну інформацію, яка вимагається та надати розрахунковий рахунок.

Формування заяви в електронній формі здійснюється з урахуванням відомостей, отриманих через Портал Дія з інших електронних інформаційних ресурсів або інформаційних систем органів державної влади у порядку інформаційної взаємодії.

Перелік необхідних документів.

До заяви, поданої роботодавцем до центру зайнятості *в паперовій формі або на електронну адресу*, додаються:

- копія наказу про працевлаштування особи або документ, що підтверджує працевлаштування на умовах, передбачених пунктом 2 [Порядку](#);
- відомості про працівників, які є застрахованими особами;
- копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (пункт 5 [Порядку](#)).

Строки прийняття рішення.

Рішення щодо надання або відмови у наданні компенсації витрат приймається регіональним центром зайнятості протягом п'яти календарних днів після отримання заяви від роботодавця та надсилається протягом трьох календарних днів у спосіб, обраний роботодавцем для подання заяви, крім подання заяви через Портал Дія.

У випадку подання заяви через Портал Дія роботодавцю автоматично засобами Порталу Дія надходить повідомлення про результати обробки інформації для отримання компенсації витрат.

Підстави для відмови.

Роботодавцеві може бути відмовлено у призначенні компенсації за таких умов:

- невідповідності роботодавця вимогам, які необхідні для отримання цієї компенсації;
- невідповідності особи критеріям, зазначеним у порядку надання компенсації;
- підтвердження регіональним центром зайнятості за результатами додаткової перевірки факту невідповідності роботодавця або працівника вимогам [Порядку](#), встановленого за результатами верифікації, здійсненої Міністерством фінансів України (пункт 9 [Порядку](#)).

Оскарження відмови у призначенні компенсації.

Оскарження відмови у призначенні компенсації вирішуються шляхом подання позовної заяви в порядку адміністративного судочинства.

Перевірка використання та правомірність отримання компенсації.

Центр зайнятості має право перевіряти достовірність відомостей, поданих роботодавцем для отримання коштів, дотримання порядку їх використання роботодавцем.

Порядок проведення перевірки.

Перевірка регіональним центром зайнятості може бути проведена:

- за місцезнаходженням роботодавця;
- у приміщенні центру зайнятості (пункт 18 [Порядку](#)).

Проведення перевірки відбувається протягом 180 календарних днів після останньої виплати компенсації.

Строк та порядок виплати компенсації.

Перерахування коштів за перший місяць роботи працівника здійснюється протягом п'яти робочих днів після прийняття рішення щодо надання компенсації витрат або отримання відомостей з Реєстру роботодавців отримувачів компенсації витрат через Портал Дія та протягом цього ж строку за другий місяць, у випадку надходження повідомлення про підтвердження продовження зайнятості внутрішньо переміщеної особи.

Припинення виплати компенсації.

Припинення виплати компенсації витрат здійснюється у таких випадках:

- закінчення строку призначення компенсації;
- відсутність повідомлення роботодавця про підтвердження продовження зайнятості внутрішньо переміщеної особи, стосовно яких прийнято рішення щодо надання компенсації витрат (для виплати компенсації за другий місяць);
- припинення трудових відносин;
- подання недостовірних документів і відомостей, що є підставою для надання компенсації витрат або їх нецільове використання.

Підстави повернення отриманих коштів.

Роботодавець зобов'язаний повернути суму компенсації витрат на рахунок регіонального центру зайнятості добровільно чи на підставі рішення суду з наступних підстав:

- у разі припинення трудових відносин (в даному випадку до завершення строку виплати компенсації витрат, роботодавець протягом п'яти робочих днів з дня такого припинення

зобов'язаний повернути суму невикористаної компенсації витрат на рахунок регіонального центру зайнятості. Сума, що підлягає поверненню, визначається як різниця між сумою компенсації витрат (6500 гривень) та її розміром, розрахованим пропорційно відпрацьованому працівником часу на місяць);

- для призначення компенсації або нецільового використання роботодавцем у разі подання недостовірних документів та відомостей, що стали підставою отриманих коштів.

Медичне обслуговування внутрішньо переміщених осіб.

Нормативна база

- [Конституція України](#)
- [Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#)
- [Закон України «Основи законодавства України про охорони здоров'я»](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 року № 1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпустку лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань»](#)

Правові підстави надання медичного обслуговування.

Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно (частина друга статті 49 [Конституції України](#)).

Внутрішньо переміщена особа має право на забезпечення лікарськими засобами у випадках та порядку, визначених законодавством; надання необхідної медичної допомоги в державних та комунальних закладах охорони здоров'я (стаття 9 [Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#)).

Кожний пацієнт має право, коли це виправдано його станом, бути прийнятим у будь-якому закладі охорони здоров'я за своїм вибором, якщо цей заклад має можливість забезпечити відповідне лікування (частина друга статті 38 [Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»](#)).

Порядок надання медичного обслуговування.

Міністерство охорони здоров'я України забезпечує організацію надання медичної допомоги та медичного обслуговування, здійснення комплексних заходів щодо санітарно-епідеміологічної безпеки населення та карантинних заходів *за місцем фактичного перебування внутрішньо переміщених осіб* ([частина друга статті 11 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#)).

Внутрішньо переміщена особа, яка проживає на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, має право звернутися до закладу охорони здоров'я на власний вибір із заявою на ім'я головного лікаря такого закладу з проханням поставити на облік за місцем фактичного проживання (зі зразком заяви, як правило, можна ознайомитися в у відповідному закладі). Документом, що підтверджує місце проживання внутрішньо переміщеної особи, є довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (посилання).

Внутрішньо переміщена особа, яка потребує спеціалізованої медичної допомоги (онкологічної, кардіологічної, терапевтичної, психологічної, педіатричної тощо), повинна звернутися до територіального закладу охорони здоров'я та отримати направлення до медичного закладу відповідного профілю.

Порядок забезпечення лікарськими засобами.

Лікарські засоби відпускаються аптеками (закріпленими за відповідними лікувальними закладами) особам безоплатно і на пільгових умовах у разі їх амбулаторного лікування за рецептами, виписаними лікарями лікувально-профілактичних закладів за місцем проживання цих осіб.

Увага! Безоплатно і на пільгових умовах лікарські засоби відпускаються лише **визначим** групам населення, зокрема:

1) незалежно від розміру середньомісячного сукупного доходу їх сім'ї:

- дітям віком до трьох років;
- учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни, постраждалим учасникам Революції Гідності та особам, на яких поширюється дія [Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#);
- особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи і віднесені до категорій 1 та 2 відповідно до [Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи"](#);

- неповнолітнім дітям померлих громадян, віднесених до категорій 1 та 2, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, відповідно до [Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи"](#);
- дівчатам-підліткам і жінкам з протипоказаннями вагітності, а також жінкам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (засоби контрацепції - гормональні препарати);
- пенсіонерам, які отримують пенсію за віком або у зв'язку з втратою годувальника (крім осіб, які отримують пенсію на дітей у зв'язку з втратою годувальника), якщо зазначені особи одержують пенсію в розмірі, що не перевищує мінімальний розмір пенсії;
- особам з інвалідністю, які отримують пенсію за віком, по інвалідності або у зв'язку з втратою годувальника (крім осіб, які отримують пенсію на дітей у зв'язку з втратою годувальника), якщо зазначені особи одержують пенсію в розмірі, що не перевищує мінімальний розмір пенсії, відповідно до [Закону України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні"](#);
- особам з інвалідністю та особам, які отримують державну соціальну допомогу, призначену замість пенсії, відповідно до [Закону України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні"](#);
- дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю та особам, які отримують державну соціальну допомогу, призначену замість пенсії, відповідно до [Закону України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні"](#) та іншим.

2) якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу:

- дітям з багатодітних сімей відповідно до [Закону України "Про охорону дитинства"](#);
- учасникам війни, особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною;
- жертвам нацистських переслідувань відповідно до [Закону України "Про жертви нацистських переслідувань"](#) та іншим.

Водночас, діти віком від трьох до шести років, особи з інвалідністю I і II груп тощо отримують лікарські засоби з оплатою **50 відсотків від їх вартості**.

Відповідальність за відмову у наданні медичної допомоги.

Медичний працівник, який не надав без поважної причини допомогу, і який зобов'язаний, згідно з установленими правилами, надати таку допомогу, якщо йому завідомо відомо, що це може мати тяжкі наслідки для хворого, *підлягає кримінальній відповідальності* (стаття 139 [Кримінального кодексу України](#)).

Мораторій на нарахування пені та штрафів за кредитними зобов'язаннями ВПО.

Нормативно-правова база

- Цивільний кодекс України
- Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"
- Закон України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції"
- Закон України "Про банки і банківську діяльність"
- Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких здійснювалася антитерористична операція, та визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України"

Увага!!! З 24 лютого 2022 року відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану" в Україні введено режим воєнного стану!

Відповідно до пункту 18 розділу "Прикінцеві та перехідні положення" Цивільного кодексу України у період дії в Україні воєнного, надзвичайного стану та у тридцятиденний строк після його припинення або скасування у разі прострочення позичальником виконання грошового зобов'язання за договором, відповідно до якого позичальнику було надано кредит (позику) банком або іншим кредитором (позикодавцем), позичальник звільняється від відповідальності, визначеної статтею 625 Цивільного кодексу України, а також від обов'язку сплати на користь кредитора (позикодавця) неустойки (штрафу, пені) за таке прострочення. Неустойка (штраф, пеня) та інші платежі, сплата яких передбачена відповідними договорами, наховані включно з 24 лютого 2022 року за прострочення виконання (невиконання, часткове виконання) за такими договорами, підлягають списанню кредитором (позикодавцем).

Поняття та види кредитних зобов'язань.

Кредитними зобов'язаннями є зобов'язання, які виникають у зв'язку з наданням грошових коштів або інших речей, визначених родовими ознаками, на умовах повернення.

Кредитні зобов'язання бувають 2 видів:

- грошовий кредит — це відносини щодо передачі грошей або речей, які їх замінюють, у власність боржника із зобов'язанням останнього повернути еквівалентну кількість грошей або речей;

- комерційний кредит — це відстрочка виконання зобов'язання за основним договором (купівля-продаж, підряд, надання юридичних послуг).

Внутрішньо переміщені особи (далі - ВПО) звільняється від усіх видів штрафних санкцій по кредитним зобов'язанням, що включають в себе 3 види санкцій:

Штраф:

- у твердій формі (фіксована сума);
- у процентному відношенні до суми всього зобов'язання або невиконаної частини зобов'язання;
- у кратному розмірі вартості того предмета, який захищається штрафом.

Неустойка — різновид штрафної санкції, розмір якої визначається законом або договором у процентному відношенні до суми невиконаної частини зобов'язання.

Пеня — як штрафна санкція застосовується в разі прострочення виконання грошових зобов'язань.

Поняття мораторію.

Мораторій - відстрочення виконання зобов'язань, що встановлюються урядом на певний термін або до закінчення яких-небудь надзвичайних подій (наприклад, війни, стихійних лих).
Поширюється на всі зобов'язання або лише на деяких їх види, або на окремі категорії боржників.

Заборона нарахування пені та штрафів ВПО

Згідно зі [статтею 2 Закону України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції"](#) на час проведення антитерористичної операції забороняється нарахування пені та/або штрафів на основну суму заборгованості із зобов'язань за кредитними договорами та договорами позики з 14 квітня 2014 року громадянам України, які зареєстровані та постійно проживають або переселилися в період з 14 квітня 2014 року з населених пунктів, [визначених у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку](#), де проводилася антитерористична операція, а також юридичним особам та фізичним особам — підприємцям, що провадять (провадили) свою господарську діяльність на території населених пунктів, [визначених у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку](#), де проводилася антитерористична операція.

Положення частин першої і другої статті 2 [Закону України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції"](#) не поширюються на нарахування пені та/або штрафів на основну суму заборгованості із зобов'язань за кредитними договорами та договорами позики:

- укладеними з юридичними особами і фізичними особами - підприємцями, місцезнаходженням яких є територія проведення антитерористичної операції, якщо такі договори укладені після 1 січня 2018 року або до яких після 1 січня 2018 року за погодженням сторін вносилися зміни в частині продовження строків виконання зобов'язань та/або зменшення розміру процентів, штрафних санкцій.
- укладеними з громадянами України, місцем проживання яких є територія проведення антитерористичної операції, якщо такі договори укладені після 1 травня 2021 року або до яких після 1 травня 2021 року за погодженням сторін вносилися зміни в частині продовження строків виконання зобов'язань та/або зменшення розміру процентів, штрафних санкцій.

У випадку нарахування штрафних санкцій, банки зобов'язані списати таку заборгованість.

Порядок скасування штрафних санкцій.

Банки та інші фінансові установи, а також кредитори зобов'язані скасувати ВПО пеню та/або штрафи, нараховані на основну суму заборгованості із зобов'язань за кредитними договорами і договорами позики у період проведення антитерористичної операції.

У разі виявлення неправомірних нарахувань, заявнику необхідно особисто звернутись до головного офісу банку, який його нарахував з наступними документами:

- письмова заява про списання незаконно нарахованих штрафних санкцій;
- копії кредитного договору;
- копія паспорту та реєстраційного номера облікової картки платника податку заявника;
- Копія довідки ВПО.

Після списання незаконно нарахованих штрафних санкцій залишиться сума до сплати, яка складається з:

- основної суми заборгованості (тіла кредиту);
- відсотків за кредитом;
- комісії банку;
- заборгованості, яка утворилась до 14 квітня 2014 року, оскільки штрафні санкції списуються тільки з моменту початку АТО.

Надання грошової допомоги внутрішньо переміщеним особам за рахунок коштів проектів Організації Об'єднаних Націй.

Нормативна база

- [Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2022 року № 445 "Про реалізацію спільного з Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців проекту щодо додаткових заходів із соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2022 року № 446 "Про реалізацію спільного з Всесвітньою продовольчою програмою ООН проекту щодо додаткових заходів із соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб"](#)

Загальна інформація.

Уряд України спільно з Організацією Об'єднаних Націй запустив дві програми щодо додаткових заходів із соціальної підтримки для внутрішньо переміщених осіб:

- ▶ проект Управління Верховного комісара ООН у справах біженців внутрішньо переміщених осіб;
- ▶ проект Всесвітньої продовольчої програми ООН.

Програми спрямовані на підтримку людей, які були змушені змінити місце проживання через російську агресію, щоб вони змогли задовольнити свої основні потреби, включаючи оренду житла, придбання їжі та предметів гігієни. Ці види допомоги надаються додатково до допомоги держави.

Отримати фінансову допомогу можна лише від однієї з організацій, що реалізує програму ООН. Це той самий вид допомоги, який здійснюють різні агентства, перелік яких не є вичерпним.

Хто має право на допомогу.

Право на допомогу за рахунок коштів Всесвітньої продовольчої програми ООН та за рахунок коштів Управління Верховного комісара ООН у справах біженців мають внутрішньо переміщені особи, які перебувають на обліку як платники єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії, та яка визначена в переліку, затвердженому [розрапорядженням Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 року № 204](#) "Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим

особам в рамках Програми "єПідтримка". Відомості про про таких осіб мають бути включені до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

Порядок отримання допомоги.

Виплата допомоги в рамках реалізації проектів здійснюється додатково без подання окремого звернення внутрішньо переміщеною особою на підставі відомостей, що містяться в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб, незалежно від отримання особою інших видів допомоги, зокрема виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам.

Увага! Заявку на допомогу можна подати через [соціальну платформу "єДопомога"](#).

Для отримання допомоги Міністерство соціальної політики формує і передає Всесвітній продовольчій програмі ООН/Управлінню Верховного комісара ООН у справах біженців перелік внутрішньо переміщених осіб взаємоузгоджених вразливих категорій, відомості про яких включено до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб за черговістю дати включення відповідної інформації про таких осіб до Єдиної бази даних.

За результатами розгляду інформації та проведеної перевірки щодо уникнення подвійних виплат, Всесвітньою продовольчою програмою ООН надсилається **повідомлення** на контактний номер мобільного телефону з підтверджуючим кодом та інформацією про те, як отримати грошовий переказ, а Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців **повідомлення** про прийняте рішення щодо виплати допомоги.

Для додаткової інформації необхідно звертатися за номером: 0 800 307 711.

Розмір допомоги.

Проект Всесвітньої продовольчої програми ООН.

Виплата допомоги здійснюється в розмірі **2220 гривень** на кожного члена домогосподарства на місяць, але не більш як для трьох осіб.

Виплата допомоги здійснюється щомісяця протягом трьох місяців через систему Міжнародних грошових переказів Western Union на території України, та через будь-якого іншого постачальника фінансових послуг, з яким у Всесвітньої продовольчої програми ООН укладено угоду, шляхом надсилання грошового переказу внутрішньо переміщеній особі.

Проект Управління Верховного комісара ООН у справах біженців внутрішньо переміщених осіб (УВКБ ООН).

Виплата допомоги здійснюється в розмірі **2220 гривень** на кожного члена сім'ї на місяць. Виплата допомоги здійснюється щомісяця протягом не менше ніж трьох місяців шляхом зарахування коштів на банківський рахунок внутрішньо переміщеної особи.

Увага! Розмір отриманої допомоги не враховується під час обчислення сукупного доходу домогосподарства для всіх видів соціальної допомоги, що надаються відповідно до законодавства, та не включається до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу відповідно до підпункту 165.1.1 пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України.

Надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам.

Нормативна база

- Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" (далі - Закон)
- Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 332 "Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 509 "Про облік внутрішньо переміщених осіб"
- Порядок виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 року № 1596
- Постанова Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 року № 214 "Деякі питання надання державної соціальної допомоги на період введення воєнного стану"
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2014 року № 1085-р "Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення"
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 204 "Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим особам в рамках Програми "єПідтримка"

Хто може отримати допомогу.

Право на отримання допомоги на проживання мають внутрішньо переміщені особи (далі - ВПО) відповідно до [Порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 332 \(далі - Порядок\)](#).

Допомога надається особам, які перемістилися з тимчасово окупованої Російською Федерацією території України, а також території адміністративно-територіальних одиниць, де проводяться бойові дії та що визначена в переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких платникам єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, які перебувають на обліку на відповідній території, може надаватися допомога в рамках Програми "єПідтримка", затвердженому [розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 року № 204](#).

Детальніше див.: Встановлення факту внутрішнього переміщення особи та отримання відповідної довідки

Допомога не надається ВПО, які були обліковані як ВПО до 24 лютого 2022 року у регіонах, що не включені до переліку відповідних територій, за винятком осіб, які отримували щомісячну адресну допомогу внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 505 «Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг»](#).

Куди звернутися.

Для отримання допомоги ВПО заповнює заяву, яка формується засобами Єдиного державного веб-порталу електронних послуг, зокрема з використанням мобільного додатка [Порталу Дія](#) (наразі така послуга онлайн не надається).

Заява про надання допомоги на проживання ВПО за [формою згідно з додатком 1](#) може бути також подана до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад (далі - органи соціального захисту населення), уповноваженої особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або центру надання адміністративних послуг (пункт 6 [Порядку](#)).

Перелік необхідних документів.

Для отримання допомоги ВПО заповнює [заяву](#), у якій зазначається:

1. прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) заявника;
2. реєстраційний номер облікової картки платника податків;
3. дата народження;
4. відомості про задеклароване/zareєстроване місце проживання на території адміністративно-територіальної одиниці, звідки перемістилася особа;
5. адреса місця, куди перемістилася особа, та контактний номер телефону;
6. номер поточного рахунка із спеціальним режимом використання для зарахування допомоги "єПідтримка" або номер банківського рахунка (за стандартом IBAN) заявника для виплати допомоги;
7. наявність статусу особи з інвалідністю;
8. відомості про неповнолітніх дітей, які перемістилися разом із ВПО (пункт 6 [Порядку](#)).

Інформація про неповнолітню дитину включається до заяви одного з батьків.

Порядок звернення за допомогою та її виплати.

Неповнолітня дитина має право самостійно звернутися за призначенням допомоги.

Заяву про виплату допомоги малолітній дитині, яка прибула без супроводу законного представника, може подавати до органу соціального захисту населення, уповноваженої особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або центру надання адміністративних послуг від її імені:

- особа, яка перебуває у сімейних, родинних відносинах (у тому числі хрещені батьки), за наявності документа, що підтверджує сімейні, родинні зв'язки особи з дитиною, виданого службою у справах дітей за місцем звернення;
- особа, яку батьки або інші законні представники уповноважили супроводжувати дитину, що підтверджується письмовою заявою одного із законних представників, завіреною органом опіки та піклування;
- особа, до сім'ї якої тимчасово влаштовано дитину, яка залишилися без батьківського піклування (за наявності копії наказу служби у справах дітей про тимчасове влаштування).

Заяву про виплату допомоги особі, яка визнана судом недієздатною, може подавати її законний представник (для недієздатних осіб, яким призначено опікуна), уповноважена особа органу опіки та піклування (для недієздатних осіб, яким опікуна не призначено або втрачено з ним зв'язок під час дії надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях) до органу

соціального захисту населення, уповноваженої особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або центру надання адміністративних послуг.

Виплата допомоги такій недієздатній особі здійснюється на поточний рахунок із спеціальним режимом використання для зарахування допомоги "єПідтримка" або номер банківського рахунка (за стандартом IBAN) заявника.

Для подання заяви з використанням мобільного додатку [Порталу Дія](#) ВПО необхідно встановити мобільний додаток Порталу Дія на електронний пристрій, критерії якого підтримують використання такого додатка, підключений до Інтернету, та пройти електронну ідентифікацію та автентифікацію з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, або інших засобів електронної ідентифікації, які дають змогу однозначного встановлення особи (пункт 7 [Порядку](#)).

Розмір допомоги та порядок її виплати.

Допомога надається **щомісячно** з місяця звернення **до квітня 2022 року** включно на кожну внутрішньо переміщену особу, відомості про яку включено до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, у таких розмірах:

- для осіб з інвалідністю та дітей - 3000 гривень;
- для інших осіб - 2000 гривень (пункт 3 [Порядку](#)).

Допомога виплачується за повний місяць незалежно від дати звернення за її наданням.

Допомога внутрішньо переміщеним особам, які звернулися за її наданням **до 30 квітня 2022 року**, надається починаючи з березня 2022 року.

Виплата допомоги малолітній дитині, яка прибула без супроводу законного представника, здійснюється починаючи з березня 2022 року у разі звернення за її наданням **до 15 травня 2022 року** включно на поточний рахунок із спеціальним режимом використання для зарахування допомоги "єПідтримка" або на номер банківського рахунка (за стандартом IBAN) заявника.

Починаючи **з травня 2022 року** така допомога надається ВПО, які перемістилися з тимчасово окупованої Російською Федерацією території України, території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), а також ВПО, у яких житло зруйноване або непридатне для проживання внаслідок пошкодження і які подали **до 20 травня 2022 року** заявку на відшкодування

відповідних втрат, зокрема через [Єдиний державний веб портал електронних послуг](#), або за умови подання документального підтвердження від органів місцевого самоврядування факту пошкодження/знищення нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації. Перелік територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) станом на 30 квітня 2022 року затверджено [наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 24 квітня 2022 року № 75](#).

Увага! Допомога на проживання призначається автоматично без подання додаткового звернення ВПО, які станом на 1 березня 2022 року отримували щомісячну адресну допомогу внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 505 "Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг"](#). Виплата допомоги внутрішньо переміщеним особам за місяці, у яких вони отримували щомісячну адресну допомогу внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, не здійснюється.

АТ "Ощадбанк" в установленому порядку **не пізніше ніж протягом наступного робочого дня** з дня отримання коштів перераховує їх на банківські рахунки (за стандартом IBAN) банку, в якому відкрито рахунок одержувача.

Повернення виплачених сум допомоги.

У разі неправомірного або повторного отримання ВПО допомоги на проживання за певний період суми виплаченої допомоги повертаються особою добровільно або за вимогою органу соціального захисту населення на рахунок Міністерства соціальної політики України, відкритий в органах Казначейства (пункт 11 [Порядку](#)).

Одноразова грошова допомога постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам.

Нормативна база

- Закон України «Про соціальні послуги»
- Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»
- Постанова Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 535 «Про затвердження Порядку використання коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам»
- Наказ Міністерства соціальної політики України від 12 лютого 2015 року № 140 «Про затвердження Положення про комісію з питань розподілу коштів для надання грошової допомоги постраждалим чи внутрішньо переміщеним особам»

Хто має право на отримання грошової допомоги.

Постраждали і внутрішньо переміщені особи, які перебувають у складних життєвих обставинах, що спричинені соціальним становищем, внаслідок яких особа частково або повністю не має здатності (не набула здатності або втратила її) чи можливості самостійно піклуватися про особисте (сімейне) життя і брати участь у суспільному житті.

Куди звернутися.

Для отримання грошової допомоги постраждала особа чи внутрішньо переміщена особа звертається до *структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районної, районної в м. Києві держадміністрації (структурного підрозділу з питань соціального захисту населення виконавчого органу міської, районної у місті ради)* за місцем реєстрації проживання або фактичним місцем перебування.

Питання надання грошової допомоги розглядають *комісії, утворені районними, районними в м. Києві держадміністраціями та виконавчими комітетами міст обласного підпорядкування.*

Перелік необхідних документів.

1. Заява, в якій зазначаються причини необхідності надання грошової допомоги (викладаються в довільній формі та підтверджуються відповідними документами) та реквізити рахунка, відкритого в банківській установі;
2. копія документа, що посвідчує особу (паспорт тощо);
3. копія довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків;
4. копії документів, що підтверджують родинні стосунки (свідоцтво про одруження, свідоцтво про народження дітей);
5. копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (для зазначеної категорії осіб);
6. медична довідка про стан здоров'я особи або висновок медико-соціальної експертизи про встановлення інвалідності (у разі необхідності) ([пункт 4 Порядку використання коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 535](#)).

Розмір грошової допомоги.

Чіткий розмір одноразової грошової допомоги не встановлено й залежить від наявності коштів та характеру життєвих складнощів конкретного заявника.

Водночас, рішенням міжвідомчої комісії з питань надання грошової допомоги постраждалим чи внутрішньо переміщеним особам (2014 рік), утвореної Міністерством соціальної політики України, рекомендовано застосовувати наступні розміри грошової допомоги:

- дітям-сиротам, батьки яких загинули під час проведення антитерористичної операції, та дітям, батьки яких є полоненими або зниклими безвісти, - на одну дитину - 1176 гривні;
- сім'ям, у яких є діти-інваліди або інваліди з дитинства, - 1764 гривні;
- багатодітним сім'ям – 2352 гривні;
- сім'ям, члени яких потребують невідкладного вартісного лікування, - 1176 гривень;
- сім'ям, у яких є інваліди I, II груп, - 1176 гривень;
- сім'ям, де є вагітні жінки, або один з батьків здійснює догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку (з числа сімей загиблих в антитерористичній операції), - 1764 гривні.

Грошова допомога постраждалим чи внутрішньо переміщеним особам надається **одноразово**.

Строки розгляду питання.

Строк розгляду відповідними комісіями заяв про надання грошової допомоги **не визначено**.

Відповідно до рішення міжвідомчої комісії з питань надання грошової допомоги постраждалим чи внутрішньо переміщеним особам *рекомендовано* насамперед надавати зазначену допомогу сім'ям загиблих в антитерористичній операції з числа військовослужбовців та інших осіб, сім'ям внутрішньо переміщених осіб, сім'ям учасників антитерористичної операції, які отримали тяжкі поранення та потребують тривалого лікування.

Підстави для відмови.

Структурний підрозділ з питань соціального захисту населення районної, районної в м. Києві держадміністрації (структурний підрозділ з питань соціального захисту населення виконавчого органу міської, районної у місті ради) повертає особі подані документи та повідомляє про відмову у наданні грошової допомоги, у разі коли особа раніше отримувала таку допомогу (витяг з протоколу засідання місцевої комісії надається під розписку або надсилається поштою).

Особливості оформлення спадщини на тимчасово окупованій території.

Нормативна база

- [Цивільний кодекс України](#)
- [Цивільний процесуальний кодекс України](#)
- [Закон України "Про нотаріат"](#)
- [Закон України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України"](#)
- [Закон України "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях"](#)
- [Наказ Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5 "Про затвердження Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 210 "Про затвердження Порядку реєстрації деяких спадкових справ у Спадковому реєстрі"](#)

Поняття тимчасово окупованої території.

В останні роки громадяни України зіткнулися з питанням вступу у спадщину, родичі яких померли на тимчасово непідконтрольній Україні території та залишили по собі спадок.

Тимчасово окупована територія України (Законі України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України"):

1. сухопутна територія Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, внутрішні води України цих територій;
2. внутрішні морські води і територіальне море України навколо Кримського півострова, територія виключної (морської) економічної зони України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилегло до узбережжя континентального шельфу України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України;
3. надра під територіями, зазначеними у пунктах 1 і 2, і повітряний простір над цими територіями (стаття 3 [Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України"](#)).

Датою початку тимчасової окупації є 20 лютого 2014 року.

Увага! Визначений Законом України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" порядок регулювання правочинів (*оформлення спадщини*) та реалізації прав суб'єктів поширюється з урахуванням необхідних змін на тимчасово окуповані території України у Донецькій та Луганській областях (частина 8 статті 2 [Закону України "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях"](#)).

Спадкування на тимчасово окупованій території України.

Стаття 1216 [Цивільного кодексу України](#) передбачає, що спадкуванням є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).
Спадкування здійснюється за заповітом або за законом.

Часом відкриття спадщини є день смерті особи або день, з якого вона оголошується померлою.

Відповідно до норм стаття 1221 [ЦК України](#) **місцем відкриття спадщини** є останнє місце проживання спадкодавця. Якщо місце проживання спадкодавця невідоме, місцем відкриття спадщини є місцезнаходження нерухомого майна або основної його частини, а за відсутності нерухомого майна – місцезнаходження основної частини рухомого майна.

Право на спадкування виникає у день відкриття спадщини (частина третя статті 1223 [Цивільного кодексу України](#)).

Забезпечення реалізації права на спадкування на тимчасово окупованій території

Правовий режим тимчасово окупованої території передбачає особливий порядок забезпечення прав і свобод громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території [Закон України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України"](#).

Будь-які органи, їх посадові та службові особи на тимчасово окупованій території та їх діяльність вважаються незаконними, якщо ці органи або особи створені, обрані чи призначені у порядку, не передбаченому законом.

Будь-який акт (рішення, документ), виданий органами та/або особами, передбаченими частиною другою цієї статті, є недійсним і не створює правових наслідків.

За заявами громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території України або переселилися з неї, **державну реєстрацію актів цивільного стану**, внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання здійснюють відділи державної реєстрації актів цивільного стану за місцем звернення заявника (що цікаво з погляду отримання свідоцтва про смерть українського зразка) ([наказ Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5 "Про затвердження Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні"](#)).

Так, у випадку смерті особи на тимчасово окупованій території України, що підтверджується документами, виданими незаконними органами та/або особами, спадкоємцю спочатку варто встановити факт смерті спадкодавця на такій території шляхом звернення з відповідною заявою за місцем проживання (перебування) заявника до суду за межами тимчасово окупованої території України. Надалі на підставі рішення суду про встановлення зазначеного факту відділ державної реєстрації актів цивільного стану видасть заявнику свідоцтво про смерть особи встановленого зразка.

Особливості прийняття і оформлення спадщини на тимчасово окупованій території

Стаття 11¹ [Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України"](#) з метою забезпечення реалізації права на спадкування на тимчасово окупованій території визначає, що:

"У разі якщо останнім місцем проживання спадкодавця є тимчасово окупована територія, **місцем відкриття спадщини є місце подання першої заяви**, що свідчить про волевиявлення щодо спадкового майна, спадкоємців, виконавців заповіту, осіб, заінтересованих в охороні спадкового майна, або вимоги кредиторів".

Якщо місце проживання спадкодавця невідоме, а нерухоме майно або основна його частина, у разі відсутності нерухомого майна – основна частина рухомого майна знаходиться на відповідній території, **місцем відкриття спадщини є місце подання першої заяви**, що свідчить про волевиявлення щодо спадкового майна, спадкоємців, виконавців заповіту, осіб, заінтересованих в охороні спадкового майна, або вимоги кредиторів.

Спадкова справа підлягає реєстрації у Спадковому реєстрі відповідно до [Порядку реєстрації деяких спадкових справ у Спадковому реєстрі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 210](#).

Вчинення нотаріальних дій щодо спадкових справ, які були зареєстровані у Спадковому реєстрі до початку тимчасової окупації, але не закінчені, здійснюється будь-яким нотаріусом на підконтрольній Уряду України території за зверненням спадкоємця.

Свідоцтво про право на спадщину видається нотаріусом за місцем відкриття спадщини (тобто тим нотаріусом, якому було подану заяву про прийняття спадщини) [стаття 66 Закону України "Про нотаріат"](#).

Особливості провадження у справах про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України.

Для вступу у спадщину на тимчасово непідконтрольній Україні території не потрібно мати довідку внутрішньо переміщеної особи або прописку. Згідно [ч. 2 статті 317 Цивільного процесуального кодексу](#), заява про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, може бути подана родичами померлого або їхніми представниками до суду за межами такої території України. Іншими словами, із вказаною заявою можна звернутися до будь-якого місцевого суду на підконтрольній Україні території.

Для того, щоб звертатись до нотаріуса із заявою про прийняття спадщини, необхідно отримати [свідоцтво про смерть спадкодавця](#).

Нерідко спадкоємцям у зв'язку з різними життєвими ситуаціями потрібно ініціювати судовий процес для отримання рішення суду про встановлення факту смерті спадкодавця (Встановлення факту смерті на тимчасово окупованих територіях). При цьому, *рішення суду за результатами розгляду справи не замінює собою свідоцтва про смерть, а є лише підставою для його отримання. Для отримання свідоцтва про смерть особа подає до найближчого відділу державної реєстрації актів цивільного стану копію судового рішення про встановлення відповідного факту та свій паспорт громадянина України.*

У зв'язку з цим, Законом України "Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України" від 4 лютого 2016 року № 990-VIII Цивільний процесуальний кодекс України було доповнено [ст. 317](#) ЦПК такого змісту:

"Стаття 317. Особливості провадження у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України:

1. *Заява про встановлення факту народження особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, може бути подана батьками, родичами, їхніми представниками або іншими законними представниками дитини до будь-якого суду за межами такої території України незалежно від місця проживання заявника. Заява про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, може бути подана родичами померлого або їхніми представниками до суду за межами такої території України.*
2. *Справи про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, розглядаються невідкладно з моменту надходження відповідної заяви до суду.*
3. *У рішеннях про встановлення факту народження особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, зокрема, мають бути зазначені встановлені судом дані про дату і місце народження особи, про її батьків.*
4. *Ухвалене судом рішення у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, підлягає негайному виконанню. Рішення у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, може бути оскаржено в загальному порядку, встановленому цим Кодексом. Оскарження рішення не зупиняє його виконання.*
5. *Копія судового рішення видається особам, які брали участь у справі, негайно після проголошення такого рішення або невідкладно надсилається судом до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для державної реєстрації народження або смерті особи".*

Крім того, тепер відповідно до п. 8 ч. 1 ст. 430 ЦПК України суд допускає **негайне виконання рішень у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України.**

Практика Європейського суду з прав людини в даному випадку ґрунтується на Консультативному висновку Міжнародного суду (ООН) у справі Намібії (Namibia case), та наголошує, що першочерговим завданням щодо прав, передбачених Конвенцією, завжди має бути їх ефективна захищеність на території всіх Договірних Сторін, навіть якщо частина цієї території знаходиться під ефективним контролем іншої Договірної Сторони. Зокрема, недійсність не може бути застосована до таких дій, як, наприклад, реєстрація народжень, смертей і шлюбів, невизнання яких може завдати лише шкоди особам, які проживають на території, контрольованій не визнаним на міжнародному рівні державним утворенням (це зокрема висновки у справах проти Туреччини («Loizidou v. Turkey», «Cyprus v. Turkey»), а також Молдови та Росії («Mozer v. The Republic of Moldova and Russia», «Ilaşcu and Others v. Moldova and Russia»)).

Отримання внутрішньо переміщеною особою статусу безробітного.

Нормативна база

- Кодекс законів про працю України
- Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"
- Закон України "Про зайнятість населення"
- Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 року № 792 "Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 19 березня 2022 р. № 334 "Деякі питання реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, нарахування та виплати допомоги по безробіттю на період дії воєнного стану"
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13 листопада 2001 року № 455 "Про затвердження Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян"
- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 06 квітня 2020 року № 624 "Про затвердження Порядку надання допомоги по

безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності"

- Постанова правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття від 31 січня 2020 року №211 "Про мінімальний розмір допомоги по безробіттю"
- Постанова правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття від 08 квітня 2020 року №217 "Про мінімальний розмір допомоги по безробіттю під час карантину"

Увага!!! З 24 лютого 2022 року відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану" в Україні введено **режим воєнного стану!**

07 травня 2022 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування сфер зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час дії воєнного стану» від 21 квітня 2022 року № 2220-ІХ, яким внесено зміни до Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" (*пункт 3-3 розділу VIII "Прикінцеві положення"*), якими врегульовано питання реєстрації та ведення обліку безробітних під час дії воєнного стану.

Постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 2022 р. № 334 "Деякі питання реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, нарахування та виплати допомоги по безробіттю на період дії воєнного стану" встановлено, що реєстрація, перереєстрація безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, нарахування та виплата допомоги по безробіттю на період дії воєнного стану здійснюється з урахуванням деяких особливостей.

Зокрема, **статус безробітного надається** особі, зазначеній в частині першій статті 43 Закону України "Про зайнятість населення", з **першого дня реєстрації** її у центрі зайнятості за її особистою заявою. Подати заяву можна в електронній формі за допомогою засобів **Єдиного державного веб-порталу електронних послуг (далі – портал Дія)**, у тому числі мобільного додатку Порталу Дія, або за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку.

Подати заяву про надання чи поновлення статусу безробітного та заяву про призначення чи поновлення допомоги по безробіттю можна на порталі Дія.

Хто є внутрішньо переміщеними особами.

Внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою

уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру (Закон України "[Про забезпечення прав та свобод внутрішньо переміщених осіб](#)").

Для отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи така особа звертається із заявою до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад за місцем проживання у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Кому надається допомога по безробіттю.

Допомога по безробіттю надається тільки тим громадянам, хто отримав офіційний статус безробітного. Відповідно до ч. 1 ст. 43 [Закону України «Про зайнятість населення»](#) **статус безробітного надається:**

- 1) особі працездатного віку до призначення пенсії (зокрема на пільгових умовах або за вислугу років), яка через відсутність роботи не має заробітку або інших передбачених законодавством доходів, готова та здатна приступити до роботи;
- 2) особі з інвалідністю, яка не досягла встановленого статтею 26 [Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#) пенсійного віку та отримує пенсію по інвалідності або соціальну допомогу відповідно до [законів України "Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю"](#) та ["Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю"](#);
- 3) особі, молодшій 16-річного віку, яка працювала і була звільнена у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці, зокрема припиненням або перепрофілюванням підприємств, установ та організацій, скороченням чисельності (штату) працівників. Статус безробітного надається особам за їх особистою заявою у разі відсутності підходящої роботи з першого дня реєстрації у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, незалежно від зареєстрованого місця проживання чи місця перебування.

Допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітними підприємницької діяльності надається застрахованим та незастрахованим особам, визнаним у встановленому порядку безробітними.

Надання статусу безробітного.

Зареєстрована (взята на облік) внутрішньо переміщена особа, **яка звільнилася з роботи** (припинила інший вид зайнятості), за відсутності документів, що підтверджують факт звільнення (припинення зайнятості), періоди трудової діяльності та страхового стажу, реєструється як безробітна та отримує допомогу по безробіттю, соціальні та інші послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття відповідно до чинного законодавства.

Зареєстрована (взята на облік) внутрішньо переміщена особа, яка не мала можливості припинити трудовий договір (інший вид зайнятості) відповідно до пункту 1 статті 36, статей 38, 39 Кодексу законів про працю України у зв'язку з неможливістю продовження роботи за таким трудовим договором (іншого виду зайнятості) за попереднім місцем проживання, для набуття статусу безробітного та отримання допомоги по безробіттю і соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття має право припинити такий трудовий договір в односторонньому порядку, подавши до центру зайнятості за місцем проживання внутрішньо переміщеної особи заяву на ім'я роботодавця про припинення трудового договору.

Зареєстрована (взята на облік) внутрішньо переміщена особа, яка не має документів, необхідних для надання статусу безробітного, отримує статус безробітного без вимог, що застосовуються за звичайної процедури. До отримання документів та відомостей про періоди трудової діяльності, заробітну плату (дохід), страховий стаж допомога по безробіттю цим особам призначається у мінімальному розмірі, встановленому законодавством України на випадок безробіття.

Куди звертатися за допомогою по безробіттю

Отримати офіційний статус безробітного в Україні можна вставши на облік в центр зайнятості. Реєстрація безробітних, які звертаються за сприянням у працевлаштуванні, проводиться незалежно від зареєстрованого місця проживання чи перебування, оскільки в Україні діє Єдина інформаційно-аналітична система державної служби зайнятості.

Процедура **постановки на облік** на біржу праці і отримання статусу безробітного передбачає збір всіх необхідних документів (перелік наведено нижче в статті) і звернення в найближчий ЦЗ. Згідно [Постанови Кабміну № 792](#), **повторна** постановка на облік в Центрі зайнятості і виплата безробітному допомоги можлива в тих випадках, коли раніше призначена допомога виплачувалась

менше 360 днів (для безробітних передпенсійного віку — 720 днів) протягом 2-х років з моменту першого отримання виплати з безробіття.

При взятті безробітного на облік, на нього заводиться персональна картка, в якій вказуються особисті дані:

- Прізвище, ім'я та по батькові;
- число, місяць і рік народження;
- зареєстроване місце проживання або перебування;
- ПІН або серія та номер паспорта;
- відомості про останнє місце роботи або вид діяльності, підстава для припинення трудових відносин відповідно до запису в трудовій книжці або іншого виду діяльності, що підтверджено документально.

Основні документи, які необхідно мати при собі:

- паспорт;
- довідку про присвоєння ідентифікаційного коду (за наявності);
- трудову книжку (за наявності);
- документи про освіту (за наявності)
- довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Розмір допомоги по безробіттю

Згідно [Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»](#), грошова допомога призначається з 8-го дня після реєстрації в державній службі зайнятості. Безробітним, які звільнені з останнього місця роботи за власним бажанням без поважних причин (стаття 38 [КЗпП України](#)) або за порушення трудової дисципліни, грошові виплати з безробіття нараховуються лише на 91-й день.

Важливо!

У період карантину та впродовж 30 днів після його скасування, статус безробітного надається особі з першого дня реєстрації її в центрі зайнятості за її особистою заявою без дотримання вимог до наявності підходящої роботи. Допомога по безробіттю у такому разі призначається з першого дня надання статусу безробітного.

Розмір допомоги по безробіттю

Страховий стаж	Відсоткове співвідношення	
до 2 років	50%	
від 2 до 6 років	55%	
від 6 до 10 років	60%	
понад 10 років	70%	

Відповідно до українського законодавства загальна тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 360 календарних днів протягом двох років. Однак, існує ряд нюансів (зокрема стаття звільнення), які впливають на тривалість надання фінансової допомоги безробітним. Так, періоди грошових виплат з безробіття наступні:

- **720 днів** – для осіб передпенсійного віку (за 2 роки до настання права на пенсію)
- **360 днів** – стандартна тривалість виплат для більшості непрацюючих громадян
- **270 днів** – при звільненні з останнього місця роботи за власним бажанням без поважних причин, за згодою сторін, а також по пунктах 3, 4, 7, 8 статті 40 і статтями 41 і 45 [Кодексу законів про працю України](#).
- **180 днів** – для переселенців, а також молоді, яка закінчила або припинила навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, звільнилася зі строкової військової служби

Допомога по безробіттю виплачується залежно від тривалості безробіття у відсотках до визначеного розміру:

- перші 90 календарних днів — 100%,
- упродовж наступних 90 календарних днів — 80%;
- у подальшому — 70%.

Виплати по безробіттю у 2022 році:

Максимальна сума допомоги по безробіттю на 2022 рік:

- з 01.01.2022 — 9924 гривен
- з 01.07.2022 — 10400 гривен
- з 01.12.2022 — 10736 гривен

Мінімальна сума допомоги по безробіттю на 2022 рік:

- 1800 гривень, якщо страховий стаж 6 місяців і більше;
- 650 гривень, якщо за останні 12 місяців страховий стаж менше 6 місяців.

Категорія осіб	Розмір допомоги
тимчасово непрацездатні внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням, перебувають у закладах охорони здоров'я, а також на самоізоляції під медичним наглядом у зв'язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), а також локалізацію та ліквідацію її спалахів та епідемій	650 грн
застраховані особи у разі: <ul style="list-style-type: none">• <i>тимчасової непрацездатності на період реабілітації внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві;</i>• <i>необхідності догляду за хворою дитиною;</i>• <i>необхідності догляду за хворим членом сім'ї;</i>• <i>догляду за дитиною віком до трьох років або дитиною з інвалідністю віком до 18 років у разі хвороби матері або іншої особи, яка доглядає за цією дитиною;</i>• <i>карантину, накладеного органами санітарно-епідеміологічної служби;</i>• <i>на період перебування у закладах охорони здоров'я, а також на самоізоляції під медичним наглядом у зв'язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), а також локалізацію та ліквідацію її спалахів та епідемій;</i>• <i>тимчасового переведення застрахованої особи відповідно до медичного висновку на легшу, нижчеоплачувану роботу;</i>• <i>протезування з поміщенням у стаціонар протезно-ортопедичного підприємства;</i>• <i>перебування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм</i>	1800 грн

ВАЖЛИВО! Відповідно до постанови від 08.04.2020 № 217 "Про мінімальний розмір допомоги по безробіттю на період карантину" на період дії карантину та протягом 30

календарних днів після його закінчення мінімальний розмір допомоги по безробіттю становить 1000 гривень.

Скорочення виплати допомоги по безробіттю на строк до 90 календарних днів.

Згідно з [Порядком надання допомоги по безробіттю](#) тривалість виплати допомоги по безробіттю скорочується на строк до 90 календарних днів у разі:

1) недотримання письмових індивідуальних рекомендацій щодо сприяння працевлаштуванню, а саме:

- невідвідування безробітним центру зайнятості, в якому він зареєстрований, у визначений і погоджений з ним час;
- невідвідування роботодавця упродовж 7 календарних днів відповідно до виданого направлення на працевлаштування на підходящу роботу;
- відмова від проходження професійного навчання у випадках, передбачених частиною другою статті 46 [Закону України "Про зайнятість населення"](#);
- невиконання без поважних причин обов'язків за договорами про надання соціальних послуг відповідно до [Законів України "Про зайнятість населення"](#) та ["Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття"](#), наданими безробітному в письмовій формі (з дня відвідування, під час якого з'ясовано недотримання рекомендацій, що були надані під час попереднього відвідування, або з дня призначеного відвідування особою центру зайнятості, узгодженого з безробітним, яке не відбулось);

2) порушення строку звернення без поважних причин до центру зайнятості після закінчення (припинення без поважних причин) професійного навчання за направленням центру зайнятості (з дня, призначеного з урахуванням часу на проїзд для відвідування центру зайнятості).

Поважними причинами є:

- *хвороба громадянина,*
- *смерть членів його сім'ї та родичів,*
- *догляд за хворою дитиною віком до 14 років,*
- *відвідування закладів охорони здоров'я, судових та правоохоронних органів, військових комісаріатів, інших державних установ*
- *інші обставини, які об'єктивно унеможливають відвідування центру зайнятості, що підтверджується відповідними документами.*

Зверніть увагу!

Якщо виплата допомоги по безробіттю скорочується за дворічний період її виплати вперше, то строк скорочення становить 15 календарних днів. У кожному наступному разі строк скорочення збільшується на 15 календарних днів, але не більше як на 90 календарних днів.

Нарахування виплат по безробіттю в разі невідвідування центру зайнятості з поважних причин.

Виплата допомоги з безробіттю нараховується та виплачується в межах її загальної тривалості в разі невідвідування центру зайнятості з поважних причин, а саме в разі:

- хвороби безробітного — на підставі довідки довільної форми, виданої в порядку, передбаченому Інструкцією про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян, затвердженою [наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13.11.2001 р. № 455](#). За дорученням безробітного, який хворіє, оформленим у встановленому порядку, за наявності названої довідки допомога з безробіття може бути отримана іншою особою;
- надання права безробітному за його заявою залишити місце постійного проживання строком не більш як на 30 календарних днів впродовж календарного року для оздоровлення та літнього відпочинку дітей віком до 14 років;
- сесії чи захисту дипломної роботи, якщо безробітний навчається за заочною чи вечірньою формами навчання в навчальних, закладах не за направленням державної служби зайнятості — за наявності довідки-виклику на сесію та заяви безробітного про невідвідування центру зайнятості впродовж цього періоду;
- призову на навчальні (або перевірні) та спеціальні збори у Збройні сили України згідно із [Законом України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу»](#);
- визнання особою з інвалідністю у період одержання допомоги з безробіття, призначеної відповідно до [Порядку надання допомоги по безробіттю](#), у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності.

Підстави припинення та поновлення виплати по безробіттю.

Виплата допомоги по безробіттю припиняється в такому разі:

- працевлаштування безробітного;
- працевлаштування за наймом на умовах трудового договору (контракту);
- укладення цивільно-правового договору про виконання робіт (надання послуг);
- забезпечення роботою самостійно;
- призначення виплати грошового забезпечення батькам - вихователям дитячих будинків сімейного типу, прийомним батькам;

- призначення грошової допомоги на догляд за особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарської комісії закладу охорони здоров'я потребує постійного стороннього нагляду;
- призначення грошової допомоги, компенсації та/або надбавки непрацюючій працездатній особі, яка фактично здійснює догляд за дитиною з інвалідністю, особою з інвалідністю I групи або особою похилого віку, яка за висновком закладу охорони здоров'я потребує постійного стороннього догляду або досягла 80-річного віку;
- видання відповідного до законодавства про працю наказу (розпорядження) про поновлення зареєстрованого безробітного на роботі;
- вступу на навчання за денною формою, у тому числі з використанням ваучера;
- призову на строкову військову або альтернативну (невійськову) службу;
- набрання законної сили вироком суду про позбавлення волі безробітного або направлення його за рішенням суду на примусове лікування;
- призначення чи отримання права на призначення пенсії за віком, у тому числі на пільгових умовах, пенсії за вислугу років або досягнення особою встановленого законом пенсійного віку;
- подання письмової заяви про бажання здійснювати догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- подання заяви про припинення реєстрації;
- визнання зареєстрованого безробітного нездатним до трудової діяльності відповідно до акта огляду медико-соціальною експертною комісією;
- призначення виплати на підставі документів, що містять неправдиві відомості;
- встановлення факту виконання зареєстрованим безробітним оплачуваної роботи (надання послуг);
- припинення професійного навчання за направленням центру зайнятості без поважних причин;
- відмови безробітного від двох пропозицій підходящої роботи або від двох пропозицій проходження професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації за направленням державної служби зайнятості, у тому числі осіб, які вперше шукають роботу та не мають професії (спеціальності);
- зняття з обліку за невідвідування без поважних причин державної служби зайнятості 30 і більше календарних днів;
- у разі смерті безробітного або визнання його за рішенням суду померлим, безвісно відсутнім, недієздатним чи обмежено дієздатним.

Поновлення виплати та розрахунок залишку допомоги по безробіттю здійснюється в межах дворічного періоду з дня:

- перереєстрації безробітного;
- подання зареєстрованою безробітною жінкою заяви про її бажання здійснювати пошук роботи після закінчення терміну отримання допомоги по вагітності та пологах.

Отримання документа про освіту на території України особами, які мешкають на тимчасово окупованій території.

Нормативна база

1. Закон України "Про освіту"
2. Закон України "Про вищу освіту"
3. Закон України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України"
4. Наказ МОН України від 24.05.2016 № 560 "Про затвердження Порядку прийому для здобуття вищої та професійно-технічної освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України"
5. Наказ МОН України від 19.05.2016 № 537 "Про затвердження Порядку проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року"
6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 14 червня 2016 року № 667 "Про затвердження Переліку уповноважених вищих навчальних закладів"

Перелік уповноважених вищих навчальних закладів, на базі яких створені Центри «Крим-Україна».

- Бердянський державний педагогічний університет
- Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет
- Запорізька державна інженерна академія
- Запорізький національний технічний університет
- Запорізький національний університет
- Ізмаїльський державний гуманітарний університет
- Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
- Львівський навчально-науковий інститут ДВНЗ "Університет банківської справи"
- Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
- Миколаївський державний аграрний університет
- Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського
- Національний університет "Львівська політехніка"
- Національний університет "Одеська морська академія"
- Національний університет "Одеська юридична академія"
- Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова
- Одеська державна академія будівництва та архітектури

- Одеська державна академія технічного регулювання та якості
- Одеська національна академія зв'язку імені О.С. Попова
- Одеська національна академія харчових технологій
- Одеський державний аграрний університет
- Одеський державний екологічний університет
- Одеський національний економічний університет
- Одеський національний морський університет
- Одеський національний політехнічний університет
- Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова
- Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського
- Придніпровська державна академія будівництва та архітектури
- Таврійський державний агротехнологічний університет
- Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського (м. Київ)
- Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
- Херсонський державний аграрний університет
- Херсонська державна морська академія
- Херсонський державний університет
- Херсонський національний технічний університет
- Чорноморський державний університет імені Петра Могили

Центри «Крим-Україна», діяльність та завдання.

З 1 липня 2016 року на материковій частині України відкрилися Освітні центри «Крим – Україна» (<https://dostupnaosvita.com.ua/centers/osvitniy-centr-krym-ukraina>), звернувшись куди мешканці тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь можуть за спрощеною процедурою отримати атестат державного зразка та в подальшому вступити до уповноважених вищих навчальних закладів, включаючи коледжі і технікуми в їх структурах.

Інформація про створення Центрів, їх повноваження, графік роботи, правила прийому та встановлені квоти розміщується на веб-сайтах Міністерства освіти і науки України та уповноважених вищих навчальних закладів не пізніше 01 березня поточного року. **Центри працюють з 09 червня до 23 жовтня.**

Центри:

- забезпечують консультування та допомогу в оформленні декларації Заявника (відповідальний - уповноважений загальноосвітній навчальний заклад);
- сприяють проведенню річного оцінювання та державної підсумкової атестації Заявника з української мови та історії України, видачу йому документів державного зразка про базову або повну загальну середню освіту (відповідальний - уповноважений загальноосвітній навчальний заклад);

- організують оформлення документів Заявника як вступника, проведення вступного випробування до вищого навчального закладу та (в разі проходження конкурсного відбору) надання рекомендації для вступу до уповноваженого вищого навчального закладу та вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації у його структурі (відповідальний - уповноважений вищий навчальний заклад), до професійно-технічних навчальних закладів;
- сприяють поселенню Заявника на час проходження річного оцінювання, державної підсумкової атестації та проведення вступного випробування до гуртожитку вищого навчального закладу (у разі необхідності - до надання рекомендації для вступу до уповноваженого вищого навчального закладу або відмови в її наданні);
- сприяють отриманню Заявником документів, що посвідчують особу.

Особливості отримання документів про базову та повну загальну середню освіту, необхідних для здобуття вищої та професійно-технічної освіти.

Заявники для отримання документів про базову середню освіту та повну загальну середню освіту, необхідних для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти, проходять річне оцінювання та державну підсумкову атестацію за екстернатною формою в уповноважених закладах загальної середньої освіти ([пункт 1 розділу 3 Наказу Міністерства освіти і науки України №560](#)).

Зарахування Заявників на екстернатну форму навчання до уповноваженого загальноосвітнього навчального закладу здійснюється згідно з наказом його керівника та за:

- заявою (для повнолітніх Заявників);
- заявою батьків (одного з батьків) або інших законних представників (для неповнолітніх Заявників).

Заяву про зарахування на екстернат може подати неповнолітня особа у супроводі родичів або будь-яких інших повнолітніх осіб, які не є її законними представниками.

Під час подання заяви Заявник пред'являє особисто: документ, що посвідчує особу.

До заяви, поданої в паперовій формі, Заявник додає декларацію з наклеєною на неї фотокарткою.

Заявник має право додати до декларації, у тому числі шляхом надсилання електронною поштою, інші матеріали (у паперовому вигляді або у форматі цифрових зображень), які можуть прямо чи опосередковано підтверджувати наведену в декларації інформацію.

Посадова особа уповноваженого загальноосвітнього навчального закладу робить копії з оригіналів поданих документів та завіряє їх в установленому порядку.

Оригінали документів повертаються Заявнику. ([пункт 2 розділу 3 Наказу Міністерства освіти і науки України №560](#)).

Заявники, які не мають свідоцтва про базову середню освіту та зараховані на екстернатну форму навчання до 11 класу, мають право одночасно пройти атестацію екстерном за курс базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти.

Після успішного проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації уповноважений загальноосвітній навчальний заклад замовляє протягом одного робочого дня Заявникові відповідний документ про базову або повну загальну середню освіту та після отримання від відповідного органу управління освітою видає його відповідно до [Порядку замовлення документів про освіту державного зразка, видачі та обліку їх карток](#).

Прийом для здобуття вищої освіти на основі базової або повної загальної середньої освіти.

Заявник має право вступати для здобуття освітнього ступеня бакалавра (магістра та спеціаліста медичного, фармацевтичного та ветеринарного спрямування) на основі повної загальної середньої освіти та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра на основі базової або повної загальної середньої освіти до закладів освіти та закладів фахової передвищої освіти, які знаходяться в структурі.

Заявник має право вступати для здобуття вищої або фахової передвищої освіти за денною формою здобуття освіти на місця, що фінансуються за кошти державного бюджету, до закладу освіти/ фахової передвищої освіти в його структурі у межах квот, визначених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Перелік необхідних документів:

- документи подаються особисто в письмовій формі;

за бажанням подається сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання 2017, 2018, 2019 та 2020 років, крім оцінок з англійської, французької, німецької та іспанської мов. Якщо як конкурсний

предмет встановлено іноземну мову, заявник має право подавати оцінку із сертифікатів 2018 - 2020 років з однієї з іноземних мов (англійська, німецька, французька або іспанська) на власний розсуд.

- довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (крім осіб, які закінчили навчальний заклад в рік вступу);
- документ, що посвідчує особу.

У разі відсутності в документі, що посвідчує особу, відмітки про реєстрацію місця проживання на тимчасово окупованій території України, підтвердження факту проживання здійснюється на підставі документів, визначених в [абзаці третьому частини сьомої статті 4 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#);

- чотири фотокартки розміром 3 x 4 см;
- за відсутності документа про освіту державного зразка та додатка до нього Заявник подає довідку уповноваженого загальноосвітнього навчального закладу про успішне проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації, яка є підставою для участі в конкурсі без подання сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання.

Прийом до професійно-технічних навчальних закладів.

Заявник має право вступати до професійно-технічного навчального закладу на основі базової або повної загальної середньої освіти для здобуття професій (спеціальностей) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфікований робітник».

Заявник - громадянин України має право вступати до професійно-технічних навчальних закладів державної та комунальної власності на місця, що фінансуються за кошти державного або місцевого бюджету, за умови вступу на денну форму навчання.

Прийом Заявників до професійно-технічних навчальних закладів здійснюється відповідно до правил прийому професійно-технічного навчального закладу, які розроблені відповідно до [Типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів України](#).

Перелік необхідних документів:

- свідоцтво про народження може подаватись особами незалежно від віку;
- чотири фотокартки розміром 3 x 4 см;
- за відсутності документа про освіту державного зразка та додатка до нього Заявник подає довідку уповноваженого загальноосвітнього навчального закладу про успішне проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації.

Усі передбачені правилами прийому професійно-технічного навчального закладу документи мають бути подані до навчального закладу впродовж трьох місяців після початку навчання. У разі

неподання цих документів у встановлений строк учень відраховується з професійно-технічного навчального закладу.

Порядок проведення атестації, необхідної для отримання документів про загальну середню освіту.

Річне оцінювання та державна підсумкова атестація Заявників, зарахованих на екстернатну форму навчання до випускних 9, 11-тих класів, проводиться на наступний день після отримання заяви або в інші строки, визначені Заявником (його законним представником) у заяві про зарахування на екстернатну форму навчання, але не раніше 10 липня і не пізніше 20 вересня поточного року.

Заявники, які не мають свідоцтва про базову середню освіту та зараховані на екстернатну форму навчання до 11 класу, мають право одночасно пройти атестацію екстерном за курс базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти.

Результати річного оцінювання з навчальних предметів визначаються посадовою особою уповноваженого закладу загальної середньої освіти відповідно до декларації та зазначаються в додатку до документа про загальну середню освіту як "атестований". Результати річного оцінювання з української мови та історії України визначаються відповідно до результатів державної підсумкової атестації з цих предметів та зазначаються у додатку до документа про загальну середню освіту. Середній бал документа про освіту розраховується як середній бал результатів державної підсумкової атестації ([пункт 3 розділу 3 Наказом Міністерства освіти і науки України №560](#)).

Заявник має право впродовж наступного навчального року пройти річне оцінювання у порядку, визначеному [Положенням про екстернат у загальноосвітніх навчальних закладах](#). При цьому Заявникові видається новий додаток до документа про загальну середню освіту.

Тобто, для отримання атестату за спрощеною процедурою необхідно звернутися до зручного заявнику Центру і обов'язково письмово скласти державну підсумкову атестацію (ДПА) з української мови та історії України.

Документ протягом трьох місяців замінюється на документ про загальну середню освіту в Центрі, а в додатку до нього з усіх предметів ставиться відмітка «атестовано». За бажанням, протягом 2016 – 2017 років, можна пройти річне оцінювання та отримати додаток до документу з реальними оцінками. Довідка уповноваженого загальноосвітнього навчального закладу в довільній формі про

успішне проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації є підставою для допуску Заявника до вступних випробувань та зарахування до вищих та професійно-технічних навчальних закладів. Ця довідка дійсна впродовж трьох місяців і повинна бути замінена на документ про загальну середню освіту та додаток до нього.

Порядок проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій в системі вищої освіти.

Порядок проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій в системі вищої освіти закріплений у розділі 2 Наказу Міністерства освіти і науки України № 537.

Апеляційні заяви щодо процедури атестації та її результати подаються до вищого навчального закладу. Апеляційна комісія вищого навчального закладу за результатами розгляду апеляційної заяви приймає відповідне рішення, яке затверджується керівником вищого навчального закладу. Заявник має право оскаржити зазначене рішення в судовому порядку.

Крім того, Заявник має право звернутись для проходження атестації до іншого вищого навчального закладу(пункт 12,13 Наказу Міністерства освіти і науки України №537)

Отримання картки киянина.

Нормативна база

- Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні"
- Рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 459/6510 "Про затвердження міської цільової програми "Турбота. Назустріч киянам" на 2019 - 2021 роки"
- Рішення Київської міської ради від 20 грудня 2018 року № 549/6600 "Про запровадження в місті Києві багатофункціональної електронної картки "Муніципальна картка "Картка киянина"

Що таке Картка киянина та для чого вона потрібна?

Багатофункціональна електронна картка "Муніципальна картка "Картка киянина" (далі - Картка киянина) - це багатофункціональний електронний платіжний засіб, в будь-якій формі, на будь-якому носії, який містить персональні дані та дає змогу ідентифікувати отримувача картки, за

допомогою якого надаються пільги, доплати, допомоги, компенсації, сервіси, послуги та знижки його утримувачам на території міста Києва.

Метою запровадження проекту Картки киянина є:

- підвищення якості та ефективності надання соціальних послуг населенню міста Києва;
- створення та реалізація прозорого й ефективного механізму надання мешканцям міста Києва пільг, доплат, допомоги, компенсації, сервісів, послуг та знижок, цільової адресної допомоги тощо;
- персоналізований облік наданих заходів підтримки;
- оптимізація витрат та централізований контроль над цільовим використанням бюджетних коштів, що виділяються на соціальні цілі;
- розвиток безготівкових форм розрахунків.

Основні завдання проекту Картки киянина:

- упорядкування та облік надання утримувачам Картки киянина пільг, доплат, допомоги, компенсацій, сервісів, послуг та знижок, цільової адресної допомоги та інших заходів підтримки;
- надання утримувачам Картки киянина пільг, доплат, допомоги, компенсацій, сервісів, послуг та знижок, цільової адресної допомоги та інших заходів підтримки відповідно до законодавства України та актів Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Можливості, які надає Картка киянина.

Використання Картки киянина надає можливість:

- отримати пільги, доплати, допомоги, компенсації, сервіси, послуги та знижки, цільову адресну допомогу та інші заходи підтримки;
- ідентифікувати утримувача Картки киянина;
- забезпечити облік проїзду утримувачів Картки киянина в міському пасажирському транспорті - метрополітені, автобусі, трамваї, тролейбусі, фунікулери, міській електричці, який працює у звичайному режимі руху;
- обслуговування в лікувально-профілактичних установах, отримання медичних послуг тощо;
- здійснити оплату житлово-комунальних послуг;
- здійснити зарахування на банківські рахунки Картки киянина дотацій, пенсій, допомоги та інших грошових виплат, зняття готівки з банківських рахунків, реалізацію безготівкової оплати за товари і послуги, зокрема, із забезпеченням функції контролю адресності витрачання цільових соціальних дотацій, та інших операцій, доступних для виконання (за бажанням утримувача Картки киянина).

Зміст Картки киянина.

Картка киянина має містити такі обов'язкові додатки:

- Ідентифікаційний додаток, що включає:
 1. ідентифікаційні дані картки (номер та серію картки, код установи, яка видала картку);
 2. персональні дані утримувача картки (прізвище, ім'я, по батькові, ідентифікаційний номер).
- Соціальний додаток, що включає:
 1. інформацію про перелік пільг, доплат, допомог, компенсацій відповідно до законодавства України та додаткових пільг, доплат, допомог, компенсацій відповідно до актів Київської міської ради та виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);
- Транспортний додаток, що включає:
 1. електронний ресурс, що зберігається в автоматизованій системі обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті міста Києва незалежно від форм власності та містить інформацію про наявну в утримувача Картки киянина кількість поїздок, проїзні квитки та/або баланс грошових коштів.
- Платіжний додаток, що включає:
 1. можливість зарахування дотацій, пенсій, допомоги, адресних, цільових, компенсаційних та інших соціальних виплат на картковий рахунок, відкритий в банку - учаснику проекту Картка киянина та який прив'язаний до конкретної Картки киянина (за бажанням утримувача Картки киянина);
 2. можливість здійснювати безготівкові платежі та зняття готівки;
 3. інші банківські послуги.

Картка киянина передбачає підключення інших додатків за результатами їх реалізації (за бажанням утримувача Картки киянина):

- Комунальний додаток - надання та облік пільг та субсидій при оплаті житлово-комунальних послуг.
- Медичний додаток - надання та облік повного спектра медичних послуг, в тому числі медичного страхування.
- Торговий додаток - надання та облік знижок в роздрібних торгово-сервісних підприємствах, аптеках, медичних установах, закладах культури тощо.
- Освітній додаток - надання та облік послуг та сервісів учням закладів освіти міста Києва.
- Інші додатки.

Хто може отримати Картку киянина?

Картка киянина видається громадянам, які мають право на пільги, доплати, допомоги, компенсації відповідно до законодавства України, на додаткові пільги, доплати, допомоги, компенсації

відповідно до актів Київської міської ради та виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), внутрішньо переміщеним особам (особам, обліковим у місті Києві, які переміщені з тимчасово окупованої території України або району проведення антитерористичної операції / операції об'єднаних сил), зареєстровані в місті Києві, здійснюють трудову діяльність в місті Києві відповідно до законодавства України, отримують повну загальну середню, професійну (професійно-технічну) та вищу освіту в закладах освіти міста Києва всіх рівнів акредитації, а також є батьками (опікунами) дітей, які отримують повну загальну середню освіту в закладах освіти міста Києва.

Куди звернутися?

Для отримання Картки киянина заявники подають заяву до банку - учасника проекту Картки киянина або іншого пункту оформлення та видачі Карток киянина.

На даний час реєстрацію та видачу зазначених карток здійснює учасник проекту - [ПАТ «Державний ощадний банк України»](#). Для оформлення «Муніципальної картки «Картка киянина» необхідно звертатися до найближчого відділення зазначеного банку.

Перелік необхідних документів.

Для отримання Картки киянина заявники подають заяву.

До заяви додаються такі документи:

- паспорт громадянина України, або документ, який його замінює;
- довідка про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідальний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);
- документи, що підтверджують право на отримання Картки киянина (учнівський квиток, студентський квиток, довідка з місця роботи тощо);
- посвідчення, що дає право на пільги, доплати, допомоги, компенсації (у разі наявності);
- довідка про взяття на облік особи, яка переміщується з тимчасово окупованої території України або району проведення антитерористичної операції / операції об'єднаних сил, видана відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року N 509 "Про облік внутрішньо переміщених осіб"](#) (у разі наявності).

Громадяни, які з об'єктивних причин не можуть самотійно прийти до банку - учасника проекту Картки киянина або іншого пункту оформлення та видачі Картки киянина, подають документи через свого уповноваженого представника.

Уповноважений представник пред'являє свій паспорт громадянина України, паспорт громадянина України, що бажає оформити Картку киянина, або документ, який його замінює, та документ, що підтверджує його повноваження як представника.

Строк оформлення та вартість Картки киянина.

Видача Карток киянина здійснюється банком - учасником проекту Картки киянина або іншим пунктом оформлення та видачі Картки киянина протягом **30 календарних днів з дня подання документів**.

Громадяни, які мають право на пільги, доплати, допомоги, компенсації відповідно до законодавства України, на додаткові пільги, доплати, допомоги, компенсації відповідно до актів Київської міської ради та виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), внутрішньо переміщені особи (особи, обліковані у місті Києві, які переміщені з тимчасово окупованої території України або району проведення антитерористичної операції/операції об'єднаних сил), отримують Картку киянина безкоштовно.

Термін дії Картки киянина.

Термін дії Картки киянина зазначається на картці.

Після закінчення терміну дії Картки киянина її утримувач може звернутись із заявою про виготовлення нової картки.

Підстави для відмови у видачі Картки киянина.

Надання неповного пакету документів є підставою для відмови у видачі Картки киянина.

Порядок користування Карткою киянина.

Картка киянина повинна зберігатися її утримувачем і не може бути передана іншим особам для використання.

У разі якщо утримувач Картки киянина є особою з інвалідністю, обмежено дієздатним або недієздатною особою та не може скористатися своїм правом на отримання пільг, доплат, допомоги, компенсації, сервісів, послуг та знижок, цільової адресної допомоги та інших заходів соціальної допомоги з використанням Картки киянина, то в його інтересах і від його імені можуть діяти

законні представники або інші особи на підставі довіреності, оформленої відповідно до законодавства України.

При цьому довіреність не дає права на пільговий проїзд у міському пасажирському транспорті.

У разі виявлення фактів використання Картки киянина громадянами, які не є її утримувачами, картка вилучається, про що уповноважені особи учасників проекту Картки киянина складають відповідний акт, а додатки картки блокуються.

Зміна персональних даних, зареєстрованого місця проживання чи звільнення з роботи працівника, якому видана Картка киянина.

При зміні персональних даних утримувача Картки киянина, які не відображаються на картці, утримувачу картки необхідно подати заяву до банку - учасника проекту Картки киянина або в інший пункт оформлення та видачі Картки киянина, в якому було видано картку, для внесення відповідних змін. Виготовлення нової Картки киянина в такому випадку є необов'язковим.

У разі зміни зареєстрованого місця проживання в місті Києві та відповідно реєстрації поза межами міста Києва громадянин зобов'язаний повідомити про це управління праці та соціального захисту населення районних в місті Києві державних адміністрацій або Департаменту соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

У разі звільнення з роботи працівника, якому видана Картка киянина для забезпечення його права безоплатного проїзду в міському пасажирському транспорті - метрополітені, автобусі, трамваї, тролейбусі, фунікулері, міській електричці, який працює у звичайному режимі руху, у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків, керівник відповідного підприємства, установи, організації зобов'язаний протягом одного робочого дня повідомити про це листом відповідному управлінню праці та соціального захисту населення районної в місті Києві державної адміністрації або Департаменту соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з наданням в додатку до листа копії наказу про звільнення такого працівника.

Припинення дії Картки киянина.

Дія Картки киянина припиняється у випадках:

- втрати картки її утримувачем;
- механічного пошкодження картки;
- закінчення терміну дії картки;
- зміни персональних даних утримувача картки, що відображені на картці;
- за бажанням утримувача картки;
- смерті утримувача картки.

Втрата, крадіжка або пошкодження Картки киянина.

У випадку втрати, крадіжки, механічного пошкодження Картка киянина її утримувач може звернутися із заявою на виготовлення нової картки до банку - учасника проекту Картки киянина або в інший пункт оформлення та видачі Карток киянина, в якому було видано картку.

У випадку втрати або крадіжки Картки киянина її утримувач повинен здійснити блокування цієї картки за телефоном, вказаним на картці, або безпосередньо в банку - учаснику проекту "Муніципальна картка "Картка киянина" або в іншому пункті оформлення та видачі муніципальних карток "Картка киянина", в якому було видано картку.

У разі блокування Картки киянина у зв'язку з втратою або викраденням така картка не підлягає розблокуванню. У такому випадку здійснюється виготовлення та видача нової картки.

При блокуванні Картки киянина управлінням праці та соціального захисту населення районної в місті Києві державної адміністрації або Департаментом соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) одночасно здійснюється блокування всіх додатків картки, крім платіжного додатка.

При блокуванні Картки киянина одночасно здійснюється блокування всіх додатків.

Оформлення біометричних документів для громадян, які раніше документувались на територіях, що є тимчасово окупованими.

Нормативна база

- Закон України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус"

- [Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 302 "Про затвердження зразка бланка, технічного опису та Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсним та знищення паспорта громадянина України"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 707 "Деякі питання виготовлення та оформлення паспорта громадянина України в умовах воєнного стану"](#)

В Україні Указом Президента № 64/2022 від 24.02.2022 року "Про введення воєнного стану в Україні" введено воєнний стан та у зв'язку з чим тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина.

Указом Президента № 133/2022 від 14.03.2022 року "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 26 березня 2022 року строком на 30 діб.

Указом Президента № 258/2022 від 14.03.2022 року "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 квітня 2022 року строком на 30 діб.

Указом Президента № 341/2022 від 17.05.2022 року "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 травня 2022 року строком на 90 діб.

Порядок оформлення документів для громадян з тимчасово окупованих територій.

Правила оформлення біометричних документів (паспорт для виїзду за кордон та ID-паспорт) є єдиними для всіх громадян України і затверджені постановами Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 302 (ID-паспорт) та від 7 травня 2014 р. № 152 (паспорт для виїзду за кордон). Важливим етапом оформлення будь-якого документа є ідентифікація особи, без якої жодна особа не може бути документована. Рішення щодо оформлення документа або про відмову в його оформленні приймається за результатами ідентифікації та перевірки належності особи до громадянства України.

Процедура подачі документів.

Документи на оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон подаються до будь-якого підрозділу міграційної служби, незалежно від реєстрації місця проживання. Документи на оформлення першого ID-паспорта подаються:

- Всі громадяни України - відповідно до реєстрації місця проживання
- Особи, зареєстровані як ВПО, подають документи відповідно до місця фактичного проживання, зазначеного у довідці ВПО
- Особи, зареєстровані на території Криму – до будь-якого підрозділу ДМС за місцем фактичного перебування
- Особи, зареєстровані на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, які не мають довідки про реєстрацію ВПО – до будь-якого підрозділу ДМС на території відповідної області, де зареєстровано особу

Перелік документів.

- свідоцтво про народження або документ, що підтверджує факт народження, виданий компетентними органами іноземної держави (далі - свідоцтво про народження);
- оригінали документів, що підтверджують громадянство та посвідчують особу батьків або одного з них, які на момент народження особи перебували у громадянстві України (для підтвердження факту належності особи до громадянства України).

У разі відсутності таких документів або у разі, коли батьки чи один із батьків такої особи на момент її народження були іноземцями або особами без громадянства, або у разі набуття особою громадянства України на території України подається довідка про реєстрацію особи громадянином України.

- паспорт громадянина України для виїзду за кордон (для осіб, які постійно проживали за кордоном, після повернення їх в установленому порядку на проживання в Україну та для осіб, які набули громадянство України за кордоном)
- довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (для внутрішньо переміщених осіб)
- посвідчення про взяття на облік бездомних осіб (для бездомних осіб)
- рішення суду про встановлення особи (для осіб, яких не було встановлено за результатами проведення процедури встановлення особи)
- документи, що підтверджують сплату адміністративного збору, або оригінал документа про звільнення від його сплати. Оригінал документа про звільнення від сплати адміністративного збору повертається заявнику, а до заяви-анкети додається його копія, засвідчена працівником територіального підрозділу ДМС, уповноваженого суб'єкта шляхом проставлення відмітки “Згідно з оригіналом” та підпису із зазначенням його посади, прізвища, ініціалів та дати
- довідку про місце реєстрації особи встановленого зразка

- свідоцтва про народження дітей (якщо такі є)
- довідку про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків з Державного реєстру фізичних осіб - платників податків або повідомлення про відмову від його прийняття
- документ, виданий відповідним органом, установою, організацією, який містить фотозображення особи, - для осіб, які звертаються за оформленням паспорта вперше після досягнення 18-річного віку. У разі відсутності такого документа особа подає письмове звернення в довільній формі, в якому зазначається інформація про адресу місць проживання, навчання, роботи, установ виконання покарань та інша інформація, відомості про батьків або інших родичів, які будуть залучені до проведення процедури встановлення особи
- одну фотокартку розміром 10 x 15 сантиметрів для внесення відцифрованого образу обличчя особи шляхом сканування із застосуванням засобів Реєстру - для оформлення паспорта особі, яка не може пересуватися самостійно у зв'язку з тривалим розладом здоров'я, що підтверджується медичним висновком відповідного закладу охорони здоров'я, оформленим в установленому порядку, або особі, яка відбуває покарання в установах виконання покарань або перебуває на тривалому стаціонарному лікуванні в закладах МОЗ закритого типу (в разі потреби). Фотокартка повинна відповідати вимогам рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) Doc 9303

Строк оформлення документів.

У випадку, якщо заявник подав до оформлення паспорт зразка 1994 року, виданий на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, та не має діючого паспорта для виїзду за кордон, ідентифікація особи буде здійснюватися шляхом направлення запитів з метою отримання інформації.

Відтак процедура ідентифікації може тривати до двох місяців. У таких випадках не рекомендується оплачувати підвищену суму адміністративного збору за термінове оформлення документів (10 робочих днів для ID-паспорта та 7 робочих днів для паспорта для виїзду за кордон).

Проведення ідентифікації.

Ідентифікація особи, на ім'я якої оформляється паспорт і стосовно якої відсутня інформація в базах даних Реєстру, здійснюється відповідно до наявних державних та єдиних реєстрів, інших інформаційних баз, що перебувають у власності держави або підприємств, установ та організацій.

У разі відсутності прямого доступу до наявних державних та єдиних реєстрів, інших інформаційних баз, що перебувають у власності держави або підприємств, установ та організацій, працівник територіального підрозділу ДМС **протягом одного робочого дня з дня прийняття**

заяви-анкети до розгляду заповнює електронну форму запиту та надсилає його до відповідного органу, установи, організації, територіального підрозділу ДМС.

Перевірка за запитом проводиться протягом двох робочих днів з дня його надходження.

За результатами перевірки готується відповідь шляхом заповнення її електронної форми та надсилається до відповідного територіального підрозділу ДМС.

Строк надання відповіді не повинен перевищувати п'яти робочих днів з дня надходження запиту.

У разі термінового оформлення паспорта надсилання запиту здійснюється в день прийняття заяви-анкети до розгляду, а відповідь надається невідкладно в день надходження відповідного запиту.

За відсутності можливості надіслання запитів у електронній формі запити надсилаються на паперових носіях. Допускається надсилання запитів та отримання відповідей каналами відомчої електронної пошти.

Якщо до оформлення документів подається внутрішній паспорт-книжечка зразка 1994 року, ідентифікація проводиться за даними про особу, які зберігаються на паперових носіях у картотеках територіального підрозділу ДМС, яким видавався паспорт. Якщо доступу до картотек немає (актуально для тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим), ідентифікацію може бути проведено за інформацією про особу відповідно до наявних державних та єдиних реєстрів, інших інформаційних баз, що перебувають у власності держави або підприємств, установ та організацій. При цьому, підрозділом ДМС направляються запити для отримання інформації з наявних державних та єдиних реєстрів, інформаційних баз, картотек, у тому числі фотозображення особи, яка дасть змогу ідентифікувати особу.

В процесі перевірки береться до уваги вся інформація, яку повідомив заявник.

Підтвердження періодів роботи на тимчасово окупованій території, що зараховується до стажу роботи.

Нормативна база

- Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»
- Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 1993 р. N 637 «Про затвердження Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній»
- Постанова правління Пенсійного фонду України від 10 листопада 2006 року N 18-1 «Про затвердження Порядку підтвердження періодів роботи, що зараховуються до стажу для призначення пенсії»

Чи можна підтвердити періоди роботи на тимчасово окупованій території?

1 січня 2004 року відбулося набрання чинності [Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»](#), в якому зазначено, що до страхового стажу зараховуються тільки ті періоди роботи, протягом яких сплачувалися страхові внески.

Страховий стаж – це період (строк), протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню та за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок (стаття [24 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»](#)).

Також, в даній статті зазначено, що періоди трудової діяльності та інші періоди, що враховувалися до стажу роботи для призначення пенсії до набрання чинності [Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»](#), зараховуються до страхового стажу в порядку і на умовах, передбачених законодавством, що діяло раніше.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній» передбачено, що *основним документом, що підтверджує стаж роботи, є трудова книжка.*

За відсутності трудової книжки, а також у тих випадках, коли в трудовій книжці відсутні необхідні записи або містяться неправильні чи неточні записи про періоди роботи, **для підтвердження стажу роботи приймаються:**

- дані, наявні в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування,
- довідки,
- виписки із наказів,
- особові рахунки і відомості на видачу заробітної плати,
- посвідчення,
- характеристики,
- письмові трудові договори і угоди з відмітками про їх виконання,
- інші документи, які містять відомості про періоди роботи.

Постановою Правління Пенсійного фонду України від 10.11.2006 № 18-1 «Про затвердження Порядку підтвердження періодів роботи, що зараховуються до стажу для призначення пенсії» визначено процедуру підтвердження періодів роботи до 01 січня 2004 року, якщо в трудовій книжці є записи з виправленнями або недостовірні чи неточні записи про періоди роботи на підприємствах, в установах, організаціях (їх правонаступниках), розташованих на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі.

Дія цього [Порядку](#) поширюється на осіб, які працювали:

- на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці за списком № 1 та на інших роботах із шкідливими і важкими умовами праці за списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затверджених Кабінетом Міністрів України;
- на роботах, що дають право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах;
- на посадах, що дають право на призначення пенсії за вислугу років;
- у період до 01 січня 2004 року на підприємствах, які розташовані на тимчасово окупованій території, та якщо в трудовій книжці є записи з виправленням або недостовірні чи неточні записи про періоди роботи (далі - періоди роботи на підприємствах, які розташовані на тимчасово окупованій території).

Куди звернутися.

Звернутись з питанням підтвердження стажу роботи можна до будь якого територіального органу Пенсійного фонду України незалежно від території обслуговування цього органу.

Звернутись із заявою про підтвердження стажу роботи може як сам заявник, так і його законний представник або представник, який діє на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально.

Підтвердження періодів роботи, що зараховуються до стажу роботи для призначення пенсії на пільгових умовах або за вислугу років та періодів роботи на підприємствах, які розташовані на тимчасово окупованій території, здійснюється **комісіями з питань підтвердження стажу роботи**, що дає право на призначення пенсії (далі - Комісії).

Комісії створюються при головних управліннях Пенсійного фонду України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, до складу яких обов'язково включаються представники органів соціального захисту населення, органів Пенсійного фонду України, Державної служби України з питань праці. До складу Комісії за згодою включаються представники профспілок та організацій Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та регіональних організацій роботодавців та їх об'єднань.

Порядок підтвердження періодів роботи на тимчасово окупованій території, що зараховується до стажу роботи.

З питанням підтвердження періодів роботи на тимчасово окупованій території, що зараховуються до стажу роботи потрібно звернутись до обраного територіального органу Пенсійного фонду України та подати:

- заяву про підтвердження стажу роботи;
- трудову книжку.

У заяві потрібно зазначити дані про **свідків (не менше двох)**, які знають заявника по спільній з ним роботі на одному підприємстві, в установі, організації (у тому числі в колгоспі) і мають документи про свою роботу за період, щодо якого вони підтверджуватимуть роботу заявника.

Особа, яка звернулась з питанням підтвердження періодів роботи на тимчасово окупованій території або її законний представник можуть додатково подавати інші документи про стаж роботи.

Допомога у зборі необхідних документів чи отриманні через портал електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, витягу з Єдиного державного реєстру в електронній формі для підтвердження стажу роботи може надаватись територіальними органами Пенсійного фонду України.

Для підтвердження періодів роботи на підприємствах, які розташовані на тимчасово окупованій території, територіальний орган Пенсійного фонду України запрошує та опитує свідків зазначених заявником в заяві.

Якщо свідок проживає (перебуває) в іншій адміністративно-територіальній одиниці України, ніж та, в якій проживає (перебуває) заявник, територіальний орган Пенсійного фонду України звертається до територіального органу Пенсійного фонду України за місцем проживання (перебування) свідка для його опитування.

Запрошення свідку надсилається *протягом трьох робочих днів* з дня звернення заявника до територіального органу Пенсійного фонду України (з дня одержання запиту територіальним органом Пенсійного фонду України за місцем проживання (перебування) свідка).

Запрошення свідка, який проживає на тимчасово окупованій території у *Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі*, для його опитування здійснюється особою, яка звернулась з даним питанням. Опитування проводиться територіальним органом Пенсійного фонду України, який обирає свідок.

Зверніть увагу! Результати опитування свідка оформляються *Актом опитування свідка* (додаток 3 до [Порядку № 18-1](#))

Свідок, що проживає за межами України, надсилає заяву, в якій зазначається інформація про спільний період роботи на одному підприємстві із заявником, легалізовану органами Міністерства закордонних справ України (у разі якщо інше не передбачено законодавством України, міжнародними договорами, в яких бере участь Україна) або дипломатичним представництвом чи консульською установою України в державі проживання свідка. До заяви свідок додає завірених копії документів про свою роботу за час, щодо якого він підтверджує роботу заявника.

Термін розгляду.

Заява про підтвердження стажу роботи разом з документами *протягом п'яти робочих днів* передаються на розгляд Комісії.

Комісії розглядають заяви про підтвердження стажу роботи, на бажання заявника, у його присутності або в присутності його законного представника, або представника, який діє на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально. Комісії приймають рішення щодо

підтвердження стажу роботи або про відмову в його підтвердженні та **не пізніше п'яти робочих днів** з дня його прийняття повідомляють заявника про прийняте рішення.

Рішення Комісії можуть бути оскаржені в Пенсійному фонді України або в судовому порядку.

Підтвердження факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я.

Нормативна база

- Закон України "Про охорону дитинства"
- Закон України "Про судову експертизу"
- Закон України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2013 № 9 "Про затвердження Порядку підтвердження факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я"
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 № 545 "Про впорядкування ведення медичної документації, яка засвідчує випадки народження і смерті"
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.2013 № 679 "Про затвердження Порядку утворення медичної консультативної комісії з підтвердження факту народження жінкою дитини поза закладом охорони здоров'я та положення про неї"
- Положення про медичну консультативну комісію з підтвердження факту народження жінкою дитини поза закладом охорони здоров'я, затвержене наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.2013 № 679
- Наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5 "Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні"
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України від 17.12.2013 № 1095/1239 "Про затвердження Інструкції щодо заповнення форми акта органу внутрішніх справ України та закладу охорони здоров'я про підкинуту чи знайдену дитину та її доставку"

Порядок встановлення факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я.

Фактом народження жінкою дитини поза закладом охорони здоров'я (далі - факт народження дитини) є випадки, коли такими закладами не проводився огляд жінки та дитини, у тому числі на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження (пункт 1 Порядку підтвердження факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2013 № 9).

Місцем народження дитини поза закладом охорони здоров'я може бути:

- діти, які народилися в експедиції або в іншій віддаленій місцевості, де немає органів державної реєстрації актів цивільного стану;
- дитина народилася під час перебування матері на морському, річковому, повітряному судні, у потязі або в іншому транспортному засобі;
- дитина народилася, на території де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження;
- народження дитини жінкою, яка тримається в установі виконання покарань чи слідчому ізоляторі (пункти 5-7 глави 1 розділу III [Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5](#)).

Зазначений перелік не є вичерпним.

Заявники.

Заявниками щодо підтвердження факту народження дитини є:

- жінка, яка народила дитину;
- її чоловік;
- родичі;
- інші особи;
- представники служби у справах дітей (пункт 3 [Порядку](#)).

Куди звертатися?

Встановлення факту народження жінкою дитини поза закладом охорони здоров'я здійснюється **медичною консультативною комісією** (далі - комісія), яка утворюється Міністерством охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, структурними підрозділами з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій відповідно до [Порядку утворення медичної консультативної комісії з підтвердження факту народження жінкою дитини поза закладом охорони здоров'я та положення про неї, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.2013 № 679](#).

Строк звернення для встановлення факту.

Заявник повинен звернутись до відповідної комісії **не пізніше одного тижня** з ймовірного дня народження дитини поза закладом охорони здоров'я, факт народження якої потребує підтвердження.

Перелік необхідних документів.

1. письмова заява (у довільній формі);
2. паспорт або інший документ, що посвідчує особу;
3. [обмінна карта пологового будинку, пологового відділення лікарні або виписка з медичної карти амбулаторного \(стаціонарного\) хворого за формою відповідно № 113/о або 027/о;](#)
4. результати аналізів, ультразвукового дослідження, проведених під час вагітності жінки, яка народила дитину поза закладом охорони здоров'я;
5. копія [картки виклику медичної швидкої допомоги](#) за формою № 109/о;
6. довідка про генетичну спорідненість між жінкою, яка народила дитину поза закладом охорони здоров'я, та дитиною;
7. [медична довідку лікарсько-консультативної комісії лікувально-профілактичного закладу про огляд дитини, яка народилася поза закладом охорони здоров'я, згідно з додатком 1 та медичну довідку лікарсько-консультативної комісії лікувально-профілактичного закладу про огляд жінки для підтвердження факту народження дитини згідно з додатком 2;](#)
8. інші документи, які підтверджують надання медичної допомоги жінці у зв'язку з пологами (пункт 4 [Порядку](#)).

Документи, зазначені у пунктах 3-8, подаються заявником у разі їх наявності.

У разі відсутності медичних довідок, зазначених у пункті 7, комісія приймає рішення про обов'язковий огляд жінки та дитини і направляє їх для проведення такого огляду. Рішення про підтвердження факту народження дитини приймається у разі, коли ймовірна дата пологів жінки збігається з вірогідним віком дитини, або наявності довідки про генетичну спорідненість між жінкою, яка народила дитину поза закладом охорони здоров'я, та дитиною.

Строк прийняття рішення.

За результатами аналізу документів, комісія **не пізніше 10 календарних днів** з моменту їх отримання приймає рішення про підтвердження або відмову у підтвердженні факту народження дитини та складає [висновок за формою згідно з додатком 3](#) у двох примірниках.

Після підтвердження факту народження дитини заклад охорони здоров'я, під наглядом якого перебуває дитина, видає на підставі висновку комісії заявникові медичну довідку про перебування дитини під наглядом лікувального закладу за [формою № 103-1/о](#), яка є підставою для проведення державної реєстрації народження дитини в органах державної реєстрації актів цивільного стану.

Підтвердження факту народження дитини на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Заявники та перелік документів.

Жінка, яка народила дитину, її родичі, інші особи, уповноважені представляти її інтереси, звертаються до комісії з питань підтвердження факту народження дитини на непідконтрольній території з письмовою заявою, складеною у довільній формі, щодо підтвердження факту народження дитини.

До заяви додаються:

1. копія паспорта громадянина України чи іншого документа, що посвідчує особу;
2. результати аналізів, ультразвукового дослідження, проведених під час вагітності жінки, яка народила дитину на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження;
3. виписка з медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого;
4. інші документи, які підтверджують надання медичної допомоги жінці у зв'язку з вагітністю та/або пологами (пункт 11 [Порядку](#)).

Заявник або особи, уповноважені представляти його інтереси, під час подання заяви пред'являють паспорт громадянина України або інший документ, що підтверджує особу.

Документи подаються до комісії з питань підтвердження факту народження дитини на непідконтрольній території (у разі їх наявності) особисто або через уповноваженого представника міжнародної гуманітарної організації, члени якої включені до складу комісії з питань підтвердження факту народження дитини на непідконтрольній території, та можуть бути прийняті такою комісією тільки за умови, якщо вони видані представником міжнародної гуманітарної організації.

Документи, передбачені пунктом 1, у разі подання через представника міжнародної гуманітарної організації приймаються комісією з питань підтвердження факту народження дитини на непідконтрольній території тільки за умови їх посвідчення жінкою, яка народила дитину, її родичами, іншими особами, уповноваженими представляти її інтереси, з проставленням підпису, ініціалів та прізвища, відмітки “Згідно з оригіналом”, дати засвідчення копії та представником такої міжнародної гуманітарної організації шляхом проставлення реквізитів такої організації, в тому числі печатки (за наявності).

Строк прийняття рішення.

Протягом двох днів після отримання документів, комісія з питань підтвердження факту народження дитини на непідконтрольній території приймає рішення про огляд жінки та дитини і направляє їх для проведення такого огляду до закладу охорони здоров'я, розташованого на підконтрольній території.

Виїзд фахівців на територію, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

У разі відсутності можливості у жінки з дитиною, факт народження якої потребує підтвердження, прибути для проведення огляду в закладі охорони здоров'я, розташованому на контрольованій території, комісія з питань підтвердження факту народження дитини на непідконтрольній території, **протягом 10 календарних днів** з дня отримання відповідної заяви приймає рішення про виїзд фахівців за спеціальностями “Акушерство та гінекологія”, “Неонатологія” та “Медична генетика” для проведення такого огляду.

Виїзд фахівців на територію, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, є добровільним та здійснюється за умови надання ними письмової згоди на виїзд та отримання відповідного дозволу на перетинання лінії зіткнення для в'їзду на тимчасово неконтрольовану (контрольовану) територію та виїзду з неї.

За результатами проведення огляду дитини відповідні фахівці видають **медичну довідку про огляд дитини** для підтвердження факту народження згідно з [додатком 1](#), яка містить загальні відомості про ймовірну дату народження та стать дитини, її вагу, зріст та загальний стан її здоров'я на момент огляду.

За результатами проведення огляду жінки відповідні фахівці видають **медичну довідку про огляд жінки** для підтвердження факту народження нею дитини згідно з [додатком 2](#), яка містить загальні відомості про огляд жінки та висновок про ймовірну дату пологів (пункт 13 [Порядку](#)).

Підстави проведення дослідження на генетичну спорідненість між жінкою і дитиною

У разі коли огляд жінки та дитини, не проводився, видача висновку є можливою за умови проведення дослідження на генетичну спорідненість між жінкою і дитиною, а також надання документів, що підтверджують ймовірну дату народження дитини.

Для проведення дослідження на генетичну спорідненість між жінкою і дитиною, факт народження якої потребує підтвердження, та отримання відповідного висновку жінка, яка народила дитину, її родичі, інші особи, уповноважені представляти її інтереси, можуть звернутися до державної спеціалізованої установи, що є суб'єктом судово-експертної діяльності відповідно до статті 7 Закону України "Про судову експертизу" (далі - державна спеціалізована установа) (пункт 14 Порядку).

Дії особи у разі неможливості прибуття до державної спеціалізованої установи для подання генетичного матеріалу.

У разі неможливості прибуття до державної спеціалізованої установи для подання генетичного матеріалу, забір цього матеріалу може здійснити уповноважений представник міжнародної гуманітарної організації, члени якої включені до складу комісії.

За результатами дослідження державна спеціалізована установа видає жінці, яка народила дитину, її родичам, іншим особам, уповноваженим представляти її інтереси, або представнику міжнародної гуманітарної організації довідку про генетичну спорідненість між жінкою, яка народила дитину на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та дитиною (пункт 15 Порядку).

Порядок та строки прийняття рішення про підтвердження факту народження

Рішення про підтвердження факту народження дитини приймається, коли ймовірна дата пологів жінки збігається з вірогідним віком дитини, а також проведено огляд жінки та дитини або надано результати дослідження на генетичну спорідненість.

Рішення про підтвердження або відмову у підтвердженні факту народження дитини приймається комісією за результатами розгляду документів, **не пізніше ніж протягом 10 календарних днів з моменту їх отримання**, про що складається висновок згідно з додатком 3 у двох примірниках.

На підставі висновку про підтвердження факту народження дитини комісія з питань підтвердження факту народження дитини на непідконтрольній території **не пізніше ніж протягом 2 календарних днів з дати складення висновку** видає медичне свідоцтво про народження (із зазначенням дати його видачі) за **формою № 103/о**, яке засвідчується підписом керівника лікувального закладу, працівники якого входили до складу комісії.

Підстави відмови у встановленні факту народження дитини потрібно розглядати в рамках конкретного випадку. У разі відмови у підтвердженні факту народження дитини один примірник висновку негайно надсилається територіальним органам Національної поліції в Донецькій або Луганській областях, а другий залишається в матеріалах комісії з питань підтвердження факту народження дитини на непідконтрольній території.

Судовий порядок встановлення факту народження дитини.

У разі якщо документи про народження дитини відсутні, то державна реєстрація її народження проводиться на підставі рішення суду про встановлення факту народження в порядку окремого провадження.

Додатково.

У випадку виявлення знайденої або підкинutoї новонародженої дитини поза межами закладу охорони здоров'я, згідно з наказу Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України від 17.12.2013 № 1095/1239 "Про затвердження Інструкції щодо заповнення форми акта органу внутрішніх справ України та закладу охорони здоров'я про підкинutoу чи знайдену дитину та її доставку", передбачено повідомлення працівників правоохоронних органів.

Пільги та гарантії внутрішньо переміщеної особи.

Нормативна база

- Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"
- Закон України "Про зайнятість населення"
- Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття"
- Закон України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції"
- Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"
- Закон України "Про професійну (професійно-технічну) освіту"
- Закон України "Про охорону дитинства"
- Закон України "Про вищу освіту"

Основні положення.

Внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру (ст. 1 [Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#)).

Зверніть Увагу! Зазначені обставини вважаються загальновідомими і такими, що не потребують доведення, якщо інформація про них міститься в офіційних звітах (повідомленнях) Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Міжнародного Комітету Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, розміщених на веб-сайтах зазначених організацій, або якщо щодо таких обставин уповноваженими державними органами прийнято відповідні рішення.

Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

Україна гарантує вжиття усіх можливих заходів передбачених законодавством України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України щодо захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО), створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в Україні.

Пільги ВПО.

[Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#):

1. Взята на облік ВПО, яка не має документів, необхідних для надання **статусу безробітного**, отримує статус безробітного без вимог, що застосовуються за звичайної процедури.
2. **Припинення самозайнятості** ВПО здійснюється за її заявою та спрощеною процедурою (без вимог, що застосовуються за звичайної процедури) за місцем проживання такої особи у відповідному [територіальному органі Державної міграційної служби України](#), на підставі довідки про взяття на облік ВПО.
3. Реєстрація ВПО юридичної особи (за умов її входження до складу засновників такої юридичної особи) або **реєстрація такою ВПО фізичної особи - підприємця** здійснюється за її заявою та спрощеною процедурою (без вимог, що застосовуються

за звичайної процедури) за місцем проживання такої особи у відповідному територіальному органі, уповноваженому здійснювати державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, на підставі довідки про взяття на облік ВПО.

4. Взята на облік ВПО має право на **забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації**, на одержання реабілітаційних послуг відповідно до законодавства за місцем проживання.
5. Заходи щодо забезпечення **прийому, проїзду, розміщення та облаштування** вимушених переселенців є видатковими зобов'язаннями України та органів місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції щодо забезпечення соціальних прав і гарантій громадян України.
6. З метою забезпечення будівництва та інвестування у розвиток житлової інфраструктури міст та населених пунктів відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування разом із державними банківськими установами, а також за наявності можливостей залучення міжнародної гуманітарної або благодійної допомоги формують для ВПО регіональні **довгострокові програми з пільгового кредитування** (у тому числі - іпотечного) будівництва або придбання житла.
7. У разі виділення адресної цільової благодійної або міжнародної благодійної допомоги для будівництва або придбання житла для ВПО з тимчасово окупованої території чи у районах ведення військових дій чи проведення антитерористичної операції такі кошти не оподатковуються прибутковим податком та податком на додану вартість.

Гарантії ВПО у сфері зайнятості населення.

Закон України "Про зайнятість населення":

- Компенсація зареєстрованому безробітному з числа ВПО **фактичних транспортних витрат на переїзд** до іншої адміністративно-територіальної одиниці місця працевлаштування, а також витрат для проходження за направленням **територіальних органів Державної служби зайнятості України**, попереднього медичного та наркологічного огляду відповідно до законодавства, якщо це необхідно для працевлаштування;
- компенсація витрат роботодавця на оплату праці (але не вище середнього рівня заробітної плати, що склався у відповідному регіоні за минулий місяць) за працевлаштування зареєстрованих безробітних з числа ВПО на умовах строкових трудових договорів тривалістю не більше 6 календарних місяців, за умови збереження гарантій зайнятості такої особи протягом періоду, що перевищує тривалість виплати у два рази;
- компенсація витрат роботодавця, який працевлаштовує зареєстрованих безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб строком не менше ніж на 12 календарних місяців, на перепідготовку та підвищення кваліфікації таких осіб. Сума компенсації встановлюється в межах вартості навчання з перепідготовки та підвищення кваліфікації,

але не може перевищувати десятикратний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на дату здійснення роботодавцем такої оплати.

Гарантії ВПО у сфері соціального страхування на випадок безробіття.

Порядок надання допомоги по безробіттю врегульовано [Законом України «загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»](#) та [Порядок надання допомоги по безробіттю](#), у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності, затвердженим наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 06 квітня 2020 року № 624.

Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття": ВПО, яка не має документів, необхідних для надання статусу безробітного має право на **допомогу по безробіттю** у мінімальному розмірі.

Загальна тривалість виплати допомоги по безробіттю для ВПО не може перевищувати 180 календарних днів.

Пільги ВПО у сфері правових відносин між фізичними і юридичними особами, які знаходяться на тимчасово окупованій території або за її межами.

Відповідно до частини шостої статті 15 [Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#) впродовж строку тимчасової окупації особи, які проживають на тимчасово окупованій території або перемістилися з неї, звільняються від обов'язку погашення основної суми іпотечного кредиту та нарахованих відсотків за ним, якщо об'єктом іпотеки є майно, розташоване (zareestrowane) на території, що після укладення такого іпотечного договору була тимчасово окупована. Національний банк України приймає рішення про зміну класифікації таких іпотечних кредитів або інші рішення з метою недопущення погіршення ліквідності (фінансового стану) кредитора.

Зазначене положення не поширюється на об'єкти житлової нерухомості, загальна площа якого перевищує показники, встановлені статтею 266 Податкового кодексу України.

Пільги ВПО під час проведення антитерористичної операції.

Закон України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції":

на час проведення антитерористичної операції **забороняється нарахування пені та/або штрафів** на основну суму заборгованості із зобов'язань за кредитними договорами та договорами позики з 14 квітня 2014 року громадянам України, які зареєстровані та постійно проживають або переселилися у період з 14 квітня 2014 року з населених пунктів, визначених у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку, де проводилася антитерористична операція, а також юридичним особам та фізичним особам - підприємцям, що провадять (провадили) свою господарську діяльність на території населених пунктів, визначених у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку, де проводилася антитерористична операція.

Банки та інші фінансові установи, а також кредитори зобов'язані скасувати зазначеним у цій статті особам пеню та/або штрафи, нараховані на основну суму заборгованості із зобов'язань за кредитними договорами і договорами позики у період проведення антитерористичної операції.

Пільги ВПО у сфері освіти.

Держава забезпечує дітям, зареєстрованим як ВПО, у тому числі дітям, які навчаються за денною формою навчання у вищих навчальних закладах, - до закінчення навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, державну цільову підтримку для здобуття вищої освіти у державних та комунальних навчальних закладах ([абзац перший частини п'ятнадцятої статті 44 Закону України "Про вищу освіту"](#)).

Пільгові категорії вступників.

Нормативна база

- Закон України «Про вищу освіту»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 27 квітня 2022 року № 392 «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році» (далі - Порядок)

Право на зарахування до закладу вищої освіти за результатами співбесіди.

На зарахування до вищого навчального закладу за результатами співбесіди мають право:

- особи з інвалідністю внаслідок війни відповідно до статті 7 [Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»](#) (на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра);
- особи, яким [Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»](#) надано право на прийом без екзаменів до державних закладів вищої освіти за результатами співбесіди;
- особи з інвалідністю, які неспроможні відвідувати заклад освіти (за рекомендацією органів охорони здоров'я та соціального захисту населення).

Для цих категорій вступників індивідуальна усна співбесіда може проводитись дистанційно за рішенням закладу вищої освіти.

Конкурсний відбір за результатами індивідуальної усної співбесіди або зовнішнього незалежного оцінювання 2019-2021 років, національного мультипредметного тесту 2022 року.

◆ Можуть проходити вступні випробування у формі індивідуальної усної співбесіди замість національного мультипредметного тесту та в разі отримання кількості балів за кожний з предметів не менше ніж встановлений закладом вищої освіти мінімальний рівень допускаються до участі в конкурсному відборі під час вступу для здобуття вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра:

- особи, визнані постраждалими учасниками Революції Гідності, учасниками бойових дій відповідно до [Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»](#), зокрема ті з них, які проходять військову службу (крім військовослужбовців строкової служби) в порядку, визначеному відповідними положеннями про проходження військової служби громадянами України;
- особи, яким за рішенням регламентної комісії при регіональному центрі оцінювання якості освіти відмовлено в реєстрації для участі в 2022 році в зовнішньому незалежному оцінюванні через неможливість створення особливих (спеціальних) умов (за умови подання до приймальної комісії закладу вищої освіти копії медичного висновку за формою первинної облікової документації № 086-3/о «Медичний висновок про створення особливих (спеціальних) умов для проходження зовнішнього незалежного оцінювання», затвердженою [наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства](#)

охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900 «Деякі питання участі в зовнішньому незалежному оцінюванні та вступних іспитах осіб, які мають певні захворювання та/або патологічні стани, інвалідність», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 грудня 2016 року за № 1707/29837, що завіреним підписом секретаря регламентної комісії при регіональному центрі оцінювання якості освіти і печаткою регіонального центру оцінювання якості освіти, та відповідного витягу з протоколу засідання регламентної комісії при регіональному центрі оцінювання якості освіти);

- особи, яким на запит щодо можливості створення спеціальних умов для проходження національного мультипредметного тесту Українським центром оцінювання якості освіти надано відмову в їх створенні через відсутність організаційно-технологічних можливостей (за умови подання до приймальної комісії закладу вищої освіти медичного висновку, у якому зазначено про необхідність створення певних умов для проходження національного мультипредметного тесту, та відповідного підтвердження Українського центру оцінювання якості освіти про неможливість їх створення).

Особи цих категорій беруть участь у конкурсному відборі за результатами індивідуальної усної співбесіди або зовнішнього незалежного оцінювання 2019-2021 років (у будь-яких комбінаціях за їх вибором), національного мультипредметного тесту 2022 року.

◆ Можуть проходити вступні випробування у формі індивідуальної усної співбесіди замість національного мультипредметного тесту та в разі отримання кількості балів за кожний з предметів не менше ніж встановлений закладом вищої освіти мінімальний рівень допускаються до участі в конкурсному відборі під час вступу для здобуття вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти мінімальний рівень допускаються до участі в конкурсному відборі:

- особи, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія, територія населених пунктів на лінії зіткнення або які переселилися з неї після 01 січня 2022 року.

Такі особи беруть участь у конкурсному відборі за результатами індивідуальної усної співбесіди або національного мультипредметного тесту.

Вступ для здобуття ступеня магістра зі спеціальності «Право» та «Міжнародне право».

За результатами вступних іспитів у закладі вищої освіти (замість єдиного вступного іспиту з іноземної мови та єдиного фахового вступного випробування з права та загальних навчальних правничих компетентностей) та під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за усіма спеціальностями (замість єдиного вступного іспиту з іноземної мови) мають право на участь у конкурсному відборі наступні особи:

- які не можуть взяти участі в єдиному вступному іспиті та/або єдиному фаховому вступному випробуванні через наявність у них захворювань, зазначених у Переліку захворювань та патологічних станів, що можуть бути перешкодою для проходження зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженому [наказом Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900](#), зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2016 року за № 1707/29837;
- які для виконання єдиного вступного іспиту та/або єдиного фахового вступного випробування потребують створення інших особливих умов, ніж зазначені у Переліку особливих (спеціальних) умов, що створюються для осіб з особливими освітніми потребами в пунктах проведення зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженому [наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900](#), зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2016 року за № 1708/29838, за кодами 0101–0104, 0201–0203, 0206, 0301–0306, 0401, 0501, 0601, 0701, 0702;
- вступники, звільнені з військової служби починаючи з 01 квітня 2021 року;
- військовослужбовці-контрактники, поліцейські, рятувальники, особи рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби, курсанти вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти з специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти при вступі на навчання на освітні програми в галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону».

Конкурсний відбір в межах квоти.

1. Беруть участь у конкурсному відборі **в межах квоти-1** на місця державного або регіонального замовлення (крім випадку, якщо в заяві зазначено: «Претендую на участь у конкурсі виключно на місця за кошти фізичних та/або юридичних осіб, повідомлений про неможливість переведення в межах вступної кампанії на місця державного або регіонального замовлення»):

- діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа.

Спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти

Категорії вступників	Спеціальні умови
----------------------	------------------

<p>Особи з інвалідністю внаслідок війни відповідно до статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»</p> <p><i>(на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Проходять вступні випробування у формі індивідуальної усної співбесіди або творчого конкурсу. <p>Індивідуальна усна співбесіда може проводитись дистанційно за рішенням закладу вищої освіти.</p>
<p>Особи, яким Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»</p> <p><i>(надано право на прийом без екзаменів до державних закладів вищої освіти за результатами співбесіди)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Зарахування за результатами співбесіди (в разі позитивної оцінки) на навчання на основі повної загальної середньої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра за кошти державного або місцевого бюджету (за державним або регіональним замовленням).
<p>Особи з інвалідністю, які неспроможні відвідувати заклад освіти</p> <p><i>(за наявності рекомендації на навчання від органів охорони здоров'я та соціального захисту населення)</i></p>	
<p>Особи, визнані постраждалими учасниками Революції Гідності, учасниками бойових дій відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», зокрема ті з них, які проходять військову службу (крім військовослужбовців строкової служби) в порядку, визначеному відповідними положеннями про проходження військової служби громадянами України</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Можуть проходити вступні випробування у формі індивідуальної усної співбесіди замість національного мультипредметного тесту. ● Участь у конкурсному відборі за результатами індивідуальної усної співбесіди або зовнішнього незалежного оцінювання 2019-2021 років (у будь-яких комбінаціях за їх вибором), національного мультипредметного тесту 2022 року. ● Участь у конкурсному відборі в межах квоти-1 на місяць

<p>Особи, яким за рішенням регламентної комісії при регіональному центрі оцінювання якості освіти відмовлено в реєстрації для участі в 2022 році в зовнішньому незалежному оцінюванні через неможливість створення особливих (спеціальних) умов</p> <p><i>(за умови подання до приймальної комісії закладу вищої освіти копії медичного висновку за формою первинної облікової документації № 086-3/о «Медичний висновок про створення особливих (спеціальних) умов для проходження зовнішнього незалежного оцінювання», затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900 «Деякі питання участі в зовнішньому незалежному оцінюванні та вступних іспитах осіб, які мають певні захворювання та/або патологічні стани, інвалідність»)</i></p>	<p>державного або регіонального замовлення</p>
<p>Особи, яким на запит щодо можливості створення спеціальних умов для проходження національного мультипредметного тесту Українським центром оцінювання якості освіти надано відмову в їх створенні через відсутність організаційно-технологічних можливостей</p> <p><i>(за умови подання до приймальної комісії закладу вищої освіти медичного висновку, у якому зазначено про необхідність створення певних умов для проходження національного мультипредметного тесту, та відповідного підтвердження Українського центру оцінювання якості освіти про неможливість їх створення)</i></p>	

<p>Особи з порушенням зору, які використовують(вали) в процесі навчання шрифт Брайля та потребують створення особливої (спеціальної) умови за кодом 0205 Переліку особливих (спеціальних) умов, що створюються для осіб з особливими освітніми потребами в пунктах проведення зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900</p>	<p>Участь у конкурсному відборі за результатами індивідуальної усної співбесіди або зовнішнього незалежного оцінювання 2019-2021 років (у будь-яких комбінаціях за їх вибором)</p>
<p>Особи, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія, територія населених пунктів на лінії зіткнення або які переселилися з неї після 01 січня 2022 року</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Участь у конкурсному відборі за результатами індивідуальної усної співбесіди або національного мультипредметного тест. ● Участь у конкурсному відборі в межах квоти-2 на місця державного або регіонального замовлення
<p>Діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа</p>	<p>Участь у конкурсному відборі в межах квоти-1 на місця державного або регіонального замовлення</p>
<p>Діти загиблих (померлих) осіб, визначених у частині першій статті 10-1 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», особи з їх числа</p>	<p>Підлягають переведенню на вакантні місця державного або регіонального замовлення якщо вони зараховані на навчання за іншими джерелами фінансування на відкриту або фіксовану конкурсну пропозицію</p>
<p>Особи, один з батьків яких загинув або помер внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у Революції Гідності</p>	

<p>Особи, один з батьків яких є учасником бойових дій на території інших держав, який загинув (пропав безвісти) або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час воєнних дій та конфліктів на території інших держав, а також внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на території інших держав під час цих дій та конфліктів</p>	
<p>Особи, у яких один з батьків (усиновлювачів) був військовослужбовцем, який загинув чи визнаний судом безвісно відсутньою особою під час виконання ним обов'язків військової служби</p>	
<p>Особи, у яких один із батьків (усиновлювачів) був поліцейським, який загинув чи визнаний судом безвісно відсутньою особою під час виконання ним службових обов'язків, протягом трьох років після здобуття відповідної загальної середньої освіти.</p>	
<p>Особи з інвалідністю I, II груп та діти з інвалідністю віком до 18 років, яким не протипоказане навчання за обраною спеціальністю</p>	<p>Можуть бути переведені на вакантні місця державного або регіонального замовлення, якщо вони зараховані на навчання за іншими джерелами фінансування на відкриту або фіксовану конкурсну пропозицію і не отримували рекомендацію на місця державного або регіонального замовлення</p>
<p>Особи з інвалідністю з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та потерпілих від Чорнобильської катастрофи, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, хворі внаслідок Чорнобильської катастрофи на променеви хворобу (категорія 1) та особи, які постійно проживали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення з моменту аварії до прийняття постанови про відселення (категорія 2)</p>	<p>Можуть бути переведені на вакантні місця державного або регіонального замовлення, якщо вони зараховані на навчання за іншими джерелами фінансування на відкриту або фіксовану конкурсну пропозицію і не отримували рекомендацію на місця державного або регіонального замовлення</p>

Діти осіб (а також особи з їх числа, які здобули повну загальну середню освіту в рік вступу), визнаних постраждалими учасниками Революції Гідності, учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни, відповідно до [Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»](#)

Шахтарі, які мають стаж підземної роботи не менше ніж три роки, а також протягом трьох років після здобуття загальної середньої освіти особи, батьки яких є шахтарями та мають стаж підземної роботи не менше ніж 15 років або які загинули внаслідок нещасного випадку на виробництві чи стали особами з інвалідністю I або II групи

Вступники, які брали участь у вступній кампанії за результатами спеціально організованої сесії національного мультипредметного тесту, магістерського комплексного тесту, магістерського тесту навчальної компетентності подають документи у визначені Міністерством освіти і науки України строки та отримують рекомендацію до зарахування в разі отримання конкурсного бала, який був достатнім для вступу на місця державного (регіонального) замовлення при адресному розміщенні бюджетних місць

Особи, які користуються спеціальними умовами участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти за державним (регіональним) замовленням на основі повної загальної середньої освіти відповідно до пунктів 2-5 розділу VIII [Порядку](#) і не були зараховані на місця державного (регіонального) замовлення

Особи, які є внутрішньо переміщеними особами відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»	Можуть бути переведені на вакантні місця державного або регіонального замовлення, якщо вони зараховані на навчання за іншими джерелами фінансування на відкриту або фіксовану конкурсну пропозицію, якщо вони зараховані на навчання за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб, і не отримували рекомендацію на місця державного або регіонального замовлення
Діти з багатодітних сімей (п'ять і більше дітей)	
Військовослужбовці та особи, залучені до Сил територіальної оборони, поліцейські, рятувальники, особи рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби (у разі наявності підтверджувальних документів)	Під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за кошти фізичних та юридичних осіб до вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти беруть участь у конкурсному відборі за результатами тільки фахового іспиту

Переведення на вакантні місця державного або регіонального замовлення.

*Підлягають переведенню на вакантні місця державного або регіонального замовлення в порядку, передбаченому **Порядком**, якщо вони зараховані на навчання за іншими джерелами фінансування на відкриту або фіксовану конкурсну пропозицію і не отримували рекомендацію на місця державного або регіонального замовлення (крім випадку, якщо в заяві зазначено: «Претендую на участь у конкурсі виключно на місця за кошти фізичних та/або юридичних осіб, повідомлений про неможливість переведення в межах вступної кампанії на місця державного або регіонального замовлення»):*

- діти загиблих (померлих) осіб, визначених у частині першій статті 10-1 [Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»](#), особи з їх числа;
- особи, один з батьків яких загинув або помер внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у Революції Гідності;
- особи, один з батьків яких є учасником бойових дій на території інших держав, який загинув (пропав безвісти) або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час воєнних дій та конфліктів на території інших держав, а також

внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на території інших держав під час цих дій та конфліктів;

- особи, у яких один з батьків (усиновлювачів) був військовослужбовцем, який загинув чи визнаний судом безвісно відсутньою особою під час виконання ним обов'язків військової служби;
- особи, у яких один із батьків (усиновлювачів) був поліцейським, який загинув чи визнаний судом безвісно відсутньою особою під час виконання ним службових обов'язків, протягом трьох років після здобуття відповідної загальної середньої освіти.

Можуть бути переведені на вакантні місця державного або регіонального замовлення в порядку, передбаченому [Порядком](#), якщо вони зараховані на навчання за іншими джерелами фінансування на відкриту або фіксовану конкурсну пропозицію і не отримували рекомендацію на місця державного або регіонального замовлення:

- особи з інвалідністю I, II груп та діти з інвалідністю віком до 18 років, яким не протипоказане навчання за обраною спеціальністю;
- особи з інвалідністю з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та потерпілих від Чорнобильської катастрофи, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, хворі внаслідок Чорнобильської катастрофи на променеву хворобу (категорія 1) та особи, які постійно проживали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення з моменту аварії до прийняття постанови про відселення (категорія 2);
- діти осіб (а також особи з їх числа, які здобули повну загальну середню освіту в рік вступу), визнаних постраждалими учасниками Революції Гідності, учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни, відповідно до [Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»](#);
- шахтарі, які мають стаж підземної роботи не менше ніж три роки, а також протягом трьох років після здобуття загальної середньої освіти особи, батьки яких є шахтарями та мають стаж підземної роботи не менше ніж 15 років або які загинули внаслідок нещасного випадку на виробництві чи стали особами з інвалідністю I або II групи;
- вступники, які брали участь у вступній кампанії за результатами спеціально організованої сесії національного мультипредметного тесту, магістерського комплексного тесту, магістерського тесту навчальної компетентності подають документи у визначені Міністерством освіти і науки України строки та отримують рекомендацію до зарахування в разі отримання конкурсного бала, який був достатнім для вступу на місця державного (регіонального) замовлення при адресному розміщенні бюджетних місць;
- особи, які користуються спеціальними умовами участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти за державним (регіональним) замовленням на основі повної загальної середньої освіти відповідно до пунктів 2-5 розділу VIII [Порядку](#) і не були зараховані на місця державного (регіонального) замовлення (крім випадку, якщо у відповідних заявах зазначено: «Претендую на участь у конкурсі виключно на місця за кошти фізичних та/або юридичних осіб, повідомлений про неможливість переведення в межах вступної кампанії на місця державного або регіонального замовлення»).

Можуть бути переведені на вакантні місця державного або регіонального замовлення в порядку, передбаченому [Порядком](#), якщо вони зараховані на навчання за іншими джерелами фінансування на відкриту або фіксовану конкурсну пропозицію, якщо вони зараховані на навчання за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб, і не отримували рекомендацію на місця державного або регіонального замовлення (крім випадку, якщо у відповідних заявах зазначено: «Претендую на участь у конкурсі виключно на місця за кошти фізичних та/або юридичних осіб, повідомлений про неможливість переведення в межах вступної кампанії на місця державного або регіонального замовлення»):

- особи, які є внутрішньо переміщеними особами відповідно до [Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#);
- діти з багатодітних сімей (п'ять і більше дітей).

Переміщення осіб через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей.

Нормативна база

- [Закон України "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях"](#)
- [Указ Президента України від 7 лютого 2019 року № 32/2019 "Про межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 р. № 815 "Про затвердження порядку в'їзду осіб, переміщення товарів на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях і виїзду осіб, переміщення товарів з таких територій"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 29 січня 2020 р. № 62 "Деякі питання в'їзду/виїзду громадян України на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях"](#)
- [Наказ першого заступника керівника Антитерористичного центру при Службі Безпеки України від 14 квітня 2017 року № 222-ог "Про затвердження тимчасового порядку контролю за переміщенням осіб через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей"](#)

Згідно Указу Президента України № 64/2022 від 24.02.2022р. "Про введення воєнного стану в Україні" на території України було введено воєнний стан з 24 лютого 2022 року на 30 діб, у зв'язку з чим тимчасово, на період правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадян.

Указом Президента України №133/2022 від 14.03.2022 року "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 26 березня 2022 року строком на 30 діб.

Указом Президента України №259/2022 від 18.04.2022 року "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 квітня 2022 року строком на 30 діб.

Що таке лінія зіткнення?

Лінія зіткнення, також вживається **Лінія розмежування** — буферна зони на території Донецької та Луганської областей між підконтрольними Україні населеними пунктами та тимчасово окупованими територіями, у яких органи державної влади України не здійснюють або здійснюють не у повному обсязі свої повноваження.

Які документи необхідно подати?

- документ, що посвідчує особу, та дозвіл фізичній особі (для громадян України);
- паспортний документ та дозвіл фізичній особі (для іноземців та осіб без громадянства);
- особам, які народились у 1998 році і пізніше та оформлюють паспорт громадянина України, - довідку Державної міграційної служби України про здачу документів та отримання паспорта.

Дозвіл фізичній особі на перетин лінії розмежування.

Для отримання дозволу фізичній особі на в'їзд на тимчасово окуповані території або виїзд з таких територій особа подає заяву в електронній формі [на веб-порталі Служби безпеки України](#) або в письмовій формі координаційному центру або координаційній групі, а також копію документа, що посвідчує особу.

Заява, інші документи, копії та інформація, які були надані особами для отримання дозволу фізичній особі, представникам координаційного центру або координаційної групи, обробляються з дотриманням вимог Закону України "Про захист персональних даних". Доступ до зазначеної

інформації та документів надається лише особам, яким це необхідно у зв'язку із здійсненням службових повноважень.

На офіційному веб-сайті СБУ висвітлюється інформація про стан розгляду заяви та прийняте рішення, а саме щодо:

- надання або відмови в наданні дозволу фізичній особі — не пізніше ніж **протягом 15 днів** з дати реєстрації відповідної заяви;
- припинення (скасування) дозволу фізичній особі — не пізніше ніж протягом 10 робочих днів з дати прийняття рішення.

За клопотанням особи, яка подала заяву про отримання дозволу фізичній особі, інформація про прийняте рішення може надсилатися на електронну адресу, зазначену в заяві.

Підстави надання дозволу.

- проживання на тимчасово неконтрольованій (контрольованій) території особи, яка намагається виїхати на цю територію, або її близьких родичів чи членів сім'ї, що підтверджується документами, виданими уповноваженими державними органами України;
- розташування на тимчасово неконтрольованій (контрольованій) території місця поховання близьких родичів або членів сім'ї, що підтверджується відповідними документами;
- смерть близьких родичів або членів сім'ї на тимчасово неконтрольованій (контрольованій) території, що підтверджується відповідними документами;
- наявності права власності на об'єкти нерухомості, які знаходяться на тимчасово неконтрольованій (контрольованій) території;
- необхідності участі у забезпеченні національних інтересів України з метою мирного врегулювання конфлікту чи з гуманітарних питань;
- необхідності виконання дипломатичних та консульських функцій, в тому числі в рамках діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна (виключно за клопотанням або погодженням з Міністерства закордонних справ України (далі - МЗС)).
- необхідності виконання функцій в рамках діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна (виключно за клопотанням або погодженням з МЗС);
- здійснення поїздок на тимчасово неконтрольовану (контрольовану) територію (трудова діяльність, навчання, наукова діяльність, культурна або релігійна мета, оздоровлення, супровід дитини до загальноосвітніх чи дошкільних навчальних закладів, тощо).

Строк видачі дозволу фізичній особі.

За результатами перевірки **протягом 15 днів з дня подання заяви** координаційним центром або координаційною групою надається дозвіл фізичній особі на перетинання лінії розмежування за

маршрутом прямування та у зворотному напрямку, **одноразовий'** (строком до 30 днів) або **багаторазовий** (без обмеження строку дії).

У виняткових випадках (**смерть, тяжка хвороба близьких родичів або членів сім'ї**) дозвіл фізичній особі може бути надано **протягом доби** за наявності відповідних документів, що підтверджують такі обставини, за рішенням керівника координаційного центру або координаційної групи.

Після прийняття рішення про надання дозволу фізичній особі координаційний центр або координаційна група включає його до **електронного реєстру**, який не пізніше ніж протягом трьох робочих днів подають Адміністрації Держприкордонслужби.

Підстави для відмови в наданні дозволу фізичній особі приймається координаційним центром або координаційною групою.

1. надання особою недостовірної інформації;
2. коли особа підозрюється у скоєнні злочину;
3. коли документ, що посвідчує особу, підроблений або належить іншій особі;
4. якщо наявні відомості про сприяння особою скоєнню злочину або уникненню інших осіб від відповідальності за скоєний злочин;
5. наявності в такої особи допуску та доступу до державної таємниці, крім випадку, визначеного пунктом 16 цього Порядку;
6. наявності рішення суду щодо обмеження виїзду за кордон;
7. наявності доручення уповноважених державних органів, що надаються відповідно до Порядку надання Державній прикордонній службі та виконання нею доручень уповноважених державних органів щодо осіб, які перетинають державний кордон, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2013 р. № 280 (Офіційний вісник України, 2013 р., № 31, ст. 1083).
8. у разі наявності у такої особи допуску та доступу до державної таємниці.

У разі наявності загрози життю та здоров'ю людини для перетину лінії зіткнення дозвіл не вимагається!

У цьому Тимчасовому порядку терміни вживаються у такому значенні: Відповідно до Тимчасового порядку здійснення контролю за переміщенням осіб, транспортних засобів і вантажів вздовж лінії зіткнення у межах Донецької та Луганської областей, в'їзд на неконтрольовану територію та виїзд з неї громадян України та іноземців (осіб без громадянства) здійснюється за умови пред'явлення паспортних документів, що посвідчують особу, та дозволу. Блокпост (далі - БП) - загороджувальний пункт у визначеному місці (на ділянці місцевості, у споруді або їх комплексі) в

районі проведення антитерористичної операції (далі - АТО), призначений для контролю за рухом людей, транспортних засобів, перевірки в осіб документів, що посвідчують особу, особистого огляду осіб і огляду речей, що при них знаходяться, огляду транспортних засобів та речей, що ними перевозяться, з метою запобігання несанкціонованому проникненню осіб на тимчасово неконтрольовану територію, проникненню з тимчасово неконтрольованої території учасників не передбачених законом збройних (воєнізованих) формувань, а також ввезення (вивезення) до/з району проведення АТО предметів і речовин, вилучених з цивільного обігу або обмежених в обігу; оборони сил та засобів, залучених до проведення АТО від протиправних посягань з боку не передбачених законом збройних (воєнізованих) формувань.

Повернення майна чи відшкодування його вартості депортованим особам або їх спадкоємцям.

Нормативна база

- [Закон України «Про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою»](#)
- [Закон України «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років»](#)
- [Постанова Кабінету міністрів України від 24 квітня 2019 р. № 357 «Про затвердження Порядку повернення майна чи відшкодування його вартості депортованим особам або у разі їх смерті спадкоємцям таких осіб»](#)

Депортовані особи та їх спадкоємці.

Згідно ст. 4 [Закону України «Про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою»](#), депортованими особами визнаються громадяни колишнього СРСР, хто набули громадянства України, та належать до:

- осіб кримськотатарського народу та інших національностей, які були насильницьки переселені за національною ознакою на спецпоселення згідно з рішенням органів державної влади колишнього СРСР або союзних республік з місць постійного проживання, що є територією сучасної України;
- осіб, які були примусово направлені на спецпоселення до членів своїх сімей після закінчення військової служби, повернення з евакуації, відбуття примусових робіт, покарання тощо;
- осіб, які на момент депортації перебували за межами місць постійного проживання (на військовій службі, в евакуації, на примусових роботах, у місцях позбавлення волі тощо),

але на яких згодом були поширені обмеження прав і свобод за національною ознакою, у тому числі заборона на повернення і проживання в місцях постійного проживання;

- осіб, які народилися в сім'ях депортованих осіб до моменту їх повернення в місця постійного проживання, але не пізніше набрання чинності цим Законом.

Окремими законами України може встановлюватися порядок відновлення прав інших категорій осіб, яких було піддано насильницькому переселенню. Спадкоємцями можуть виступати фізичні та юридичні особи в залежності від типу спадкування (за законом та за заповітом).

Порядок звернення із заявою про повернення майна чи відшкодування його вартості.

Хто має право на компенсацію.

Депортовані особи та їх спадкоємці, у тому числі ті, хто взятий на облік як внутрішньо переміщені особи, мають право на відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної внаслідок депортації.

Які документи потрібно надати.

Документи, що подаються для повернення майна:

- заява про повернення майна чи відшкодування його вартості;
- копія паспорта громадянина України;
- копія посвідчення особи, депортованої за національною ознакою;
- копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- копія документів, що підтверджують право власності заявника на майно, а також інших документів (у тому числі архівних) про вилучення майна, його якісні характеристики (модель, марка тощо).

Для відшкодування вартості вилученого майна подаються такі документи:

для майна - звіт про оцінку майна, складений відповідно до [Закону України “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні”](#);

для земельної ділянки, вільної від забудов - звіт з експертної грошової оцінки земельної ділянки, складений відповідно до [Закону України “Про оцінку земель”](#).

Порядок звернення.

Депортовані особи або їх спадкоємці не пізніше трьох років із дня набуття статусу депортованої особи подають пакет документів за місцезнаходженням майна до Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласної, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації або до

уповноваженого органу за фактичним місцем проживання (у разі, якщо майно, стосовно якого подається заява, знаходиться на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, в Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення.

Підстави для відмови

Підстави для відмови в реєстрації заяви	Підстави для відмови в поверненні майна чи відшкодуванні його вартості
1) недотримання строку подання заяви;	1) виявлення недостовірної інформації в документах, поданих заявником;
2) неподання передбачених документів;	2) підтвердження факту надання депортованій особі після повернення її до місця постійного проживання у власність житла, збудованого або придбаного за рахунок державного або місцевих бюджетів, чи компенсації за рішеннями органів влади колишнього СРСР, Кабінету Міністрів України, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування;
3) закінчення строку дії звіту про оцінку майна, звіту з експертної грошової оцінки земельної ділянки (у разі наявності).	3) непідтвердження права власності заявника на майно або факту, що особа є спадкоємцем.

Повернення майна чи відшкодування його вартості.

Повернення майна.

На підставі рішення протягом одного місяця приймається рішення про передачу майна заявнику та здійснює оформлення відповідних документів, необхідних для державної реєстрації речових прав на нерухоме майно.

Загальний строк – не більше 2 місяців після прийняття рішення.

Повернення майна відбувається на **безоплатній основі.**

Відшкодування вартості майна.

Відшкодування вартості майна відбувається поетапно протягом 5 років після прийняття рішення.

Мінімальна одноразова виплата - **не менше ніж одна п'ята частина нарахованої суми відшкодування.**

У разі смерті депортованої особи після прийняття відповідного рішення вартість майна відшкодовується її спадкоємцям.

Порядок в'їзду та виїзду дітей до 16 років на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях.

Нормативна база

- Закону України "Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України"
- Закон України "Про громадянство України"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 1995 року № 57 "Про затвердження Правил перетинання державного кордону громадянами України"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 04 червня 2015 року № 367 "Про затвердження Порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29 січня 2020 року № 62 "Деякі питання в'їзду/виїзду громадян України на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях"
- Наказ Служби безпеки України від 14 квітня 2017 року № 222ог "Про затвердження Тимчасового порядку контролю за переміщенням осіб через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 року № 815 "Про затвердження Порядку в'їзду осіб, переміщення товарів на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях і виїзду осіб, переміщення товарів з таких територій"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2010 року 1025 "Про затвердження зразків актових записів цивільного стану, описів та зразків бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 року № 832 "Про особливості соціального захисту розлучених із сім'єю дітей, які не є громадянами України"

Увага!!! З 24 лютого 2022 року у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та початком повномасштабної війни виїзд осіб на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях є неможливим.

Документи необхідні дитині для в'їзду на непідконтрольну територію.

В'їзд на тимчасово окуповану територію України громадян України, які не досягли 16-річного віку, здійснюється через контрольні пункти за умови пред'явлення паспорта громадянина України, або паспорта громадянина України для виїзду за кордон, або проїзного документа дитини з дотриманням вимог, передбачених для таких осіб [пунктами 3-6 Правил перетинання державного кордону громадянами України](#).

В'їзд на тимчасово окуповані території України здійснюється через контрольні пункти в'їзду/виїзду:

- громадянами України, які не досягли 14-річного віку, - за умови пред'явлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон або свідоцтва про народження, а громадянами України віком від 14 до 16 років - за умови пред'явлення паспорта громадянина України або паспорта громадянина України для виїзду за кордон з дотриманням вимог, передбачених для таких осіб [пунктами 3-6 Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 1995 р. № 57](#), на підставі дозволу фізичній особі, виданого особі, що здійснює супровід;
- громадянами України віком до 16 років, які виїхали з тимчасово окупованих територій в супроводі одного з батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників або інших законних представників чи в супроводі інших осіб, уповноважених одним із батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників або інших законних представників, - за умови пред'явлення документа, передбаченого в абзаці четвертому цього пункту, в супроводі того з батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників, інших законних представників, з якими здійснили виїзд;
- громадянами України віком від 14 до 16 років, які навчаються в закладах освіти на контрольованій території України, батьки (усиновлювачі), піклувальники яких проживають на тимчасово окупованих територіях України, також без супроводу батьків чи одного з батьків (усиновлювачів), піклувальників або інших законних представників чи супроводу інших осіб, уповноважених батьками чи одним з батьків (усиновлювачів), піклувальниками, з якими здійснили виїзд з тимчасово окупованої території, за наявності документа, що підтверджує навчання у закладі освіти на контрольованій території України та на підставі дозволу фізичній особі, виданого такому громадянину України.

В'їзд на тимчасово окуповану територію України громадян України, які виїхали з цієї території для оформлення документів, здійснюється за умови пред'явлення довідки, виданої територіальним органом або територіальним підрозділом ДМС, за [зразком](#).

До 1 травня 2020 р. в'їзд на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях громадян України віком від 14 до 16 років, у яких відсутній паспорт громадянина України або паспорт громадянина України для виїзду за кордон, може здійснюватися через контрольні пункти в'їзду/виїзду за умови пред'явлення свідоцтва про народження з урахуванням вимог щодо супроводу таких осіб, передбачених абзацом четвертим пункту 6 Порядку в'їзду осіб, переміщення товарів на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях і виїзду осіб, переміщення товарів з таких територій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 р. № 815. (Постанова Кабінету Міністрів України від 29.01.2020 № 62 "Деякі питання в'їзду/виїзду громадян України на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях").

Відповідно до постанови КМУ № 367 у разі тимчасового припинення роботи режимної зони контрольних пунктів в'їзду-виїзду пропуск осіб здійснюється за наявності такої підстави як перетин контрольного пункту в'їзду-виїзду дитиною, яка не досягла 16-річного віку, в супроводі одного з батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників або інших законних представників чи в супроводі інших осіб, уповноважених одним із батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників або інших законних представників, з метою оформлення дитині документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України.

Порядок виїзду дітей до 16 років із непідконтрольної території.

Виїзд з тимчасово окупованих територій України здійснюється через контрольні пункти:

- громадянами України, які не досягли 14-річного віку, - за умови пред'явлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон або свідоцтва про народження, а громадянами України віком від 14 до 16 років - за умови пред'явлення паспорта громадянина України або паспорта громадянина України для виїзду за кордон в супроводі одного з батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників або інших законних представників чи в супроводі інших осіб, уповноважених одним із батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників або інших законних представників, на підставі дозволу фізичній особі, виданого особі, що здійснює супровід;
- громадянами України, які не мали можливості оформити паспорт громадянина України внаслідок постійного проживання на тимчасово окупованих територіях або в яких відсутній паспорт громадянина України у зв'язку із втратою/викраденням, - за умови пред'явлення свідоцтва про народження (для громадян України, які не досягли 16-річного віку) або будь-якого іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує

громадянство України, або довідки, виданої територіальним органом або територіальним підрозділом ДМС у випадку, зазначеному в абзаці сьомому цього пункту. Зазначені обставини перевіряються координаційним центром під час видачі дозволу фізичній особі;

- громадянами України, які не досягли 16 річного віку, яким внаслідок народження та постійного проживання на тимчасово окупованих територіях або на територіях, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, не було оформлено свідоцтво про народження за зразком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2010 р. № 1025 “Про затвердження зразків актових записів цивільного стану, описів та зразків бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану”, за умови пред’явлення паспорта громадянина України або паспорта громадянина України для виїзду за кордон особою (особами), у супроводі якої (яких) громадяни України, які не досягли 16-річного віку, виїжджають з тимчасово окупованих територій, та документів, що підтверджують факти народження громадян України, які не досягли 16-річного віку на підставі дозволу фізичній особі, виданого особі, що здійснює супровід.

У разі виявлення уповноваженою службовою особою підрозділу охорони державного кордону на контрольному пункті громадянина України віком від 14 до 16 років, який навчається в закладах освіти на контрольованій території України, без супроводу осіб, уповноважені службові особи підрозділу охорони державного кордону надають такій особі дозвіл на виїзд з тимчасово окупованих територій України за умови пред’явлення паспорта громадянина України, наявності документа, що підтверджує навчання у закладі освіти на контрольованій території України та на підставі дозволу фізичній особі, виданого такому громадянину України.

У разі виявлення уповноваженою службовою особою підрозділу охорони державного кордону на контрольному пункті дитини, яка не досягла 16-річного віку, без супроводу осіб, уповноважені службові особи підрозділу охорони державного кордону надають такій особі дозвіл на виїзд з тимчасово окупованих територій України та невідкладно (протягом доби) повідомляють про таку дитину Національній поліції, СБУ та забезпечують передачу дитини органу опіки та піклування за місцем її виявлення для забезпечення її соціального захисту відповідно до [Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов’язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов’язаної із захистом прав дитини”, \[Порядку взаємодії державних органів та органів місцевого самоврядування під час виявлення розлучених із сім’єю дітей, які не є громадянами України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 р. № 832 “Про особливості соціального захисту розлучених із сім’єю дітей, які не є громадянами України”.\]\(#\)](#)

ВАЖЛИВО! Для виїзду з непідконтрольної території нотаріально засвідчений дозвіл батьків або одного з них не потрібен!

Порядок виїзду з непідконтрольної території дітей, які народилися після початку АТО/ООС.

Виїзд дитини, яка народилась після початку проведення АТО/ООС та внаслідок проживання у населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, їй не було оформлено свідоцтво про народження, здійснюється за умови пред'явлення будь-якого документа, визначеного [статтею 5 Закону України "Про громадянство України"](#) або [статтею 2 Закону України "Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України"](#) особи (осіб), у супроводі якої (яких) дитина виїжджає з тимчасово неконтрольованої території, та дозволом фізичної особи.

Порядок надання в тимчасове користування житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

Нормативна база

- [Сімейний кодекс України](#)
- [Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#)
- [Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2019 № 582 "Про затвердження Порядку формування фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб і Порядку надання в тимчасове користування житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 року № 632 "Деякі питання виплати державної соціальної допомоги"](#)
- [Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27.10.2014 № 778 "Про затвердження переліку рідкісних \(орфанних\) захворювань"](#)
- [Наказ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 14.05.2004 № 98 "Про затвердження форм щодо житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання"](#)

Порядок взяття на облік громадян, які потребують надання житлового приміщення з фондів житла для тимчасового проживання.

Кому безоплатно надається житлове приміщення?

Внутрішньо переміщеній особі та членам її сім'ї безоплатно надається житлове приміщення з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб **за місцем фактичного проживання/перебування в межах території обслуговування районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських рад**, в яких зазначені особи та члени їх сімей перебувають **протягом року** на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб.

Внутрішньо переміщена особа береться на облік громадян, які потребують надання житлового приміщення з фондів житла для тимчасового проживання (далі - облік):

- за умови відсутності в неї та будь-кого з членів сім'ї у власності житлового приміщення/частини житлового приміщення, придатного для проживання, розташованого в інших регіонах, ніж тимчасово окуповані території у Донецькій і Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, та в населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення (розмежування), у районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій і Луганській областях;
- у разі наявності у власності внутрішньо переміщеної особи або членів її сім'ї житлового приміщення/частини житлового приміщення, розташованого в інших регіонах, ніж тимчасово окуповані території у Донецькій і Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, та в населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення (розмежування), у районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій і Луганській областях, яке зруйновано або стало непридатним для проживання внаслідок збройної агресії Російської Федерації, що підтверджується актом обстеження технічного стану житлового приміщення (будинку, квартири), складеного комісією, що утворена районною, районною у мм. Києві та Севастополі держадміністрацією, військово-цивільною адміністрацією, виконавчим органом сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі утворення) ради, за формою згідно з додатком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 505 "Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг".

Першочергове право на забезпечення житловим приміщенням з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб мають сім'ї внутрішньо переміщених осіб з неповнолітніми дітьми, вагітні жінки, особи, які втратили працездатність, та особи пенсійного віку з числа внутрішньо переміщених осіб.

Перебування на обліку не є підставою для відмови внутрішньо переміщеній особі в подальшому взятті такої особи на:

- соціальний квартирний облік;
- облік осіб, які потребують поліпшення житлових умов;
- облік осіб, які мають право на отримання житла (пільгових кредитів на будівництво і придбання житла) за державними житловими програмами для окремих категорій осіб, визначених законодавством;
- інші види обліку для отримання житла.

Куди звертатися?

До відповідного центру надання адміністративних послуг або відповідного органу місцевого самоврядування, а в разі їх відсутності - відповідної військово-цивільної адміністрації (далі - уповноважені органи) у межах території обслуговування органу соціального захисту населення, в якому вони перебувають на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб протягом року.

Перелік необхідних документів.

Внутрішньо переміщеною особою для взяття на облік подається заява (за формою згідно з [додатком 1](#) з підписами всіх повнолітніх членів сім'ї).

До заяви додаються:

- копії документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України;
- копія довідки внутрішньо переміщеної особи про взяття на облік в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб та копії відповідних довідок членів сім'ї (за наявності);
- акт обстеження технічного стану житлового приміщення (будинку, квартири) за наявності умов, визначених [абзацом другим пункту 2 Порядку](#);
- копії документів, виданих органами державної реєстрації актів цивільного стану або судом, що підтверджують родинні відносини заявника та всіх членів його сім'ї (свідоцтво про народження, свідоцтво про шлюб, посвідчення опікуна або піклувальника тощо);
- довідки про доходи заявника та всіх членів його сім'ї за попередні шість місяців;

- копія реєстраційного номера облікової картки платника податків (не надається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідному територіальному органу ДФС і мають відмітку в паспорті громадянина України);
- копії документів, що підтверджують підстави пріоритетності в наданні внутрішньо переміщеним особам житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

У разі подання заяви уповноваженим представником внутрішньо переміщеної особи пред'являються документи, що посвідчують особу представника, та копія довіреності.

Строк прийняття рішення.

Рішення про взяття внутрішньо переміщеної особи на облік або про відмову у взятті на такий облік приймається уповноваженим органом **протягом десяти днів** з дня подання висновку комісії щодо такої особи.

Уповноважений орган **не пізніше семи робочих днів** з дня прийняття рішення про взяття на облік або про відмову у взятті на облік надсилає внутрішньо переміщеній особі поштовим відправленням повідомлення із зазначенням дати взяття на облік, дати і номера рішення або підстави для відмови у взятті на облік.

Підстави для відмови.

Підставами для відмови у взятті внутрішньо переміщених осіб на облік є:

- неподання необхідного пакета документів;
- подання документів, що містять недостовірні відомості.

Порядок надання житлових приміщень внутрішньо переміщеним особам з фондів житла для тимчасового проживання.

У разі надходження до фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб житлових приміщень, придатних для надання у тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам та членам їх сімей, комісія **протягом п'яти робочих днів** з дня надходження такого житла зобов'язана провести засідання з питання надання житла внутрішньо переміщеним особам.

Засідання комісії з питання надання житлових приміщень внутрішньо переміщеним особам з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її складу.

Комісія простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів комісії затверджує висновок щодо питання надання житлових приміщень внутрішньо переміщеним особам з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

Висновок комісії містить рекомендації про надання житлових приміщень внутрішньо переміщеним особам та членам їх сімей за результатами нарахованих балів за бальною системою оцінювання потреби у житлі внутрішньо переміщених осіб, визначеним цим Порядком.

Висновок оформляється протоколом засідання комісії, який підписує головуєчий на засіданні та секретар засідання комісії.

Пріоритетність надання внутрішньо переміщеним особам житлових приміщень.

Пріоритетність надання внутрішньо переміщеним особам житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб визначається за кількістю балів, що набере внутрішньо переміщена особа/сім'я.

Система нарахування балів		
Пріоритетні критерії (нараховуються на сім'ю за найвищим показником)	сім'ї з трьома і більше неповнолітніми дітьми	27 балів
	сім'ї з двома неповнолітніми дітьми	26 балів
	сім'ї з однією неповнолітньою дитиною	25 балів
	сім'ї, у складі яких є вагітні жінки	24 балів
	сім'ї, у складі яких є особи, які втратили працездатність	23 балів
	сім'ї, у складі яких є особи пенсійного віку	22 балів

Загальні критерії (нараховуються за наявності підстав)	сім'ї з дітьми, один з батьків яких загинув (пропав безвісти) під час проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій і Луганській областях або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій і Луганській областях	3 бали на сім'ю
	сім'ї осіб, визначених абзацами четвертим - восьмим, шістнадцятим - двадцять другим пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", у складі яких є внутрішньо переміщені особи	2 бали на сім'ю
	внутрішньо переміщені особи з числа осіб, які належать до осіб з інвалідністю внаслідок війни, визначених у пунктах 11-14 частини другої статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та члени їх сімей	1 бал на особу
	наявність у складі сім'ї дитини, якій надано статус постраждалої внаслідок воєнних дій та збройного конфлікту	2 бали на кожну дитину
	сім'ї з дітьми з інвалідністю	3 бали на кожну дитину
	багатодітні сім'ї	2 бали на сім'ю
	неповні сім'ї з дітьми, де мати чи батько виховують їх самостійно	2 бали сім'ю

	сім'ї, у складі яких є непрацездатні особи	2 бали на сім'ю
	наявність у складі сім'ї осіб, які хворіють на рідкісні (орфанні) захворювання за переліком рідкісних (орфанних) захворювань, що призводять до скорочення тривалості життя хворих або їх інвалідизації та для яких існують визнані методи лікування, затверджені наказом МОЗ від 27 жовтня 2014 р. № 778	2 бали на сім'ю
	особи з інвалідністю I та II групи з числа внутрішньо переміщених осіб	2 бали на особу
	сім'ї, у складі яких є особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, категорії 1 і 2	2 бали на сім'ю
	сім'ї, у яких середньомісячний сукупний дохід за попередні шість місяців, розрахований уповноваженим органом відповідно до Порядку обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї (домогосподарства) для усіх видів державної соціальної допомоги , менший від прожиткового мінімуму на сім'ю в розрахунку на місяць та величини регіонального показника опосередкованої вартості наймання житла	3 бали на сім'ю
	особи, нагороджені державними нагородами за безпосередню участь в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій і Луганській областях	1 бал за одну нагороду
	сім'ї, які мають клопотання щодо потреби в забезпеченні тимчасовим житлом від підприємства, установи, організації в галузі науки, охорони здоров'я, освіти, культури та фізичної культури і спорту щодо спеціаліста з числа внутрішньо переміщених осіб,	2 бали на сім'ю

	який є висококваліфікованим фахівцем у відповідній галузі	
	особи, уповноважені на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування з числа внутрішньо переміщених осіб	3 бали на особу

У разі рівної кількості балів пріоритет на отримання житлових приміщень з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб має особа, заява якої була зареєстрована раніше за часом.

У разі зміни обставин, що були підставою для взяття на облік та/або отримання житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, внутрішньо переміщена особа зобов'язана **протягом семи робочих днів** повідомити комісії про такі зміни.

Рішення про надання або відмову у наданні житлових приміщень.

Висновок комісії передається на розгляд уповноваженого органу **протягом десяти днів** з дня його затвердження комісією.

Рішення уповноваженого органу про надання або відмову у наданні внутрішньо переміщеним особам та членам їх сімей житлових приміщень з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб приймається **протягом десяти днів** з дня отримання висновку комісії.

Видача ордеру на вселення.

На підставі рішення про надання внутрішньо переміщеним особам і членам їх сімей житлових приміщень з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб уповноваженим органом видається ордер на вселення в житлове приміщення за формою згідно з [додатком 2](#).

Ордер вручається внутрішньо переміщеній особі, на ім'я якої він виданий.

Після вселення в житлове приміщення з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб внутрішньо переміщена особа здає ордер балансоутримувачу будинку (приміщення).

Рішення про надання внутрішньо переміщеним особам і членам їх сімей житлових приміщень з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб може бути переглянуте до або після видачі ордера в разі виявлення обставин, які не були раніше відомі та могли вплинути на таке рішення.

Строк користування житловим приміщенням.

Житлові приміщення з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб безоплатно надаються внутрішньо переміщеним особам та членам їх сімей у тимчасове користування на строк **до одного року з можливістю продовження на наступний строк у разі відсутності змін у їх статусі та якщо вони не набули іншого місця проживання.**

Після закінчення встановленого строку тимчасового проживання та наявності змін, що спричинили внутрішнє переміщення, або обставин, що раніше існували, або з підстав дострокового припинення права на користування житловими приміщеннями з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб внутрішньо переміщені особи зобов'язані звільнити надане житлове приміщення.

Уповноважений орган **за 14 робочих днів** до закінчення строку проживання, визначеного договором користування, попереджає внутрішньо переміщену особу про необхідність звільнення такого житла.

Договір користування житловими приміщеннями

Користування житловими приміщеннями з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб здійснюється на підставі договору за [формою, встановленою наказом Держжитлокомунгоспу від 14 травня 2004 р. № 98](#) (далі - договір користування).

Договір користування укладається після видачі ордера на житлове приміщення з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб між уповноваженим органом або уповноваженою ним особою та внутрішньо переміщеною особою, якій надається в тимчасове користування житлове приміщення.

Ордер і договір користування є підставою для вселення в житлове приміщення з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб і користування таким житловим приміщенням на договірних умовах. Строк проживання розраховується з дати підписання договору користування.

У договорі користування зазначаються особи, які проживатимуть разом із внутрішньо переміщеною особою. Такі особи набувають рівних із внутрішньо переміщеною особою прав та обов'язків щодо користування житловими приміщеннями.

Правила користування житловими приміщеннями.

Під час вселення/виселення внутрішньо переміщеної особи в/із житлове/житлового приміщення з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб складається акт стану житлового приміщення та приймання-передачі житлового приміщення з описом (за наявності майна) житлового приміщення, твердого інвентарю, меблів та м'якого інвентарю, що здається в наймання, та його обладнання за [формою згідно з додатком 3](#).

Внутрішньо переміщені особи, яким надане житлове приміщення з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, **не мають права** приватизувати, обмінювати та здійснювати поділ такого житла, використовувати для провадження підприємницької діяльності, здавати у піднаймання або вселяти до нього інших осіб, не зазначених у договорі користування.

Внутрішньо переміщена особа та члени її сім'ї зобов'язані дотримуватись умов договору користування, а також правил користування житловими приміщеннями, утримання житлового будинку та прибудинкової території.

Внутрішньо переміщена особа зобов'язана своєчасно вносити плату за житлово-комунальні та інші послуги за затвердженими в установленому порядку уповноваженими органами тарифами.

Продовження договору користування на наступний строк.

Внутрішньо переміщена особа в разі відсутності істотних змін, що спричинили внутрішнє переміщення, або обставин, що раніше існували, та якщо вона не набула іншого місця проживання **не пізніше ніж за 30 календарних днів до закінчення строку договору** користування подає заяву уповноваженому органі про продовження договору користування на наступний строк.

Комісія зобов'язана розглянути зазначену заяву до закінчення строку дії договору користування та письмово повідомити заявнику про зроблений нею висновок.

Висновок затверджується в порядку, визначеному для обліку внутрішньо переміщених осіб, які потребують надання житлових приміщень з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

На підставі висновку уповноваженим органом **протягом двох робочих днів** (але не пізніше закінчення строку дії договору користування житловим приміщенням) з дня отримання висновку комісії приймається рішення про продовження строку надання житлового приміщення з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

У разі коли внутрішньо переміщена особа **не повідомила про свій намір продовжити дію договору користування** в установлені строки та порядку, вона втрачає право на продовження договору користування та зобов'язана звільнити житлове приміщення **протягом трьох робочих днів** після закінчення строку дії договору користування.

Дострокове припинення надання житлового приміщення.

Підставами для прийняття рішення комісією про дострокове припинення надання житлового приміщення з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб є:

- отримання в користування внутрішньо переміщеною особою або придбання нею іншого житла (житлового приміщення);
- скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи за наявності підстав, передбачених [частиною першою статті 12 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#);
- подання завідомо недостовірних відомостей, що стали підставою для надання внутрішньо переміщеній особі житлового приміщення з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;
- систематичне порушення внутрішньо переміщеною особою та/або членами її сім'ї правил користування житловим приміщенням з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;
- приведення внутрішньо переміщеною особою та/або членами її сім'ї житлового приміщення з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб у непридатний для його використання стан;
- порушення умов договору користування після застосування до внутрішньо переміщеної особи заходу впливу, визначеного [Порядком](#);
- інші підстави, встановлені законом.

Порушення внутрішньо переміщеною особою умов договору користування.

Порушення внутрішньо переміщеною особою умов договору користування тягне за собою:

- письмове попередження про порушення умов договору користування;
- розгляд комісією питання про дострокове припинення надання житлового приміщення з фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;

- подання позову до суду про виселення без надання іншого житлового приміщення.

Примусове виселення внутрішньо переміщеної особи та членів її сім'ї із житлових приміщень фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб здійснюється **лише на підставі рішення суду.**

Порядок надання населенню субсидій. Підстави для припинення надання раніше призначеної субсидії.

Нормативна база

- Положення про порядок призначення житлових субсидій, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 р. № 848 "Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива" (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 505) (далі - Положення)
- Постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 року № 1156 "Про новий розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у разі надання житлової субсидії"
- Порядок обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї (домогосподарства) для усіх видів державної соціальної допомоги, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 року № 632
- Постанова Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 505 "Деякі питання призначення житлових субсидій"

Витрати, які відшкодовуються за рахунок субсидії.

Житлова субсидія - безповоротна адресна державна соціальна допомога вразливим споживачам житлово-комунальних послуг - мешканцям домогосподарств, що проживають в житлових приміщеннях (будинках) і не можуть самотужки платити за житлово-комунальні послуги, оплачувати витрати на управління багатоквартирним будинком, витрати на комунальні послуги, витрати на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива в такому будинку.

Види житлової субсидії:

◆ житлова субсидія на оплату внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку, за абонентське обслуговування для споживачів комунальних послуг, що надаються у багатоквартирних будинках за індивідуальними договорами, а також житлово-комунальних послуг (надається щомісячно), а саме:

- житлової послуги - послуги з управління багатоквартирним будинком;
- комунальних послуг - послуг з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами.

◆ житлова субсидія на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива (надається один раз на рік);

◆ житлова субсидія на оплату внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку, за абонентське обслуговування для споживачів комунальних послуг та витрат на управління багатоквартирним будинком (будинки, яких створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (ОСББ) чи житлово-будівельний кооператив (ЖБК));

◆ житлова субсидія на оплату витрат на комунальні послуги (у будинки, яких створено ОСББ чи ЖБК).

Субсидія є безповоротною і її отримання не пов'язане і не тягне за собою зміни форми власності житла (абзац другий пункту 3 [Положення](#)).

Субсидія на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива призначаються у разі, коли домогосподарство не отримує комунальну послугу з постачання теплової енергії для централізованого опалення (теплопостачання) та не використовує природний газ або електричну енергію для індивідуального опалення (пункт 6 [Положення](#)).

Якщо для опалення використовується декілька видів палива - субсидія виплачується тільки на один вид опалення (пункт 7 [Положення](#)).

Хто має право на субсидію.

Громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, що проживають у житлових приміщеннях (будинках) (пункт 4 [Положення](#)).

Субсидія призначається:

- одній із зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб;
- особі, яка не зареєстрована, але фактично проживає у житловому приміщенні (будинку) на підставі договору найму (оренди) житла або індивідуальним забудовникам, будинки яких не прийняті в експлуатацію, якщо нараховується плата за житлово-комунальні послуги (до заяви додаються відповідні документи, що підтверджують проживання за фактичною адресою домогосподарства);
- особі, яка не зареєстрована, але фактично проживає у житловому приміщенні (будинку) без укладення договору найму (оренди) житла, у разі коли вона є внутрішньо переміщеною (до заяви додаються відповідні документи, що підтверджують проживання за фактичною адресою домогосподарства);
- неповнолітнім дітям, які залишились без батьківської опіки (піклування), або недієздатним особам працездатного віку, над якими встановлено опіку (за заявою опікуна (піклувальника) і розраховується виходячи з розміру пенсії у зв'язку з втратою годувальника та інших соціальних виплат, які отримує опікун (піклувальник) на підопічних дітей та недієздатних осіб.

Важливо! У разі смерті одержувача житлової субсидії виплачується одному із членів домогосподарства, з урахуванням яких призначається субсидія, за письмовим зверненням такої особи, поданим протягом трьох місяців після смерті одержувача (абзац перший пункту 3 [Положення](#)).

Куди звернутися.

Призначення субсидій та контроль за їх цільовим використанням здійснюється *структурними підрозділами з питань соціального захисту населення* районних, районних у містах Києві і Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх створення) рад (пункт 9 [Положення](#)).

У територіальних громадах приймання заяв з необхідними документами для призначення субсидій та передачу їх відповідним структурним підрозділам з питань соціального захисту населення здійснюють уповноважені особи, які визначаються виконавчими органами сільських, селищних та міських рад.

З 1 січня 2021 року заяви з необхідними документами приймаються від громадян структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних держадміністрацій лише у разі надсилання їх поштою або в електронній формі (через офіційний веб-сайт [Міністерства соціальної політики України](#), інтегровані з ним інформаційні системи органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування або Єдиний державний веб-портал електронних послуг).

Заяви з необхідними документами також приймаються уповноваженими посадовими особами виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади та посадовими особами центру надання адміністративних послуг, які передають їх протягом трьох робочих днів з дати їх надходження відповідному структурному підрозділу з питань соціального захисту населення.

Умови призначення субсидії.

Житлова субсидія призначається за наявності різниці між розміром плати за житлово-комунальні послуги та/або скраплений газ, тверде та рідке паливо та інше і розміром обов'язкового відсотка платежу (пункт 5 Положення).

Субсидія розраховується виходячи з кількості осіб, які зареєстровані і фактично проживають у житловому приміщенні (визначається на початок місяця, з якого призначається субсидія), яким нараховується плата за житлово-комунальні послуги, у тому числі осіб, призваних на строкову військову службу (дохід останніх не враховується в сукупний дохід) (пункт 24 Положення).

У разі коли кількість фактично проживаючих зареєстрованих у житловому приміщенні осіб є меншою, ніж кількість зареєстрованих у такому приміщенні осіб, субсидія розраховується виходячи з кількості зареєстрованих у житловому приміщенні осіб, які фактично у ньому проживають, за рішенням комісії на підставі актів обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства.

Для підтвердження відсутності осіб, що зареєстровані, але фактично не проживають у приміщенні, особа, яка звернулася для отримання житлової субсидії може надати відповідні документи (довідки, що підтверджують місце перебування особи на території іншої адміністративно-територіальної одиниці у зв'язку з роботою, лікуванням, навчанням, довготривалим відрядженням, відбуванням покарання, довідки про оплату житлово-комунальних послуг в іншому житловому приміщенні, акти обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства селищної, сільської або міської ради, акти житлово-експлуатаційних організацій про фактично проживаючих осіб, договори оренди житла в іншому місці).

Одержувач субсидії зобов'язаний повідомити орган соціального захисту населення про будь-які зміни в родині, будь то зміни в складі мешканців, соціального статусу, джерела доходів, модифікації переліку одержуваних ЖКГ послуг або умов їх надання, а також про придбання товару

або оплати послуг на суму понад 50 000 гривень. Інформування органу соцзахисту про зміни, що сталися відбувається у встановлений Законом термін (один місяць), шляхом подання відповідних документів.

Для врахування! Автоматичний орієнтовний розрахунок розміру субсидії

Перелік та зразки необхідних документів.

Для призначення субсидії громадянин, особа якого посвідчується паспортом або іншим документом, подає структурному підрозділу з питань соціального захисту населення за місцем реєстрації (орендарі, внутрішньо переміщені особи - за фактичним місцем проживання):

1. паспорт або інший документ, що посвідчує особу;
2. [заяву про призначення та надання житлової субсидії](#);
3. [декларацію про доходи і витрати осіб, які звернулися за призначенням житлової субсидії](#);
4. довідки про доходи (у разі зазначення в декларації інших отриманих доходів, інформація про які відсутня у Державній фіскальній службі, Пенсійному фонді України, фондах соціального страхування, і відповідно до законодавства не може бути отримана за запитом структурного підрозділу з питань соціального захисту населення);
5. копію договору про реструктуризацію заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг (за наявності);
6. договір найму (оренди) житла (за наявності);
7. інші документи, які прямо не передбачені, але відповідно до [Положення](#) необхідні для розгляду питання по суті (у разі потреби) (пункт 43 [Положення](#)).

Під час прийому документів для призначення житлової субсидії **забороняється вимагати від громадян документи**, подання яких не передбачено законодавством (пункт 48 [Положення](#)). Однак, для розгляду питань, що належать до компетенції комісії, у випадках, передбачених [Положенням](#), структурний підрозділ з питань соціального захисту населення може запропонувати громадянину подати додаткові документи, які не передбачені [Положенням](#), але необхідні для прийняття об'єктивного рішення (пункт 49 [Положення](#)).

Відповідні документи можуть бути надані структурному підрозділу з питань соціального захисту населення:

- поштою;

- в електронній формі через [веб-портал](#) Міністерства соціальної політики України (з накладення електронного підпису);
- надано особисто.

У разі отримання надісланих з використанням засобів телекомунікаційних систем заяви та декларації, в яких відсутній кваліфікований електронний підпис із застосуванням електронної системи ідентифікації, що використовує базу клієнтських даних банків, житлова субсидія призначається лише після підписання заявником зазначених документів у паперовій формі протягом місяця з дня подання заяви та декларації в електронній формі.

[Інформація про стан субсидії в домогосподарстві за даними Єдиного державного реєстру отримувачів субсидій Міністерства соціальної політики.](#)

Строк розгляду питання.

Рішення про *призначення/непризначення субсидії, відмову у призначенні субсидії, поданні документів на розгляд комісії* приймається протягом **10 днів** після подання заяви та отримання відомостей від органів (установ, організацій) щодо доходів заявника, складу зареєстрованих у житлових приміщеннях осіб, забезпеченість громадян житловою площею та комунальними послугами тощо та повідомляється заявнику **протягом 3 днів** з дня прийняття такого рішення (пункт 60 [Положення](#)).

Структурний підрозділ з питань соціального захисту населення інформує заявника про прийняте рішення в паперовому вигляді з врученням відповідного повідомлення під особистий підпис із зазначенням причин відмови і порядку оскарження прийнятого рішення.

Оскарження рішення управління праці та соціального захисту населення.

Заявник має право оскаржити *до суду* рішення структурного підрозділу з питань соціального захисту населення щодо розміру призначеної субсидії або про відмову в призначенні житлової субсидії (пункт 64 [Положення](#)).

Період дії субсидії.

Субсидія призначається з місяця звернення за її призначенням до дати закінчення опалювального сезону і розраховується:

- на неопалювальний сезон — з 1 травня по 30 вересня;

- на опалювальний сезон — з 1 жовтня по 30 квітня;
- для домогосподарств, які використовують природний газ або електричну енергію для індивідуального опалення, субсидія на опалювальний сезон — з 16 жовтня по 15 квітня включно (пункт 69 [Положення](#)).

За наявності договору найму (оренди) субсидія призначається з *місяця звернення до дати закінчення опалювального сезону*, але не більше ніж на 12 місяців, та до кінця місяця, в якому закінчується строк дії договору найму (оренди).

Важливо! Сім'ям, які отримували житлову субсидію в опалювальному сезоні 2020-2021 років, на наступний термін субсидію буде призначено автоматично без звернення громадян, окрім деяких категорій, яким необхідно подати нові заяву та декларацію, а саме сім'ям, яким субсидія:

- надавалася у грошовій безготівковій формі (тобто, субсидія не виплачувалась безпосередньо одержувачу готівкою, а перераховувалась на рахунки організацій-надавачів житлово-комунальних послуг через АТ «Ощадбанк»);
- призначалась за фактичним місцем проживання осіб (орендарі житлових приміщень, внутрішньо переміщені особи);
- призначалась без урахування окремих осіб з числа зареєстрованих у житловому приміщенні, які не проживають за місцем реєстрації (на фактично проживаючих осіб).

Розмір субсидії.

Житлова субсидія на оплату комунальних послуг призначається з урахуванням соціальних нормативів відповідних комунальних послуг.

Якщо норми споживання комунальних послуг (або тарифи на послуги з централізованого опалення для населення), що затверджені органами місцевого самоврядування або іншими уповноваженими органами, є меншими, ніж соціальні нормативи з оплати комунальних послуг, що встановлені Кабінетом Міністрів України, для розрахунку житлових субсидій застосовуються:

у разі наявності засобів обліку - соціальні нормативи з оплати комунальних послуг, які встановлені Кабінетом Міністрів України;

у разі відсутності засобів обліку - норми споживання комунальних послуг (або тарифи на послуги з централізованого опалення для населення), які встановлені органами місцевого самоврядування або іншими уповноваженими органами (пункт 99 [Положення](#)).

Випадки, коли субсидія не призначається.

1. загальна площа житлового приміщення перевищує **130 кв. метрів** для квартир у багатоквартирному будинку, **230 кв. метрів** для індивідуальних будинків (крім житлових приміщень дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей, багатодітних сімей, сімей, у яких на початок місяця, з якого призначається субсидія, проживають троє і більше дітей, з урахуванням тих, над якими встановлено опіку чи піклування; житлових приміщень, на які оформлено два і більше окремих особових рахунки на оплату житлово-комунальних послуг, за умови, що загальна площа частини або окремого житлового приміщення кожного домогосподарства, на яку призначається субсидія, не перевищує 130 кв. метрів для квартири, 230 кв. метрів для індивідуального будинку; житлових приміщень, якими забезпечено за рахунок державного чи місцевого бюджету осіб з інвалідністю з ураженнями опорно-рухового апарату, які пересуваються на візках);
2. будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства має у власності: транспортний засіб, що підлягає державній реєстрації, з року випуску якого минуло **менше 5 років** або більше ніж один транспортний засіб, що підлягає державній реєстрації, з року випуску якого минуло **менше ніж 15 років** (крім мопедів, причепа та транспортних засобів отриманих через управління праці та соціального захисту населення, а також транспортні засоби, придбані батьками-вихователями дитячих будинків сімейного типу);
3. у складі сім'ї є особи, які досягли **18-річного віку** станом на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії, і в цьому періоді, зокрема перебувала за кордоном сукупно **більше 60 днів**. До 60-денного періоду перебування за кордоном не включаються дні службового відрядження, лікування або навчання за кордоном, що підтверджується відповідними документами;
4. будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства протягом **12 місяців перед** зверненням за призначенням житлової субсидії, призначенням житлової субсидії без звернення здійснив на суму, яка на дату проведення операції перевищує 50 тис. гривень: купівлю земельної ділянки, квартири (будинку), іншого нерухомого майна, транспортного засобу (механізму), цінних паперів та інших фінансових інструментів тощо; внески до статутного (складеного) капіталу товариства, підприємства, організації; надання поворотної/безповоротної фінансової допомоги, позики та інше;
5. наявна прострочена **понад три місяці** заборгованість з оплати житлово-комунальних послуг, **строк позовної давності якої не минув** і загальна сума якої перевищує **20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян** (340 гривень) на день звернення для призначення субсидії;
6. не повернуто надміру перераховану суму житлової субсидії за попередні періоди її одержання на вимогу управління праці та соціального захисту населення або не сплачуються суми до її повернення;
7. у складі сім'ї є особи, які мають заборгованість за виконавчими провадженнями про стягнення аліментів **понад 3 місяці** (крім осіб, які вважаються безвісно відсутніми за рішенням суду або мають правовий статус осіб, зниклих безвісти, осіб, які є алко-

- або наркозалежними, що підтверджується довідкою від лікаря, осіб, до яких застосовуються заходи забезпечення кримінального провадження у вигляді відсторонення від роботи (посади), осіб, до яких застосовуються запобіжні заходи у вигляді домашнього арешту або тримання під вартою);
8. будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства має у власності більше ніж одне житлове приміщення (квартиру, будинок), крім житла, яке належить на правах спільної сумісної або часткової власності, розташованого в сільській місцевості, на тимчасово окупованій території у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, у населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень, та у населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення, або житла, непридатного для проживання, що підтверджено актом обстеження технічного стану житлового приміщення (будинку, квартири), а також житла, отриманого дитиною-сиротою, дитиною, позбавленою батьківського піклування, особою з їх числа за рахунок державного чи місцевого бюджету, житлових приміщень у гуртожитках;
 9. будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства на 1 число місяця, з якого призначається житлова субсидія, має на депозитному банківському рахунку (рахунках) кошти у сумі, що перевищує **100 тис. гривень**, про що зазначається в декларації;;
 10. будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства протягом 12 місяців перед зверненням за призначенням житлової субсидії, призначенням житлової субсидії без звернення здійснив операції з купівлі безготівкової та/або готівкової іноземної валюти, а також банківських металів на загальну суму, що перевищує **50 тис. гривень**.

ВАЖЛИВО! До 1 вересня 2021 року отримувачам житлової субсидії необхідно повідомити про наявність умов, за яких житлова субсидія не призначається.

Надання раніше призначеної субсидії припиняється:

№	Підстави
1.	домогосподарству припинено надання житлово-комунальної послуги (послуг);
2.	не виконуються зобов'язання за договором про реструктуризацію заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг;

3.	у заяві та/або декларації зазначено недостовірні дані, що вплинуло на виникнення права на субсидію або визначення її розміру на суму понад 10 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (17 гривень) на день призначення субсидії (тобто $10 \times 17 = 170$ гривень);
4.	особа не повідомила управління праці та соціального захисту населення про зміну складу зареєстрованих (фактично проживаючих) у житловому приміщенні (будинку) осіб, складу сім'ї члена домогосподарства, переліку отримуваних житлово-комунальних послуг, умов їх надання протягом 30 календарних днів з дня виникнення таких обставин;
5.	під час вибіркового обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства державним соціальним інспектором виявлено ознаки порушення норм законодавства щодо призначення житлової субсидії, які вплинули на право призначення житлової субсидії або визначення її розміру на суму, яка перевищує 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян на день призначення житлової субсидії;
6.	несплата особою (або за неї) єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування чи сплату його в розмірі, меншому ніж мінімальний, за будь-який місяць протягом строку призначення житлової субсидії;
7.	виникли обставини, що унеможливають надання житлової субсидії, зокрема у разі переїзду домогосподарства в інше житлове приміщення (будинок), іншу місцевість, у разі смерті одинокої особи;
8.	громадянин, якому призначено житлову субсидію, звернувся із заявою про припинення її надання (пункти 119, 120 Положення).

Житлова субсидія у випадку може призначатися з початку опалювального (неопалювального) сезону за умови документального підтвердження сплати заборгованості або укладення договору про її реструктуризацію, або оскарження заборгованості в судовому порядку (ухвали про відкриття провадження у справі) протягом двох місяців з початку такого сезону, в іншому випадку - з місяця, що настає за тим, у якому до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення надійшло документальне підтвердження сплати заборгованості або укладення договору про її реструктуризацію, або оскарження заборгованості в судовому порядку (ухвали про відкриття провадження у справі).

Порядок надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади.

Нормативна база

- Закон України "Про соціальні послуги"
- Порядок надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 року № 576 (далі - Порядок)
- Постанова Кабінету Міністрів України від 03 березня 2020 року № 185 "Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 428 "Про затвердження Порядку регулювання тарифів на соціальні послуги"
- Наказ Міністерства соціальної політики України від 23 червня 2020 року № 429 "Про затвердження Класифікатора соціальних послуг"

Суб'єкти соціальних послуг.

Отримувачі послуг.

Особи з інвалідністю та особи похилого віку, які страждають на психічні розлади (далі - особи з інвалідністю, особи похилого віку).

Надавачі послуг.

Соціальні послуги надаються підприємствами, установами, організаціями та закладами незалежно від форми власності та господарювання, фізичними особами - підприємцями, які відповідають критеріям діяльності надавачів соціальні послуги, затвердженим [постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2020 року № 185](#) (далі - надавачі соціальних послуг), з дотриманням державних стандартів соціальних послуг, затверджених наказами Міністерства соціальної політики України (далі - державні стандарти), етичних, правових норм і принципів надання соціальних послуг (пункт 2 [Порядку](#)).

Види соціальних послуг.

Особи з інвалідністю, особи похилого віку відповідно до індивідуальних потреб можуть отримувати соціальні послуги, [перелік яких затверджується Мінсоцполітики](#), у тому числі:

- Догляд (у тому числі вдома, стаціонарний, денний);
- транзитне підтримане проживання/учбова соціальна квартира (будинок);
- соціальний супровід (у тому числі соціальна адаптація, соціально-трудова адаптація;
- соціальна реабілітація;
- тимчасовий відпочинок для осіб, які здійснюють догляд за дітьми / особами з інвалідністю;
- фізичний супровід осіб з інвалідністю, зокрема з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями;
- транспортні послуги.

Вартість.

Соціальні послуги особам з інвалідністю, особам похилого віку можуть надаватися як за плату, так і безоплатно.

Соціальні послуги в обсягах, визначених державними стандартами, **надаються безоплатно** особам з інвалідністю, особам похилого віку, які не здатні до самообслуговування і не мають рідних, що повинні забезпечити їм догляд і допомогу, або рідні є громадянами похилого віку чи визнані особами з інвалідністю в порядку, визначеному законодавством.

Соціальні послуги за плату надаються особам з інвалідністю, особам похилого віку, які не здатні до самообслуговування і мають рідних, що повинні забезпечити їм догляд і допомогу.

Особам з інвалідністю, особам похилого віку соціальні послуги в обсягах, визначених державними стандартами, можуть надаватися із встановленням диференційованої плати залежно від доходу таких осіб відповідно до законодавства.

Соціальні послуги понад обсяги, визначені державними стандартами, надаються на платній основі.

Тарифи на соціальні послуги та соціальні послуги із встановленням диференційованої плати встановлюються надавачем соціальних послуг відповідно до [Порядку регулювання тарифів на соціальні послуги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 428](#).

Особи з інвалідністю, особи похилого віку, що мають рідних, які повинні забезпечити їм догляд і допомогу, можуть звільнитися від плати за надання соціальних послуг в обсягах, визначених державними стандартами, якщо такі рідні належать до малозабезпечених осіб і отримують державну соціальну допомогу в установленому законодавством порядку, залежні від психоактивних речовин, алкоголю, перебувають у місцях позбавлення волі, мають на вихованні дітей з інвалідністю. Для цього місцевий орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування приймає рішення (розпорядження) про звільнення осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, що мають рідних, які повинні забезпечити їм догляд і допомогу, від зазначеної плати.

Підстави, за яких соціальні послуги не надаються безоплатно.

Соціальні послуги стаціонарного догляду, паліативного догляду, догляду вдома, підтриманого проживання не надаються безоплатно особам з інвалідністю, особам похилого віку в разі:

- надання особі з інвалідністю, особі похилого віку соціальних послуг фізичною особою, якій призначено щомісячну компенсаційну виплату, допомогу на догляд за такою особою з інвалідністю, особою похилого віку в установленому законодавством порядку;
- надання особою з інвалідністю, особою похилого віку соціальних послуг іншій особі та отримання нею щомісячної компенсаційної виплати, допомоги на догляд в установленому законодавством порядку;
- укладення особою з інвалідністю, особою похилого віку договору довічного утримання (догляду) (пункт 19 [Порядку](#)).

Куди звертатися?

До структурного підрозділу з питань соціального захисту населення місцевої держадміністрації, виконавчого органу міської міста обласного значення, районної в місті (у разі її утворення) ради або виконавчого органу сільської, селищної, міської ради об'єднаної територіальної громади (далі - уповноважений орган) у разі надання соціальних послуг державними, комунальними закладами/установами та недержавними суб'єктами, що надають соціальні послуги із залученням бюджетних коштів.

Для отримання соціальних послуг, що надаються недержавними суб'єктами *без залучення бюджетних коштів*, особа з інвалідністю, особа похилого віку, її законний представник, орган опіки та піклування звертається до відповідного суб'єкта, що їх надає.

У разі відсутності в раді об'єднаної територіальної громади (далі - отг) уповноваженого органу заяви приймаються уповноваженою посадовою особою виконавчого комітету ради отг.

Також заяви можуть прийматися центром надання адміністративних послуг за місцем проживання/перебування осіб з інвалідністю, осіб похилого віку.

Якщо заява приймається уповноваженою посадовою особою виконавчого комітету ради отг чи центром надання адміністративних послуг, пакет документів **протягом одного робочого дня** з дати їх одержання передається до уповноваженого органу для підготовки відповідних запитів, клопотань (у разі потреби) та прийняття рішення (пункт 6 [Порядку](#)).

Перелік необхідних документів.

Для отримання соціальних послуг особа з інвалідністю, особа похилого віку, її законний представник, орган опіки та піклування (для недієздатних осіб - у разі відсутності законного представника) (далі - орган опіки та піклування) подає письмову заяву про надання соціальної послуги (далі - заява), в якій зазначається назва соціальної послуги та тип надавача соціальної послуги, де надаватиметься така послуга.

До заяви особи з інвалідністю, особи похилого віку, її законного представника, органу опіки та піклування додаються такі документи:

- паспорт особи або інший документ, що посвідчує особу, яка потребує надання соціальних послуг;
- копія документа, що засвідчує реєстрацію у Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків, у якому зазначається реєстраційний номер облікової картки платника податків, або копія паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті);
- довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ (за наявності інвалідності);

- копія рішення суду про обмеження цивільної дієздатності або визнання недієздатною особи, яка потребує надання соціальних послуг (для недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена);
- копія рішення суду або органу опіки та піклування про призначення опікуна або піклувальника особі, яка потребує надання соціальних послуг (за наявності опікуна або піклувальника);
- документ, що підтверджує повноваження представника органу опіки та піклування;
- копія паспорта опікуна або піклувальника особи, яка потребує надання соціальних послуг (за наявності опікуна або піклувальника);
- довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (за наявності).

У разі надання соціальних послуг із встановленням диференційованої плати за наявності інших отриманих доходів, інформація про які відсутня у ДФС, Пенсійному фонді України, Фонді соціального страхування та згідно із законодавством не може бути отримана на запит уповноваженого органу відповідно до цього Порядку, також подаються довідки про доходи.

Для осіб, які потребують надання соціальної послуги стаціонарного догляду чи паліативного догляду в умовах стаціонару також подається:

- довідка для направлення особи з інвалідністю до інтернатного закладу за формою, затвердженою МОЗ;
- індивідуальна програма реабілітації особи з інвалідністю за формою, затвердженою МОЗ (за наявності інвалідності);
- копія пенсійного посвідчення або посвідчення особи, яка отримує державну соціальну допомогу (за наявності);
- копії договору про відкриття та обслуговування поточного рахунка (за наявності);
- три фотокартки розміром 3 x 4 сантиметри (пункт 7 [Порядку](#)).

Якщо до заяви додано не всі необхідні документи, уповноважений орган протягом **трьох робочих днів** повідомляє особу з інвалідністю, особу похилого віку, її законного представника, орган опіки та піклування, які документи необхідно подати додатково **не пізніше місячного строку** з дати подання заяви.

Рішення про надання чи відмову в наданні соціальних послуг.

Уповноважений орган **протягом п'яти робочих днів** після отримання інформації відповідно до отриманої заяви, пакета документів та з урахуванням результатів оцінювання потреб особи з інвалідністю, особи похилого віку у соціальних послугах приймає рішення про надання чи відмову в наданні соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів.

Про прийняте рішення уповноважений орган письмово повідомляє **протягом одного робочого дня** особу з інвалідністю, особу похилого віку, її законного представника, орган опіки та піклування.

Рішення про надання соціальних послуг відповідно до державних стандартів надсилається **протягом одного робочого дня** надавачеві соціальних послуг.

Рішення про надання соціальних послуг чи відмову в їх наданні, що надаються недержавними суб'єктами без залучення бюджетних коштів, приймає відповідний суб'єкт (пункт 9 [Порядку](#)).

Надання соціальної послуги стаціонарного догляду в інтернатному закладі.

У разі звернення особи з інвалідністю, особи похилого віку, її законного представника, органу опіки та піклування із заявою про надання соціальної послуги стаціонарного догляду в інтернатному закладі системи соціального захисту населення (далі - інтернатний заклад) уповноважений орган **протягом семи робочих днів** з дати подання заяви та пакета документів, ураховуючи результати оцінювання потреб особи з інвалідністю, особи похилого віку у соціальних послугах надсилає:

1. структурному підрозділу з питань соціального захисту населення обласної, Київської міської держадміністрації - *клопотання про влаштування особи з інвалідністю, особи похилого віку до інтернатного закладу;*
2. особі з інвалідністю, особі похилого віку, її законному представнику, органу опіки і піклування - *повідомлення про направлення клопотання про влаштування особи з інвалідністю, особи похилого віку до інтернатного закладу.*

Структурний підрозділ з питань соціального захисту населення обласної, Київської міської держадміністрації у **строк до п'яти робочих днів** з дати отримання клопотання про влаштування особи з інвалідністю, особи похилого віку до інтернатного закладу та пакета документів оформляє путівку про влаштування особи з інвалідністю, особи похилого віку до інтернатного закладу за

формою, встановленою Мінсоцполітики, та **протягом одного робочого дня** з дати оформлення путівки видає/надсилає її особі з інвалідністю, особі похилого віку, її законному представникові, органу опіки та піклування.

Про видачу/надсилання путівки особі з інвалідністю, особі похилого віку структурний підрозділ з питань соціального захисту населення обласної, Київської міської держадміністрації також письмово інформує уповноважений орган.

З отриманою путівкою особа з інвалідністю, особа похилого віку звертається до інтернатного закладу (пункт 10 [Порядку](#)).

Невідкладне надання соціальних послуг.

Соціальні послуги стаціонарного догляду, паліативного догляду, догляду вдома, підтриманого проживання особам з інвалідністю, особам похилого віку з числа внутрішньо переміщених осіб, осіб, постраждалих внаслідок збройного конфлікту, тимчасової окупації, надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру, нещасних випадків, надаються невідкладно на підставі:

- письмової заяви про потребу в наданні соціальних послуг (для дієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена);
- письмової заяви законного представника та рішення органу опіки та піклування про потребу в наданні соціальних послуг (для недієздатних осіб, яким призначено опікунів);
- паспорта особи або іншого документа, що посвідчує особу, яка потребує надання соціальних послуг;
- затвердженої МОЗ довідки для направлення особи з інвалідністю, особи похилого віку до інтернатного закладу.

Надавач соціальної послуги разом з уповноваженим органом забезпечує **протягом шести місяців** оформлення необхідних документів для надання соціальних послуг особі з інвалідністю, особі похилого віку з числа осіб, зазначених вище (пункт 12 [Порядку](#)).

Підстави для відмови в наданні соціальних послуг.

Особам з інвалідністю, особам похилого віку може бути відмовлено в наданні соціальних послуг у разі:

- відсутності потреби у соціальних послугах за результатами оцінювання потреб особи;

- ненадання надавачем соціальних послуг тих соціальних послуг, яких потребує особа.

У разі наявності в особи з інвалідністю, особи похилого віку відповідно до медичного висновку медичних протипоказань до надання соціальних послуг, рішення про надання соціальних послуг приймається після усунення таких протипоказань.

У разі відмови в наданні соціальних послуг, в рішенні про відмову в наданні соціальних послуг та повідомленні про відмову в наданні соціальних послуг додатково зазначається інформація про надавачів соціальних послуг, які здійснюють надання відповідних соціальних послуг.

Права отримувача та обов'язки надавача соціальної послуги:

Обов'язки надавача	Права отримувача
створювати необхідні умови для соціального та правового захисту осіб з інвалідністю, осіб похилого віку	спілкування з іншими особами, в тому числі з адвокатом або іншим законним представником, без присутності сторонніх осіб згідно з правилами внутрішнього розпорядку
ознайомити особу з інвалідністю, особу похилого віку, її законного представника, орган опіки та піклування із законодавством про психіатричну допомогу, соціальний захист, соціальні послуги, а також з адресами та телефонами відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, громадських організацій, до яких може звернутися отримувач соціальних послуг у разі порушення його прав	забезпечення таємниці листування під час відправлення та отримання будь-якої кореспонденції

<p>здійснювати захист прав і законних інтересів осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, визнаних в установленому законом порядку недієздатними, які не мають законного представника, - у разі надання соціальних послуг стаціонарного догляду</p>	<p>доступ до засобів масової інформації</p>
<p>створювати безпечні умови для осіб з інвалідністю, осіб похилого віку під час надання соціальних послуг</p>	<p>дозвілля, заняття творчою діяльністю</p>
<p>своєчасно інформувати членів сім'ї (за згодою особи з інвалідністю, особи похилого віку), законних представників про стан здоров'я осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, яким надається соціальна послуга стаціонарного догляду</p>	<p>відправлення релігійних обрядів</p>
<p>інформувати орган опіки та піклування про надання соціальних послуг</p>	<p>звернення безпосередньо до надавача соціальних послуг з питань отримання соціальних послуг, відрахування з числа отримувачів соціальних послуг і додержання їх прав, передбачених Законами України "Про психіатричну допомогу", "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" та інших нормативно-правових актів</p>

<p>організовувати не рідше ніж один раз на рік проведення лікарською комісією за участю лікаря-психіатра, психолога і педагогічного працівника огляду осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, які отримують соціальну послугу стаціонарного догляду, в тому числі з метою розв'язання питання щодо подальшого їх перебування в інтернатних закладах або щодо можливості перегляду рішень про недієздатність особи</p>	<p>та інші права визначені чинним законодавством</p>
--	--

Підстави припинення надання соціальних послуг.

Надання соціальних послуг особам з інвалідністю, особам похилого віку припиняється в разі:

- поліпшення стану здоров'я, подолання складних життєвих обставин, в результаті чого в осіб з інвалідністю, осіб похилого віку зникає потреба в їх отриманні;
- закінчення встановленого строку надання соціальних послуг;
- направлення (переведення) до іншого надавача соціальних послуг;
- зміни місця проживання/перебування (переїзду за межі адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюються повноваження надавача соціальних послуг);
- невиконання без поважних причин особою з інвалідністю, особою похилого віку вимог, визначених договором про надання соціальних послуг;
- відмови особи з інвалідністю, особи похилого віку, її законного представника, органу опіки та піклування від отримання соціальних послуг;
- подання надавачу соціальних послуг особою з інвалідністю, особою похилого віку письмової заяви про припинення надання таких послуг - за наявності висновку комісії

лікарів-психіатрів про те, що особа здатна задовольняти свої основні життєві потреби самостійно, - в разі отримання соціальної послуги стаціонарного догляду:

- подання надавачу соціальних послуг законним представником особи з інвалідністю, особи похилого віку, визнаної в установленому законом порядку недієздатною, письмової заяви із зобов'язанням здійснення необхідного догляду;
- рішення суду про незаконне поміщення особи до закладу соціального захисту осіб, які страждають на психічні розлади;
- припинення діяльності надавача соціальних послуг;
- смерті особи з інвалідністю, особи похилого віку.

Про припинення надання соціальних послуг державними, комунальними закладами/установами видається наказ, а недержавними суб'єктами, що надають соціальні послуги, - наказ (розпорядження).

Повідомлення про припинення надання соціальних послуг у строк **до трьох робочих днів** після видачі відповідного наказу/розпорядження надсилається уповноваженому органу, який прийняв рішення про надання соціальних послуг, або структурному підрозділу з питань соціального захисту населення обласної, Київської міської держадміністрації, який видав путівку, а також органу опіки і піклування за місцезнаходженням надавача соціальних послуг (для недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена), територіального органу Пенсійного фонду України (за потреби).

Примусове виселення особи з інвалідністю, особи похилого віку надавачем соціальних послуг із закладу/установи проводиться лише на підставі рішення суду (пункт 18 [Порядку](#)).

Наслідки приховування або подання недостовірної інформації.

Якщо особою з інвалідністю, особою похилого віку, її законним представником, органом опіки та піклування приховано або подано недостовірну інформацію, що вплинуло на встановлення права на надання їй безоплатно соціальних послуг, внаслідок чого було надміру витрачено кошти, або особою з інвалідністю, особою похилого віку, її законним представником, органом опіки і піклування не виконуються умови договору про надання соціальних послуг у частині їх оплати, надавач соціальних послуг:

- визначає обсяг надміру витрачених коштів і встановлює строки їх повернення;

- повідомляє особу з інвалідністю, особу похилого віку, її законного представника, орган опіки та піклування про обсяг надміру витрачених коштів і строки їх повернення.

Якщо особа з інвалідністю, особа похилого віку, її законний представник не повернули надміру витрачені кошти за надані соціальні послуги добровільно, такі кошти стягуються в судовому порядку.

Порядок надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних.

Нормативна база

- Податковий кодекс України
- Закон України "Про охорону дитинства"
- Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 № 268 "Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 №332 "Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.2022 №333 Про затвердження Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану і не отримують щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг"
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2015 № 1275-р "Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких здійснювалася антитерористична операція, та визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України"

Загальна інформація.

Дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, - дитина, яка внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту отримала поранення, контузію, каліцтво, зазнала фізичного, сексуального, психологічного насильства, була викрадена або незаконно вивезена за межі України, залучається до участі у військових формуваннях або незаконно утримувалася, у тому числі в полоні ([стаття 1 Закону України "Про охорону дитинства"](#)).

На державу покладено обов'язок вживати всіх необхідних заходів для забезпечення захисту дітей, які перебувають у зоні воєнних дій і збройних конфліктів, дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, догляду за ними та возз'єднання їх із членами сім'ї, включаючи розшук, звільнення з полону, повернення в Україну дітей, незаконно вивезених за кордон ([стаття 30¹ Закону України "Про охорону дитинства"](#)).

Хто має право на отримання статусу.

Як отримати статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів?

Згідно з пунктом 3 [Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів](#)", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 № 268 (далі - Порядок), право на отримання статусу має дитина, а також особа, яка під час здійснення антитерористичної операції і заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях не досягла 18 років (повноліття), які внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів:

◆ отримали поранення, контузію, каліцтво;

◆ зазнали:

- фізичного насильства — отримання дитиною у період її перебування в зоні воєнних дій та збройних конфліктів тілесних ушкоджень різного ступеня, які завдали їй фізичного болю, спричинили розлад її здоров'я;
- сексуального насильства — перенесені дитиною дії сексуального характеру у період її перебування в зоні воєнних дій та збройних конфліктів, зокрема: демонстрування статевих органів; статевий акт у присутності дитини; статеві зносини чи розпусні дії з дитиною, задоволення статевої пристрасті з дитиною; втягнення дитини в заняття проституцією або примушування її до зайняття проституцією; примушування до участі

у виготовленні зображень, кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм, інших предметів порнографічного характеру, а також інші правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості дитини;

- ◆ були викрадені або незаконно вивезені за межі України;
- ◆ залучаються до участі у діях воєнізованих чи збройних формувань;
- ◆ незаконно утримувалися, у тому числі в полоні;
- ◆ зазнали психологічного насильства — моральні та психологічні страждання (травми) дитини, що не потребують доведення, і які вона перенесла внаслідок її проживання/перебування в умовах воєнних дій, збройних конфліктів, тимчасової окупації, її внутрішнього переміщення, залишення свого місця проживання/перебування у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, а також загибелі (зникнення безвісти), потрапляння у полон, смерті внаслідок поранення, контузії або каліцтва, отриманих у населеному пункті, віднесеному до переліку населених пунктів, на території яких здійснювалася антитерористична операція, затвердженого [розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02.12.2015 № 1275](#), і в яких органи державної влади виконують свої повноваження у повному обсязі, її батьків або одного з них - із числа цивільних осіб, а також її батьків або одного з них - з числа осіб, визначених [пунктом 2 Порядку надання статусу особи, на яку поширюється чинність Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”](#), деяким категоріям осіб, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 № 740](#).

Наслідками воєнних дій і збройних конфліктів для дитини можуть бути одна, кілька або всі перелічені вище обставини. Під час надання дитині статусу заявником визначається обставина, яка мала найбільший негативний вплив на стан здоров'я та розвиток дитини.

Куди звертатися.

Статус надається органом опіки та піклування, у тому числі за місцем реєстрації проживання/перебування дитини як внутрішньо переміщеної особи, або за місцем проживання/перебування дитини в населеному пункті, на території якого здійснювалася антитерористична операція і заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, або за

місцем виявлення такої дитини місцевими органами виконавчої влади та/або органами місцевого самоврядування ([пункт 5 Порядку](#)).

Хто може звернутись.

Для надання статусу законний представник дитини або у разі, коли дитина переміщується без супроводження батьків або осіб, які їх замінюють, її родичі (баба, дід, прабаба, прадід, тітка, дядько, повнолітні брат або сестра), вітчим, мачуха, представник органу опіки та піклування подають до служби у справах дітей необхідні документи ([пункт 6 Порядку](#)).

Дитина, якій виповнилося 14 років, має право самостійно звернутися до служби у справах дітей та подати документи.

Якщо дитина, яка має право на отримання статусу, залишилася без батьківського піклування, а догляд за нею тимчасово здійснюється родичами або іншими особами (сусідами, знайомими) відповідно до [пункту 31 Порядку](#) провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини"](#), документи, готуються службою у справах дітей за місцем виявлення такої дитини.

Перелік необхідних документів.

1. Заява про надання статусу;
2. згода на обробку персональних даних відповідно до [Закону України "Про захист персональних даних"](#);
3. засвідчені в установленому порядку копії таких документів:
 - свідоцтва про народження дитини або іншого документа, що посвідчує особу дитини;
 - документа, що посвідчує особу заявника;
 - документа, що підтверджує повноваження законного представника дитини (у разі коли дитина постійно проживає/перебуває у закладі охорони здоров'я, закладі освіти або іншому дитячому закладі, - документа, що підтверджує факт перебування дитини в такому закладі) або родинні стосунки між дитиною та заявником;
 - довідки про взяття дитини на облік як внутрішньо переміщеної особи або документа, що підтверджує проживання/перебування дитини в населеному пункті, на території якого здійснювалася антитерористична операція і заходи із забезпечення національної

безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях.

У разі відсутності відомостей про реєстрацію місця проживання/перебування дитини або документів зазначених вище, доказами підтвердження її місця проживання/перебування в населеному пункті, на території якого здійснювалася антитерористична операція і заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, можуть бути відомості, які містяться в [Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно](#), або документи про право власності батьків або дитини на рухоме чи нерухоме майно, або свідоцтво про базову загальну середню освіту, або атестат про повну загальну середню освіту, або документ про професійно-технічну освіту, або таблиць успішності, або учнівський квиток, або медичні документи, або свідоцтво про народження дитини.

Якщо дитина отримала поранення, контузію, каліцтво додатково подаються виписки з медичної картки дитини або консультаційного висновку спеціаліста, видані після медичного обстеження та лікування дитини в закладах охорони здоров'я та науково-дослідних установах, визначених Міністерством охорони здоров'я України, із зазначенням діагнозу згідно з [Міжнародною класифікацією хвороб та споріднених проблем здоров'я десятого перегляду](#), отриманих у період здійснення антитерористичної операції і заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях.

За обставин, передбачених у підпунктах 2-5 пункту 3 Порядку, також подаються копії:

1. заяви про вчинення щодо дитини кримінального правопорушення або про залучення дитини до провадження як потерпілої, зареєстрованої в установленому порядку у відповідних правоохоронних органах;
2. витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань про відкриття кримінального провадження (незалежно від результатів досудового розслідування) за зазначеною заявою про вчинення злочину щодо дитини в зоні воєнних дій та збройних конфліктів;
3. висновку експерта за результатами судової експертизи (за наявності), проведеної в ході досудового розслідування в кримінальному провадженні, якою встановлено факти фізичного, сексуального насильства щодо дитини внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (за обставин, передбачених у п.п. 2 п. 3 Порядку).

Якщо дитина зазнала психологічного насильства

додатково подаються:

1. висновок оцінки потреб сім'ї (особи) у соціальних послугах, підготовлений центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за формою, затвердженою Мінсоцполітики. До оцінювання потреб сім'ї (особи) може бути залучений психолог/практичний психолог, психотерапевт, психіатр, що працює в іншому закладі, установі, організації. На основі висновку оцінки потреб сім'ї (особи) у соціальних послугах за згодою батьків/законних представників дитина направляється до відповідного закладу/організації для реабілітації та отримання відповідних соціальних послуг;
2. копія посвідчення з написом "Посвідчення члена сім'ї загиблого", якщо дитина отримала статус відповідно до [Порядку надання статусу особи, на яку поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#), деяким категоріям осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. № 740;
3. копія свідоцтва про смерть та копія документа, що підтверджує загибель особи в населеному пункті, на території якого здійснювалася антитерористична операція і заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, або копія документа, що підтверджує смерть особи внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих у зазначеному населеному пункті у період здійснення антитерористичної операції, у разі загибелі батьків дитини або одного з них - із числа цивільних осіб.

Усі документи надаються в двох примірниках.

У разі відсутності документів, зазначених в [абзацах друго-п'ятому пункту 6 Порядку](#), Міністерство соціальної політики України **не пізніше ніж через п'ять робочих днів** із дати надходження письмового запиту від законного представника дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, або керівника служби у справах дітей надає про таку дитину інформацію, що міститься в банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів.

Рішення про надання або відмову в наданні статусу та їх оскарження.

Рішення про надання або відмову в наданні статусу приймається органом опіки та піклування на підставі документів, зазначених у [пункті 6 Порядку](#), протягом **30 календарних днів** з дати реєстрації заяви про надання статусу.

У рішенні зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, серія та номер свідоцтва про народження/паспорта, адреса місця проживання/перебування дитини, визначені у [пункті 3 Порядку](#) обставини, за яких вона постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (за винятком сексуального насильства, яке позначається літерою "А"), документи, що підтверджують такі обставини, а також дата і номер протоколу засідання комісії з питань захисту прав дитини.

Підстави для відмови:

1. Подання суб'єктом звернення неповного пакета документів згідно з встановленим вичерпним переліком.
2. Виявлення в документах виправлень, недостовірних відомостей, або розбіжностей.
3. Подання відомостей, що не відповідають дійсності.

Рішення про відмову в наданні статусу приймається у разі відсутності одного з документів (крім випадку, визначеного у [пункті 8 Порядку](#)), та може бути оскаржене в суді.

Інформація про дитину, якій надано статус, вноситься до банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів.

Підставою для прийняття рішення органу опіки та піклування про скасування статусу є:

◆встановлення недостовірних відомостей у поданих документах або непідтвердження обставин, передбачених у [підпунктах 1-5 пункту 3 Порядку](#), в ході досудового розслідування у кримінальному провадженні за заявою про вчинення злочину щодо дитини або судового розгляду.

Рішення про скасування статусу може бути оскаржено в суді.

Досягнення особою повноліття не є підставою для скасування статусу.

Соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, мають право на забезпечення безкоштовним харчуванням у закладах освіти (частина десята статті 7 [Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#), частина третя статті 33 [Закону України "Про дошкільну освіту"](#)).

Крім того, діти з числа дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, та зареєстровані в установленому порядку як внутрішньо переміщені особи мають право на всі гарантії та пільги, передбачені законодавством для таких осіб, зокрема:

- влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні заклади державної та комунальної форми власності;
- забезпечення безкоштовним харчуванням у закладах освіти;
- державна цільова підтримка для здобуття професійної (професійно-технічної) та вищої освіти у вигляді: повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів освітніх субвенцій державного та місцевих бюджетів; пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти; соціальної стипендії; безоплатного забезпечення підручниками; безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних у державних та комунальних закладах освіти; безоплатного проживання в гуртожитку; інших заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України;
- пільгове оздоровлення та відпочинок;
- забезпечення лікарськими засобами у випадках та порядку, визначених законодавством;
- надання необхідної медичної допомоги в державних та комунальних закладах охорони здоров'я;
- дітям грудного віку та дітям раннього віку забезпечення дитячим харчуванням;
- діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які досягли 16 років і перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб, мають право зараховуватися на облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і соціальний квартирний облік за місцем їх обліку як внутрішньо переміщених осіб;
- отримання адресної допомоги для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг;
- отримання соціальних послуг та соціального супроводження сімей тощо.

Порядок оформлення субсидії на понаднормову площу житла для індивідуального газового опалення.

Нормативна база

- Положення про порядок призначення житлових субсидій, затверджене постановою Кабінету Міністрів України "Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива" від 21.10.1995 № 848

Поняття.

Житлова субсидія є безповоротною адресною державною соціальною допомогою громадянам - мешканцям домогосподарств, що проживають в житлових приміщеннях (будинках) і не можуть самотужки платити за житлово-комунальні послуги, оплачувати витрати на управління багатоквартирним будинком.

Пільги - це встановлені законодавством або іншими нормативними актами переваги, що надаються особі(або групи осіб) порівняно з іншими громадянами.

Порядок подання документів.

Для призначення житлової субсидії громадянин, особа якого посвідчується паспортом або іншим документом, подає структурному підрозділу з питань соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання (орендарі, внутрішньо переміщені особи - за фактичним місцем проживання):

- заяву про призначення та надання житлової субсидії,
- декларацію про доходи і витрати осіб, які звернулися за призначенням житлової субсидії.

За потреби можуть бути також додані:

1. договір найму (оренди) житла (за наявності),
2. довідки про доходи (у разі зазначення у декларації доходів, інформація про які відсутня в ДФС, ПФУ)

3. інші документи, які необхідні для розгляду питання по суті (у разі потреби), наприклад, документами, що підтверджують непроживання особи за місцем реєстрації. Такими документами можуть бути:
- довідки, що підтверджують місце перебування особи на території іншої адміністративно-територіальної одиниці у зв'язку з роботою, лікуванням, навчанням, довготривалим відрядженням, відбуванням покарання, у тому числі легалізовані в Україні документи про набуття страхового стажу в іншій країні;
 - довідки про оплату житлово-комунальних послуг в іншому житловому приміщенні;
 - акти обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства селищної, сільської або міської ради;
 - договори оренди житла в іншому місці тощо.

Заява та декларація можуть бути надіслані структурному підрозділу з питань соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання заявника (орендарі, внутрішньо переміщені особи - за фактичним місцем проживання) поштою або в електронній формі через офіційний веб-сайт Мінсоцполітики або інтегровані з ним інформаційні системи органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з накладенням кваліфікованого електронного підпису, створеного шляхом додавання до заяви в електронній формі ідентифікаційних даних декларанта, підтверджених у процесі автентифікації з використанням електронної системи ідентифікації, що використовує базу клієнтських даних банків.

Порядок прийняття та дія рішення комісії.

Відповідно до пункту 10 Положення житлові субсидії непрацевдатним непрацюючим особам, які проживають самі, призначаються на норму, що перевищує встановлену законодавством соціальну норму житла (далі - понаднормова площа житла), якщо про це зазначено у заяві.

Площа житла, на яку призначається субсидія з урахуванням понаднормової площі, розраховується шляхом збільшення соціальної норми житла для домогосподарства на 30 відсотків.

Відповідно до чинного законодавства встановлена соціальна норма житла, в межах якої держава надає громадянам субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, а саме послуг постачання та

розподілу природного газу для індивідуального опалення незалежно від джерела та виду енергії - 13,65 кв. метра опалюваної площі на одну особу та додатково 35,22 кв. метра на домогосподарство.

До непрацездатних непрацюючих осіб, які проживають самі і яким житлову субсидію може бути призначено на понаднормову площу житла, належать:

- особи, які не досягли повноліття;
- громадяни, які отримують пенсію за віком, у зв'язку з втратою годувальника або по інвалідності, а також ті, які досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, і отримують пенсію за вислугою років;
- громадяни, які отримують державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю;
- громадяни, які отримують державну соціальну допомогу особі, яка не має права на пенсію, та особам з інвалідністю;
- громадяни, які отримують тимчасову державну соціальну допомогу непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату.

Призначення житлових субсидій на понаднормову площу житла переглядається у разі зміни складу осіб, зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку), складу сім’ї члена домогосподарства, працевлаштування таких осіб або виникнення у них інших джерел доходів, про що одержувач житлової субсидії зобов’язаний повідомити протягом 30 календарних днів структурному підрозділу з питань соціального захисту населення про виникнення таких обставин.

Строки прийняття рішення.

Структурним підрозділом з питань соціального захисту населення протягом 10 календарних днів з дня подання зазначених документів приймається рішення про:

- призначення житлової субсидії;
- непризначення житлової субсидії (у разі, коли за результатами розрахунку житлової субсидії її розмір має нульове або від’ємне значення);
- відмову в призначенні житлової субсидії.

У разі прийняття рішення про призначення (непризначення) житлової субсидії структурний підрозділ з питань соціального захисту населення повідомляє заявнику про прийняте рішення

протягом трьох календарних днів з дня його прийняття. При цьому структурний підрозділ з питань соціального захисту населення самостійно обирає форму такого повідомлення (в паперовому або електронному (за наявності адреси електронної пошти) вигляді та спосіб для повідомлення (особиста бесіда, поштовий зв'язок, смс-повідомлення, електронні засоби зв'язку, електронна пошта (за наявності), повідомлення через Портал Дія).

Порядок та умови надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійно-технічної та вищої освіти.

Нормативна база

- Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 № 975 "Про надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.08.2015 № 658 "Про затвердження Порядку відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 505 "Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 413 "Про Порядок надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.1994 № 302 "Про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни"

- [Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 "Про облік внутрішньо переміщених осіб"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2018 № 119 "Деякі питання соціального захисту постраждалих учасників Революції Гідності"](#)

Суб'єкти державної цільової підтримки.

Відповідно до підпунктів 1-6 пункту 1 [Порядку та умов надання державної цільової підтримки](#) деяким категоріям громадян для здобуття професійної(професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 № 975 (далі - [Порядок та умови](#)), **державна цільова підтримка для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, надається категоріям громадян, які навчаються у державних або комунальних закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, а саме:**

1. особам, визнаним учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни, постраждалими учасниками Революції Гідності відповідно до [Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#);
2. дітям осіб, визнаних учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни, постраждалими учасниками Революції Гідності відповідно до [Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#);
3. дітям, один з батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів, а також внаслідок захворювання, одержаного в період участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;

4. дітям осіб, які загинули або померли внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у Революції Гідності, а також дітям осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції Гідності;
5. дітям, зареєстрованим як внутрішньо переміщені особи;
6. дітям, які проживають у населених пунктах на лінії зіткнення.

Дія [Порядку та умов](#) поширюється на осіб, які віднесені до категорій, зазначених у підпунктах 2-6 пункту 1 [Порядку та умов](#), до закінчення такими особами закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років.

Куди звертатися та які документи потрібні.

Для отримання державної цільової підтримки особи, подають особисто на ім'я керівника відповідного закладу професійної (професійно-технічної), фахової передвищої або вищої освіти *заяву*, складену в довільній формі, із зазначенням конкретних видів державної цільової підтримки, на які особи претендують.

До заяви *додаються завірені в установленому порядку копії документів*, які підтверджують право на одержання державної цільової підтримки.

Документи, які підтверджують право на одержання державної цільової підтримки

Документами, які підтверджують право на одержання державної цільової підтримки, є:

- **для осіб, визнаних учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни, постраждалими учасниками Революції Гідності** відповідно до [Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#),
 1. *посвідчення учасника бойових дій*, видане відповідно до [Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії](#)

- Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413;
2. *посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни* встановленого зразка, видане відповідно до Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302;
 3. *посвідчення постраждалого учасника Революції Гідності* встановленого зразка, видане відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 119 “Деякі питання соціального захисту постраждалих учасників Революції Гідності”;
- **для дітей осіб, визнаних учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни, постраждалими учасниками Революції Гідності** відповідно до [Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#):
 1. *посвідчення учасника бойових дій* (батька або матері) встановленого зразка;
 2. *посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни* (батька або матері) встановленого зразка;
 3. *посвідчення постраждалого учасника Революції Гідності* (батька або матері) встановленого зразка;
 4. *свідоцтво про народження дитини*;
 - **для осіб, зазначених у підпунктах 3 і 4 пункту 1 Порядку та умов**:
 1. *посвідчення члена сім'ї загиблого* (дітям загиблих осіб до досягнення ними 16-річного віку - довідка, що видається матері або іншому повнолітньому члену сім'ї загиблої особи, або опікуну), видане відповідно до [Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302;
 2. *свідоцтво про народження дитини*;
 - **для дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи**, - *довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи*, видана згідно з [Порядком оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509 "Про облік внутрішньо переміщених осіб";

- для дітей, які проживають у населених пунктах на лінії зіткнення, - довідка про реєстрацію місця проживання особи встановленого зразка, видана відповідно до [Правил реєстрації місця проживання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2016 р. № 207](#).

Види державної цільової підтримки.

Державна цільова підтримка надається у вигляді:

1. повної оплати навчання за рахунок коштів загального фонду державного або місцевих бюджетів у разі зарахування вступників на навчання за державним (регіональним) замовленням відповідно до [Порядку та умов](#), а також умов та правил прийому на навчання до вищих та професійно-технічних навчальних закладів на відповідний рік (далі - умови та правила прийому);
2. часткової оплати навчання за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів шляхом надання особам, зарахованим на навчання за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб, пільгових довгострокових кредитів для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти відповідно до [Порядку пільгового кредитування для здобуття професійної \(професійно-технічної\), фахової передвищої та вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.08.2018 № 673](#);
3. першочергового переведення здобувачів освіти, зарахованих відповідно до умов та правил прийому на навчання на підставі угод, укладених з фізичною або юридичною особою, на навчання на місцях державного (регіонального) замовлення у державних або комунальних закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, що одержані за рахунок перерозподілу закладом професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти або відповідним державним замовником наявних обсягів державного (регіонального) замовлення;
4. соціальної стипендії (у розмірі та порядку її призначення і виплати, встановлених Кабінетом Міністрів України) - для осіб, які навчаються за державним або регіональним замовленням за денною формою;
5. безоплатного забезпечення підручниками - за рахунок бібліотечного фонду відповідного закладу освіти;

6. безоплатного доступу до Інтернету, систем баз даних у державних та комунальних навчальних закладах;
7. безоплатного проживання в учнівських та студентських гуртожитках або проживання у студентських гуртожитках з пільговою оплатою - для осіб, які навчаються за денною формою.

Види державної цільової підтримки за категоріями громадян, зазначених в пункті 1 [Порядку та умов](#).

Особам, зазначеним у пункті 1 [Порядку та умов](#), державна цільова підтримка надається у вигляді:

- повної оплати за навчання для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем (рівнем вищої освіти) за рахунок коштів загального фонду державного або місцевих бюджетів - у разі зарахування на місця державного (регіонального) замовлення відповідно до умов та правил прийому (з урахуванням квот, установлених відповідно до законодавства);
- пільгових довгострокових кредитів для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти;
- першочергового переведення здобувачів освіти, зарахованих відповідно до умов та правил прийому на навчання на підставі угод, укладених з фізичною або юридичною особою, на навчання на місцях державного (регіонального) замовлення у державних або комунальних закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, що одержані за рахунок перерозподілу закладом професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти або відповідним державним замовником наявних обсягів державного (регіонального) замовлення;
- соціальної стипендії для осіб, які навчаються за державним або регіональним замовленням за денною формою навчання;
- безоплатного забезпечення підручниками - за рахунок бібліотечного фонду відповідного закладу освіти;
- безоплатного доступу до Інтернету, систем баз даних у державних та комунальних закладах освіти.

Особам, зазначеним у підпунктах 1-4 пункту 1 [Порядку та умов](#), які навчаються за денною формою навчання, державна цільова підтримка на проживання в учнівських та студентських гуртожитках надається у вигляді безоплатного проживання.

Дітям, зареєстрованим як внутрішньо переміщені особи і дітям, які проживають у населених пунктах на лінії зіткнення, які навчаються за денною формою навчання, державна цільова підтримка на проживання в учнівських та студентських гуртожитках надається у вигляді:

- безоплатного проживання в учнівських гуртожитках - для учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- проживання у студентських гуртожитках з пільговою оплатою у розмірі, визначеному закладом фахової передвищої або вищої освіти в установленому законодавством порядку, але не більш як 50 відсотків граничного розміру плати за проживання у студентських гуртожитках відповідного типу закладу освіти - для студентів закладів фахової передвищої або вищої освіти, курсантів невійськових закладів фахової передвищої або вищої освіти за умови, що такі особи не отримують допомогу відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. [№ 505](#) “Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг”.

Надання державної цільової підтримки у разі зміни категорії.

У разі коли під час навчання у закладі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої або вищої освіти особа отримує державну цільову підтримку як така, що належить до категорій, зазначених у підпунктах 5 і 6 пункту 1 [Порядку та умов](#), і при цьому виникають обставини, що змінюють статус такої особи на належну до іншої категорії осіб, зазначених у підпунктах 2-4 пункту 1 [Порядку та умов](#), внаслідок чого така особа має право на отримання додаткових можливостей за рахунок державної цільової підтримки, питання надання такій особі державної цільової підтримки з урахуванням нових обставин розглядається закладом освіти відповідно до [Порядку та умов](#) за її зверненням.

Результати розгляду заяви.

Державна цільова підтримка певного виду надається за рішенням керівника закладу освіти з дати виникнення нових обставин та за умови надання зазначеними особами відповідних документів не пізніше ніж через три місяці з дня їх видачі.

Державна цільова підтримка за минулий період призначається не більш як за 12 місяців у разі, коли вона не була своєчасно призначена закладом освіти.

Контроль за достовірністю відомостей, що містяться у поданих особою документах, а також забезпечення надання державної цільової підтримки відповідно до вимог [Порядку та умов](#) та умов покладаються на керівника відповідного закладу освіти.

Припинення та поновлення надання державної цільової підтримки.

Надання припиняється у разі відрахування особи з такого закладу освіти в порядку та на підставах, визначених законом.

Надання державної цільової підтримки державним (комунальним) закладом професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти припиняється також у разі надання здобувачу освіти академічної відпустки.

У разі поновлення здобувача освіти на навчання до закладу освіти або переведення до іншого закладу освіти питання надання йому державної цільової підтримки розглядається відповідним закладом освіти згідно з [Порядком та умовами](#).

Проживання в учнівських та студентських гуртожитках.

Проживання в учнівських та студентських гуртожитках осіб, зазначених у [пункті 4 Порядку та умов](#), забезпечується відповідним закладом освіти за рахунок та в межах видатків, передбачених на зазначену мету в кошторисах таких навчальних закладів, затверджених в установленому порядку.

Особи, які відповідно до пункту 4 [Порядку та умов](#) мають право на безоплатне проживання в учнівських та студентських гуртожитках або на проживання у студентських гуртожитках з пільговою оплатою, у разі продовження навчання у цьому ж закладі освіти за наступним рівнем вищої освіти (освітньо-кваліфікаційним рівнем) на період вступу після відрахування в результаті завершення навчання за попереднім рівнем вищої освіти (освітньо-кваліфікаційним рівнем) і до

зарахування в установленому законодавством порядку до числа здобувачів освіти на навчання за наступним рівнем вищої освіти (освітньо-кваліфікаційним рівнем) мають право на проживання в учнівському або студентському гуртожитку на умовах, визначених [Порядком та умовами](#).

Особливі випадки.

Особа, яка належить до однієї із зазначених у пункті 1 [Порядку та умов](#) категорій громадян, яка навчалася за державним (регіональним) замовленням у державному (комунальному) закладі фахової передвищої та вищої освіти відповідно до умов, визначених [Порядком та умовами](#), і не завершила навчання за певним рівнем фахової передвищої та вищої освіти і яка бажає повторно здобути фахову вищу освіту в державному (комунальному) закладі фахової передвищої та вищої освіти за тим самим рівнем вищої освіти за державним (регіональним) замовленням, має право на отримання пільг та гарантій, визначених [Порядком та умовами](#), у разі відшкодування коштів державного або відповідного місцевого бюджету згідно з [Порядком відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2015 р. № 658](#).

Особа, яка здобула вищу освіту за державним (регіональним) замовленням у державному (комунальному) закладі фахової передвищої та вищої освіти на умовах, визначених цими [Порядком та умовами](#), і яка за станом здоров'я втратила можливість виконувати службові чи посадові обов'язки за отриманою раніше кваліфікацією, що підтверджується висновком медико-соціальної експертної комісії, **має право на повторне навчання** у державному (комунальному) закладі фахової передвищої та вищої освіти на умовах державної цільової підтримки, визначеної [Порядком та умовами](#).

Права та обов'язки внутрішньо переміщених осіб.

Нормативна база

- [Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#)
- [Закон України "Про безоплатну правову допомогу"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 509 "Про облік внутрішньо переміщених осіб"](#)

- Постанова Кабінету міністрів України від 8 червня 2016 року № 365 "Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам"

Увага!!! З 24 лютого 2022 року, відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану", в Україні введено **режим воєнного стану!**

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 332 «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам» затверджено Порядок надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг».

Внутрішньо переміщена особа має можливість отримання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг. Щомісячна допомога може надаватися усім ВПО в рамках Програми «Підтримка» щомісячно з місяця звернення до квітня 2022 р. включно на кожному ВПО, у таких розмірах: для осіб з інвалідністю та дітей – 3 000 гривень; для інших осіб – 2 000 гривень. Допомога виплачується за повний місяць незалежно від дати звернення за її наданням.

Поняття внутрішньо переміщеної особи.

Внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

Україна вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та

дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в Україні.

Забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб на отримання документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, або документів, що посвідчують особу та підтверджують її спеціальний статус.

Оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, або документів, що посвідчують особу та підтверджують її спеціальний статус, здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), за місцем проживання внутрішньо переміщеної особи.

Забезпечення реалізації прав зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб на зайнятість, пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування, соціальні послуги, освіту.

- Для взяття на облік внутрішньо переміщеної особи реалізація прав на зайнятість, пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, на отримання соціальних послуг здійснюється відповідно до законодавства України.

**Перереєстрація безробітних, яких у подальшому було зареєстровано як внутрішньо переміщені особи, здійснюється державною службою зайнятості за місцем перебування фактичного проживання особи у порядку, визначеному [Кабінетом Міністрів України](#).*

- Громадянин пенсійного віку, особа з інвалідністю, дитина з інвалідністю та інша особа, яка перебуває у складних життєвих обставинах, яких зареєстровано внутрішньо переміщеними особами, мають право на отримання соціальних послуг відповідно до законодавства України за місцем реєстрації фактичного місця проживання такої внутрішньо переміщеної особи.

- Внутрішньо переміщена особа, яка звільнилася з роботи (припинила інший вид зайнятості), за відсутності документів, що підтверджують факт звільнення (припинення іншого виду зайнятості), періоди трудової діяльності та страхового стажу, реєструється як безробітна та отримує допомогу по безробіттю, соціальні та інші послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття відповідно до законодавства.
- Взята на облік внутрішньо переміщена особа має право на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, на одержання реабілітаційних послуг відповідно до законодавства за місцем проживання. Забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, надання реабілітаційних послуг здійснюється за наявності необхідних документів, що підтверджують право на ці послуги та засоби, а у разі їх відсутності - за даними Централізованого банку даних з проблем інвалідності (для осіб, які звертаються повторно) та індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю в порядку, встановленому [Кабінетом Міністрів України](#).
- Взята на облік внутрішньо переміщена особа має право на продовження здобуття певного освітнього рівня на території інших регіонів України за рахунок коштів державного бюджету або інших джерел фінансування. Порядок фінансування навчання категорії осіб, які були зараховані у навчальні заклади на територіях, де виникли обставини, зазначені у [статті 1 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#), на навчання за рахунок коштів державного бюджету, встановлюється [Кабінетом Міністрів України](#).
- Діти з числа внутрішньо переміщених осіб чи діти, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, які навчаються у дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів і форми власності, забезпечуються безкоштовним харчуванням у порядку, встановленому [Кабінетом Міністрів України](#).
- Внутрішньо переміщені особи з тимчасово окупованої території мають право на отримання матеріального забезпечення, страхових виплат та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, безпосередньо у робочих органах

Фонду соціального страхування України за фактичним місцем проживання, перебування. Матеріальне забезпечення, страхові виплати призначаються за наявності необхідних документів, що підтверджують право на ці виплати, а в разі їх відсутності - за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування у порядку, встановленому правлінням [Фонду соціального страхування України](#). У разі відсутності в зазначеному Реєстрі необхідних відомостей матеріальне забезпечення, страхові виплати надаються у мінімальному розмірі, встановленому правлінням Фонду соціального страхування України, з наступним перерахунком сум матеріального забезпечення після надходження документів, що підтверджують право застрахованих осіб на їх надання.

Виборчі права внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

ВПО реалізує своє право голосу на виборах Президента України, народних депутатів України, місцевих виборах та референдумах шляхом зміни місця голосування без зміни виборчої адреси згідно з [частиною третьою статті 7 Закону України "Про Державний реєстр виборців"](#).

Право на захист внутрішньо переміщених осіб.

Відповідно до [Закону України «Про безоплатну правову допомогу»](#), ВПО мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, що полягає в захисті, здійсненні представництва інтересів осіб у судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, складенні документів процесуального характеру.

Окрім того, громадяни України, які звернулися із заявою про взяття їх на облік як ВПО, мають право на безоплатне представництво їхніх інтересів з питань, пов'язаних з отриманням довідки про взяття на облік ВПО у національних судових органах.

Інші права ВПО.

ВПО має право на:

- єдність родини;

- сприяння органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами приватного права у пошуку та возз'єднанні членів сімей, які втратили зв'язок внаслідок внутрішнього переміщення;
- інформацію про долю та місцезнаходження зниклих членів сім'ї та близьких родичів;
- безпечні умови життя і здоров'я;
- достовірну інформацію про наявність загрози для життя та здоров'я на території її покинутого місця проживання, а також місця її тимчасового поселення, стану інфраструктури, довілля, забезпечення її прав і свобод;
- створення належних умов для її постійного чи тимчасового проживання;
- оплату вартості комунальних послуг, електричної та теплової енергії, природного газу в місцях компактного поселення ВПО (містечках із збірних модулів, гуртожитках, оздоровчих таборах, будинках відпочинку, санаторіях, пансіонатах, готелях тощо) за відповідними тарифами, встановленими на такі послуги та товари для населення;
- забезпечення органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами приватного права можливості безоплатного тимчасового проживання (за умови оплати особою вартості комунальних послуг) протягом 6 місяців з моменту взяття на облік внутрішньо переміщеної особи; для багатодітних сімей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку цей термін може бути продовжено;
- сприяння у переміщенні її рухомого майна;
- сприяння у поверненні на попереднє місце проживання;
- відпустку без збереження заробітної плати тривалістю, визначеною у заяві, але не більше 90 календарних днів, без зарахування часу перебування у відпустці до стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку (у період дії воєнного стану);
- забезпечення лікарськими засобами у випадках та порядку, визначених законодавством;
- надання необхідної медичної допомоги в державних та комунальних закладах охорони здоров'я;
- влаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади;
- отримання соціальних та адміністративних послуг за місцем перебування;
- проведення державної реєстрації актів цивільного стану, внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання за місцем перебування;

- безкоштовний проїзд для добровільного повернення до свого покинутого постійного місця проживання у всіх видах громадського транспорту у разі зникнення обставин, що спричинили таке переміщення;
- отримання гуманітарної та благодійної допомоги;
- інші права, визначені Конституцією та законами України.

Обов'язки ВПО.

- дотримуватися [Конституції](#) та законів України, інших актів законодавства;
- повідомляти про зміну місця проживання структурний підрозділ з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад за новим місцем проживання **протягом 10 днів** з дня прибуття до нового місця проживання. У разі добровільного повернення до покинутого постійного місця проживання ВПО зобов'язана повідомити про це структурний підрозділ з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад за місцем отримання довідки не пізніше як за 3 дні до дня від'їзду;
- у разі виявлення подання внутрішньо переміщеною особою завідомо неправдивих відомостей для отримання довідки про взяття на облік, відшкодувати фактичні витрати, понесені за рахунок державного та місцевих бюджетів у результаті реалізації прав, передбачених [Законом України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#).

Внутрішньо переміщена особа зобов'язана виконувати інші обов'язки, визначені [Конституцією](#) та законами України.

Внутрішньо переміщені особи користуються тими ж правами і свободами відповідно до Конституції, законів та міжнародних договорів України, як і інші громадяни України, що постійно проживають в Україні. Забороняється їх дискримінація при здійсненні ними будь-яких прав і свобод на підставі, що вони є внутрішньо переміщеними особами (ст.14 [Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#)).

Призначення вперше та виплата пенсій внутрішньо переміщеним особам.

Нормативна база

- Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне забезпечення"
- Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 року № 365 "Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам"
- Постанова Правління Пенсійного фонду України від 25 листопада 2005 року № 22-1 "Про затвердження Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"

Увага!!! З 24 лютого 2022 року відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану" в Україні введено **режим воєнного стану**.

Інфографіка: Як отримати пенсії та грошову допомогу у період дії воєнного стану

Куди звернутися?

Призначення пенсій внутрішньо переміщеним особам, у тому числі особам, які відмовились відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на території, де органи державної влади здійснюють свої повноваження (далі - ВПО), здійснюються територіальними органами Пенсійного фонду України на підставі відомостей, що містяться в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб (абзац другий пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам").

Порядок призначення пенсії ВПО вперше.

→ Не раніше ніж за місяць до досягнення пенсійного віку ВПО (її законний представник) має право звернутися до відповідного [територіального органу Пенсійного фонду України](#) надати наступні документи:

1. заяву про призначення (відновлення) пенсії;
2. копію довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (додатково пред'являється оригінал довідки), крім випадків, коли ВПО відмовилася від довідки;
3. документ про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційний код) або свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
4. трудову книжку (за відсутності – інші документи, що підтверджують наявний трудовий стаж (наприклад, довідки, виписки з наказів, посвідчення, відомості про заробітну плату тощо);
5. індивідуальні відомості про застраховану особу (за період роботи чи довідка про заробітну плату);
6. документи, що засвідчують особливий статус особи (наприклад, посвідчення учасника бойових дій) – за необхідності;
7. документ уповноваженого органу Російської Федерації про те, що особі не призначалась пенсія за місцем реєстрації на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, та особисту декларацію про відсутність громадянства держави-окупанта (у випадку, якщо особа перемістилася з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим);
8. дві фотокартки 2,5×3 (пункт 2.1 розділу II [Порядку подання та оформлення документів для призначення \(перерахунку\) пенсій відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#), затвердженого постановою Правління Пенсійного фонду України від 25 листопада 2005 року № 22-1).

→ Під час звернення ВПО із заявою про призначення пенсії та документом, що посвідчує особу, [територіальні органи Пенсійного фонду України](#) ідентифікують особу заявника, фіксують місце і час її звернення, порівнюють отримані дані з даними, що обробляються в базах даних Пенсійного фонду України, з урахуванням даних Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо

переміщених осіб у порядку, який затверджується Пенсійним фондом України за погодженням з (абзац четвертий пункту 1 [постанови Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам"](#)).

→ Відкриття рахунку в ПАТ "Державний ощадний банк України" та надання територіальному органу Пенсійного фонду України заяву про зарахування пенсії на цей рахунок.

Відкриття рахунку в ПАТ "Державний ощадний банк України".

Починаючи з 01 липня 2016 року виплати пенсій, що призначаються ВПО, здійснюються через рахунки та мережу ПАТ "Державного ощадного банку України".

ВПО, якій призначено пенсію, для укладення договору про відкриття рахунку необхідно звернутися до відділення банку за місцем фактичного проживання та надати наступні документи:

1. документ, що посвідчує особу (паспорт);
2. довідку про присвоєння ідентифікаційного номера;
3. довідку про отримання пенсії;
4. довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

За письмовими заявами осіб з інвалідністю I групи та іншим особам, які, за висновком лікарсько-консультативної комісії, не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги, за їх письмовою заявою можуть проводитися публічним акціонерним товариством "Укрпошта" з доставкою за фактичним місцем проживання/перебування таких осіб.

Важливо!

Платіжна картка, на яку нараховуються пенсія ВПО одночасно є **пенсійним посвідченням**. Строк дії карток, які одночасно є пенсійним посвідченням, встановлюється до трьох років за умови проходження фізичної ідентифікації клієнта в установах ПАТ "Державний ощадний банк України" кожні шість місяців. Після завершення строку дії картки вона перевипускається за рахунок публічного акціонерного товариства "Державний ощадний банк України".

Фізична ідентифікація клієнта, якому відкрито поточний рахунок в ПАТ "Державний ощадний банк України" для отримання пенсії, до отримання ним платіжної картки здійснюється кожні три місяці з дня відкриття рахунка або з дня попередньої ідентифікації.

За проведенням виплат пенсій ВПО здійснюється **контроль** шляхом перевірки фактичного місця проживання/перебування ВПО.

Призначення та виплата пенсій особі, яка подала заяву про зняття її з обліку як ВПО у зв'язку з реєстрацією постійного місця проживання.

Нормативна база

- Конституція України (зі змінами)
- Кодекс адміністративного судочинства України
- Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»
- Закон України «Про пенсійне забезпечення»
- Закон України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»
- Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання»
- Постанова Правління Пенсійного Фонду України від 25.11.2005 № 22-1 «Про затвердження Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій» відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»
- Постанова Правління Пенсійного Фонду України від 30.07.2015 № 13-1 «Про організацію прийому та обслуговування осіб, які звертаються до органів Пенсійного фонду України»

Право громадянина України на отримання пенсійних виплат.

Відповідно до ст. 1 [Конституції України](#), Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Статтею 19 Конституції вказано, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Також, у ній йдеться про те, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Згідно п.6 ч.1 ст.92 Конституції України, виключно законами України визначаються основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення.

Також, право на пенсійне забезпечення закріплено у [Законі України «Про пенсійне забезпечення» від 05.11.1991 № 1788-XII](#). Відповідно до статті 1 Закону громадяни України мають право на державне пенсійне забезпечення за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та в інших випадках, передбачених законодавством. Статтею 10 визначено, що пенсійне забезпечення відповідно до цього [Закону](#) здійснюється органами Пенсійного фонду України.

Стаття 3 Закону містить виключний перелік осіб, які мають право на трудову пенсію.

Також, право на пенсійне забезпечення регламентується [Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»](#), який регулює відносини, що виникають між суб'єктами системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (ст. 5). **Дія інших нормативно-правових актів може поширюватися на ці відносини лише у випадках, передбачених цим Законом, або в частині, що не суперечить цьому Закону.**

Підстави для припинення виплати пенсії за рішенням територіальних органів Пенсійного фонду або за рішенням суду зазначені в ст. 49 Закону:

Виключно цим Законом, зокрема, визначаються порядок здійснення пенсійних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням. Відповідно до ст. 8 цього Закону право на отримання пенсій та соціальних послуг із солідарної системи мають громадяни України, які застраховані згідно із цим Законом та досягли встановленого цим Законом пенсійного віку чи визнані особами з інвалідністю в установленому законодавством порядку і мають необхідний для призначення відповідного виду пенсії страховий стаж, а в разі смерті цих осіб - члени їхніх сімей, зазначені у ст. 36 цього Закону, та інші особи, передбачені цим Законом. Відповідно ч. 1 ст. 2 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів

праці та інших громадян похилого віку в Україні», право на пенсію за віком має кожний громадянин похилого віку, який досяг пенсійного віку і має необхідний страховий стаж. Це право обумовлено трудовим внеском і не обмежується будь - якими обставинами, включаючи наявність інших доходів. Згідно із ч. 1 ст. 47 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», пенсія виплачується щомісяця організаціями, що здійснюють виплату і доставку пенсій, у строк не пізніше 25 числа місяця, за який виплачується пенсія, виключно в грошовій формі, за зазначеним в заяві місцем фактичного проживання пенсіонера в межах України або перераховується на визначений цією особою банківський рахунок у порядку, передбаченому законодавством. У статті 49 цього Закону зазначені підстави припинення та поновлення виплати пенсії. У частині 1 цієї статті визначено, що виплата пенсії за рішенням територіальних органів Пенсійного фонду або за рішенням суду припиняється:

- 1) якщо пенсія призначена на підставі документів, що містять недостовірні відомості;
- 2) на весь час проживання пенсіонера за кордоном, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною радою України;
- 3) у разі смерті пенсіонера;
- 4) у разі неотримання призначеної пенсії протягом 6 місяців підряд;
- 5) в інших випадках, передбачених законом

Відповідно до частини 2 вказаної статті поновлення виплати пенсії здійснюється за рішенням територіального органу Пенсійного фонду протягом **10 днів** після з'ясування обставин та наявності умов для відновлення її виплати.

Пунктом 2.8 Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», затвердженого постановою правління Пенсійного фонду України від 25 листопада 2005 року № 22-1 (у редакції постанови правління Пенсійного фонду України від 07 липня 2014 року № 13-1) визначено, що поновлення виплати пенсії, переведення з одного виду пенсії на інший здійснюються **за документами, що є в пенсійній справі та відповідають вимогам законодавства, що діяло на дату призначення пенсії.**

Відповідно до п. 2.9 вказаного вище Порядку особа, яка звертається за пенсією (незалежно від виду пенсії), повинна пред'явити паспорт (або інший документ, що засвідчує цю особу, місце її проживання (реєстрації) та вік).

Стаття 2 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання» встановлює, що громадянам України, а також іноземцям та особам без громадянства, які на законних підставах перебувають в Україні, гарантуються свобода пересування та вільний вибір місця проживання на її території, за винятком обмежень, які встановлені законом. Реєстрація місця проживання чи місця перебування особи або її відсутність не можуть бути умовою реалізації прав і свобод, передбачених Конституцією України, законами чи міжнародними договорами України, або підставою для їх обмеження.

Системний аналіз наведених нормативно-правових актів дає підстави зробити висновок про те, що припинення виплати пенсії можливе лише за умови прийняття пенсійним органом відповідного рішення і лише з підстав визначених ст. 49 Закону № 1058. Тобто, Закон № 1058 не передбачає такої підстави для припинення виплати пенсії особи, як відсутність у особи довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи або рішення про відмову у видачі довідки.

Процедура прийняття документів Управлінням Пенсійного фонду України для призначення/поновлення пенсії громадянину України.

Пунктом 4.12 Порядку встановлено, що в разі переїзда пенсіонера на постійне або тимчасове проживання до іншої адміністративно-територіальної одиниці орган, що призначає пенсію, не пізніше трьох робочих днів з дня одержання заяви надсилає запит про витребування пенсійної справи до органу, що призначає пенсію, за попереднім місцем проживання (реєстрації) пенсіонера. **Пенсійна справа не пізніше п'яти робочих днів з дня одержання запиту пересилається органу, що призначає пенсію, за новим місцем проживання (реєстрації).**

На підставі Постанови Правління Пенсійного Фонду України «Про організацію прийому та обслуговування осіб, які звертаються до органів Пенсійного фонду України» від 30.07.2015 № 13-1 в територіальних органах Пенсійного фонду України застосовуються засоби телекомунікації відповідно до Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис» та «Про захист персональних даних»

Тобто, на кожного пенсіонера на базі централізованих інформаційних технологій у формі електронних даних для забезпечення призначення/перерахунку та виплати пенсій, формується та ведеться електронна пенсійна справа, яка містить інформацію про паспортні дані пенсіонера та його місце проживання; копії документів, на підставі яких призначено пенсію та проводиться її

виплата: іншу інформацію, з урахуванням якої визначаються розмір призначеної пенсії та розмір пенсії до виплати з часу її призначення до закриття пенсійної справи.

Порядок оскарження рішення Управління Пенсійного фонду про відмову у виплаті пенсії через відсутність довідки внутрішньо переміщеної особи.

У випадку, якщо орган Пенсійного фонду України прийняв рішення про припинення пенсійних виплат особі, яка подала заяву в УСЗН про зняття з обліку внутрішньо переміщених осіб особа може:

врегулювати цей спір в досудовому порядку:

Для цього треба звернутись із письмовою заявою до вищого органу (наприклад: Головне Управління Пенсійного фонду України у відповідній області, та/або Пенсійний фонд України) в якій стисло та обґрунтовано викласти обставини справи.

До заяви треба надати копії документів, які підтверджують право на пенсійні виплати (копію паспорта, копію пенсійного посвідчення), а також треба надати копію письмового звернення до територіального органу ПФУ та письмову відповідь даного органу, в якій особі викладені причини припинення пенсійних виплат.

Заява може бути подана наступними способами: особисто через приймальню відповідного органу, поштою, електронною поштою, за допомогою засобів факсимільного зв'язку, а, зокрема, через спеціальну форму для звернень громадян на офіційному веб- сайті відповідного органу, якщо сайт містить таку форму.

Заява повинна містити:

- назву органу, в який особа звертається,
- дані про особу, яка звертається (ПІБ, дата народження, адреса реєстрації та адреса фактичного проживання, адреса для листування (якщо не співпадає з іншими адресами));
- засоби зв'язку (номер телефону, адреса електронної пошти (за наявності));
- дату, підпис заявника із зазначенням ім'я та прізвища.

Звернення подається безкоштовно.

Термін розгляду заяви (звернення, скарги):

протягом 1 місяця, крім тих звернень, які не потребують додаткового вивчення, що розглядаються невідкладно, але *не пізніше 15 днів* з дня їх надходження.

Порядок подання та розгляду звернень, заяв та скарг регламентовано [Законом України «Про звернення громадян»](#).

звернутись до суду щодо оскарження неправомірних дій територіального органу Пенсійного фонду.

Особа може подати адміністративний позов до суб'єкта владних повноважень, в даному випадку територіального органу Пенсійного фонду України.

Пунктом 3, 4 частини 1 статті 5 [Кодексу адміністративного судочинства України](#) закріплено, що кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист шляхом:

- визнання дій суб'єкта владних повноважень протиправними та зобов'язання утриматися від вчинення певних дій;
- визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії.

Згідно с. 122 [Кодексу адміністративного судочинства](#) позов може бути подано в межах строку звернення до адміністративного суду, встановленого цим Кодексом або іншими законами.

Для звернення до адміністративного суду за захистом прав, свобод та інтересів особи **встановлюється шестимісячний строк**, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

Підсудність розгляду справи:

Згідно ст. 25 [Кодексу адміністративного судочинства України](#) адміністративні справи з приводу оскарження індивідуальних актів, а також дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, які прийняті (вчинені, допущені) стосовно конкретної фізичної чи юридичної особи (їх об'єднань), вирішуються **за вибором позивача** адміністративним судом за зареєстрованим у встановленому законом порядку місцем проживання (перебування, знаходження) цієї особи-позивача або

адміністративним судом за місцезнаходженням відповідача, крім випадків, визначених цим Кодексом.

Якщо така особа не має місця проживання (перебування) в Україні, тоді справу вирішує адміністративний суд за місцезнаходженням відповідача.

Копії документів, які слід підготувати та додати до позовної заяви під час звернення до суду:

1. Паспорт
2. Картка фізичної особи-платника податків
3. Пенсійне посвідчення
4. Довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи
5. Заява в УСЗН про зняття з обліку внутрішньо переміщеної особи
6. Документи, отримані від територіального органу Пенсійного фонду України, за результатами звернення (відповідь на звернення або рішення про припинення пенсійних виплат);
7. Виписка з банківського рахунку, на який особа отримує пенсію (як доказ фактичного припинення виплат)
8. Оригінал квитанції про сплату судового збору за подання адміністративного позову або клопотання про звільнення від сплати судового збору, у разі наявності підстав такого звільнення із додаванням документів, що підтверджують ці підстави;
9. Копії адміністративного позову з додатками для відповідача.

Продовження навчання осіб, які навчалися в закладах, що розташовані на непідконтрольних територіях.

Нормативна база

- [Закон України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України"](#)
- [Закон України "Про освіту"](#)

- Закон України "Про вищу освіту"
- Закон України «Про фахову передвищу освіту»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.03.2021 № 271 "Про затвердження Порядку прийому для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, тимчасово окупованій території окремих районів Донецької та Луганської областей, території населених пунктів на лінії зіткнення"
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.01.2017 № 74 "Про затвердження Порядку продовження навчання осіб, які навчалися у закладах вищої освіти, що розташовані на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях"
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2022 № 364 "Про затвердження Порядку прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти в 2022 році"

Забезпечення реалізації права продовження навчання.

Статтю 12 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" гарантується громадянам України, які проживають на тимчасово окупованій території, у населених пунктах на лінії зіткнення, право на здобуття або продовження здобуття певного освітнього рівня на території інших регіонів України за рахунок коштів державного бюджету з наданням місць у гуртожитках на час навчання.

Зокрема, громадяни України, які проживають на тимчасово окупованій території, у населених пунктах на лінії зіткнення, мають право:

- на здобуття дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти за будь-якою формою здобуття освіти, визначеною законодавством"
- продовжити навчання та пройти державну підсумкову атестацію в закладах загальної середньої освіти на території інших регіонів України, особи які не завершили здобуття повної (базової) загальної середньої освіти в закладах загальної середньої освіти на тимчасово окупованій території, у населених пунктах на лінії зіткнення, з метою отримання документа державного зразка про повну (базову) загальну середню освіту

мають право продовжити навчання та пройти державну підсумкову атестацію в закладах загальної середньої освіти на території інших регіонів України;

- на проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, особи які завершили здобуття вищої освіти на тимчасово окупованій території, у населених пунктах на лінії зіткнення після 20 лютого 2014 року.
- здобувати вищу, фахову передвищу (на конкурсних засадах) та професійно-технічну освіту за кошти державного бюджету у порядку та в межах квот, визначених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Порядок продовження навчання осіб, які навчалися у закладах вищої освіти

Механізм продовження навчання осіб, **які навчалися у закладах вищої освіти**, що розташовані на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській, визначений наказом Міністерства освіти і науки України від 19 січня 2017 року № 74, яким затверджено [Порядок продовження навчання осіб, які навчалися у закладах вищої освіти, що розташовані на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях](#).

Важливо! Для продовження навчання у закладах вищої освіти (із збереженням напрямку підготовки, спеціальності), розташованому в інших адміністративно-територіальних одиницях України, особа зараховується на навчання **шляхом поновлення**

Поновлення дозволяється здійснювати лише на курс, за яким містяться дані в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (далі – ЄДЕБО).

Поновлення осіб здійснюється в межах вакантних місць ліцензованого обсягу за спеціальностями або напрямами підготовки відповідно до переліку спеціальностей, напрямів підготовки, за якими здійснювався прийом на перший курс відповідного року набору. Поновлення дозволяється здійснювати лише на курс, за яким містяться дані в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (далі – ЄДЕБО).

Керівник закладу вищої освіти має право організувати додаткову сесію з метою ліквідації академічної заборгованості та переведення особи на наступний курс.

Поновлення осіб здійснюється в межах вакантних місць ліцензованого обсягу за спеціальностями або напрямками підготовки відповідно до переліку спеціальностей, напрямів підготовки, за якими здійснювався прийом на перший курс відповідного року набору.

Особи мають право бути поновленими на місця державного замовлення за умови наявності таких вакантних місць.

Якщо особа не відрахована із закладу вищої освіти за попереднім місцем навчання в установленому порядку, керівник закладу вищої освіти, до якого поновлюється особа, звертається до державного підприємства «Інфоресурс» щодо надання закладу вищої освіти технічної можливості для оформлення наказу про відрахування.

Громадяни України вільні у виборі закладу вищої освіти, форми здобуття вищої освіти і спеціальності.

Будь-які документи про освіту, видані у населених пунктах, що розташовані на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, є недійсними.

Документи, які необхідні для поновлення.

Разом із заявою про поновлення у ВНЗ додаються такі документи:

- оригінал (копія) залікової книжки (індивідуального навчального плану);

а у разі її відсутності

- документ, що посвідчує особу, та інформація про навчання (курс, рік навчання, напрям підготовки (спеціальність)), яка має відповідати даним в ЄДЕБО.

В такому разі, після прийому необхідних документів, для встановлення рівня знань, якими володіє студент, з певного напрямку (спеціальності) *заклад вищої освіти проводить процедуру атестації* з необхідних програмних дисциплін відповідно до порядку, встановленого закладом вищої освіти, до якого поновлюється особа.

Зазначений порядок розробляється враховуючи вимоги законодавства про освіту, та затверджується вченою (педагогічною) радою закладу вищої освіти та оприлюднюється на веб-сайті закладу вищої освіти.

Порядок прийому для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти осіб, здобувають освіту на відповідному рівні вперше

Важливо! 05.05.2021 набув чинності [Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.03.2021 № 271 "Про затвердження Порядку прийому для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної \(професійно-технічної\) освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, тимчасово окупованій території окремих районів Донецької та Луганської областей, території населених пунктів на лінії зіткнення"](#)

Зокрема, Цей Порядок визначає особливі умови проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації і прийому для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти громадяни України, які проживають на тимчасово окупованих територіях України або на території населених пунктів на лінії зіткнення та **здобувають освіту на відповідному рівні вперше.**

Особи, які **після 20 лютого 2014 року** завершили здобуття базової або повної загальної середньої освіти в закладі освіти на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя та особи, які **після 14 квітня 2014 року** завершили здобуття базової середньої освіти або повної загальної середньої освіти на тимчасово окупованій території окремих районів Донецької та Луганської областей (далі - Заявники) мають право на:

- проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації;
- отримання документа державного зразка про базову середню освіту або повну загальну середню освіту;
- прийом до закладів освіти для здобуття вищої або фахової передвищої освіти (на конкурсних засадах та в межах встановлених квот) за результатами вступних випробувань або за результатами зовнішнього незалежного оцінювання (за вибором заявника);
- прийом до закладів освіти для здобуття професійної (професійно-технічної) освіти;
- безоплатне навчання зі стипендіальним забезпеченням на підготовчих курсах закладів вищої освіти тривалістю до одного року з наступним вступом до закладів вищої освіти

як внутрішньо переміщені особи у порядку, визначеному Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти.

Документи про освіту (освітні документи), видані на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, міста Севастополя та окремих районів Донецької та Луганської областей, не визнаються.

Організацію роботи із заявниками здійснюють Центри, які працюють з 07 червня до 24 вересня:

- освітній центр «Крим-Україна» (для заявників з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь);
- освітні центри «Донбас-Україна» (для заявників з тимчасово окупованої території окремих районів Донецької та Луганської областей або території населених пунктів на лінії зіткнення, в містах, де здійснюють освітню діяльність заклади вищої або фахової передвищої освіти.

Центри:

- надають консультації та сприяють в оформленні декларації заявника;
- забезпечують консультивання заявника щодо річного оцінювання (зразки тестових завдань, онлайн курсів, очних консультацій тощо);
- сприяють проведенню річного оцінювання та державної підсумкової атестації заявника з української мови та історії України, видачі йому документів державного зразка про базову середню освіту або повну загальну середню освіту (відповідальний - уповноважений заклад загальної середньої освіти);
- організують оформлення документів заявника як вступника, проведення вступного випробування (вступних випробувань) до закладу освіти (з обов'язковою особистою участю заявника) та (в разі проходження конкурсного відбору) надання рекомендації для вступу до закладів вищої або фахової передвищої освіти (відповідальний - базовий заклад освіти), до закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- сприяють поселенню заявника на час проходження річного оцінювання, державної підсумкової атестації та проведення вступного випробування до гуртожитку закладу освіти;
- сприяють отриманню заявником документів, що посвідчують особу;

- забезпечують консультування заявника щодо можливості навчання на підготовчих курсах.

Особливості отримання заявниками документів про базову середню освіту або повну загальну середню освіту.

Заявники для отримання документів про базову середню освіту або повну загальну середню освіту, необхідних для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти, проходять річне оцінювання та державну підсумкову атестацію за екстернатною формою здобуття освіти в уповноважених закладах загальної середньої освіти.

2. Зарахування заявників здійснюється згідно з наказом його керівника та за:

- заявою (для повнолітніх заявників), а за відсутності документа, що посвідчує особу подається свідоцтво про народження;
- заявою батьків (одного з батьків) або інших законних представників (для неповнолітніх заявників).

Заяву про зарахування на екстернат може подати неповнолітня особа у супроводі родичів або будь-яких інших повнолітніх осіб, які не є її законними представниками. Під час подання заяви заявник пред'являє особисто документ, що посвідчує особу, у разі його відсутності - свідоцтво про народження.

До заяви, поданої в паперовій формі, заявник додає декларацію з вклеєною до неї фотокарткою.

Заявник має право додати до декларації, у тому числі шляхом надсилання електронною поштою, інші матеріали (у паперовому вигляді або у форматі цифрових зображень), які можуть прямо чи опосередковано підтверджувати наведену в декларації інформацію.

Посадова особа уповноваженого закладу загальної середньої освіти робить копії з оригіналів поданих документів та завіряє їх в установленому порядку. Оригінали документів повертаються заявнику.

Прийом для здобуття вищої або фахової передвищої освіти.

Заявник має право вступати для здобуття освітнього ступеня молодшого бакалавра, бакалавра (магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямувань) на основі повної загальної середньої освіти та для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра на основі базової середньої або повної загальної середньої освіти.

Заявник має право вступати для здобуття вищої або фахової передвищої освіти на місця, що фінансуються за кошти державного (регіонального) бюджету або за кошти фізичних та юридичних осіб.

Вступники на навчання для здобуття фахової передвищої освіти на основі базової або повної загальної (профільної) середньої освіти подають заяви:

тільки в електронній формі (через електронний кабінет), крім визначених у цьому пункті випадків; тільки у паперовій формі:

- за наявності розбіжностей у даних вступника в ЄДЕБО (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження, стать, громадянство тощо) і у відповідному документі про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, ступінь вищої освіти та у сертифікаті національного мультипредметного теста чи зовнішнього незалежного оцінювання (у разі їх подання);
- у разі подання іноземного документа про освіту;
- у разі подання документа про повну загальну середню освіту, виданого до запровадження фотополімерних технологій їх виготовлення;
- у разі подання документів іноземцями та особами без громадянства;
- у разі подання заяви після завершення строків роботи електронних кабінетів;
- у разі неможливості зареєструвати електронний кабінет або подати заяву в електронній формі з інших причин, що підтверджено довідкою приймальної комісії закладу фахової передвищої освіти.

Заява в електронній формі подається вступником шляхом заповнення електронної форми в режимі онлайн та розглядається приймальною комісією закладу освіти у порядку, визначеному законодавством.

Заяву в паперовій формі вступник подає особисто до приймальної комісії закладу освіти. Відомості кожної заяви в паперовому вигляді реєструє уповноважена особа приймальної комісії в ЄДЕБО в день прийняття заяви.

Під час подання заяви в паперовій формі вступник пред'являє особисто оригінали:

1. документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство, посвідчують особу чи її спеціальний статус» (свідоцтва про народження для осіб, яким виповнилося 14 років після 01 січня 2022 року);
2. військово-облікового документа (у військовозобов'язаних - військових квитків або тимчасових посвідчень, а у призовників - посвідчень про приписку до призовних дільниць), крім випадків, передбачених законодавством;
3. документа (державного зразка) про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, ступінь фахової передвищої, вищої освіти, на основі якого здійснюється вступ, якщо інформація про нього не зберігається в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

Вступники, які проживають на тимчасово окупованій території України або переселилися з неї після 01 січня 2022 року, а також вступники, які проживають на територіях, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, подають документи з урахуванням особливостей, передбачених наказом № 271.

Якщо з об'єктивних причин документ про здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, ступінь фахової передвищої, вищої освіти відсутній, може подаватись довідка державного підприємства «Інфоресурс» або виписка з Реєстру документів про освіту ЄДЕБО про його здобуття, у тому числі без подання додатка документа про здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, ступінь фахової передвищої, вищої освіти.

До заяви, поданої в паперовій формі, вступник додає:

1. копію документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;
2. копію військово-облікового документа (у військовозобов'язаних - військових квитків або тимчасових посвідчень, а у призовників - посвідчень про приписку до призовних дільниць), крім випадків, передбачених законодавством;

3. копію документа (державного зразка) про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, ступінь фахової передвищої, вищої освіти, на основі якого здійснюється вступ, якщо інформація про нього не зберігається в Єдиній державній електронній базі з питань освіти;
4. чотири кольорові фотокартки розміром 3 × 4 см.

Інші копії документів подаються вступником, якщо це викликано особливими умовами вступу на відповідні конкурсні пропозиції, встановлені законодавством, у строки, визначені для прийому документів.

Реєстрація центром зайнятості безробітних осіб, які звертаються за сприянням у працевлаштуванні.

Нормативна база

- [Закон України "Про зайнятість населення"](#)
- [Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття"](#)
- [Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#)
- [Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2020 року № 307 "Про реалізацію експериментального проекту щодо реєстрації, перереєстрації безробітних та призначення виплати допомоги по безробіттю в електронній формі"](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 року № 792 "Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу"](#)
- [Наказ Міністерства соціальної політики України від 19 грудня 2018 року № 1913 "Про затвердження Порядку та умов складання, виконання індивідуальних планів надання послуг і працевлаштування"](#)
- [Наказ Міністерства соціальної політики України від 19 грудня 2018 року № 1911 "Про затвердження форм Персональної картки та додатків до неї, заяви про надання \(поновлення\) статусу безробітного та направлення на працевлаштування"](#)

Увага!!! З 24 лютого 2022 року відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану" в Україні введено **режим воєнного стану!**

Постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 2022 року № 334 "Деякі питання реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, нарахування та виплати допомоги по безробіттю на період дії воєнного стану" визначено особливості з урахуванням яких на період дії воєнного стану здійснюється реєстрація, перереєстрація безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, нарахування та виплата допомоги по безробіттю.

Отримати поновити) статус безробітного у період воєнного стану можна у зручний для особи спосіб:

- звернутись особисто до обраного центру зайнятості;
- через Єдиний державний веб портал електронних послуг (Портал Дія), у разі наявності кваліфікованого електронного підпису.

При перебуванні на тимчасово окупованій території або на території, на якій ведуться бойові дії, статусу безробітного можна набути через Портал Дія (у разі наявності кваліфікованого електронного підпису), вебсайт Державної служби зайнятості www.dcz.gov.ua (розділ "Реєстрація безробітних") або чат-бот (телеграм-канал або вайбер-канал "Державна служба зайнятості").

Якщо громадянин перебуває на території, де тривають воєнні дії, рекомендуємо телефонувати за день до призначеного прийому на номери «гарячих ліній» Державного та регіональних центрів зайнятості.

Фахівці «гарячої лінії» уточнюють у клієнта таку інформацію:

1. центр зайнятості реєстрації,
2. прізвище, ім'я, по батькові,
3. дату народження,

4. номер облікової картки платника податку (за можливості).

Ця інформація передається до центру зайнятості реєстрації особи або ж до центру, який тимчасово обслуговує клієнтів відповідного регіону.

Такий телефонний дзвінок прирівнюється до підтвердження наміру перебування в статусі безробітного. Виплата допомоги по безробіттю буде продовжена.

Номери «гарячої лінії» служби: +380963841043; +380677465665, +380635824623, +380990980243, +380981524170, +380683089314, +380934802190, +380963265646.

Визначення термінів.

Безробітний - особа віком від 15 до 70 років, яка через відсутність роботи не має заробітку або інших, передбачених законодавством доходів, як джерела існування, готова та здатна приступити до роботи ([пункт 2 частини першої статті 1 Закону України "Про зайнятість населення"](#) (далі - Закон)).

Зареєстрований безробітний - особа працездатного віку, яка зареєстрована в територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, як безробітна і готова та здатна приступити до роботи ([пункт 8 частини першої статті 1 Закону](#)).

Працевлаштування - комплекс правових, економічних та організаційних заходів, спрямованих на забезпечення реалізації права особи на працю ([пункт 15 частини першої статті 1 Закону](#)).

Кар'єрний радник - співробітник центру зайнятості, який відповідно до цього Порядку забезпечує організацію надання послуг особам, які шукають роботу, зареєстрованим безробітним, здійснює супровід таких осіб з метою їх подальшого працевлаштування (абзац другий пункту 2 [Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 року № 792](#) (далі - Порядок)).

Облік осіб, які шукають роботу, - внесення даних про осіб, які шукають роботу, до Єдиної інформаційно-аналітичної системи державної служби зайнятості.

Припинення реєстрації безробітного - це позбавлення особи (втрата особою) статусу зареєстрованого безробітного.

Облік осіб, які шукають роботу.

Куди звертатися?

Облік осіб, які шукають роботу, проводиться центром зайнятості незалежно від зареєстрованого місця проживання чи перебування таких осіб.

Записатись на відвідування до будь-якого центру зайнятості можна на сайті [Державної служби зайнятості](#).

Перелік необхідних документів.

Для взяття на облік у центрі зайнятості особи, які шукають роботу:

- пред'являють:
 1. громадяни України - паспорт громадянина України, е-паспорт, е-паспорт для виїзду за кордон або інший документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або єДокумент (на період воєнного стану);
 2. іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, визнані в Україні біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, яким надано в Україні притулок чи тимчасовий захист, а також ті, що одержали дозвіл на імміграцію, - посвідку на постійне проживання або посвідчення біженця або особи, яка потребує додаткового захисту або якій надано тимчасовий захист;
 3. довідку про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідному органу державної податкової служби і мають відмітку в паспорті громадянина України) або електронне відображення інформації про реєстраційний номер облікової картки платника податків, у тому числі у формі електронного відображення інформації, що міститься в документах, оформлених із застосування засобів Єдиного державного демографічного реєстру;
- інформують про освіту, досвід роботи, зайнятість або перебування у трудових відносинах (пункт 4 [Порядку](#)).

Особа з інвалідністю, яка не досягла встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#) пенсійного віку та отримує пенсію по інвалідності або державну соціальну допомогу відповідно до [Законів України "Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю"](#) та ["Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю"](#), **подає копію довідки до акта огляду медико-соціальною експертною комісією та у разі наявності пред'являє індивідуальну програму реабілітації.**

Особи, які не пред'явили документи зазначені вище мають право на отримання інформації про послуги, що надаються центром зайнятості.

Порядок взяття на облік.

Кар'єрний радник вносить до Єдиної інформаційно-аналітичної системи державної служби зайнятості отримані про особу, яка шукає роботу, персональні дані:

- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності);
- серію (за наявності) та номер паспорта громадянина України або дані іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або дані посвідки на постійне проживання, або посвідчення біженця або особи, яка потребує додаткового захисту або якій надано тимчасовий захист;
- задеклароване місце проживання або зареєстроване місце проживання (перебування);
- число, місяць та рік народження;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідному органу державної податкової служби і мають відповідну відмітку в паспорті громадянина України);
- дані про особу, отримані з реєстрів та баз даних, зазначених у пункті 17 [Порядку](#), під час воєнного стану, та інші відомості, передбачені [Порядком](#) (абзац сьомий пункту 6 [Порядку](#)).

У разі прийняття рішення про звільнення працівника відповідно до [пунктів 2, 4, 6, 8 частини першої статті 36](#), [пунктів 2, 6, 10, 11 частини першої статті 40 Кодексу законів про працю України](#) та повідомлення ним про це центру зайнятості **не пізніше ніж за два тижні** така особа береться на облік у центрі зайнятості в день звернення та має право на першочергове формування її резюме,

розміщення його на офіційному веб-сайті державної служби зайнятості, профорієнтацію, інформаційно-консультаційні послуги та послуги з пошуку роботи з метою працевлаштування до набуття статусу безробітного (пункт 8 [Порядку](#)).

Особи, звільнені з військової служби після участі у проведенні антитерористичної операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, беруться на облік у центрі зайнятості та **мають право на першочергове отримання послуг центру зайнятості.**

Право на першочергове отримання послуг центру зайнятості також мають особи, звільнені з військової служби, які були мобілізовані під час воєнного стану до Збройних Сил, а також особи, які брали участь у заходах підготовки та виконанні завдань територіальної оборони як добровольці Сил територіальної оборони Збройних Сил, члени добровольчих формувань територіальних громад.

Складення індивідуального плану надання послуг.

За результатами первинного профілювання кар'єрний радник разом з особою, яка шукає роботу, складають індивідуальний план надання послуг, в якому зазначається комплекс заходів, які мають вжити кар'єрний радник та особа, яка шукає роботу, строки та періодичність їх надання, зобов'язання сторін щодо виконання цього плану.

Індивідуальний план надання послуг особі, яка шукає роботу, складається у двох примірниках, підписується безпосередньо такою особою та кар'єрним радником. Один примірник підписаного обома сторонами індивідуального плану надання послуг видається особі, яка шукає роботу.

У разі зміни центру зайнятості індивідуальний план надання послуг розробляється та підписується з урахуванням раніше складеного плану за попереднім місцем обліку особи, яка шукає роботу.

Примірна форма індивідуального плану надання послуг, [порядок та умови його укладення](#), виконання затверджуються Мінсоцполітики.

У разі наявності пропозиції щодо роботи кар'єрний радник повідомляє про це особі, яка шукає роботу, та видає направлення на працевлаштування.

Припинення обліку особи, яка шукає роботу.

Облік особи, яка шукає роботу, припиняється

- з дня:
 1. реєстрації її як безробітної;
 2. відмови від отримання послуг центру зайнятості;
 3. відмови від підписання індивідуального плану надання послуг;
 4. смерті.
- у разі не звернення особою за послугами до центру зайнятості протягом 60 календарних днів з наступного дня після останнього дня звернення. Облік припиняється на 61 календарний день (пункт 13 [Порядку](#)).

Надання статусу безробітного.

Статус безробітного надається особам, які зазначені у частині першій статті 43 [Закону](#).

Особи, які закінчили або припинили навчання у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, звільнилися зі строкової військової або альтернативної (невійськової) служби і вперше приймаються на роботу та зареєструвалися в центрі зайнятості **протягом шести місяців** з дня закінчення або припинення навчання чи звільнення із служби, мають право на додаткові гарантії у сприянні з працевлаштування.

Особам, які навчаються за денною формою у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, а також особам, у яких відсутній страховий стаж, крім тих, що зазначені у частині другій статті 6 [Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття"](#), не може бути надано статус безробітного.

Перелік необхідних документів.

Для надання статусу безробітного особа, яка шукає роботу, подає заяву про надання статусу безробітного, пред'являє документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство, реєстраційний номер облікової картки платника податків, а також:

- трудову книжку (за наявності) або цивільно-правовий договір, або відомості про трудову діяльність з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового

державного соціального страхування (відомості електронної трудової книжки), або документ, що підтверджує припинення останнього виду зайнятості. Особа, яка втратила такі документи (за умови відсутності необхідних відомостей у реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування), пред'являє дублікат трудової книжки чи довідку архівної установи про прийняття та звільнення з роботи. За наявності технічної можливості відомості електронної трудової книжки можуть бути отримані шляхом (в результаті) електронного обміну між Державним центром зайнятості та Пенсійним фондом України;

- документ про освіту або його дублікат (за наявності такого документа або дубліката);
- військово-обліковий документ для осіб, які звільнилися із строкової військової служби, для військовозобов'язаних осіб під час воєнного стану у зв'язку з мобілізацією.

Крім документів зазначених вище, для отримання статусу безробітного подаються:

♦ **внутрішньо переміщеними особами у разі відсутності документів, що підтверджують факт звільнення:** заяву про припинення трудового договору на ім'я роботодавця, про що центр зайнятості повідомляє роботодавцю (будь-якими засобами комунікації, у тому числі електронними), територіальному органу Державної податкової служби України та територіальному органу Пенсійного фонду України у порядку інформаційної взаємодії між такими органами. Датою припинення трудового договору є день, що настає за днем подання такої заяви. Форма заяви визначається Державним центром зайнятості;

♦ **членами особистого селянського господарства, для яких така робота була основною** (крім осіб, які закінчили або припинили навчання у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти), звільнилися із строкової військової або альтернативної (невійськової) служби і вперше приймаються на роботу та звернулися для реєстрації до центру зайнятості протягом шести місяців з дня закінчення або припинення навчання чи звільнення із служби), - довідка про припинення ведення особистого селянського господарства або вихід з такого господарства, видана сільською, селищною або міською радою за місцезнаходженням земельної ділянки.

Для цілей [Порядку](#) ведення особистого селянського господарства вважається основною роботою для члена такого господарства за умови, що **протягом 12 місяців**, які передували дню звернення

до центру зайнятості, він провадив лише таку діяльність чи одночасно перебував у трудових відносинах або був зайнятим згідно із [частиною першою статті 4 Закону](#) менше шести місяців.

Зазначену довідку не подають члени особистого селянського господарства, які:

- є внутрішньо переміщеними особами;
- проходили військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період;

♦ **військовослужбовцями** (крім військовослужбовців строкової служби) Збройних Сил, Національної гвардії, Служби зовнішньої розвідки, інших військових формувань, утворених відповідно до законів, Держприкордонслужби, СБУ, Держспецтрансслужби, поліцейськими, особами рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, органів внутрішніх справ, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції, а також особовим складом воєнізованих аварійно-рятувальних служб, утворених відповідно до законодавства на постійній основі (далі - військовослужбовці), які звільнені із служби за станом здоров'я, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів без права на пенсію, - військово-обліковий документ, в якому зазначена дата взяття їх на облік у територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки відповідно до законодавства.

Особи, які зазначені у частині першій статті 14 Закону (крім осіб з інвалідністю, які не досягли встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#) пенсійного віку і норматив працевлаштування яких встановлюється згідно із [Законом України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні"](#) та непрацюючих працевдатних осіб, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям) **та які мають право на додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню** на підприємства, в установи, організації з чисельністю штатних працівників понад 20 осіб за рахунок квоти у розмірі 5 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників, з метою прискорення їх працевлаштування, крім документів, зазначених вище, подають:

- *один з батьків або особа, яка їх замінює і має на утриманні дитину (дітей) віком до шести років*, - свідоцтво про народження дитини, рішення органу опіки та піклування про встановлення опіки чи піклування над такою дитиною або рішення суду;
- *один з батьків або особа, яка їх замінює і виховує без одного з подружжя дитину віком до 14 років*, - свідоцтво про народження дитини, рішення органу опіки та піклування про встановлення опіки чи піклування над такою дитиною або рішення суду

та/або довідку структурного підрозділу з питань соціального захисту населення місцевої держадміністрації або виконавчого органу міської ради про отримання (неотримання) соціальної допомоги;

- **один з батьків або особа, яка їх замінює і виховує без одного з подружжя дитину з інвалідністю, утримує без одного з подружжя особу з інвалідністю з дитинства (незалежно від віку) та/або особу з інвалідністю I групи (незалежно від причини інвалідності)**, - пенсійне посвідчення, що містить запис про інвалідність, рішення місцевого органу виконавчої влади та органу місцевого самоврядування про встановлення опіки чи піклування над такою дитиною або рішення суду та/або довідку структурного підрозділу з питань соціального захисту населення місцевої держадміністрації або виконавчого органу міської ради про отримання (неотримання) соціальної допомоги;
- **один з батьків або особа, яка їх замінює і виховує без одного з подружжя дитину з інвалідністю (до досягнення нею 18-річного віку)**, - пенсійне посвідчення, що містить запис про інвалідність. У разі відсутності пенсійного посвідчення належність до однієї з категорій осіб (один з батьків або особа, яка їх замінює і виховує без одного з подружжя дитину з інвалідністю, утримує без одного з подружжя особу з інвалідністю з дитинства (незалежно від віку) та/або особу з інвалідністю I групи (незалежно від причини інвалідності), один з батьків або особа, яка їх замінює і виховує без одного з подружжя дитину з інвалідністю (до досягнення нею 18-річного віку) може підтверджуватися одним з таких документів:
 1. посвідченням особи, яка отримує державну соціальну допомогу відповідно до [Закону України "Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю"](#);
 2. медичним висновком про дитину з інвалідністю віком до 18 років;
 3. довідкою до акта огляду медико-соціальною експертною комісією;
- **дитина-сирота або дитина, позбавлена батьківського піклування**, - копію рішення місцевого органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування про надання статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування;
- **особа, яка звільнена після відбування покарання або примусового лікування, за умови відсутності будь-якого виду зайнятості з дати звільнення до дати реєстрації у**

центрі зайнятості - відповідну довідку установи, в якій така особа відбувала покарання або проходила примусове лікування;

- *особа, якій виповнилося 15 років та яка за згодою одного з батьків або особи, яка їх замінює, може, як виняток, прийматися на роботу*, - заяву одного з батьків або особи, яка їх замінює, про згоду на працевлаштування такої особи, свідоцтво про народження чи рішення суду або розпорядження органів опіки та піклування про встановлення опіки чи піклування;
- *учасники бойових дій*, зазначені у [пунктах 19 і 21 частини першої статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#), - посвідчення учасника бойових дій та у разі потреби копію довідки про безпосередню участь особи в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України або копію довідки про участь особи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення.

Порядок реєстрації.

Особа, яка шукає роботу і подала заяву про надання статусу безробітного, зобов'язана подати кар'єрному раднику **не пізніше сьомого календарного дня** з дня отримання направлення на працевлаштування письмову відповідь роботодавця про працевлаштування або відмову у працевлаштуванні. За наявності технічної можливості роботодавець може надати центру зайнятості відповідь про працевлаштування або відмову у працевлаштуванні засобами електронної комунікації з використанням кваліфікованого електронного підпису відповідно до вимог законодавства.

Під час формування направлення на працевлаштування кар'єрний радник зобов'язаний перевірити актуальність пропозиції підходящої роботи та попередньо узгодити з роботодавцем умови проведення співбесіди з особою, яка шукає роботу і подала заяву про надання статусу безробітного.

Якщо в зазначений строк така особа подає кар'єрному раднику письмову відповідь роботодавця про відмову у працевлаштуванні або відстрочення вирішення питання щодо працевлаштування у

зв'язку з необхідністю проходження медичного та наркологічного огляду, призначення дати конкурсного відбору, такій особі надається статус безробітного з **дня подання відповідної заяви**.

У разі відсутності підходящої роботи особі, яка шукає роботу, може бути надано статус безробітного з **першого дня** взяття на облік у центрі зайнятості (пункт 20 [Порядку](#)).

Строк прийняття рішення про відмову чи надання статусу безробітного.

Рішення про надання статусу безробітного або відмову в наданні такого статусу приймається центром зайнятості **не пізніше сьомого календарного дня** з дня подання особою, яка шукає роботу, заяви про надання (поновлення) статусу безробітного, а для внутрішньо переміщених осіб - після припинення трудових відносин (іншого виду зайнятості) у порядку, визначеному [Законом України "Про зайнятість населення"](#). З рішенням про надання (відмову в наданні) статусу безробітного, визначення розміру і строку виплати матеріального забезпечення на випадок безробіття, відкладення, скорочення тривалості та припинення виплати такого забезпечення особа ознайомлюється під час відвідування кар'єрного радника, про що ставить підпис у відповідному додатку до персональної картки (пункт 22 [Порядку](#)).

У разі відмови особи поставити підпис у додатку до персональної картки кар'єрним радником вноситься до неї відповідний запис.

Важливо!!! Відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 29.03.2020 року № 244 "Про внесення змін до Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу"](#) у період встановлення карантину реєстрація безробітного здійснюється з першого дня після подання особою, яка шукає роботу, заяви про надання статусу безробітного за формою, визначеною Державним центром зайнятості.

Призначення виплати допомоги по безробіттю у такому разі здійснюється з *першого дня реєстрації безробітного*.

Після завершення карантину безробітний зобов'язаний протягом 10 робочих днів подати центру зайнятості документів, необхідних для надання статусу безробітної особи.

Такий період може бути продовжений з урахуванням поважної причини - карантину. У такому разі документи подаються до центру зайнятості на наступний день, що настає після закінчення дії обставин, що склалися у зв'язку з поважною причиною.

Підстави для відмови у наданні статусу безробітного.

Підставами для відмови у наданні статусу безробітного є:

- відсутність на дату прийняття рішення про надання статусу безробітного документів та відомостей з реєстрів та баз даних, зазначених у [пунктах 17 і 18 Порядку](#);
- встановлення факту зайнятості особи, у тому числі отримання повідомлення від роботодавця про працевлаштування особи;
- подання заяви про надання статусу безробітного особою, яка не зазначена у [частині першій статті 43 Закону України "Про зайнятість населення"](#);
- письмова відмова особи від пропозиції підходящої роботи;
- невідвідування роботодавця та неподання в установлений строк без поважних причин особою письмової відповіді роботодавця про результати співбесіди відповідно до виданого центром зайнятості направлення на працевлаштування;
- неповернення особою коштів, отриманих за період попередньої реєстрації, що припинена на підставі [абзаців вісімнадцятого - двадцятого підпункту 1 пункту 30 Порядку](#);
- наявність в особи статусу безробітного (пункт 23 [Порядку](#)).

У разі прийняття центром зайнятості рішення про відмову у наданні статусу безробітного особа може повторно подати заяву про надання зазначеного статусу не раніше **ніж через сім календарних днів** з дня прийняття такого рішення.

Рішення центру зайнятості про відмову у наданні статусу безробітного може бути оскаржене в установленому законодавством порядку.

Зміна зареєстрованим безробітним центру зайнятості.

У разі бажання зареєстрованого безробітного здійснювати пошук роботи, отримувати виплату матеріального забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги в іншому центрі зайнятості

така особа подає до обраного центру зайнятості відповідну заяву, на підставі якої формується персональна картка безробітного.

З дня подання такої заяви реєстрація у попередньому центрі зайнятості, в якому особа набула статусу безробітного та отримувала соціальні послуги і матеріальне забезпечення, припиняється відповідно до [абзацу двадцять третього підпункту 1 пункту 30 Порядку](#).

Перереєстрація безробітного в центрі зайнятості, до якого він звернувся, здійснюється на *наступний день після подання відповідної заяви*.

У випадку зміни центру зайнятості розробляється та підписується новий індивідуальний план працевлаштування з урахуванням плану, складеного за попереднім місцем реєстрації безробітного.

Припинення реєстрації безробітного.

Відповідно до пункту 30 [Порядку](#) центр зайнятості припиняє реєстрацію безробітного з дня:

1. початку зайнятості особи (крім участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру, суспільно корисних роботах під час воєнного стану, зайнятості працею, пов'язаною з організацією підготовки та проведенням виборів Президента України, народних депутатів України, місцевих виборів, у виконанні оплачуваних робіт згідно з освітньою програмою під час проходження зареєстрованим безробітним виробничого навчання та виробничої практики або стажування на підприємстві, в організації, установі, або під час проходження ним індивідуального навчання на робочому місці (на виробництві);
2. працевлаштування за наймом на умовах трудового договору (контракту);
3. укладення цивільно-правового договору про виконання робіт (надання послуг);
4. забезпечення роботою самостійно;
5. призначення виплати грошового забезпечення батькам - вихователям дитячих будинків сімейного типу, прийомним батькам;
6. призначення грошової допомоги на догляд за особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарської комісії закладу охорони здоров'я потребує постійного стороннього нагляду;
7. призначення грошової допомоги, компенсації та/або надбавки непрацюючій працездатній особі, яка фактично здійснює догляд за дитиною з інвалідністю,

особою з інвалідністю I групи або особою похилого віку, яка за висновком закладу охорони здоров'я потребує постійного стороннього догляду або досягла 80-річного віку;

8. зайняття іншим видом діяльності згідно із [статтею 4 Закону](#);
9. видання відповідно до законодавства про працю наказу (розпорядження) про поновлення зареєстрованого безробітного на роботі;
10. вступу на навчання за денною формою, у тому числі з використанням ваучера;
11. призову чи прийому на військову службу або направлення на альтернативну (невійськову) службу;
12. набрання законної сили вироком суду про засудження зареєстрованого безробітного до позбавлення волі, обмеження волі, арешту (крім випадків звільнення від відбування покарання з випробуванням);
13. досягнення зареєстрованим безробітним встановленого [статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"](#) пенсійного віку або призначення пенсії за віком на пільгових умовах чи за вислугу років;
14. подання ним заяви про бажання здійснювати догляд за дитиною до трьох років;
15. подання зареєстрованим безробітним заяви про припинення реєстрації;
16. визнання зареєстрованого безробітного нездатним до трудової діяльності відповідно до акта огляду медико-соціальною експертною комісією;
17. встановлення факту подання зареєстрованим безробітним недостовірних даних та документів, на підставі яких прийнято рішення про надання йому статусу безробітного, призначення виплати матеріального забезпечення на випадок безробіття та надання соціальних послуг;
18. встановлення факту виконання зареєстрованим безробітним оплачуваної роботи (надання послуг), зайняття іншим видом діяльності згідно із [статтею 4 Закону](#);
19. припинення професійного навчання за направленням центру зайнятості без поважних причин;
20. відмови від двох пропозицій підходящої роботи, в тому числі за набутою професією за направленням центру зайнятості, а для зареєстрованого безробітного, який вперше шукає роботу та не має професії (спеціальності), - відмови від двох пропозицій проходження професійного навчання у період з дня реєстрації (перереєстрації);

21. смерті зареєстрованого безробітного або визнання його за рішенням суду померлим, безвісно відсутнім, недієздатним чи обмежено дієздатним;
 22. подання зареєстрованим безробітним заяви про бажання отримувати соціальні послуги та виплату матеріального забезпечення на випадок безробіття в іншому центрі зайнятості;
 23. відмови від виконання суспільно-корисних робіт в умовах воєнного стану, які запроваджуються на виконання [постанови Кабінету Міністрів України від 13 липня 2011 року № 753 “Про затвердження Порядку залучення працездатних осіб до суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану”](#);
 24. встановлення факту перебування зареєстрованого безробітного за кордоном понад 30 календарних днів під час воєнного стану;
 25. видачі клопотання на достроковий вихід на пенсію;
- **у разі невідвідування (непідтвердження будь-якими засобами комунікації, у тому числі електронними, наміру перебування у статусі зареєстрованого безробітного) зареєстрованим безробітним без поважних причин центру зайнятості:**
 1. *протягом 30 робочих днів* з дня, що настає за днем прийняття рішення про таке відвідування, а у період карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та під час воєнного стану - з дня, що настає за днем останнього фактичного підтвердження безробітним наміру перебування у статусі безробітного будь-якими засобами комунікації (крім тих, що беруть участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру, проходять професійне навчання за направленням центру зайнятості, зайняті працею, пов'язаною з організацією підготовки та проведенням виборів Президента України, народних депутатів України, місцевих виборів, виконують суспільно корисні роботи під час воєнного стану) (реєстрація припиняється з наступного дня після останнього фактичного відвідування центру зайнятості або останнього фактичного підтвердження безробітним наміру перебування у статусі безробітного в центрі зайнятості будь-якими засобами комунікації, у тому числі електронними. Рішення про припинення реєстрації безробітного у такому випадку приймається на 31-й робочий день);

2. *протягом 14 робочих днів* з дня припинення участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру, закінчення праці, пов'язаної з організацією підготовки та проведенням виборів Президента України, народних депутатів України, місцевих виборів закінчення строкового трудового договору про виконання суспільно корисних робіт під час воєнного стану (реєстрація припиняється з наступного дня за останнім днем участі особи у громадських та інших роботах тимчасового характеру, праці, пов'язаної з організацією підготовки та проведенням виборів Президента України, народних депутатів України, місцевих виборів, закінчення строкового трудового договору про виконання суспільно корисних робіт під час воєнного стану. Рішення про припинення реєстрації безробітного у такому разі приймається на 15-й робочий день);
3. *протягом 14 робочих днів* з дня закінчення професійного навчання за направленням центру зайнятості (реєстрація припиняється з наступного дня після закінчення професійного навчання за направленням центру зайнятості. Рішення про припинення реєстрації безробітного у такому випадку приймається на 15 робочий день);
4. *протягом 14 робочих днів* з дня закінчення строку дії медичної довідки по вагітності та пологах (реєстрація припиняється з наступного дня після закінчення строку дії медичної довідки по вагітності та пологах. Рішення про припинення реєстрації безробітного у такому випадку приймається на 15 робочий день);

Наявність поважних причин підтверджується відповідними документами.

- з дня відмови від складення, підписання, а також з дня встановлення факту невиконання без поважних причин, зазначених в абзаці третьому пункту 28 Порядку, індивідуального плану працевлаштування.
 - з наступного дня після фактичного відвідування безробітним центру зайнятості у разі неподання безробітним у строки, визначені абзацом сьомим пункту 20 Порядку, документів, на підставі яких прийнято рішення про надання йому статусу безробітного, призначення виплати матеріального забезпечення на випадок безробіття та надання соціальних послуг.
-

Реалізація виборчих прав внутрішньо переміщених осіб.

Нормативна база

- [Конституція України](#)
- [Виборчий кодекс України](#)
- [Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#)
- [Закону України "Про Державний реєстр виборців"](#)

Поняття внутрішньо переміщеної особи.

Відповідно до [ст. 1 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#) внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Порядок реалізації виборчого права внутрішньо переміщеними особами.

Згідно зі [ст. 8 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"](#) внутрішньо переміщена особа реалізує своє право голосу на виборах Президента України, народних депутатів України, місцевих виборах та референдумах у порядку, встановленому законом. Спосіб реалізації свого виборчого права, шляхом зміни виборчої адреси.

1 січня 2020 року набув чинності [Виборчий кодекс України](#), в якому було закладено норми, що передбачили можливість для всіх виборців голосувати за місцем фактичного проживання. Ця виборча адреса буде позначена як постійна, тож не доведеться більше проходити процедуру зміни місця голосування без зміни виборчої адреси на наступних виборах або референдумах.

! Повторно змінити виборчу адресу можна буде тільки за 6 місяців !

Способи зміни адреси голосування.

Є три варіанти вирішення даного питання:

1. Звернутися особисто до відділу ведення Державного реєстру виборців за місцем, фактичного проживання.
2. Подати заяву може уповноважений представник виборця – для цього потрібен документ, нотаріально посвідчена довіреність, де прописані конкретні повноваження від виборця такому представнику.
3. Оформити зміну адреси голосування в режимі онлайн.

Документи, які потрібні для зміни виборчої адреси.

Потрібно мати паспорт громадянина України, а в разі нещодавнього набуття громадянства України – посвідчення громадянина України.

Також потрібно подати заяву про зміну виборчої адреси і додати до неї документи, які обґрунтовують, чому виборець має голосувати за вказаною в заяві адресою. Такими документами можуть бути, наприклад:

- довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- документ, який підтверджує право власності на житло за адресою, яку виборець просить визначити його новою виборчою адресою;
- документ, що засвідчує здійснення виборцем догляду за особою, місце проживання якої зареєстровано за адресою, яку виборець просить визначити його новою виборчою адресою;
- договір оренди житла і т.д.

Строк розгляду заяви про зміну виборчої адреси.

Заява виборця розглядається органом ведення Реєстру не пізніше **п'ятнадцяти днів** від дня її отримання.

Якщо заява не містить даних, які повинні в ній зазначатися, чи містить помилки та неточності, які потребують виправлення або уточнення виборцем, орган ведення Реєстру невідкладно інформує виборця про наявність у заяві недоліків, що перешкоджають її розгляду, та можливість їх усунення у визначений строк. Усунення виборцем таких недоліків у межах визначеного строку не є поданням нової заяви.

Підстави для відмови у зміні адреси для голосування.

Підставами для відмови у зміні виборчої адреси можуть бути:

- виборцем подані недостовірні дані;
- відсутні підтверджувальні документи або порушені терміни подання заяви;

! Відмова у зміні адреси для голосування може бути оскаржена в суді !

Стягнення компенсації за пошкоджене/зруйноване майно внаслідок збройного конфлікту.

Нормативна база

- Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод
- Протокол до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод
- Регламент Європейського суду з прав людини від 04 листопада 1998 року
- Цивільний кодекс України
- Кодекс цивільного захисту України
- Закон України "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях"
- Закон України "Про боротьбу з тероризмом"
- Указ Президента України від 14 квітня 2014 року № 405 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року "Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 № 947 "Про затвердження Порядку надання та визначення розміру грошової допомоги постраждалим від надзвичайних ситуацій та розміру грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації"
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2015 року № 1275 "Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких здійснювалася

антитерористична операція, та визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України"

- Постанова Кабінету Міністрів України 26 березня 2022 р. № 380 "Про збір, обробку та облік інформації про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації"

Загальні положення виплати грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації.

З метою фіксації факту руйнування майна для подальшого отримання компенсації, відшкодування завданої шкоди та збитків необхідно:

- зберігати документи про право власності на майно (угоди про купівлю-продаж нерухомості, договір дарування, свідоцтва про право власності на нерухоме майно, свідоцтво про право на спадщину, тощо), квитанції на рухоме майно (техніку, речі та інше, що знаходяться в будинку).
- за можливості зробити витяг щодо перебування майна у власності з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.
- в разі пожежі, аварійного стану викликати працівників Державної служби з надзвичайних ситуацій для усунення наслідків та складення відповідного акту, отримати його копію.

Доказами факту пошкодження чи знищення вашої нерухомості та майна, що перебувало в ній, а також характер пошкодження чи знищення майна можуть бути:

- акти про пожежу, руйнування майна, акт обстеження житла;
- фотографії (відео) нерухомості до і після оскаржуваних подій;
- фотографії (відео) інтер'єру нерухомості (майна, що знаходилося в ній) до і після подій;
- детальна фото- та/або відеофіксація окремих предметів інтер'єру чи того, що від них залишилось;
- інформація зі ЗМІ;

- детальні свідчення сусідів, родичів, друзів, де описати обставини пошкодження житла, характер пошкоджень, майно, яке знаходилось в нерухомості.
- пояснення свідків обстрілу.
- подати заяву про вчинення злочину до правоохоронних органів із залученням доказів руйнування майна, отримати дані щодо реєстрації заяви про кримінальне правопорушення або витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань).

Увага!!! З 24 лютого 2022 року, відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану", в Україні введено **режим воєнного стану!**

Телефонна лінія щодо злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту:

- **(096) 755-02-40** (Viber, WhatsApp, Telegram, Signal);
- **conflict2022.ua@gmail.com**

Детальніше див.:

<https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-zlocini-vcineni-v-umovax-zbroinogo-konfliktu>

Офіс Генерального прокурора разом з українськими та міжнародними партнерами створив цей ресурс для належного документування воєнних злочинів та злочинів проти людяності, скоєних російською армією в Україні <https://warcrimes.gov.ua/#anketa>

Повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації.

Громадяни України, які є власниками пошкодженого або знищеного нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, з моменту введення воєнного стану Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 "Про введення воєнного стану в Україні" можуть подавати інформаційне повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно:

- *самостійно-засобами* Єдиного державного веб-порталу електронних послуг з використанням мобільного додатка Порталу Дія;
- *через адміністратора центру* надання адміністративних послуг або *нотаріуса* з 11 квітня 2022 року.

Подача інформаційного повідомлення здійснюється незалежно від місця проживання або перебування особи.

Постановою КМУ №326 від 20.03.2022 затверджено Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації. Вказаною постановою міністерствам, іншим центральним та місцевим органам виконавчої влади розробити і затвердити у шестимісячний строк методики визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

Хто має право на отримання грошової допомоги чи компенсації.

Грошова допомога надається постраждалим, житло яких пошкоджено внаслідок надзвичайної ситуації або проведення робіт з ліквідації її наслідків та які відмовилися від евакуації, відселення та залишилися на попередньому місці проживання та/або в межах відповідного населеного пункту.

Грошова компенсація надається постраждалим, які є власниками житла, яке перебуває на контрольованих Україною територіях та було зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації, після дати набрання чинності Указом Президента України від 14 квітня 2014 р. № 405 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року “Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України”.

У разі коли зруйноване чи пошкоджене житло перебуває у *спільній частковій власності кількох постраждалих*, документи, необхідні для отримання грошової допомоги або компенсації, визначені в цьому Порядку, подаються окремо від імені кожного постраждалого.

Грошова допомога та компенсація є **одноразовими**. Повторна виплата коштів за один об’єкт житла (крім виплати грошової компенсації за частину того ж самого зруйнованого житла) не допускається.

Варто зазначити, що постраждалі, яким виплачено грошову допомогу або компенсацію за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок), втрачають право на отримання пільг

і компенсацій, передбачених у частині восьмій статті 86 та частині другій статті 89 Кодексу цивільного захисту України. Таким чином, після отримання одноразової грошової допомоги або компенсації постраждалі втрачають право на:

- на забезпечення за рахунок держави житлом;
- оплату вартості проїзду, витрат на перевезення майна залізничним, водним або автомобільним видами транспорту (крім випадків, коли транспортні засоби надаються безоплатно);
- одержання безвідсоткової позики на господарське обзаведення у порядку та розмірі, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Обстеження пошкодженого або зруйнованого житла.

Для проведення обстеження житла, зруйнованого внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації, **органи місцевого самоврядування, а у разі їх відсутності - військово-цивільні адміністрації населених пунктів утворюють комісію з обстеження житла**, зруйнованого внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації.

За результатами обстеження комісія з обстеження складає акт обстеження у двох примірниках, один з яких надається заявнику або його представнику. У разі незгоди із висновком комісії з обстеження заявник має право на повторне обстеження (перегляд висновку) комісією. Заявник або його представник під час обстеження житла та складання акта обстеження мають право надати комісії з обстеження експертні висновки, звіти або інші документи фахівців проектних і науково-дослідних організацій та інших суб'єктів господарювання, які мають право на здійснення будівельно-технічної експертизи та/або технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна. Такі документи є обов'язковими для врахування комісією з обстеження під час складання акта обстеження.

У разі наявності обмежень у перебуванні та переміщенні осіб на території населених пунктів, в яких розташоване житло, необхідне для обстеження, встановлених наказом Командувача об'єднаних сил, комісія з обстеження проводить обстеження житла на *підставі письмового дозволу Командувача об'єднаних сил.*

Обстеження житла, зруйнованого внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації, повинно бути проведене у строк не більше 30 календарних днів з моменту прийняття відповідного рішення.

Визнання особи постраждалою внаслідок надзвичайної ситуації.

Органи місцевого самоврядування, а у разі їх відсутності - військово-цивільні адміністрації населених пунктів протягом трьох робочих днів з дня проведення обстеження житла безоплатно та за наявності в акті обстеження висновку щодо його руйнації (пошкодження) видають заявнику або його представнику довідку про визнання особи постраждалою внаслідок надзвичайної ситуації.

Розмір грошової допомоги.

- *Розмір грошової допомоги* постраждалим становить від трьох до 15 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, з урахуванням розміру заподіяної матеріальної шкоди, страхових виплат, інших видів допомог.
- *Розмір грошової компенсації* постраждалим визначається за показниками опосередкованої вартості спорудження житла у регіонах України відповідно до місцезнаходження житла, що є чинними на дату затвердження узагальненого списку відповідно (але не більш як 300 тис. гривень за один об'єкт зруйнованого житла).

Розмір грошової компенсації може бути зменшено у випадку:

-виплати Казначейством коштів для виконання рішення суду про надання компенсації (відшкодування шкоди) за те ж саме зруйноване житло;

-часткового відновлення житла, яке було зруйноване, але на дату обстеження є повністю або частково відбудованим, за рахунок коштів державного або місцевого бюджетів, або за кошти суб'єктів господарювання.

Органи, уповноважені приймати рішення про надання грошової допомоги/компенсації.

Рішення про надання постраждалим **грошової допомоги** та її розмір приймає Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади.

Рішення про надання **грошової компенсації** приймають комісії з розгляду питань, пов'язаних з наданням грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано

внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації, на підставі поданих органами місцевого самоврядування, а у разі їх відсутності - військово-цивільними адміністраціями населених пунктів сформованих та затверджених списків постраждалих на виплату грошової компенсації.

Перелік документів, що подаються для отримання грошової допомоги/компенсації.

Для отримання грошової допомоги постраждалі подають на розгляд Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади такі документи:

- заяву;
- довідку про визнання особи постраждалою внаслідок надзвичайної ситуації;
- копію документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документа, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус;
- копію одного з передбачених Податковим кодексом України документа з даними про реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім випадків, коли постраждалим є іноземець, особа без громадянства або особа, яка через свої релігійні переконання в установленому порядку відмовилася від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податку та повідомила про це відповідному контролюючому органу і має відмітку в паспорті громадянина України) (крім іноземців та осіб без громадянства).

Для отримання грошової компенсації, а також для проведення обстеження житла, зруйнованого внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації, та для визнання особи постраждалою внаслідок надзвичайної ситуації заявники або їх представники подають на розгляд органів місцевого самоврядування, а у разі їх відсутності - відповідних військово-цивільних адміністрацій населених пунктів за місцем розташування житла такі документи на кожен окремий об'єкт житла:

- заяву про проведення обстеження житла, зруйнованого внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації та виплату грошової компенсації, за формою згідно з додатком 2 Порядку;
- копію документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документа, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус;

- копію одного з передбачених Податковим кодексом України документа з даними про реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім випадків, коли заявником є іноземець, особа без громадянства або особа, яка через свої релігійні переконання в установленому порядку відмовилася від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податку та повідомила про це відповідному контролюючому органу і має відмітку в паспорті громадянина України);
- інформацію (інформаційну довідку або копію витягу) з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно або нотаріально завірених копій документів, що підтверджують наявність права власності у заявника на житло на момент подання заяви про проведення обстеження житла та виплату грошової компенсації.

Додаткові документи.

З метою отримання грошової компенсації постраждалі або їх представники після прийняття комісією рішення про надання грошової компенсації та включення постраждалого в узагальнений список постраждалих **додатково подають** органам місцевого самоврядування, а в разі їх відсутності - військово-цивільним адміністраціям населених пунктів **інформаційну довідку (витяг) з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про припинення права власності на житло у зв'язку з його знищенням**, які щомісяця до 5 числа надсилають їх Донецькій та Луганській облдержадміністраціям. Зазначена вимога не застосовується до постраждалих, житло яких було зруйноване, але на дату обстеження є повністю або частково відбудованим.

Документи, необхідні для отримання грошової допомоги або компенсації, надаються постраждалим або його представником особисто чи за допомогою засобів поштового зв'язку (цінним листом з описом вкладення), через ЦНАП (для отримання компенсації). У разі подання документів представниками до них додаються копії документів, які підтверджують правомірність такого представництва.

Строки прийняття рішення про надання постраждалим грошової допомоги/компенсації.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади приймають у *п'ятиденний строк з дня подання документів*, а також за результатами обстеження житла,

пошкодженого внаслідок надзвичайної ситуації або проведення робіт з ліквідації її наслідків, рішення щодо надання постраждалим *грошової допомоги*, що оформляється протоколом, та повідомляють про це постраждалим.

Комісія *протягом 15 робочих днів* з дня отримання списку постраждалих, житло яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації, приймає рішення щодо надання або відмову у наданні грошової компенсації. Вказаний строк для прийняття рішення комісією може бути одноразово продовжений, але не більш як на 30 календарних днів у випадку повернення органам місцевого самоврядування, а у разі їх відсутності - військово-цивільним адміністраціям населених пунктів поданих на розгляд документів на доопрацювання з метою виправлення технічних та інших помилок.

Постраждалі, щодо заяв яких було прийнято рішення про надання грошової компенсації, включаються до узагальненого списку постраждалих, що оформляється відповідним протоколом.

Протягом трьох робочих днів з дати прийняття комісією рішення про надання грошової компенсації із зазначенням розміру грошової компенсації або відмови у її наданні із зазначенням виключних підстав такої відмови, регіональні органи соціального захисту населення надсилають постраждалим, а також органам місцевого самоврядування, а у разі їх відсутності - військово-цивільним адміністраціям населених пунктів копію рішення комісії. Прийняте рішення може бути оскаржено постраждалою особою до суду.

Строки виплати грошової допомоги/компенсації.

- Грошова допомога постраждалим, які є власниками (співвласниками), наймачами житла, пошкодженого внаслідок надзвичайної ситуації або проведення робіт з ліквідації її наслідків, *надається у місячний строк з дня прийняття рішення про її надання.*
- Грошова компенсація постраждалим виплачується регіональними органами соціального захисту населення *протягом п'яти робочих днів з моменту надходження бюджетних коштів.*

Алгоритм дій потерпілого у випадку стягнення компенсації (відшкодування шкоди) за пошкоджене/зруйноване майно у інших випадках

Дія "[Порядку](#)", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 р. № 947 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2020 р. № 767) визначає умови та механізм виплати грошової компенсації, розмір якої на жаль не залежить від фактично завданих збитків постраждалим та обмежується сумою в 300. тис. гривень, без проведеної оцінки майна і завданих збитків. Окрім цього, Порядок поширюється і на обмежене коло осіб постраждалих, які мають право на отримання відповідної грошової компенсації, фактично особи, які не відмовилися від евакуації, відселення та не залишилися на попередньому місці проживання, залишилися проживати на території, де українська влада тимчасово не здійснює своїх повноважень, права на таку компенсацію не мають. З метою стягнення компенсації за пошкоджене або зруйноване житло, в тому числі інше втрачене майно, необхідно здійснити наступний порядок дій.

Відшкодування шкоди, заподіяної громадянам терористичним актом, провадиться за рахунок коштів Державного бюджету України відповідно до закону і з наступним стягненням суми цього відшкодування з осіб, якими заподіяно шкоду, в порядку, встановленому законом. Відшкодування шкоди, заподіяної організації, підприємству або установі терористичним актом, провадиться в порядку, визначеному законом (ст. 19 ЗУ "[Про боротьбу з тероризмом](#)"). Механізму, порядку та процедури дійсного відшкодування завданої шкоди на даний час не прийнято, постраждала особа змушена звертатись до суду.

◆ Звернення до правоохоронних органів.

→ Звернутися до [територіальних органів Служби безпеки України](#) або [територіальних органів Національної поліції України](#) за місцем реєстрації чи фактичного проживання із заявою про вчинення злочину, передбаченого статтею 258 [Кримінального кодексу України](#) (терористичний акт) та додати докази пошкодження/руйнування майна, що:

- підтверджують право власності на зруйноване нерухоме майно (договір купівлі-продажу, свідоцтво про право власності, свідоцтво про право на спадкування та ін.);
- підтверджують технічний стан нерухомого майна (наприклад, технічний паспорт на житловий будинок);

- підтверджують обсяги руйнування майна, зокрема:
 1. акт про пожежу, складений [Державна служба України з надзвичайних ситуацій](#) (якщо мала місце пожежа);
 2. акт обстеження нерухомого майна, складений комісією, утвореною місцевою радою або військово-цивільною адміністрацією;
 3. висновок судової будівельно-технічної експертизи щодо розміру завданої шкоди;
 4. фото/відео матеріали, які підтверджують руйнування майна;
 5. показання свідків на підтвердження руйнування майна;

→ Отримати витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань про порушення кримінального провадження (частина перша статті 214 [Кримінального процесуального кодексу України](#)).

→ У випадку невнесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, відмови у реєстрації або прийнятті заяви потерпілий має право оскаржити та дії у суді.

◆ **Визначення розміру завданої шкоди.**

→ Розмір грошової компенсації за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок) визначається за показниками опосередкованої вартості спорудження житла у регіонах України (тобто вартості побудови житла в Луганській чи Донецькій області) відповідно до місцезнаходження такого майна (частина десята статті 86 [Кодексу цивільного захисту України](#)).

◆ **Звернення до органів державної влади чи військово-цивільної адміністрації**

→ Звернутись із заявою до місцевої державної адміністрації з приводу передачі зруйнованого майна у власність держави.

◆ **Звернення до судів України**

→ Заява про стягнення матеріальної шкоди, завданої в результаті проведення антитерористичної операції, до суду подається за правилами позовного провадження з урахуванням статті 1166 [Цивільний кодекс України](#), статті 19 [Закон України "Про боротьбу з тероризмом"](#), пункту 6 частини першої статті 21 та частини десятої статті 86 [Кодексу цивільного захисту України](#) за місцем заподіяння шкоди майну або за місцем проживання чи перебування позивача та надати докази щодо пошкодження/руйнування майна, розміру завданої шкоди, а також копію витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань про порушення кримінального провадження.

Відповідачами у даній позовній заяві зазначається Держава Україна в особі [Кабінету Міністрів України](#) та [Державної казначейської служби України](#). Крім того, у якості співвідповідачів можна залучити [Антитерористичний центр при Службі безпеки України](#), [Міністерство оборони України](#), [Міністерство внутрішніх справ України](#) та [Головне управління Національної Гвардії України](#).

→ За необхідності визначення розміру шкоди, спричиненої майну, подати клопотання про залучення експерта і проведення судової будівельно-технічної експертизи, в результаті якої складається висновок експерта, яким визначається обсяг пошкодженого (зруйнованого) житла та вартість його відновлення.

Позивачі у справах про відшкодування матеріальних збитків, завданих внаслідок вчинення кримінального правопорушення звільнені від сплати судового збору.

◆ **Звернення до Європейського суду з прав людини.**

→ Потерпілий має право звернутися до Європейського суду з прав людини у разі, коли використані всі внутрішні засоби юридичного захисту (протягом чотирьох місяців з дати винесення остаточного рішення) та лише зі скаргами, предмет яких перебуває у сфері відповідальності суб'єкта владних повноважень (наприклад: парламенту, суду, прокуратури, тощо). Підставами для звернення до зазначеного суду є порушення статті 1 [Протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод](#) (захист власності) та статей 6, 8 [Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод](#)).

Судова практика

- [Постанова Верховного Суду від 04 вересня 2019 року у справі № 265/6582/16-ц](#)
 - [Постанова Верховного Суду від 18 березня 2020 року у справі № 757/43306/16-ц](#)
 - [Рішення Європейського суду з прав людини від 19 жовтня 2012 року у справі "Катан та інші проти Молдови та Росії"](#)
 - [Рішення Європейського суду з прав людини від 28 липня 2015 року у справі "Антон Васильович Лісний та два інших заявника проти України та Росії"](#)
 - [Рішення Європейського суду з прав людини від 16 червня 2015 року у справі "Саргсян проти Азербайджану"](#)
-

Трудовий договір, контракт. Види, умови укладення.

Нормативна база

- Конституція України
- Кодекс законів про працю України
- Постанова Кабінету Міністрів України від 19 березня 1994 року № 170 "Про впорядкування застосування контрактної форми трудового договору"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 413 "Про порядок повідомлення Державній фіскальній службі та її територіальним органам про прийняття працівника на роботу"
- Наказ Міністерства праці України від 15 квітня 1994 року № 23 "Про затвердження Типової форми контракту з працівником"

Увага!!! З 24 лютого 2022 року, відповідно до [Закону України "Про правовий режим воєнного стану"](#), в Україні введено **режим воєнного стану!**

24 березня 2022 року набрав чинності [Закон України "Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану"](#) (далі - Закон), відповідно до якого на період дії воєнного стану вводяться обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина відповідно до статей 43, 44 [Конституції України](#).

У період дії воєнного стану сторони за згодою визначають форму трудового договору.

При укладенні трудового договору в період дії воєнного стану умова про випробування працівника під час прийняття на роботу може встановлюватися для будь-якої категорії працівників.

З метою оперативного залучення до виконання роботи нових працівників, а також усунення кадрового дефіциту та браку робочої сили, у тому числі внаслідок фактичної відсутності працівників, які евакуювалися в іншу місцевість, перебувають у відпустці, простої, тимчасово втратили працездатність або місцезнаходження яких тимчасово невідоме, роботодавці можуть укласти з новими працівниками строкові трудові договори у період дії воєнного стану або на період заміщення тимчасово відсутнього працівника.

Призупинення дії трудового договору врегульовано статтею 13 [Закону](#).

Призупинення дії трудового договору - це тимчасове припинення роботодавцем забезпечення працівника роботою і тимчасове припинення працівником виконання роботи за укладеним трудовим договором у зв'язку із збройною агресією проти України, що виключає можливість обох сторін трудових відносин виконувати обов'язки, передбачені трудовим договором.

Призупинення дії трудового договору може здійснюватися за ініціативи однієї із сторін на строк не більше ніж період дії воєнного стану. У разі прийняття рішення про скасування призупинення дії трудового договору до припинення або скасування воєнного стану роботодавець повинен за

10 календарних днів до відновлення дії трудового договору повідомити працівника про необхідність стати до роботи.

Призупинення дії трудового договору не тягне за собою припинення трудових відносин.

Відшкодування заробітної плати, гарантійних та компенсаційних виплат працівникам за час призупинення дії трудового договору у повному обсязі покладається на державу, що здійснює збройну агресію проти України.

Трудовий договір: що це?

Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується (стаття 43 [Конституції України](#)).

Основною, базовою формою виникнення трудових правовідносин є трудовий договір.

Трудовий договір - угода між працівником і роботодавцем (роботодавцем - фізичною особою), за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, а роботодавець (роботодавець - фізична особа) зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін. (стаття 21 [КЗпП України](#)).

Сторонами трудового договору є:

- працівник;
- роботодавець:
 1. юридична особа: підприємство, установа, організація в особі керівника;
 2. фізична особа як суб'єкт підприємницької діяльності;
 3. самозайняті особи (приватні нотаріуси, адвокати, лікарі тощо).

Працівник має право реалізувати свої здібності до продуктивної і творчої праці шляхом укладення трудового договору на одному або одночасно на декількох підприємствах, в установах, організаціях, якщо інше не передбачено законодавством, колективним договором або угодою сторін. Це означає, що працівник може укласти один чи кілька трудових договорів.

Види трудового договору.

Залежно від строку трудовий договір може бути:

1. безстроковим, що укладається на невизначений строк;
2. на визначений строк, встановлений за погодженням сторін;
3. таким, що укладається на час виконання певної роботи.

Строковий трудовий договір укладається у випадках, коли трудові відносини не можуть бути встановлені на невизначений строк з урахуванням характеру наступної роботи, або умов її виконання, або інтересів працівника та в інших випадках, передбачених законодавчими актами.

Особливим видом трудового договору є **трудоий договір з нефіксованим робочим часом**, умовами якого не встановлено конкретний час виконання роботи. Обов'язок працівника виконувати роботу виникає виключно у разі надання роботодавцем передбаченої цим трудовим договором роботи без гарантування того, що така робота буде надаватися постійно, але з дотриманням умов оплати праці, передбачених [статтею 21-1 Кодексу законів про працю України](#).

Форма трудового договору.

Трудовий договір укладається у двох формах: усній та письмовій.

Додержання письмової форми є обов'язковим у таких випадках:

1. при організованому наборі працівників;
2. при укладенні трудового договору про роботу в районах з особливими природними географічними і геологічними умовами та умовами підвищеного ризику для здоров'я;
3. при укладенні контракту;
4. у випадках, коли працівник наполягає на укладенні трудового договору у письмовій формі;
5. при укладенні трудового договору з неповнолітнім;
6. при укладенні трудового договору з фізичною особою;
7. при укладенні трудового договору про дистанційну (надомну) роботу;
8. при укладенні трудового договору з нефіксованим робочим часом;
9. в інших випадках, передбачених законодавством України.

Особливою формою трудового договору є **контракт**, в якому строк його дії, права, обов'язки і відповідальність сторін (в тому числі матеріальна), умови матеріального забезпечення і організації

праці працівника, умови розірвання договору, в тому числі дострокового, можуть встановлюватися угодою сторін.

Порядок укладення контракту при прийнятті (найманні) на роботу працівників регулюється, зокрема, Положенням про порядок укладання контрактів при прийнятті (найманні) на роботу працівників, затвердженим [постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 1994 р. № 170](#), [наказом Міністерства праці України від 15 квітня 1994 року № 23 "Про затвердження Типової форми контракту з працівником"](#).

Укладення трудового договору.

Трудовий договір вважається укладеним, коли:

- підписано письмовий документ під назвою "Трудовий договір";
- оформлено наказ(розпорядження) роботодавця про прийом на роботу (призначення на посаду).

Працівник *не може бути* допущений до роботи без укладення трудового договору, оформленого наказом чи розпорядженням власника або уповноваженого ним органу, та [повідомлення](#) Державної фіскальної служби України про прийняття працівника на роботу.

При укладенні трудового договору громадянин зобов'язаний подати наступні документи:

1. паспорт або інший документ, що посвідчує особу;
2. трудову книжку (у разі наявності) або відомості про трудову діяльність з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
3. документ про освіту (спеціальність, кваліфікацію), про стан здоров'я та інші документи (у випадках, передбачених законодавством).

ВАЖЛИВО! *Забороняється* вимагати від осіб, які поступають на роботу, відомості про їх партійну і національну приналежність, походження, реєстрацію місця проживання чи перебування та документи, подання яких не передбачено законодавством. Власник або

уповноважений ним орган зобов'язаний видати працівнику його трудову книжку в день звільнення з внесеним до неї записом про звільнення.

Гарантії при укладенні трудового договору:

- Особі, запрошеній на роботу в порядку переведення з іншого підприємства, установи, організації за погодженням між керівниками підприємств, установ, організацій, не може бути відмовлено в укладенні трудового договору.
- Забороняється укладення трудового договору з громадянином, якому за медичним висновком запропонована робота протипоказана за станом здоров'я.

Обов'язки роботодавця при укладенні трудового договору.

До початку роботи за укладеним трудовим договором власник або уповноважений ним орган **зобов'язаний**:

1. роз'яснити працівникові його права і обов'язки та проінформувати під розписку про умови праці, наявність на робочому місці, де він буде працювати, небезпечних і шкідливих виробничих факторів, які ще не усунуто, та можливі наслідки їх впливу на здоров'я, його права на пільги і компенсації за роботу в таких умовах відповідно до чинного законодавства і колективного договору;
2. ознайомити працівника з правилами внутрішнього трудового розпорядку та колективним договором;
3. визначити працівникові робоче місце, забезпечити його необхідними для роботи засобами;
4. проінструктувати працівника з техніки безпеки, виробничої санітарії, гігієни праці і протипожежної охорони.

Випробування при прийнятті на роботу.

При укладенні трудового договору може бути обумовлене угодою сторін випробування, метою якого є перевірка відповідності працівника роботі, яка йому доручається (стаття 26 [Кодексу законів про працю України](#)).

Умова про випробування повинна бути застережена в наказі (розпорядженні) про прийняття на роботу.

В період випробування на працівників поширюється законодавство про працю.

Випробування не триває нескінченно, про що свідчить [ст. 27 КЗпП](#). Строк випробування при прийнятті на роботу не може перевищувати: — для робітників — 1 місяця; — для працівників — 3 місяців, а в окремих випадках, за погодженням з профспілкою, — 6 місяців. Законодавчою базою визначено працівників, яким строк випробування встановлюється у дещо інші строки. Наприклад, при призначенні на посаду держслужби може встановлюватися випробування строком до 6 місяців без погодження із профспілкою (ч. 3 ст. 35 [Закону України "Про державну службу"](#)). Випробування не встановлюється при прийнятті на роботу:

- осіб, які не досягли вісімнадцяти років;
- молодих робітників після закінчення професійних навчально-виховних закладів;
- молодих спеціалістів після закінчення вищих навчальних закладів;
- осіб, звільнених у запас з військової чи альтернативної (невійськової) служби;
- осіб з інвалідністю, направлених на роботу відповідно до рекомендації медико-соціальної експертизи;
- осіб, обраних на посаду;
- переможців конкурсного відбору на заміщення вакантної посади;
- осіб, які пройшли стажування при прийнятті на роботу з відривом від основної роботи;
- вагітних жінок;
- одиноких матерів, які мають дитину віком до чотирнадцяти років або дитину з інвалідністю;
- осіб, з якими укладається строковий трудовий договір строком до 12 місяців;
- осіб на тимчасові та сезонні роботи;
- внутрішньо переміщених осіб;
- при прийнятті на роботу в іншу місцевість і при переведенні на роботу на інше підприємство, в установу, організацію, а також в інших випадках, якщо це передбачено законодавством.

Працівник вважається таким, який витримав випробування, якщо строк випробування закінчився, а він до закінчення строку не був звільнений з роботи.

